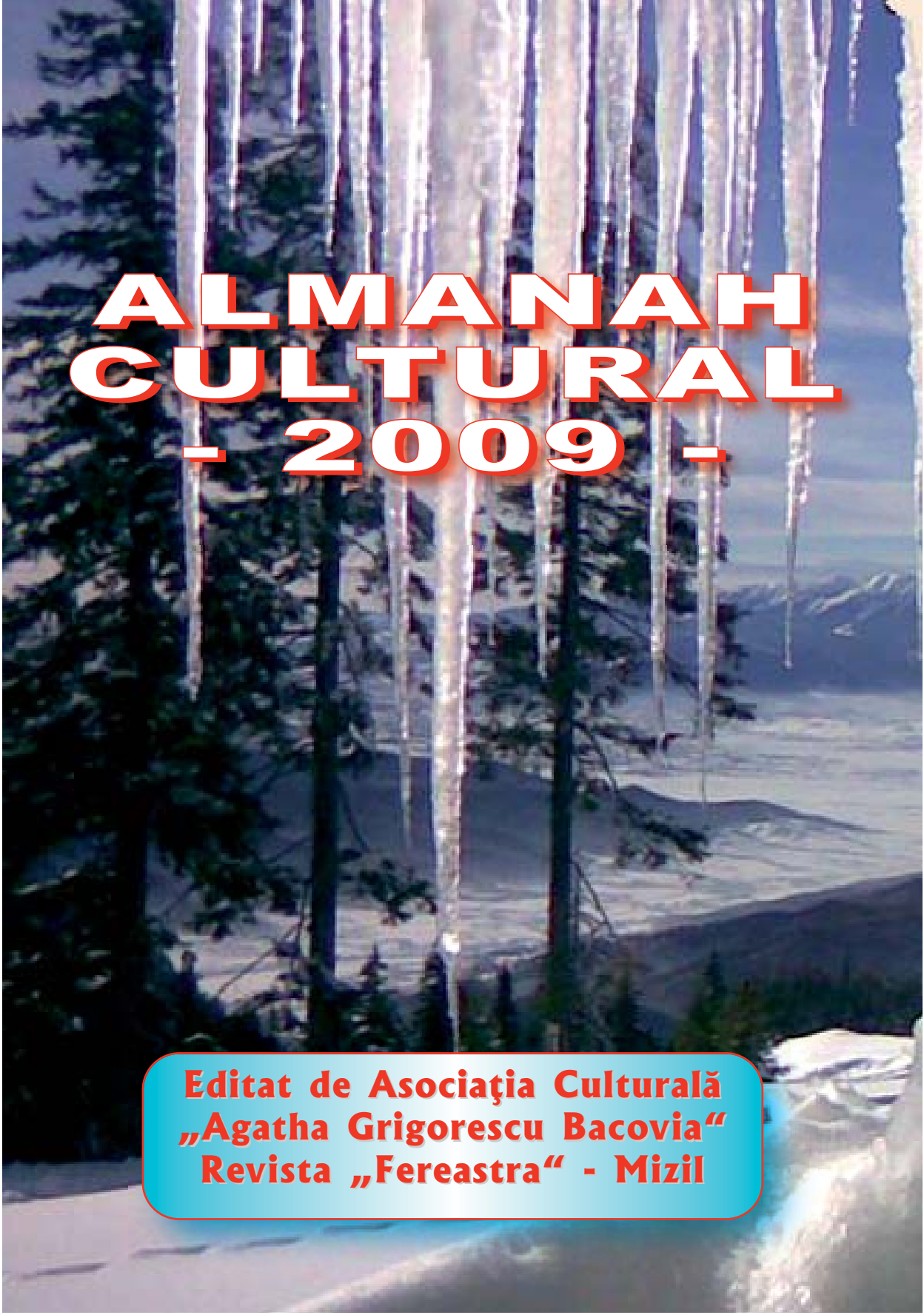

ALMANAH CULTURAL - 2009 -

**Editat de Asociația Culturală
„Agatha Grigorescu Bacovia”
Revista „Fereastra” - Mizil**

ALMANAH 2009

**Editat de Asociația Culturală
„Agatha Grigorescu Bacovia”
și revista „Fereastra” - Mizil**

Tudor MUȘĂTESCU

Amintiri

Pe uliți a intrat Crăciunul cu coruri limpezi de copii...
În odaia mea tăcută ca o capelă mortuară
În care morții stau de veghe în racle de fotografii,
Pășesc încet, purtând în suflet a amintirilor povară.

E tot așa cum am lăsat-o... Aceiași sobă văruită
În care jaru-ademeneste cu șerpi de foc o buturugă;
Aceleași scoarțe pe divane și-aceiași Maică Prea-Slăvită
Din rama ei își pleacă ochii ca eu să mi-i ridic spre rugă.

Privesc cu ochii-nchiși, în vreme, vacanțele de altădată...
La gară, uite pe bunicul. Îl văd din tren după lulea...
Mă-mbrățișează... parcă plânge... și mâna mea înmănușată
Mi-o ia, și cum mi-o strânge, Doamne!... Mă doare și mă-ntreb: ce vrea?

A, știu. Mă ține să n-alunec... toți oamenii se dau în lături.
În dosul gării e-ntuneric. Un om îl bâjbâie și-l ceartă,
Un om care-a ieșit în fugă pe ușa cârciumii de-alături.
O! E Costache Surugiul... și cum duhnește-a țuică fiartă.

Cum zboară sania. Zăpada străluce-n razele de lună
Și duduie întreg pământul sub trapul cailor voinici
Costache își îndeasă cușma... (urechea cerului adună
Sudalme împletite ritmic cu trăsnete prelungi de bici.)

Ce cald e-acasă și obrajii îmi ard ca focul, de săruturi,
Mă uit pe geam și bat din palme; cad fulgi ușori ca niște fluturi
Și mâine știu că în salonul închis cu grijă de bunica
Va fi un brad cu-atâtea daruri, cu-atâtea lucruri de nimic.

A nins de-o palmă toată noaptea și ninsă toată de făină
Anica – baba vrăjitoare – rotește bombănind, colacii
Și țipă ascuțit la mine, își scuipă-n sân și se închină,
Că am lăsat ușa deschisă și-au să răcească cozonacii.

Ce moale-i patul... nu e nimeni de pază, în odaia mea
Mă cred dormind... Ascult alături cum cântă mama la clavier
Și-aud tușind pe tata mare... Văd bradul îmbrăcat în fir
Și strâng în brațe somnoroase un ursuleț de catifea.

În curte se aude larmă și pași și bâte de flăcăi,
Colindătorii-ncep să cânte și cum pătrunde melodia
De glasuri blânde și curate ca un concert de zurgălăi,
Îmi pare că afar-lă geamuri îmi plânge-ncet copilăria.

Calendar 2009

Ianuarie

L	5	12	19	26	
M	6	13	20	27	
M	7	14	21	28	
J	1	8	15	22	29
V	2	9	16	23	30
S	3	10	17	24	31
D	4	11	18	25	

Februarie

L	2	9	16	23
M	3	10	17	24
M	4	11	18	25
J	5	12	19	26
V	6	13	20	27
S	7	14	21	28
D	1	8	15	22

Martie

L	2	9	16	23	30
M	3	10	17	24	31
M	4	11	18	25	
J	5	12	19	26	
V	6	13	20	27	
S	7	14	21	28	
D	1	8	15	22	29

Aprilie

L	6	13	20	27	
M	7	14	21	28	
M	1	8	15	22	29
J	2	9	16	23	30
V	3	10	17	24	
S	4	11	18	25	
D	5	12	19	26	

Mai

L	4	11	18	25	
M	5	12	19	26	
M	6	13	20	27	
J	7	14	21	28	
V	1	8	15	22	29
S	2	9	16	23	30
D	3	10	17	24	31

Iunie

L	1	8	15	22	29
M	2	9	16	23	30
M	3	10	17	24	
J	4	11	18	25	
V	5	12	19	26	
S	6	13	20	27	
D	7	14	21	28	

Iulie

L	6	13	20	27	
M	7	14	21	28	
M	1	8	15	22	29
J	2	9	16	23	30
V	3	10	17	24	31
S	4	11	18	25	
D	5	12	19	26	

August

L	3	10	17	24	31
M	4	11	18	25	
M	5	12	19	26	
J	6	13	20	27	
V	7	14	21	28	
S	1	8	15	22	29
D	2	9	16	23	30

Septembrie

L	7	14	21	28	
M	1	8	15	22	29
M	2	9	16	23	30
J	3	10	17	24	
V	4	11	18	25	
S	5	12	19	26	
D	6	13	20	27	

Octombrie

L	5	12	19	26	
M	6	13	20	27	
M	7	14	21	28	
J	1	8	15	22	29
V	2	9	16	23	30
S	3	10	17	24	31
D	4	11	18	25	

Noiembrie

L	2	9	16	23	30
M	3	10	17	24	
M	4	11	18	25	
J	5	12	19	26	
V	6	13	20	27	
S	7	14	21	28	
D	1	8	15	22	29

Decembrie

L	7	15	22	29	
M	1	8	16	23	30
M	2	9	17	24	31
J	3	10	18	25	
V	4	11	19	26	
S	5	12	20	27	
D	6	13	21	28	

Emil PROȘCAN

O „Fereastră” deschisă

Octombrie 2004. Zi obișnuită de toamnă. Frumusețea tristeții, cu foșnet de frunză și brumă, se risipea printre regrete și griji în gândurile despre vară. În cerul copacilor culorile lunii se zbăteau cuminiți, șoptind despre o iarnă ce urma să vină.

Douăzeci și șapte de copii curioși și dornici să activeze într-un cenuclu literar, încercau timizi și plini de emoție florii primei întâlniri, deschizându-se astfel seria consecventă a întâlnirilor ce avea să definească un spațiu de creație culturală, numit **Cenuclul „Agata Grigorescu Bacovia”**

Schimburi de priviri, nerăbdare, curiozitate... Inițiatorii, în dorința de a motiva ideea de cenuclu, au vorbit, de fapt, despre oameni, despre viață, despre posibilitățile de a ajunge la frumusețea ei. În jurul nostru există munți, ape, văi, păduri, flori, pajiști, păsări, animale, mări, oceane, cer...

pași. În jurul nostru există timpul prezent al unei zile sau nopți care poate fi cu soare, vânt, ploaie, zăpadă, lumină, ceață sau întuneric. În jurul nostru pot fi durere, bucurie, lacrimă, zâmbet, deznădejde, ură, dragoste. În jurul nostru sunt oameni, semeni de-ai noștri într-o speranță...

Toată viața îi căutăm pe cei mai buni, mai sinceri, mai frumoși pentru a ne fi alături. Și, în felul acesta, avem privilegiul de a cunoaște adevărul, minciuna, dragostea sau disprețul. În jurul nostru există toate acestea și mult mai multe. Fiecare din noi ne naștem cu o anume sensibilitate care face să ne conexăm, mai mult sau mai puțin, la tot ce există. În funcție de reușită suntem mai buni ori mai răi, întindem mâna să ajutăm sau... ignorăm.

Există și o altă categorie de oameni, dumnezeiți așa zice, cei care sunt „blestemați” frumos să vadă, să cunoască, să înțeleagă și să simtă tot ce există în lume. Florii acelor trăiri receptate sunt extraordinari, sunt nuanțe vii din viața cea adevărată, dată de Dumnezeu. Misiunea lor este să ne transmită, prin artă, toate ace-

tea. Încercând să o facă se apucă de scris, de desenat, de cioplit în piatră sau lemn, de inventat sunete...

Așa au apărut „tălmăcitorii” de sensuri adevărate, pe care noi îi numim simplu: scriitori, sculptori, compozitori... Asta am dori să se întâmple și la noi în Cenaclul „Agatha Grigorescu Bacovia”: să devenim mai sensibili, să receptăm, să simțim mai mult, să transmitem asta și celor care, năpădiți de griji, căutări și probleme „uită” diferența dintre a avea și a fi.

Acum, mai mult ca oricând, se impune existența în fiecare comunitate a unor astfel de nuclee, care să „pledeze” pentru necesitatea normalizării relațiilor dintre om - om, om - natură, om - Dumnezeu, renașterea sentimentelor și trăirilor adevărate care trebuie să ne guverneze existența.

Kitsch-urile și făcăturile, ignoranța ce sfidează bunul simț, mass - media și tranziția, au lovit puternic în spiritualitatea culturii românești. Cerul se umple tot mai mult de nedreptate, strigăte de îndurare se zvârcolesc în vise, în tăceri, în mormintele lui Eminescu, Blaga, Nichita, Paler...

Cenaclurile și toate familiile literare, dincolo de ideea creației și a propagării ei, trebuie să devină și forme de protest în fața tăvălugului distrugător al pragmatismului cotidian. Și noi, cei care facem parte din această familie, am încercat, cu modestele mijloace pe care le avem, să ne implicăm în lupta pentru frumos și autentic. Am scris, am făcut drumeții, prin munți, prin câmpii sau prin sufletele oamenilor. Am scris, am explicat, am

vizitat oameni singuri. Am scris, am lăcrimat, am zâmbit și iar am scris... Poezie, proză, reportaje, piese de teatru sau simple gânduri. Am înființat o asociație culturală, edităm o revistă culturală lunară (*Fereastra*), în aproximativ 50 de pagini, la care colaborează scriitori importanți – **Ion Gheorghe, Adrian Păunescu, Fănuș Neagu, Ion Roșioru, Marius Chelaru, Dan Brudașcu, Adrian Botez**, etc. (câte mari orașe au așa ceva?), am scos o primă *antologie a Cenaclului „Agatha Grigorescu Bacovia”*, am inițiat un *Festival Național de Literatură*, ale cărui premiante (**Aida Hancer, Ecaterina Bargan, Adelina Dozescu**) s-au impus drept repere ale literaturii tinere), am ajuns, iată, la al doilea *Almanah cultural*, dar, bineînțeles, cel mai importantă realizare a noastră o reprezintă numele copiilor din Mizil, care au deschis „Fereastra” spre cultură împreună cu noi. Ei, bine, da - Mizilul a avut și are copii excepționali. Sunt cei din „vechea gardă” a cenaclului, majoritatea studenți acum, dar care au rămas, cu sufletul (când nu e posibil să ni se alăture la întâlnirile „de lucru”) alături de noi: **Ramona Apostol, Andreea Aprodu, Andrei Badea, Ana Maria Bodea, Adriana Bogdan, Alexandra Comșa, Iunia Diaconescu, Ruxandra Dobre**,

Anca Elisei, Răzvan Costin Ionescu, Alexandra Matache, Claudia Matache, Mihaela Talea, Mădălina Vasile, Carmen Zafiu.

Sunt apoi cei care, la acest început de an școlar ni s-au alăturat și cărora le dorim succes în drumul (de loc ușor) spre performanțele literare: **Corina Adam, Ramona Buiac, Mădălina Burlacu, Marian Cudalbu, Roxana Ionescu, Adelina Marin, Claudia Moise, Diana Nae, Crina Nica, Laura Manea, Anda Paloș, Raluca Pătrașcu, Andreea Petre, Mariana Radu, Mădălina Răducanu, Dragoș Robert.**

În sfârșit, suntem noi, adulții, cei ce avem curajul să respirăm aerul tare al înălțimilor adolescenței: **Laurențiu Bădicioiu, Dumitru Băiescu, Lucian Mănăilescu, Geta Stanciu și Emil Proșcan,** semnatarii acestor rânduri.

Festivalul Național de Literatură
„Agatha Grigorescu Bacovia”
– ediția a II-a –

Frumoșii nebuni ai... micilor orașe

10 octombrie 2008. Schimb câteva vorbe cu maestrul **Grigore Vieru**, „evadat” dintr-un spital din Chișinău pentru a participa la evenimentul nostru de suflet. Îi mărturisesc emoțiile mele, legate de ceea ce urmează să se întâmple. Mă liniștește:

„Oricum, ceea ce faceți voi, aici, este un lucru minunat”.

Încep să sune telefoanele: **Fănuș Neagu** nu poate să vină, este internat în spital, dar ne promite că va interveni, telefonic, în timpul manifestării. Nu vine nici actorul și scriitorul **Mircea Diaconu**, directorul teatrului Nottara, afla în turneu în străinătate, nici **Ion Roșioru**, scriitorul din Histria având, și el, probleme, dar ne trimite 40 de pagini de poezie, pentru a fi publicate în revista **Fereastră** și în **Almanahul cultural – 2009**.

Ceilalți însă sunt prezenți și, în vreme ce lumea se adună în sala Casei de Cultură, o zăresc printre spectatori, pe **Aida Hancer**, din Suceava, deținătoarea Marelui Premiu la ediția trecută a festivalului: ea își va lansa azi cărțile: **Eva Nimănu** (Editura Vinea) și **Amadiada** (Editura Princeps). O altă lansare de carte va fi cea a scriitorului... **Adrian Năstase: Codul Zambaccian 2**. Expoziția de carte din hol adaugă, la acestea, câteva volume ale lui **Adrian Păunescu, Antologia cenaclului „Agatha Grigorescu Bacovia”,** colecția revistei **Fereastră** și câteva zeci de exemplare din ultimul număr al revistei **Plumb**, ce ne-au parvenit prin amabilitatea d-lui **Calistrat Costin**, președintele Filialei Bacău a Uniunii Scriitorilor. Pentru că timpul trece incredibil de repede, prezint oaspeții: **Grigore Vieru, Adrian Năstase, Marius Chelaru** (președintele juriului), **Calistrat Costin, Gheorghe Neagu** (redactorul șef al revistei **Oglinda literară**), scriitorii buzoieni **Nicolae Pogonaru** și **Tudor Cicu... Adrian**

Păunescu și **Tatiana Stepa** vor sosi ceva mai târziu.

Începe festivitatea de înmânare a premiilor, efectuată de scriitorul **Marius Chelaru**, unul dintre cei mai autorizați reprezentanți ai criticii literare tinere și președintele juriului.

Premiul revistei „Oglinda literară” îi revine lui **Vasile Toma**, din Chișinău, un poet despre care **Nicolae Dabija** scria: „*Vasile Toma s-a născut bătrân... Poemele lui sunt iscate din dor, din foame, din frig, din teamă, din durere, din speranță*”

La secțiunea proză: **Premiul III – Cornel Diaconu** (Buzău). Proza premiată (*Biografii rurale*) aduce în prim plan „monologul” omului simplu, de la țară, ce sare mereu „gardul”, reinventând *Limba Română*.

Premiul II – Mircea C. Dinescu (Ploiești). Paginile scrise de medicul ploieștean disecă, cu trăsături fine de bisturiu, tarele de ieri ale societății românești, care, parafrazându-l pe Creangă: „Mai bulversată ca ieri, ca azi, și ca de când ne știm, n-a fost niciodată!”

Premiul I – Florentina Loredana Dănilă (Slobozia), spune, vizibil emoționată: „*Nu credeam că un asemenea eveniment literar poate fi organizat într-un oraș mic, de talia Mizilului. Mi-am schimbat impresia imediat ce am intrat în această sală și am văzut atâția oameni preocupați de cultură*”.

La secțiunea poezie: **Premiul III – Ecaterina Bargan** (elevă anul II la Colegiul Național de Comerț din Chișinău). Poezia ei, de o maturitate surprinzătoare, sună precum primele acorduri dintr-o simfonie fantastică,

Adelina Dozescu și Aida Hancer

prevestind un destin poetic important pentru întreaga Literatură Română.

Premiul II - Georgiana-Adriana Gilescu (elevă a Colegiului Național B. P. Hasdeu, din Buzău). Ea scrie, în **Apel la procesul lui Kafka**: „*Adesea mă găsesc la obiecte pierdute, / sau în anticamera de închiriat sentimente / nu reușesc niciodată să-mi las/ bagajele cu vise / Și trenul trece prin mine / lăsându-mă pustie cu încă o vară / cu încă o viață strigată în somn*”.

Premiul I - Ștefan Alexandru Ciobanu (student în anul II al facultății de psihologie). Ștefan Alexandru Ciobanu și-a asumat, deja, o carieră literară, un drum definit poetic astfel: „*Am mers mult / m-am tocit până la umeri / sunt ca o linie de orizont / pe care se văd fetele morgane...*”

Marele Premiu al Festivalului „Agatha Grigorescu Bacovia” a fost obținut de Adelina Georgeta Dozescu (comuna Belinț (Timiș), elevă în clasa a XI-a la Liceul „Vlad Țepeș” din Timișoara. Poezia ei este un univers metaforic în care, sub asaltul lumii nebune în care trăim, inima recompune lumina din cioburi de oglindă, precum în aceste versuri: „*Dumnezeu îmi scapă printre degete / Mă simt atât de goală / Încât mâna mea desenează lumină...*”

Marius Chelaru avea să remarce, în final: „Să vezi un copil venind de la Timișoara la Mizil, numai pentru că iubește poezia, ține de încăpățânarea de a face cultură, pe care, din fericire, generațiile foarte tinere și-au asumat-o”.

Invitat la microfon, **Grigore Vieru** mărturisește: „Iubiți frați! Sunt pentru a treia oară la Mizil și am îndrăgît acest oraș și această lume...” Poetul vorbește despre ființa națională și despre o graniță de lacrimi: „Eu sunt născut într-un sat aflat lângă Miorcanii marelui Ion Pillat, pe malul drept al Prutului. După ce s-au distrus bisericile și mănăstirile de la noi, transformate fiind în spitale de boli venerice, în spitale de tuberculoși sau în pușcării, maica, femeie profund religioasă, în taină, în noaptea Învierii, voia să sfințească pasca. Și aștepta zvonul clopotelor din biserică de pe malul celălalt și atunci sfințea ouăle și pasca... Este păcat să uitați aceste lucruri, care se întâmplă acolo, unde am pățimit și pățimesc și astăzi.. Dar, parcă și de Unire mi-e teamă, când văd că unii îl batjocoresc pe Eminescu în țara lui. I-am spus aseară lui Fănuș Neagu: «Noi avem cuvântul și ne retragem în cuvânt, dar oamenii simpli, cei care suferă, ce au?»“. Cum era firesc, poetul a încheiat cu o poezie: „**Casa mea** / Tu mă iartă, o, mă iartă, / Casa mea de humă, tu, / Despre toate-am scris pe lume, / numai despre tine nu. // Și-ți trag radio și lumină / Ți-am făgăduit cândva / Și că fi-vom împreună / Pieptul meu cât va sufla. // Dar prin alte case, iată, / Eu lumina o presor, / Alte case mă ascultă / Când vorbesc

la difuzor. // Ți-am luat-o și pe mama / Și-ați rămas acum, ia, / Vai, nici tu în rând cu lumea / Și nici orășeancă ea. // Las'că vin eu cu bătrâna / Și nepotu-ți o să-l iau / Care pe neprins de veste / Speria-va-ți bezna: „Hau!” // Și vei râde cu băiatul / Ca doi pruci prea mititei / Și vei plânge cu bătrâna / De dor ca două femei. // Și vei tace lung cu mine / Cu văz tulbur și durut, / Casă văduvă și tristă / De pe margine de Prut.”

Adrian Păunescu și **Tatiana Stepa**, ignorând oboseala drumului, au intrat direct în spectacol. Poetul recitând **Repetabila povară** în cuvinte ce luau formă de lacrimă, Tatiana continuând cu **Rugă pentru părinți**. După care poetul a explicat: „Noi ne-am ocupat de lucruri profund «banale», cum ar fi dragostea de părinți, dragostea de țară, dragostea de om... Eu cred că răul e foarte ușor de făcut și binele foarte complicat. Am rămas în «armata» binelui și de aceea și suntem împreună. Sigur, aveam o mie de treburi importante de făcut, dar când am auzit că astăzi, la Mizil, este o sărbătoare a culturii, nu puteam să nu fim alături de dumneavoastră... Iar pe drumul nostru încoace, datorită complicațiilor șoselelor, am avut timp să scriem și v-am

adus două cântece noi, două premii. N-ar fi exclus ca de aici, de la Mizil, în această zi de octombrie a anului 2008, să înceapă cariera a două cântece excepționale ale Tatianeii Stepa.“

În tăcerea sălii sunetele devin bolți înalte, sub care sufletul îngeneunchează: „Foaie verde și uscată / Într-un mod paradoxal / Nu se știe niciodată / Cât mai e pân' la final // Foaie dulce și amară / Viața totuși-i un prinos, / Poate-i cea din urmă oară / Când putem trăi frumos. / Omenirea noastră însăși / Rătăcind pe această cale / Cu pământul ei de oale / Trebuie supusă unei reparații capitale // Fir-ar pofta să ne fie / Ni din ce în ce mai greu, / C-am uitat de omenie / C-am uitat de Dumnezeu. // Numai vremuri austere, / Numai fuga după bani, / Numai setea de avere / Și-nmulțirea de dușmani // N-avem nume, n-avem rude / Am ajuns niște roboți, / Om pe om nu-l mai aude, / Dracul a intrat în toți // Foaie roșie și verde, / Tot în lupte ca pe front, / Lumea asta se va pierde / Într-o bancă, într-un cont...”

A doua melodie evocă recențele „plecări” dintre noi ale unor mari actori români: „**Mor actorii** / Ce se-ntâmplă seamănă teribil / unui zbor cu foarte multe goluri, / În această țară mor actorii / regretați de propriile roluri. // Tineri și bătrâni, la garderobă / Vin să-și lase cea din urmă haină. / Programați să intre în spitale / Ca să poată să se stingă-n taină. // Căinii mor și reîncep să latre / Cinici, pofticioși, nerăbdători / Se tot sting luminile în teatre / Noapte bună, domnilor actori! // Nu mai vor aplauze și

visuri, / Nu mai vor sufleori, lumini și farduri, / Ar mai zăbovi doar ca să-și rupă / Propriile-afișe de pe garduri. // Mor actorii părăsiți de public / teatrul însuși este o fantomă / Și la catafalcul le stau de gardă / Rohurile care intră-n comă. // Ne-au făcut să plângem și să râdem / În momente bune sau mizere / Astăzi cu privirea zăvorâtă / Ei își joacă ultima tăcere // Ce ciudat, acum când mor actorii / Tragedia ce-am jucat-o moare, / Pentru a afla că fără dânsii / Tragedia noastră e mai mare”

Adrian Năstase, amintindu-și de începuturile sale literare („Am făcut parte din Cenaclul „Săgetătorul”, dar cred că nu ați vrea să auziți poezia pe care o scriam atunci”) și-a prezentat pe scurt volumul adus pentru lansare (**Codul Zambaccian 2**), luat: „direct de la tipografie, aseară...”, un jurnal săptămânal, uneori ironic, alteori grav, ce poate fi catalogat, cum spunea „cronicarul”, drept o „gâlceavă a înțeleptului cu lumea”.

Pe urmă un glas baritonal s-a auzit în difuzoarele sălii: „Ca fiu de țaran, trăind în câmpie aproape 20 de ani, cred că cel mai frumos lucru ce ți se poate întâmpla acolo, noaptea, e să vezi un foc în depărtare. La dumneavoastră ard strugurii, așa că aveți lumină de jur împrejur”.

Aplauzele au confirmat că spectatorii îl recunoscuseră, cu iubirea lor, pe inegalabilul prinț al metaforei, **Fănuș Neagu**. Pe urmă a fost liniște, picurată de gânduri:

„Când mă apuc să scriu pe patul de spital, pe care-l ocup de mai bine de un an, trăiesc din plin senzația de irealitate. De pe tristețe praguri

de fum ale tuturor drumurilor nu răsună decât întrebarea: «A fi, sau a nu fi?»

Pe marele Bacovia, de numele soției căruia sunteți legați prin festivalul pe care i l-ați dedicat, l-am văzut numai de 2 ori – cu doamna Agatha mă întâlneam des la ședințele Uniunii Scriitorilor; poetul, geniu unic, era un tip atât de ursuz, încât devenea fermecător. Numai când scăpa de sub observația doamnei Agatha, care fusese una din frumusețile Moldovei, mai lua un pahar de vin în plus și atunci devenea și el vorbăreț. A fost unul dintre marii poeți ai României și a murit sărac lipit. Doamna Bacovia era fermecătoare, dar cred că-l ținea strâns în gheară, lipit, nici nu mișca poetul. Nici n-avea unde să se ducă, era o mână de om. Așa, ca statuia pe care i-a făcut-o Constantin Popovici la Bacău.

Am fost coleg și cu fiul-său, Gabriel. Numai trei luni... Din liceele militare eu am eșuat la o școală de repetenți din București - Pedagogică, nr. 2 – și am fost chiar coleg de bancă cu Gabriel. În vacanța de Crăciun poetul l-a retras și l-a dus la alt liceu...”

„Am crescut într-o altă lume, arhaică, dar mai apropiată de om. Acum civilizația a atins culmi înalte, dar a crescut și vulgaritatea. Ne scufundăm în globalizare... Norocul meu e că nu o voi mai apuca și, de fapt, cred că nici nu va avea loc vreodată.”

„Nu se află nicăieri drum mai frumos decât cel al întoarcerii acasă. La capătul lui e Vârful cu Dor. Acolo cresc înalte zâmbetul și dispe-

rarea. Amândouă alcătuiesc iubirea. De ea să vă lăsați cuprinși! Iubind devii mult mai puternic și primejdios pentru dușmani...”

„Am ațipit. Și sub gene mi-a trecut o priocă de cai desprinsă dintr-o floare de nufăr, floarea sacră a ținuturilor Brăilei. Apoi s-a ivit o fântână cu cumpănă, din care o mână nevăzu-tă scotea cu ciutura lăzi de zestre, pridvoare plutind pe stâlpi vechi și migălos sculptați. Ce altceva să în-semne asta, mă gândesc, decât că se apropie vremea când se limpezește vinul...”

„O putere mai presus decât noi, artiștii, ne mână cu o forță desăvârșită să căutăm, fără încetare, ceea ce n-am pierdut niciodată: ușa spre un vis necunoscut, care și el – visul, zgârie cu ghearele golul, în căutarea unei uși ce nu-și cunoaște zidul, focurile, pragurile. Suntem, probabil, aripa unei păsări necunoscute și nenăscute...”

„Mă întreb, câteodată, când va fi fost Hemingway cu adevărat fericit: Când vâna lei în Africa? La vila lui din Cuba? Când naviga pe vasul Pilar? Sau când bea?... Cu femeile o lua razna, cum se întâmplă cu toți cei ce, pe drept sau pe nedrept, se cred cineva. La maturitate oamenii se joacă înspăimântător, provocând deseori mânia destinului. Cu toții plătim scump noianul de nerozii pe care le săvârșim, dar degeaba... Generațiile de după noi o iau de la capăt!”

„Un schit într-o zonă de pă-

dure și pădurea arzând negândit în miera toamnei. Jur împrejur începe Dumnezeu și foarte aproape Isus Hristos încărunește sub sărutul lui Iuda.”

Când vocea maestrului se stinge, ca un ecou, în suflute, **Adrian Păunescu** a invocat, drept definiție a artei, patru versuri semnate de Lucian Blaga: „*Ușor nu e nici cântecul. / Zi și noapte nimic nu e ușor pe pământ; / căci roua este sudoarea privighetorilor / ce s-au ostenit toată noaptea cântând*”.

A urcat în scenă, în penultimul act al spectacolului, cvartetul de coarde **Clasic al Filarmonicii de Stat din Ploiești**, condus de dl. **Ieremia Corneliu**, cu un program de bijuterii muzicale. Iar în final, **Tatiana Stepa** a improvizat un salut, pe care nu-l considerăm de despărțire, ci de bună revedere: „*Am dorit, cu dragoste frățască / Să vă fie cât de cât util / Drumul nostru și-am lansat de-aceia / Două premiere la Mizi!*”.

Dacă pentru spectatori lucrurile s-au încheiat aici, scriitorii prezenți, premianții și membri cenaclului au participat la o masă rotundă.

Acum, la finalul unui an rodnic, nu putem spera decât că anul 2009 va fi măcar la fel de bun, din punct de vedere al reperelor culturale, pentru noi, deși ne propunem să ridicăm ștacheta, pentru că, întotdeauna, este loc de mai bine.

„**La mulți ani!**” tuturor mizilenilor, colaboratorilor și cititorilor revistei **Fereastră** și ai **Almanahului cultural**.

Cuvinte celebre

La cincizeci de ani, un om poate fi măgar, fără a fi optimist, dar nu și optimist fără a fi un măgar.

(**Mark Twain**)

Fericirea și prostia numai dintr-o cauză nu sunt identice, pentru că nu toți proștii sunt fericiți.

(**Mihail Eminescu**)

La urma urmei de ce am renunța la fericire doar pentru că nu putem fi fericiți?

(**Ana Blandiana**)

De ce fiecare vrea să fie Eminescu, dar nu vrea nimeni să trăiască viața lui?

(**Nichita Stănescu**)

La Dumnezeu și în Țara Românească sunt toate cu puțință.

(**Al. Vlahuță**)

Temnița cea mai de temut este aceea în care te simți bine.

(**Nicolae Iorga**)

Poporul român nu știe să guverneze și nu se lasă guvernat.

(**Carol I**)

Când ne dăm seama că nu mai suntem copii am murit demult.

(**Constantin Brâncuș**)

Nimic nu-l înșală pe om mai al dracului ca nevasta și memoria.

(**Ion Băieșu**)

Cel mai sigur mijloc de a face dintr-un copil un diavol este să-l crești ca pe un înger.

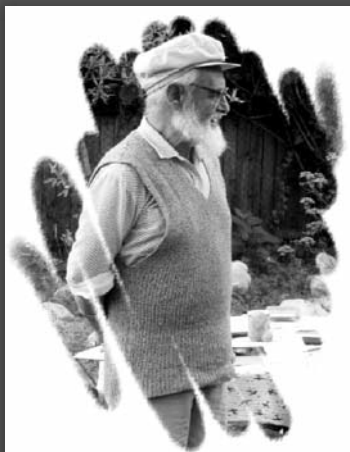
(**Aldous Huxley**)

Ce fericire pentru mulțime dacă s-ar restaura sclavia! N-ar mai cunoaște spaima timpului liber...

(**Julien Green**)

Probabil mult mai mult rău a fost pricinuit pe lume de nebunii cinstiți, ajunși în posturi înalte, decât de ticăloșii inteligenți.

(**James George Frazer**)

Ion GHEORGHE

Noua cronologie

Seara, cântecul greierilor gâlgâie tălăzuite vibrații
Din crăpăturile caselor, din ierburi, din tufele de sulfină.
Oratoriul găzelor, laudând luminile rotitoarelor spații,
Învește dealul și lumea cu pânza-i de păianjen lină
Astăzi, 16 August, Anul Șase, Era Postcreștină.

Pe caldele plaje de frunze și flori
Verde scânteindu-și razele, umblă licuricii
Ispășindu-și metamorfoza de vierme, biruitori,
Sub riguroasele astrelor auspicii.

Sforăie pisicuțele, care în scaun, la masa unde lucrez eu domnește,
Care pe mânușile ce le port la treburi impure,
Acolo, pe galerie, somnul are miros de pâine cu pește,
În palmele-acelea de uriaș se visează ele înapoi, prin uitata pădure
Când motanii de linx, cotoii din cotloane rupestre
Pe vetrele altarelor primeau daruri de ofrandă și sacrificiu
Sub constelația Armăsarului Pegasus, cel cu șapte căpestre,
Rupându-le vara în libertate neatins cu biciul.

Ca și-atunci, umblă Călătorii pe Nori, cei preafericiți,
Grindinele spărgând, vijeliile scoțându-le din lucrare
Peste țara Sarmaților și toată Dacia Călătorilor Sciți,
Îmblânzind marile dezordini ale aerului, curenții în tulburare.

Tot așa umblam eu cu haitele animalelor nemolesite de vreme
Până în veacurile firii din care omul le-a scos
Lăudându-le, ridicându-le-n steme,

Înaltul respect dându-le și urmându-le cu folos.

Când zeii cei mari înșiși purtau capete de fiare încununate
După ce oamenii le-au luat libertatea dându-i uitării ingrați:
Lupii, capete de steaguri urlând în furtunoase armate,
Iepele, stindarde ale senatului și-ale marilor magistrați,
Leii din peșterile Hiperboreei până-n Mikene,
Columnnele ținându-le cu labele late;
De la o mare la alta păstorii, cu baltage și arcuiri, ai lumii cimeriene,
Stindardele cu himere, schimbători sfîncși înălțând din cetate-n cetate.

Tot mai aproape focul sparge cerul sumbru,
Peste noi, către sud, a ieșit luna în bolțile de safir
Și-un luceafăr ca-ntr-o coarne de zimbru
Precum în stemele Moldovei lui Dimitrie Vodă Cantemir...

O adiere opri greierii, flutură cântecul rupt
Ca o perdea smucită pe fereastră de-o mare trecere de curent,
Bubuie tunetul prin ceruri până hăt, dedesubt,
Cu stîncă-i sonoră lovind magmele pe sub continent,
Din Pomul noii Înțelepciuni cade auriu, fierbinte, Marele Fruct.

Într-o clipită de pleopă, flacăra universală ne dă pe toți în vileag
Ca o luare în brațe, la piept sălțați din banalitate, și contingent,
Numaidecât scăpați de la sân cu întregul nostru meleag
După ce zeul ne cercetase și ne cântărise atent
Într-o fracțiune de secundă datu-și-a seama că se înșală –
Nu meritam noi ridicarea din mult milenara greșală...

Ce drept avea omul să tulbure sălbăticiunile firii
Schimbându-le obiceiurile, lingușindu-le cu mărire de herb,
Numai Orpheus Tracul, feciorul cel imberb,
Cu lira lui de aur strigând sylenii și satirii
Binecuvîntează omenirea de la Templul Feciorului de Împărat Cerb.

Iubind ca și mine nevinovatele viețuitoare
Sub Arborele Cosmic în edenica demult grădină
Un Cristos mai pur se va înălța peste popoare
Cu începere din 16 August, Anul Șase, Era Postcreștină,
Precum făcut-am noi această îndeobște însemnare.

Pe culmile poeziei

Din volumul „**Bacovia – Poezie sau destin**” de
Agatha Grigorescu Bacovia

În ziua de 22 iulie (1916) ieșind de la birou și urcând la Poșta Centrală, pentru a expedia o scrisoare, auzii:

– Domnișoară Grigorescu! Recunoscui, fără să întorc capul, glasul lui Savela (Aurel Savela, fratele cumnatei lui Bacovia - n.n.). Voiam să nu răspund. Dar era la dreapta mea.

– Iertați-mi îndrăzneala! Să vă prezint pe Bacovia. Lângă el se afla un bărbat mic de statură, puțin adus de spate, cu o pălărie de fetru cu boruri întoarse, pe care o scoase salutându-mă și întinzându-mi o mână catifelată. Îmi sărută mâna ce am întins aproape mașinal... Nu avusesem timp să mă reculeg din surpriza ce am încercat. O privire senină și dreaptă se fixă asupra mea. Apoi plecă ochii parcă jenat de spontaneitatea cu care mă privise atât de insistent.

Era aproape șapte seara și încă destul de cald. Am coborât toți spre cheiul Dâmboviței, cu malurile înverzite. Apusul îi trimitea raze aurii, furișate printre castanii și teii bătrâni, țesând dăre de aur ce poleiau sărmănele valuri murdare... Tăceam. Mă simțeam privită din două părți, și nu îmi era la îndemână scrutarea celor două perechi de ochi: unii foarte albaștri și mari – ai poetului, alții negri, ca niște măslinae, puțin oblici, dina poia unor ochelari înrămați în aur. O

simțire ciudată mă făcea și mai tăcută, deși de fel eram comunicativă. Savela rupse tăcerea:

– Ce înseamnă plimbarea asta mută? Ei, Iorgule, ne-ai contaminat de tăcere! Este un om foarte tăcut, domnișoară Grigorescu!...

– Așa cum sunt poeții... De ce să nu-i respectăm tăcerea? Poetul mă privi recunoscător

Nu știu să mai fi spus ceva... Ne apropiam de Mitropolie. Savela se scuză că trebuie să urce la arhimandritul Scriban, căruia îi ducea niște cărți. Am urcat toți trei dealul și am coborât, apucând spre parc împreună cu poetul. Eram tăcuți și se simțea stingherit, ca și mine.

– Nu voiați să intrăm să stăm puțin pe o bancă? Nu sunteți obosită? Îmi spuse cu multă timiditate, dar și cu rugămintă în glas. Nici nu știu ce i-am răspuns sau dacă am spus ceva. Ne-am așezat pe o bancă în apropierea lacului (...). Tăceam. Parcul aromea sub vraja acelei înserări de un calm pictural. Se răcorea.

Mi-am simțit mâna strânsă de o mână fierbinte și, încet, vocea metalică a poetului, cu inflexiuni de bas, depănă aproape de auzul meu melodioasa poemă „Amurg antic”. Suprema poezie a firii ne logodea atunci prin acea vrajă, ce mai târziu avea să se întunece, să geamă, să se convul-

sioneze cu toate amărăciunile vieții, fără să se stingă nici prin moarte.

Într-o zi de octombrie întâlnii pe Calea victoriei pe Savela. Zărin-du-mă se opri brusc și-mi spuse:

– Măine vă iau de la birou să mergem pe la Bacovia. E așa de singur, de trist... (...) A doua zi la 4 mergeam pe strada Berzei. Am ajuns cam după o jumătate de oră.

Ne aflam în fața unei porți de fier. Două rânduri de case vagon, de o parte și de alta a unei curți înguste, pavată cu piatră cubică. Apartamente cu câte o marchiză la intrare se înșirau pe ambele părți. Proprietarul locuia în apartamentul din față. Prin fereastra deschisă zării pe poet în fața unui godin aprins cu un ibric de cafea în mână. Soba scotea fum; de aceea deschisese fereastra. Făcuse cafeaua cu jurnale vechi. Părea emoționat de vizita noastră.

– Pofțiți înăuntru, spuse timid poetul.

– Ce făceai, Iorgule?

– Niște cafea (...)

Nu știu cum au trecut acele ceasuri. Nu-l văzusem niciodată atât de dispus. Îl contaminase parcă vesele lui Savela. Am plecat cam pe înserat. (...) poetul ne conduse până la tramvai. L-am lăsat pe trotuar prin mulțimea ce forfotea pe calea Griviței, singur, fără să mai fixăm nici o revedere... Rămăsese mahnit... Seara ne ducea spre odihna pentru ziua ce începea mâine.

Trecu multă vreme fără să ne mai vedem... (...)

În primăvara lui 1918, într-o zi de martie înghețată, l-am revăzut pe

Bacovia. Era o duminică cu ger uscat. Mă aflam în odaia mea, cu un roi de manuscrise întinse pe masa de lucru. Pe etajere – primii ghiociei ce cumpărasem în ajun...

– Domnișoară, vă caută un domn! Mă uitai prin dantela perdelei și-l văzui pe Bacovia...

– I-ai spus că sunt acasă?

– Da!

– Poftește-l

Abia avui timp să strâng manuscrisele-n dezordine... Fata deschise și poetul apărui în prag palid și oarecum încurcat. L-am invitat pe al doilea scaun ce aveam în cameră. Nu știam ce să ne spunem... O tăcere apăsătoare se lăsă câteva secunde. (...)

– Pe Savela l-ați mai văzut

– Nu e prin București

– Vă plictisiți fără el?

Da, îmi lipsește; îmi lipsiți și dumneavoastră... Când ești singur și taci prea mult, trebuie să mai comunici cu cineva. M-a impresionat foarte mult simplitatea și naturalitatea cu care vorbea... parcă eram prieteni dintotdeauna.

Iarna anului 1919 era destul de grea. Refacerea țării nu mergea ușor. Secătuirea ce lăsase nemții nu se putea ameliora. Tramvaie puține. Parcurgeam distanțele destul de mari pe jos. Într-o zi de februarie, Bacovia mă vizită... (A citit poezia „Belșug”, adăugând:)

– Și acum, o romanță scrisă pentru dumneavoastră... I-am adaptat o melodie. Îmi pare rău că nu am vioara; v-aș fi cântat-o. Aflam pentru prima oară că scrisese ceva pentru mine. Mi-a fredonat-o: „Parfumul rozelor ude, / Tomnatec suspin, / În

zori, în tăcutele trude, / Te cheamă pe tine puțin... // O tristă poemă de foi / Îmi spune-o poveste de noi... / Adio, pustiul și fior. / Va fi poate-odată amor..."

Ultimul vers reveni într-un refren. Fredona cu ochii aproape închiși. Apoi mă privi lung și părea că cere un răspuns. La plecare mi-a strâns amândouă mâinile și cred că gestul a fost reciproc...

– Sper că nu este acum acel „adio!”

– Dar pentru mine este pustiul și fior... când trebuie să aștept... Poate, de aceea, ar trebui să fie și „adio!”

N-am știut ce să răspund. Uneori era așa de greu de înțeles. O promisiune, un angajament?

– Va fi poate-odată amor – a mai repetat când a trecut pragul...

L-a cuprins întunericul străzii, și pe mine o tristețe grea. Când am rămas singură, mi-am spus: omul acesta intră adânc în sufletul meu! E poate nefericit, și eu nu pot să-l fac fericit?! Nu pot... nu știu cum...

L-am mai văzut o dată în iarna lui 1922. Am făcut o vizită familiei Vasiliu – Langa, ca astfel să-l mai văd pe poet. Fratele cât și cumnata sa mi-au povestit cu ce tărie își purta suferința. Aproape nici nu-i simțeau existența. Masa i se servea în cameră, unde rămânea întins pe pat. Își aplica singur tratamentul pentru a nu supăra pe nimeni. Citea, scria, fuma sau rămânea în reverii prelungi cu ceasurile. Își acorda vioara în surdina cântă romanțele preferate sau improviza melodii personale. Își petrecea vremea în această sihăstrie artistică (...)

A fost foarte vesel când m-a

văzut. Am stat de vorbă despre viitor. Nu va mai cere nici o slujbă în București. Se va duce la Bacău și va căuta acolo ceva... Poate am să vin și eu! Spunea că trebuie să cunosc pe părinții săi...

Am ajuns la Bacău cu destulă întârziere. În gară ne aștepta poetul cu cele două fiice ale surorii sale, la care trebuia să fiu găzduită (...) Ziua următoare m-am trezit târziu. Am fost gata când intra poetul pe poartă, înfrigorat... Am stat pe balconul bine încălzit privind amândoi pe fereastră. Promoroaca se depusese pe case, pe arbori, pe firele de telegraf, în miliarde de ace fine de cristal. Am admirat feeria de gheață de sub streșini. Mă ținea de mână și tăcea. Într-un târziu, șopti: „Parcă e un decor de nuntă, nu-i așa?” Așa era...

Neuitată a rămas seara petrecută prima oară în familia sa. Toți sensibili la muzică și poezie. (...)

– Ce-ai rămas așa pe gânduri, Iorgule? Zise tataia. Cântă-ne ceva. Iorgu șovăi Repetându-i-se invitația, aduse vioara, puse surdina, își rezemă bărbia pe marginea ei și începu să cânte. A cântat cu atâta pasiune, încât bătrânului îi șiroiră lacrimile. Eram cu toții sub vraja cântecului său. Cântase și la București, dar cu frenezia din seara aceea, nu! Pe frunte îi sclipeau ace umede. Își șterse fruntea, sorbi dintr-un pahar. Lăsă arcușul pentru o pauză. Fusesse o flăcără care arsese pe coarde, mistuită de emoție și înfiorare.

– Așa, Iorgule! Tare cânti frumos! Dar prea te topești în cântecul tău! zise tatăl.

Sunt peste 40 de ani de-atunci și răsună încă, proaspăt și vibrant în ecoul anilor, arcușul amintirilor...

Intram în anul 1927, anul hotărâtor. Am obținut licența în litere și filozofie cu mențiunea „Magna cum laude”. Bacovia avusese o epocă de oboseală și melancolie. Începuse din nou să nu mai iasă, era îngrijorat de zbuciumul meu.(...) Pentru prima dată începurăm să discutăm despre apropiata noastră căsătorie. Se îngrijora de pe acum dacă va găsi în București vreo ocupație...

Era în ziua de 29 decembrie 1927. L-au văzut toți pe Bacovia dispus și l-au convins să ne fotografiez... Înainte de a ajunge la fotograf, Bacovia mă invită la bijutier. Am fost surprinsă. Nu înțelegeam de ce.

– Să luăm niște verighete – spuse – ca și când ar fi fost vorba de ceva obișnuit... Negustorul ne-a spus că nu pot fi gata decât la 2 ianuarie, ca să le poată grava cu numele și data. La fotograf am făcut două poze, dintre care una foarte reușită. Confrații scriitori ne-au condus acasă. Am traversat grădina publică spre a scurta drumul. Era tare frig. Un amurg rece, sticlos, învăluia în culori aprinse micul parc cu pomii înghețați sub zăpadă.

Sosi ziua de 22 iunie în care la orele 12 trebuia să ne înfățișăm la Oficiul de stare civilă, unde urma să ne întâlnim toți (...) Când am intrat, ofițerul ne atrase atenția că suntem

în întârziere. Eram emoționați. Am văzut ca prin ceață salonul, marmorii, florile. (...) Am stabilit să sărbătorim căsătoria pe data de 28 iulie (...)

Știam că nu alesesem un drum de roze. Simțeam însă în mine atâta curaj, atâta putere de rezistență, că piereau și șovăielile trecătoare ce mă asaltau. Aveam o mulțime de treburi, încât am alergat toată dimineața.(...). Am despachetat covoarele, am adus glaste cu flori, am aranjat, în sfârșit, un interior demn de o modestă cununie. Se făcuse ora cinci...

În timp ce mă necăjeam cu găteala, Bacovia și Eugen (fratele poetului – n.n.) discutau în birou și abia l-a convins pe poet să-și îmbrace smokingul, care-i venea destul de bine. Se stârnise o furtună din senin. Vântul sufla cu praf mult și, când luai brațul poetului să ieșim pe terasă, fotografu execută instantaneul cerut. Praful ne închidea ochii; vântul spulbera voalul ca pe o coadă de rândunică zburătăcită, dar am obținut fotografia pentru două suflete dragi: mamaia de la Bacău și Ștefania (sora Agatheii – n.n.), din camera ei de suferință. Furtuna creștea cu o furie cumplită. Fulgere, trăsnete prin apropiere... O ploaie cu grindină răpăi pe acoperiș cât ținu ceremonia. Apoi se potoli (...)

Deși pregătită cu atâta zbucium, seara aceea mă răsplătea prin bucuria poetului. Oricum ar fi urmat viața, clipele erau într-adevăr rare (...)

În seara aceea Bacovia fu spiritual, curtenitor, dansă. Era într-un total climat de uitare. Din nou poezia ne urca pe culmile ei. Cât de grea era să fie coborârea, rămânea de văzut...

Ion ROȘIORU

Pantumuri noi din satul vechi

Bătrânul unchi s-a stins, dar spaima de el intactă ne-a rămas.
Țâșnea din zidul casei noastre grădina lui întunecoasă.
Venind pământul să și-l vadă îl străbătea în lung la pas.
Privirea-i sta s-aprindă parcă înfricoșata noastră casă.

Țâșnea din zidul casei noastre grădina lui întunecoasă.
Pe tata îl considerase nu frate vitreg, ci pripas.
Privirea-i sta s-aprindă parcă înfricoșata noastră casă.
Vai și amar de-acela care de măru-i ar fi fost atras.

Pe tata îl considerase nu frate vitreg, ci pripas.
Pentru găini purta mălaiul cu sare-n traista lui soioasă.
Vai și amar de-acela care de măru-i ar fi fost atras.
Capra intrată printre leături nu revenea nicicând acasă.

Pentru găini purta mălaiul cu sare-n traista lui soioasă.
De câte ori i-a venit bine hotarul mai spre noi l-a tras.
Capra intrată printre leături nu se-ntorcea nicicând acasă .
Bătrânul unchi s-a stins, dar teama de el intactă ne-a rămas !

A tot făcut Nea Anghel oale până-a trecut și el în ele.
Îi transportam cu boii clisa din lutăria de pe prund.
De Moși îl însoțeam la piață cu nestematele-i modele.
Se înfunda în prima crâșmă și mă lăsa să i le vând.

Îi transportam cu boii clisa din lutăria de pe prund.
Veneam la el cu flori alese să le imite pe ulcele.
Se înfunda în prima crâșmă și mă lăsa să i le vând.
Pentru frumoasa-i meserie urmau să vină vremuri grele.

Veneam la el cu flori alese să le imite pe ulcele.
Aș fi dorit să-nvârt la roata-i însă eram destul de scund.
Pentru frumoasa-i meserie urmau să vină vremuri grele.
Priveam vrăjit ce forme suple lua un boț de lut rotund.

Aș fi dorit să-nvârt la roata-i însă eram destul de scund.
Îmi permitea, câteodată, să-i dau la râșniță vopsele.
Priveam vrăjit ce formă suplă lua un boț de lut rotund
Și-a tot făcut Nea Anghel oale până-a trecut și el în ele !

Trăiesc tristeți nemărginite când cineva din preajmă moare.
Orice plecare-i o fărâmă din cea care va fi de tot.
Copilăria-i o fântână ce strop de apă nu mai are.
Din nukul falnic altădată a mai rămas un singur ciot.

Orice plecare-i o fântână din cea care va fi de tot.
În urmă casa părintească plânge cu lacrimi rugătoare.
Din nukul falnic altădată a mai rămas un singur ciot.
În mâna mamei arde încă înfricoșata lumânare.

În urmă casa părintească plânge cu lacrimi rugătoare.
Presimt că nu mai este vreme ca din paragină s-o scot.
În mâna mamei arde încă înfricoșata lumânare.
Primesc fără să vreau sărutul perfidului Iscariot.
Presimt că nu mai este vreme ca din paragină s-o scot
Și nici nu-mi pot opri urmașii să dea anunțuri de vânzare.
Primesc fără să vreau sărutul perfidului Iscariot.
Trăiesc tristeți nemărginite când cineva din preajmă moare!

Crescuse-n colțul fast al casei salcâmul sfânt și l-am tăiat.
Grădina mea cu umbră deasă a devenit de-odată clară.
Brusc s-a deschis o perspectivă cu totul nouă către sat.
Turla bisericii-am zărit-o de-aici pentru întâia oară.

Grădina mea cu umbră deasă a devenit de-odată clară
O boare de mister se stinge cu orice zid escaladat.
Turla bisericii-am zărit-o de-aici pentru întâia oară.
M-a potopit melancolia și spaima și m-am închinat.

O boare de mister se stinge cu orice zid escaladat.
Salcâmul mă ferise parcă de răutatea din afară.
M-a potopit melancolia și spaima și m-am închinat
Și-am înțeles că libertatea e numai cea interioară.

Salcâmul mă ferise parcă de răutatea din afară.
Se uită mustător la mine opt pari din gardul reparat.
Și-am înțeles că libertatea e numai cea interioară.
Crescuse-n colțul fast al casei salcâmul sfânt și l-am tăiat.

În preajma casei noastre urlă întreaga noapte insomnia.
Lângă fântâna părăsită a încolțit un bob de grâu.
Până sub streășina pleoștită se urcă ne-ngrijită via.
De dorul calului sălbatic se scorojește-n pod un frâu.

Lângă fântâna părăsită a încolțit un bob de grâu.
Bătrânul preot Alexandru azi și-a urmat în lut soția.
De dorul calului sălbatic se scorojește-n pod un frâu.
La geam, cu degete de aur, îmi bate tainic poezia.

Bătrânul preot Alexandru azi și-a urmat în lut soția.
Străina se ivește goală și-și scaldă farmecele-n râu.
La geam, cu degete de aur, îmi bate tainic poezia.
Poate că-i duhul străbunicii care-a fugit c-un osmanlâu.

Străina se ivește goală și-și scaldă farmecele-n râu.
Se stinge luna și se umple de tropote de cal câmpia.
Poate că-i duhul străbunicii care-a fugit c-un osmanlâu.
În preajma casei mele urlă întreaga noapte insomnia !

(Filă de jurnal:4. 08 2008)

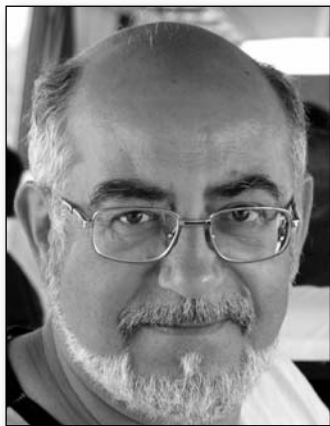
Expiră iar avertizarea cu cod portocaliu pe Prut.
Drăgan Muntean în top pătrunde cu Lele de la Orăștie
Își află Soljenițan pacea eternă-n strămoșescul lut.
Șerban Codrin devine doctor docent în sonetologie.

Drăgan Muntean în top pătrunde cu Lele de la Orăștie
Nepotul lui Sextil Pușcariu îi cere gloriei tribut.
Șerban Codrin devine doctor docent în sonetologie.
Ministrul Sănătății scoate din școli produsele Fast-Food.

Nepotul lui Sextil Pușcariu îi cere gloriei tribut.
Cornelia și Lupu Rednic se întregesc în bucurie.
Ministrul Sănătății scoate din școli produsele Fast-Food.
Rimbaud înfruntă vijelia marină-n barca-i de hârtie.

Cornelia și Lupu Rednic se întregesc în veselie.
Mă-mprietenesc în vis c-un câine pe malul Lacului Sascut.
Rimbaud înfruntă vijelia marină-n barca-i de hârtie.
Expiră iar avertizarea cu cod portocaliu pe Prut!

Dan NOREA

Raiul

Eram în rai de un timp nedefinit. De fapt, așa cum mi-a explicat un filozof, în rai timpul nu se poate măsura, în momentul morții are loc o ieșire din timp. Și din spațiu, dar asta e altă poveste.

Începusem să mă cam plictisesc. La început totul era roz. În aer pluteau arome îmbătătoare. Se auzea în surdină o muzică divină de Bach. De fapt, pentru mine era Bach. Raienii cu care am discutat se pare că auzeau fiecare altceva: Beatles, Gerswin, Nightwish...

Mâncarea și băutura erau la discreție. E adevărat, senzațiile de foame și de sete nu existau. Dar nici senzația de sațietate, puteai mânca oricâte feluri și în orice ordine. În afara satisfacției, efectul băuturilor era inexistent, starea de euforie era oricum prezentă în permanență.

Când îmi doream să joc șah apărea din nimic o tablă cu piesele aranjate, se apropia un alt raian și începea partida. Câștigam întotdeauna, satisfacția era garantată. Numai că odată am comentat partida cu raianul partener. Și el câștigase !

Interesante erau Muzele. Erau mai multe, specializate pe discipline artistice, domenii, subdomenii, curențe. Dacă voiai să compui un sonet petrarchian, venea muza potrivită. Și nu știu cum, fără să îți dicteze, sonetul îți venea în minte fluent, fără poticneli. Cu un conținut dens și o prozodie perfectă.

Când îl terminai constatai că în jurul tău se găsesc câțiva zeci de raieni care îți aclamau măiestria. Și pe cer se mai aprindeau câteva stele în onoarea ta.

Un Editor mi-a șoptit că o constelație întreagă, Ursa Mare, apăruse în urma unei tragicomedii scrise de Shakespeare.

Din loc în loc erau instalate ecrane uriașe unde vedeai tot ce se întâmplă pe Pământ. Evident, raienii alegeau stadioanele, ringurile de box, cursele de formula 1... Când murea un pilot era întâmpinat în rai cu aclamații.

Raienele preferau dramele sentimentale. Aveau gusturi diferite, dar pe Pământ găseai de toate, de la idile suave între adolescenți până la telenovele sângeroase. Am urmărit-o odată pe o raiană, o suspectam că alege cu predilecție scenele porno.

M-am interesat dacă nu cumva ajunsese în rai din greșeală ? Nu, se pare că pe Pământ fusese o sfântă, murise fecioară, acum avea dreptul să

vadă ce a pierdut.

Nu aveai libertate totală. Nu era propriu-zis o cenzură, dar din când în când era necesar să ceri aprobare de la un Editor. De exemplu dacă simțeai nevoia să călărești un inorog. În cazuri extrem de rare se apela la Administrator, binecuvântat fie numele Lui.

Ideile despre Pământ mi s-au schimbat pe măsură ce îmi creștea nivelul și aflam noi informații. La sositrea în rai eram convins că Pământul e centrul Universului, scopul tuturor lucrurilor.

A urmat ceea ce pe moment am numit-o revelație. Pământul a fost creat pentru raieni, ca o imensă scenă de teatru. Mult mai târziu am fost avansat din stadiul de spectator. Abia atunci, când am căpătat dreptul de a interveni în destinele muritorilor, am realizat adevărul. Pământenii erau păpuși, iar raienii de nivel înalt erau păpușari. Tot ce se întâmpla pe Pământ era rezultatul unor scenarii. În funcție de nivel, aveai dreptul să controlezi destinul unui singur individ sau să provoci calamități pe scară largă, cu milioane de morți.

Cum spuneam, începusem să mă cam plictisesc. Aveam nivel maxim, deja scrisesem câteva mii de volume de poezii, provocasem câteva războaie mondiale în care mă luptasem cu un raian concurent. Evident câştigasem amândoi, numărul morților era egal în ambele tabere.

Și deodată...

Scena se schimbase instantaneu. Aparent peisajul era același. Dar în aer mirosea a pucioasă. Muzica de Bach dispăruse, în locul ei niște zgo-

mote de rotopercutor îți bubuiau în urechi. Se pare că, nu se știe din ce motiv, fusesem transferat în iad.

Pe rând constatai că mâncarea și băutura aveau un gust infect. Nu te îmbătai, dar aveai în permanență o senzație de cap mare, iar în gură aveai un gust de leșie.

Senzație de durere propriu-zisă nu aveai, nici nu se putea. Dar indiferent ce făceai, urmarea era o umilință mai mare decât precedenta.

Am jucat câteva partide de șah. Cu niște deschideri pe care nu le mai văzusem, pierdeam în permanență în două mutări.

Am scris un sonet. E adevărat, fără muză, dar eram mulțumit de opera mea. Au apărut imediat câțiva care au început prin a-mi demonstra că e cel mai prost sonet scris vreodată. Ritmul șchioapătă, rimele sunt facile, ideile sunt incoerente. Au sfârșit prin a-mi declara că de fapt nu era un sonet, nici măcar o poezie, erau niște lăuturi bune de aruncat la porci. Totul s-a încheiat cu niște hohote disprețuitoare.

Unul din ei a rânjit și a arătat spre cer. O stea micuță, prima mea stea pe care o promisem în rai pentru un poem într-un vers, dispăruse.

Puteai și aici să manipulezi oameni. Dar numai câte un copil. Și în absolut toate ocaziile, apăreau câțiva mai mari care îl snopeau pe al tău.

Am aflat că după ce îți creștea nivelul poți controla mai mulți copii, poți să organizezi bande. Un singur tip a avut nivelul atât de înalt încât a reușit să organizeze Cruciada copiilor.

După un timp nedefinit... de fapt e impropriu spus, iadul e ieșit din timp. Și din spațiu. Dar mă rog, după

un timp, s-a schimbat iar peisajul. Urechile îmi țiuiau de atâta liniște, dispăruse rotopercutorul și reapăruse Bach. Și mai apăruse cineva, un Editor căruia zâmbetul i se lăța de la o ureche la alta.

– Bine ai revenit! mi se adresa.

– Îmi spune cineva ce se întâmplă? A fost o pedeapsă temporară, am greșit cu ceva?

– Nu, dar începuseși să te plictisești. Administratorul, binecuvântat fie numele Lui, a prevăzut și acest lucru. Și a inventat perioada de recuperare. Fără termen de comparație, fericirea nu există.

Mi-am dat seama de marea înțelepciune a Administratorului, binecuvântat fie numele Lui, peste câteva momente. De fapt, în rai e impropriu spus momente ...

Pe când constatam, plin de satisfacție, că prima mea steluță reapăruse pe cer, îl văd lângă mine pe rivalul meu de pe Pământ, cel care îmi împrășca cu noroi poemele. Îl întreb:

– Ce e cu tine, nu te-am mai văzut pe aici?

– Păi nici n-aveai cum, până acum am fost în iad. Dar, probabil pentru bună purtare, m-au transferat... „Bună purtare? S-o crezi tu! Probabil te obișnuiseși prea tare cu umilințele și acum ești în perioada de recuperare inversă” rânjesc eu în minte. Și cu o satisfacție neîntâlnită până atunci nici măcar în rai, îi spun binevoitor:

Păi hai să îți arăt împrejurimile.

BLONDE

Două blonde la duș:

- Dă-mi, te rog, șamponul tău!
- Dar ai unul lângă tine...
- Știu, dar ăsta e pentru păr uscat și eu am părul ud!

Secretara blondă către patron:

- Domnule director, salariul nu este pe măsura capacităților mele...
- Așa e, dar nu te putem lăsa să mori de foame!

O blondă și o brunetă călătoresc cu trenul. În compartiment se află și un bărbat mai în vârstă, cu barba albă. Blonda șoptește:

- Uită-te! ăsta-i Mircea cel Bătrân...
- Ești proastă, râde bruneta. Mircea e mort de aproape șapte sute de ani. În acel moment intră un alt bărbat în compartiment, și-l salută pe bărbos:
- Bună, Mircea, ce faci, bătrâne? Nu te-am mai văzut de sute de ani....

Blonda către brunetă:

- Na, cine-i proasta?

O blondă superbă, la volanul unei mașini și mai superbe, oprește la semafor. Apare un aurolac și-i cere o țigară. Blonda i-o oferă imediat, ca să scape de el. Între timp, semaforul trece pe verde și blonda pleacă în trombă. La următorul semafor, în mod ciudat, același aurolac îi cere o țigară. La fel și la al treilea. Exasperată, îl întreabă pe individ:

- Cum faci, domnule, de ajungi înaintea mea în toate intersecțiile?
- Doamnă, pentru că ați fost bună cu mine vă spun... Iar dacă îmi dați 5 lei vă învăț și cum să ieșiți din sensul giratoriu!

O blondă sună la „Informații C.F.R.:

- Îmi puteți spune, vă rog, cât face rapidul 991, de la Buzău la București?
- O secundă...
- Vă mulțumesc!

Aida HANCER

zilnic

zilnic accept o lovitură în tâmplă
și ba e soare ba nu e soare
te ridici de lângă mine
te ridici ca un cearșaf umflat de aer
bătând deasupra parisului
respirația care locuiește
în plămâni morți ai perişului

un poem despre durere
în prezența durerii de cap
e ca și cum ai lăsa o femeie
să nască pe eșafod sub eșafod
un copil aproape bătrân și strâmb
în tot corpul

căci dacă țipă atunci
de ce pentru cine
călăul întoarce ochii albaștri
în cealaltă parte sfoara
scoate un sunet de vulpe bătrână
hula aleargă de la unii la alții
fericită împrejurare a nașterii
unui copil dintr-un om mort
fericită înmulțire a lumii
fiindcă banchetul plăcerii
nu seamănă cu nimic altceva

LITERATURA TÂNĂRĂ

reduceri înălțări. promoție

de pe magazinul unirea direct la cer
mă înălțam eu și toți ce mi i-ai dat
cu mâinile pe sus prin zăpada
gata să cadă
cu păcatele mele așternute înspre
intercontinental pe șosea
înainte să ningă
părea că eu nu mă văd într-un oraș mare
că dacă voi sări tu ai să trimiți un înger
să ia numărul de înmatriculare
și-apoi să-mi țină capul în brațe
ochii ficși lângă stomacul lui invizibil
de înger care nu consumă nimic
trăiesc din resursele tale Doamne
deși resursele tale se mișcă
în jurul meu și chicotesc
ca muștele aripioarele lor bat aerul meu
și-l distrug frumuseț
ca un cârcel al sufletului
cum să nu te ridici la cer
de pe magazinul unirea
când nimeni nu te oprește
de ce m-ai pus în bucurești
și de ce îmi mănânci îngerul

NY confessions

dacă aș fi locuit la NY
soarele ar fi strălucit snob
ca un swarovski
dar eu locuiesc aici unde liniștea e
pe cale să capete nouă identitate
femeile au jumătate din puterea
de negare a bărbaților
dar mintea lor stă în spărtură
pe zidul berlinului
orice oraș poate fi locuit
dar nu oriunde

LITERATURA TÂNĂRĂ

prostia și dragostea
salvează carnea și trupul

în NY libertate la 6 dolari soare
și Dumnezeu nu-ți bagă în
traistă aproape nimic

Irodia

dragostea nu-i mare lucru în general
doar că uneori
a avea o femeie e ca și cum
un clopot ți-ar izbi puternic pieptul
în momentele de respiro
fiindcă sânii ei ca două clopote mai mici
se bat între ei
ca munții în capete din povești
cu limbile scoase cu
momentele lor de soare și
momentele lor de carceră
doi săni care te împiedică
să-i vezi cu adevărat inima

nikita

(prietenilor mei)

corpul meu ca un port
portocale răsturnate
pe dedesubt sânge
nici o floare
nici un om definitiv
prieteni mei atârnă de
catarg ca pânze albe
inima lor m-a dus
de o mie de ori până la cer
eu cândva am să-i dezleg
am să-i apuc de păr
și-am să-i arunc în apă
miroase a portocale stricate
aici odihnesc prietenii mei
și Dumnezeu

Ecaterina BARGAN**monolog despre tine**

mai ții minte seara de august
cred că o nuntă se întâmpla
în perimetrul discotecii
pe furiș ți-ai luat ceai rece
eu mi-am luat pepsi ciocolată
korona cu struguri și lapte
cred că râdeam împreună cu zgomot
și atunci plămînii mei se cutremurau
aș fi putut să mă îndrăgostesc
din simplă admirație
dar nu mai știu ce s-a întâmplat
aveai barbă de două trei zile știu sigur
chiar dacă nu te știam și nu mă știai
tot dor mi s-ar fi făcut acum
ceva a rămas ca o zgîrâietură
de la cuțit pe lemnul suport
știam e prima și ultima zi înainte să pleci
și parcă ceva s-a rupt din mine și a dispărut
ca și tine de altfel
oamenii erau mai grăbiți decât altădată
îmi ziceai ce proiecte mari faci arhitecții
m-aș fi putut îndrăgosti
din simplă admirație chiar nu mai știu
dar țin minte bine cum
am rămas într-un fel de singurătate
și noaptea se ghemuia la noi în palme

iar uiți să dai buzz

arunc o privire pe geam
exact ca un om care abia s-a trezit
mă gîndesc este toamnă
fac tratat cu octombrie
despre cum să mă de-dau vieții
frumos solemn demn sau cu umilință
pe apucate ori cu neseriozitate
dacă stai multă vreme fără să citești
măcar o rubrică de ziar
asta ca să nu repet cuvîntul poezie
sufletul se înnegrește ca unghiile netăiate
ziua vinului își continuă serbarea
îmi las capul sub dușul fierbinte
ca să nu-mi văd cearcănele
mă sună cineva o daaa sunați-mă
vreau să vă fac duminica infernală
nu răspund mai bine
arunc o privire asupra frunzelor
care stau tolănite pe străzi
își continuă somnul mă duc
să le trezesc să mai cumpăr o lidia
cînd se întîmplă să mă gîndesc că
e prea mult îmi cade o creangă în cap
sau un balon mă plesnește în frunte
cred că în altă viață
îmi luam cafeaua în pat
și mă gîndesc așteptarea e
doar un pahar fragil de semicristal
pe care-l ducem cu palmele înghețate
și dacă rezistăm să trecem cu el strada
în partea cealaltă avem șansa
de a gusta din vinul negru al vieții
telefonul încă sună și nu înțeleg
de ce nu se întîmplă
măcar într-o singură dimineață
să mă trezească liniștea

admir tavanul

urăsc ploaia
așa că stau sub tavan
tavanul meu e acoperișul tuturor

LITERATURA TÂNĂRĂ

peste tavanul meu pășesc alții
undeva mai sus
mult mai sus
posibil să ne meargă liftul
viduleț
să urcăm un nivel
să lipim stele fosforescente
de tavanul mai înalt
al cerului

azi oamenii sunt frumoși

azi toți oamenii sunt frumoși
copiii rostogolesc mingea
mingea se sparge în cioburi de sticlă
copiii plîng
se privesc în cioburi
de parcă chipul lor a fost spart
și lăsat bucățele pe asfalt
ascundem în noi o cutie muzicală
imităm fericirea
seara se lasă grea pe suflet
ca hainele udate de ploaie pe trup
este momentul acela în care noi
nu avem voie să mișcăm
cînd ceilalți fug în cercuri fac zgomot
ca să ne putem atinge
ca să vedem frumusețea pe lîngă
care ieri treceam cu ochii închiși

azi oamenii sunt frumoși

să mor fără anestezie

să mor ca un copil care s-a născut mort
să mor fără anestezie să mor
să iubesc oamenii murind
să mor iubindu-i
aș schița cu creta pe gheață
un te iubesc fugar

LITERATURA TÂNĂRĂ

m-aș ascunde în mine
ca un titanic scufundat în abis

coridor

mâinile mici adună frunze uscate
facem cuiburi pentru dimineți
să-și odihnească răsăritul în ele

noaptea e strâmtă
ca un coridor de liceu
în care ai plâns prea mult
în care ți-ai tocit unghiile de pereți
și te-ai plimbat dintr-un capăt în altul
ore în șir cu pumnii strânși
cu buzele mușcate

Oana
CALEN

Veste

Vii și-mi spui palid că ai murit
de vreme ce nu-ți mai simți
nici ramurile nici pleoapele de fildeș
nici cerul de toamnă nici visele nici...

Sărutul

Sărutul acesta pare
să aștearnă pe buze
vălul unei orbiri sublime.

Dacă buzele orbesc, atunci ochilor
le rămâne doar o tăcere
cărnoasă și curată

Sărutul acesta pare să scrie

hieroglife despre veșnicie
pe o placă de marmură
crăpată de un fior viu.

Când scrisorile sosesc

Uiți că atunci când scrisorile
sosesc de departe
mângăierea e sorbită
doar de porii deschiși
ai nopții.

De la tine la plus infinit

Ieri eram eu și ceilalți câțiva eu
cu măștile bine lustruite.
Și ce de aplauze primeam
în lumina reflectoarelor
Teatrului de comedie.

Ne cântau viori și noi pășeam
pe flori mici, adunate dinadins
pentru bucuria noastră de a le simți
delicatețea tăcută sub tălpi
în momente de glorie.

Azi suntem mult mai mulți.
Ne-am adunat aici,
la final de solstițiu
și suntem până la plus infinit de mulți
căci ai venit și tu și ceilalți tu
cu măștile prăfuite
dinadins.

Adrian Botez

Poveste maghiară

Măgarul cosmopolit

– I-ha-i-haa-hei, ce știți voi, sărmani provinciali sedentari, vai de capul vostru! - răgea măreț un măgar, într-o seară târzie, când gospodarii dintr-un sat de pe țărmurile frumosului lac Balaton se întorseseră de la treburile câmpului.

Auditoriul măgarului orator era format din: o iapă oarbă, pe care stăpânul fermei, de milă, o hrănea pe degeaba, așteptând-o, cu răbdare, să moară de moarte bună și doi cai, care tocmai fuseseră deshămați de la șareta logofătului, ce alerga, toată ziua, de ici-colo, supraveghind munca de la cele patru ferme ale mării moșii boierești.

– I-ha-i-haa-hei-hei, n-ați văzut, toată viața voastră, decât împutitul ăsta de staul și n-ați mâncat decât fânul ăsta muced, de sub boturile voastre, pe când eu, încă din tinerețele mele, i-ha-i-haa ! am văzut lumea toată! - răgi măgarul, cu dispreț, către cele trei animale, silite să-i devină auditoriu - nu atât de spațiul comun, cât din respectul față de un atât de umblat măgar, care îmbătrânise pe drumurile războiului mondial, și poposise prin locuri celebre - celebre în fel și chip...

Ce-i drept, nu-i minciună: măgarul ăsta umblase tare mult, și peste tot locul - evident, fără voia lui și mânat de tot felul de joarde, bice și bici-

uști - căci războiul fusese tare lung, și purtat pe tot pământul.

Mai întâi, măgarul peripatetician fusese mânat de un biet țăran ungur, care ducea, cu o cotigă nenorocită, la care-nhămasse măgarul ăsta (pe atunci în plină tinerețe și avânt) - saci cu pâine ori făină, pentru front. Într-o seară, doi soldați nemți îi tăiaseră gâtul bietului om - și furaseră, odată cu pâinea, și cotiga, și măgarul.

Și nemții, cu cotiga, își cărau acum morții. Măgarul, aflat pe post de cioclu, nu-și simți mândria lezată: cineva trebuia să facă și munca de salubrizare. Dar după ce nemții terminară de mâncat nu doar pâinea furată de la ungurul ucis, ci și tot ce putea fi socotit ca bun de mâncat pe unde treceau - începură să-i facă ochi dulci măgarului nostru... Ce mai încolo-înceace - se pregăteau să-l mănânce, fript-nefript... Tocmai când să-i facă felul pică, din senin, un obuz, drept peste cei doi asasini, care-și ascuteau cuțitele - și-i făcu praf și pulbere. Scăpat teafăr - bravul măgar se simți ușurat, din două motive: îi muriseră potențialii măcelari, în burțile cărora ar fi trebuit să-și găsească odihna de seară - dar, poate mai important, cotiga fusese și ea sfărâmată de obuz. Așa că măgarul zburda acum.

Numai că morți erau tot mai mulți de cărat - și mâncare tot mai

puțină: fu prins de un soldat (Dumnezeu numai știa cărei nații îi aparținea, sau dacă el socotea că aparține vreunei nații) - și pus, alături de un căluț mic și grozav de păros - să tragă un furgon militar, care căra produsele măcelului mondial. Și măgarul, solidar cu căluțul păros înainta, printre corbi și morți, și tot înainta...

- I-haa-hei, măi țăranilor, de tânăr am văzut palatele cele mari ale împăratului de la Viena (da, așa și era, căci cărase mobila unor ovrei, care se mutau repede, din calea trupelor - dar nu așa de repede ca să nu fie ajunși de tăvălugul războiului, arestați, ca traficanți de aur, drept în fața Schönbrunn-ului...) - și apoi am ajuns la Praga, și la Bonn, am trecut pe lângă casa lui Beethoven... știți voi, din familia noastră de mari muzicieni - se zice că un bunic al meu a cântat alături de marele Ludwig (da, așa era: pe când Beethoven se oprișe la marginea unui drum de țară, sunându-și în urechi primele acorduri ale Pastoralei - bunicul actualului măgar, înhămat la o cărucioară, răsturnată într-un șanț, îl călcase pe bocanc pe Beethoven, și, cu copita lui grea, îi răsese genialului muzician toate bătăturile de la piciorul stâng - amânând astfel, din cauza zbieretelor - ale maestrului german, de data asta... cu 24 de ore, începerea marii simfonii...).

Auditoriul din staul asculta cu capul plecat, în semn de adâncă pioșenie și prețuire...

- Apoi, am trecut și-am văzut, unul după altul, palatele din Anvers, și din Liège, și din Bruxelles - apoi am trecut în Franța - oh, iha-haa, Doamne, Parisul, Pont-Neuf, Tour

Eiffel, Moulin Rouge - o, frumoasele femei de la Moulin Rouge! (într-adevăr, ordonanța colonelului neamț îl cărase pe stăpânul său beat-mort, de la luxoasele bordeluri, în primul furgon pe care-l aflase în drum - și se nimerise să fie tocmai cel tras, cu abnegație, de urecheatul nostru...).

- Eu, domnule măgar, am trecut, pe când eram tânără, pe lângă Palatul Pescarilor, de pe malul Dunării, o, ce romantic! - se băgă, sfioasă, în vorbă, iapa cea oarbă, care fusese, o gloabă de povară, ce ajunsese în Budapesta, când cu rechizițiile și căratul de muniție către Transilvania - gata să se lanseze într-o tiradă romanțioasă, pe care măgarul cosmopolit i-o retează, cât ai zice pește:

- Ce palat, ce pescari - bojdeuca aia nenorocită! Cucoană, lasă prostiile - să fi văzut dumitale Versailles-ul, i-ha-i-ha-i-ha-hahaaa, hai? L-ai văzut? N-ai văzut nimic, țărancă proastă ce ești...

Adevărul e că, în graba războiului, n-avuseseră vreme, nici stăpânul măgarului, deci cu atât mai puțin măgarul nostru, să treacă prin vreun oraș mai de seamă al țării sale de baștină - ci fusese aruncat și vânturat, de vântoasele de fier și foc, numai prin orașele Apusului... Câte înjurături, în toate limbile pământului, nu-i auziseră urechile lui mari, și câte joarde, rupte din toți copacii și aracii Europei, nu simțise pielea lui, tăbăcită bine, încă din viață...

- Am ajuns până la taurii din Madrid... - spuse cu emfază curat spaniolă, măgarul (dac-ar fi vrut să fie mai exact ar fi mărturisit că pe taurii Madridului nu-i văzuse decât morți:

pe când lânceau franchiștii, așteptând deznodământul războiului civil, se organizează o coridă, să-și omoare timpul și să mai scoată frica din oasele spaniolii, năuciți de atâtea lupte ale nu se știe cui împotriva lui nu se știe cine - și urecheatul nostru târâse leșurile măcelărite în arenă...).

– Dar Parisul, iha-ihaa - se înduioșă bătrânul măgar cosmopolit - catedrala Notre Dame - și vărsă o lacrimă, știut fiind cât de pioși sunt toți asinii - începând cu intrarea Domnului Iisus în Ierusalim... - Sena, cu buchiniștii și pictorii, pictorii celebri...oh, Louvrul, ce de picturi, ce grele picturi, la Louvru! (de fapt, tot o ordonanță de general neamț, altul decât cel de la bordeluri - închiriasse, printr-un foc de revolver, furgonul tras de măgar - pentru a căra, la reședința temporară a înaltului ofițer, o stivă de tablouri furluate, ca pradă onorabilă de război).

– Și n-ați mai vrea să treceți, pe acolo, încă o dată, înainte de... de... - se fâstâci tânărul și nediplomatul cal murg de la dreapta șaretei.

– Cum îndrăznești să vorbești, în fața domnului măgar, de astfel de... de... - îl certă, pe confratele său mai tânăr și neîndemânatic - murgul de la stânga șaretei logofătului.

– Dar toți vom muri, iaca, na! Salam ambulant de cal ce ești! - răbufni cel muștrat, iar cel din stânga trăsurii îl mușcă de gât - și ar fi fost gata să se încaiere în lege, de n-ar fi fost stănoagele și glasul tunător al măgarului:

– I-haa-i-haa, mârlanilor, nu vă este rușine? De mine, cel care am avut la copitele mele Europa întrea-

gă? Iar, prin fiul meu, am la picioare Senatul american, în persoană?! Zvăpăiații mucoși murgi încremeniră, de frică și de extaz:

– Senatul...american...? Niha, haaa!

E drept că, imediat după război, un plod (făcut într-o șură din portul Brest, cu o măgăriță franțuzoaică, foarte fâșneată) al măgarului cosmopolit a fost imbarcat pe un vas de război american, care se întorcea în patria celei cu făclia în mână... cine știe ce căutând, cu urgență... Și, până să se instituie și generalizeze serviciul motorizat de cărat gunoiul, o furgonetă, trasă de sus-zisul fiu măgăresc, cărase rămășițele epocalelor (și răumiroșitoarelor) ale americanilor. Dar, ceea ce nu știa, și nu va ști până la moarte măgarul cosmopolit - era că, odată ce s-au putut dispensa de serviciile progenerurii măgarului nostru - cu simțul lor practic desăvârșit, americanii l-au făcut, imediat, hamburger - trecându-l, astfel, pe post de vacă - între două felii de pâine, asortat cu bulion...

...Lângă străfulgerările lacului Balaton, în staulul întunecat, mărețul măgar, cu atât de largi aptitudini cosmopolite - ostenit de amintiri, evocări și discursuri, se lăsă pe picioarele din spate, alunecă pe cele din față și, cu capul înfundat în paiete mucegaite, mai holbă, un ochi, apoi se apucă să sforăie grăbit - visând cum aleargă în trap sau galop mărunț, mereu sub biciușcă străină, înconjurând pământul în goană, cu pielea ferfeniță, pe spinare și la coadă - însă păstrând ferma convingere că-și inspectează, în marș triumfal, propria moșie - cosmosul...

Gheorghe ISTRATE

Ritual

tu vei fi porumbelul unic
ciugulind vitraliile bisericii
trupului meu

ritual (orga singurătății)

tactica somnului nu mă privește
îmi lunecă peștele visului printre dește
de-atâta noapte și eternitate
îngerii mei au aripile desperecheate

mai am puțin și mă sui în amvon
mai am puțin și mă fac om

desprins din haloul pluralității
mi-apăs fruntea pe orga singurătății

sonet (destrămare)

cugetele somnului se sting neutrale
visul aruncă cenușă în burg
din ziduri umbre se scurg –
resturi de vorbe patriarhale

mi-au preparat frica în Demiurg
au traversat înspumate rafale
cârpele steagului monumentale
clisa treptelor în care mă-ncurc

niște ochi mă umplu devreme cu ceață
jocul deodată s-a dezbrăcat
intru în trupuri grăbite de viață
intru în spectrul decolorat

din oasele mele încet mă descui
de-acum vorbesc cu buzele nimănui

ritual (aștept lumina)

mă simt ermetic încheiat
îmi umblă șobolani prin deget
mormântul meu m-a adiat
mă voi opri, n-am să mai preget

vulturul lunii iar s-a prăbușit
s-a stins lumina care se mira în carne
bătrânul infinit a obosit
bătrânul Dumnezeu pare că doarme

mi-s tâmpilele lipite de auz
infernul iar s-a spart și mă inundă
acest dezastru aspru îl refuz –
aștept lumina care mă frecundă...

ritual (porumbelul)

n-am urât niciodată
deși am fost mereu urât
îmi spăl nopțile cu lacrimav din zori
cea privegheată de îngerul dimineții –
de aceea
voi muri la o temperatură decentă
scrâșnită pe dinții termometrului rece
nu te speria suflete

**ritual
(villonescă)**

m-am închis într-o beție mocirloasă
precum albina în ceară
ah memoria subterană –
circulația ideii
cumpăna sticloasă a adevărului

am rupt-o cu mica realitate
m-am scufundat într-o bulă de alcool
prin care altfel se văd
semințele cerului

nu mă dezamăgi fosforescentă beție!

**ritual
(continuitate)**

fă-mă doamne fără sex – numai creier
de-a lungul literelor mereu să cutreier

stricat de viață de pândari, de-arginți
vreau să-mi măsoar eternitatea-n părinți...

**Gata
in memoriam: Leonid Dimov**

într-un fel eu de mult eram gata
într-un fel eu am fentat și armata
într-un fel am fost chiar copil
cu tălpile arse de pământul fosil
într-un fel m-am plimbat pe cianură
ca pe o șosea viclenindu-mă că e pură
într-un fel m-am urcat din călcâie pe umeri
neprididind, Moarte, oasele să mi le numeri
într-un fel am cercetat sfârcul mirării
muiat în laptele fetei și al înserării
într-un fel m-am îmbrâncit în beton
și în Kant

în stâlpii puterii cu frunțile-n cant
crematoriul morților decisese
să fac parte dintre eroi și decese
dar eu virgin m-am retras
în propriul meu parastas

**ritual
(pori)**

sunt o zi fără zori
fructele mele nu au livadă
mă împinge noaptea prin pori
ca Dumnezeu să mă vadă

îmi înțep aripa să nu adoarmă
Cartea respiră-n versetele vechi
sufletul îmi trosnește prin armă
ca două gloanțe – perechi

**ritual
(părinților)**

moto:

*„Dacă ați făcut castele în aer, n-ați
lucrat în zadar; deoarece acolo s-ar fi
cuvénit să fie toate. Acum puneți, de-
desubt și fundațiile”.*

(Henry David Thoreau)

acolo-n iarba mirosind a fapte
în cimitirul somnului lor greu
sub crucile de piatră și de lapte
mormintele-i îmbătrânesc mereu

s-au scurs toți corbii-n secolii de humă
s-a stins și steaua-n lămpile de seu
dorm noaptea lor de tată și de mumă –
mormintele mă-mbătrânesc mereu

m-au destupat din floarea mea nebună
și-au supt zăpezi din cer din Dumnezeu
de-acum mă-ntorn la tată și la mumă –
mormintele ne-mbătrânesc mereu,

Epigramiștii ieșeni de la „Academia Păstorel”

Academia Păstorel (în loc de prefață)

Azi, umoriștii cu panaș din
Iași,
Cu brio și-au făcut Academie,
Muindu-și pana suplă-n
fantezie,
Dar și-n acid, cu zâmbet
de poznași.

Prin epigrame, proză, poezie,
Sonete ori rondeluri, sunt
țintași
Și se doresc a fi, în toate, ași
Ce premii nimeresc, cu
veselie...

Dansându-și ronda pe-un
tăiș de brici,
Ei și-au trasat pe rodnicul
drapel,
Cu fire de betelă și urzici,
Portretul emblematic:

Păstorel...

Dar scrierile lor îi cam conduc
Să intre, nu odată, în...
booklook!*

Eugen Deutsch

*(Revista umoristică cu
acest titlu - n.n.)

Ștefan

Boboc-Pungeșteanu

Concursuri de epigrame

Epigrame când triază
Au un obicei „supremii”:
Mai întâi acordă premii
Și apoi le jurizează.

Mihai Batog Bujeniță

Celui ce-mi stârnește compasiunea

Când îl văd cu mutra asta,
Zic, în sinea mea spășit:
„Ori l-a părăsit nevasta,
Ori, mai grav... S-a
răzgândit!

Tabiet

Mănânc pe stradă un
covrig,
Tușesc și-s cocoșat de frig.
Acesta-i felul meu trufaș:
Iau masa numai în oraș.

„Crede și nu cerceta”

Dat-a Domnul glas poruncii
Către preasmeriții Săi:
„Omule, iubește-ți pruncii
Ca și cum ar fi ai tăi”.

Destinul Moldovei „de dincolo”

A spus Vodă Ștefan, cândva,
„Moldova, săraca de ea...”
Iar rușii, pe voie să-i facă,
Lăsară Moldova săracă.

Generozitate rurală

Când ginerică l-a rugat
Să-i dea o palmă din tarla
Bătrânul generos i-a dat
Nu una, ci vreo câteva.

Justiția

O doamnă oarbă ce agită
Un paloș lung cu lama lată,
Confuză, însă fericită
Că este zilnic violată

Globalizarea

Globalizare-am arătat
E un concept, nu vorbă goală
Atât de bine controlat
Că și-ncălzirea e globală!

Mihai Cozma

Omului de lângă mine

Printre-amici am să-l enumăr
Cât e umăr lângă umăr
Dar sunt gata să dau totul
Să nu-i simt cumva și cotul.

Corneliu Văleanu

Efectul criticii

Pe-acel ce are-n schemă rang
L-a criticat în mod direct,
Iar critica avu efect
De bumerang...

Amalia
Constantinescu-
Crusos

Televizorul

Mă uit pe micul lui ecran
De mulțișor, cam de un an,
Lunar plătesc abonament
Și am vești proaste
permanent.

Livia
Sergiu Manolache

Ce știm despre femeie

Știm că-i bună, iubitoare...
Nu prea ai ce-i reproșa
Și-i nespus de-atrăgătoare
Mai ales când nu-i a ta!

Neculai Darie

Audiență la primar

Vrei un sfat, o aprobare,
Mergi la el ca la un frate,
Zi-i în față ce te doare
(Că pe el îl doare-n spate!)

Fetețe dulci

„Fetețe dulci ca-n București
În toată lumea nu
găsești...”
- Pe naiba! zise-un turc fudul,
Sunt câte vrei la Istanbul!

Noaptea nunții

Fiind abia la început,
S-a confesat spre mama ei
Că-n noaptea nunții a avut
Emoții... ca de obicei!

**Rugă pentru
frigiderul meu**

E gol și rece și inert
Dar, Doamne-n mila Ta
cea mare
Să nu îi spulberi în deșert
Speranța de reîncarnare.

Vasile Darie

Codrul frate cu românul

La ani cu valuri democratice
Și multe aranjări de ploi,
E evident că-mi este frate:
Ne bate vântul pe-amândoi.

Gândind la Eva

Eternul arhitect divin
A hotărât o zi măiastră,
S-avem o coastă mai puțin
Și s-o avem în coasta noastră.

Dilemă

Dilema maximă în viață,
De absolută căutare,
E cea când faci la două față
Și nu te hotărăști la care.

Eugen Deutsch

Eva

La capătul lumii rebele,
Lansată, în clipa cea fastă,
Pe țărmul cu jaruri de stele,
E prima vedetă... de coastă!

Eternitatea

Eternitatea, floare rară,
Născută-n nopți de poezie,
E termenul de garanție
Pentru iubirile de-o vară.

Lumea

E-o scenă uriașă, știm precis,
Dar ne-ntrebăm, așa cam
fără rost:
„Jucăm cu toții chiar atât
de prost,
De nu obține nimeni nici
un bis?!”

Paula
Georgeta Dimitriu

Dreptul și justiția

Există-n lume, din păcate
Și magistrați total inepti,
Tu de la ei aștepti dreptate
Și-ajungi, încet, lângă cei drepti.

Eficiență limitată

A avansat atât de mult știința
Că detergentul scoate orice pată
De pe-albituri sau bluză colorată,
Pătata mai rămâne
conștiința.

Ioan Frentescu

Funcționarul model

E blând, amabil, priceput,
Nu e servil, nu-i prefăcut,
E silitor, atent, corect
Într-un cuvânt: un tip suspect.

Curte

Este cu purtare-aleasă,
El, și nu-i urât deloc,
Dar de curtea lui nu-i pasă
Fetei, că ea... stă la bloc!

Vecina violonistă

O vecină taciturnă
Cântă cât e noaptea toată.
Soața zice că-i nocturnă,
Dar eu cred că e sonată!

După proces

Normal să pierd dacă socoți
Cum stă realitatea;
De partea lui au fost mai toți
De-a mea numai dreptatea.

**Constantin
Iurascu-Tataia**

Opoziție constructivă

Contradictorie idee
Ce ar putea fi comparată
Cu acel NU spus de-o femeie
Pe când se lasă dezbrăcată.

Meditație

Sub soare blând și
mângâios de toamnă,
În vreme ce din mustul
dulce gust,
Văzduhul plin de funigiei
mă-ndeamnă
Să caut timpul ce-l
pierduse Proust.

Eternitatea (definiție)

Eternitate – un cuvânt banal
Și care, de-i supus unei
extensii,
Se poate defini ca interval
Ce se întinde între două pensii.

Vasile Larco

De revelion

Când împărțea în șapte-un
ou
Săracul fără de pereche
Zicea: „Mâncăți, e
Anul Nou,
Doar sărăcia este veche.

Bitul român

Trăiește greu, de azi pe
mâine,
Ce să mai spun, e inutil,
Nu are bani decât de
pâine...
Și pentru telefon mobil.

Soțul

Își zice soțul ofensat,
Plecând și pus la patru ace:
Covorul n-am de ce să-l bat,
Căci stă la locul lui și tace!

Pretenție

Privind spre cărți o cititoare
Zicea, făcând pe supărata:
„La prețul lor atât de mare
Să mi le dea citite gata!”

Evoluție și tranziție

S-a dat maimuța jos din pom,
Croindu-și viitorul drum
Și a ajuns prin muncă, om...
Dar unde să muncească
acum?

Ioan Târșiman

Metamorfozare

Văd că-n politicul lor joc
Recurg aleșii și la „troc“;
Adeseori – și nu în joacă –
Ei trocul îl transformă-n...
troacă.

George Petrone

Zeița Theimis

Femeia austeră și posacă
Ce ține sus balanța într-o
mână
E oarbă în mitologia
greacă,
Mioapă în justiția română.

Se cere integrarea romilor

Ne cer măsuri, din câte-aflăm,
Urgente (într-un an sau doi)
Că dacă tot o amânăm,
Ne integrează ei pe noi.

Romanță la strand

Te superi că admir
splendoarea
Atâtor trupuri tinerești
De fete brune ca cicoarea?
Ei, da, mă uit că și... uitarea
E scrisă-n legile-omenești!

Epitaf fostului milițian

Inima-i ce nu o dată
A fost obștii de folos,
A-ncetat de-acum să bată
Ca și brațul lui vânjos.

Răspuns evaziv

„Nevasta ce-ți mai face?”
Gentil, a vrut să știe.
Răspuns-am: „Fii pe pace!
Ce-ți face și-a ta, ție!”

Ca să vezi!

Eu cu vin îmi potopesc
gâtulejul
Să-mi înec amarul de se poate
Însă, vai, mereu ratez prilejul
C-a-nvățat netrebnicul
să-noate.

Tablou idilic

Țăranii, care mai de care,
Cu braț vânjos, cu pieptul gol,
Trudesc frenetic pe ogoare
...La spart conducte de petrol.

Unui poet controversat

Să fii poet, se cer, precum

se știe,
Talent un car și-un dram
de nebunie,
Tu ai de amândouă, pot
socoate,
Proporțiile doar sunt inversate.

Ioan Toderascu

Peisaj stradal

Cu ochii țință dup-o fată.
Având un trup fenomenal,
N-am mai văzut-o dintr-o
dată...
Lua-l-ar dracu' de canal!

De dragul soției

M-am întors din deplasare
Mai devreme cu o zi
Și-a rămas surprinsă tare,
Iar vecinul și mai și!

Bârfe

- Bețivanul ăsta are
O mândrețe de nevestă,
Cum de-o fi prostit-o, oare?
- Fost-a, pur și simplu,
proastă!

Vasile Vajoga

Paternitate

Având un frate blond ca
spicul,
Leit mămica și tăticul,
Cel mic, cu fața tuciurie
Al cui o fi? Alah mai știe!

Pe masa de operație

Chirurgul, cu priviri severe,
Rosti spre cel supus la chin:
„Nu vei simți nici o durere
Nici întristare, nici suspin!”

Remediu

Chiar dacă n-a-nghițit pastile
Scăpă de-o boală mai tenace,
Că dacă are omul zile,
Nici zece doctori n-au ce-i
face.

România în U.E.

Voi adopta, cuprins de
nostalgie,
Un vers de când eram
școlar credul:
„În lume nu-s mai multe
Românii,
E una doar”... dar cred că
e destul!

Vatavu Georgeta

Proverb reactualizat

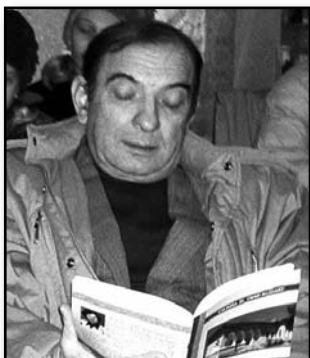
Ce să te mai miri atât
Când prieteni de mulți ani
Te ajută-asa încât
Nu-ți mai trebuie dușmani

Colind

A căzut multă zăpadă,
Gropile n-au să se vadă;
Pietrele crapă de ger,
Noi de foame... lerui-ler!

Fiecare om cu jumătatea lui

Dumitru DĂNĂILĂ

ALIOANEI

În vara când mă aflu cu serviciul în București, că noi, militarii ne mutam des prin toată țara, am observat ceva nefiresc în purtarea Ioanei. A insistat să mergem la un restaurant cu terasă, „La Filoti” îi spunea, să luăm masa în aer liber. Acolo era patron un văr de-al ei, de nu știu a câta spiță.

Vărul ne-a primit foarte bine. Masă rezervată, marș de întâmpinare, zis, la acordeon, de un balaoacheș din orchestră, avea și orchestră restaurantul, servire cu toate bunătățile, cu tot dichisul. Când amatorii de bere și mici au plecat, sătui, care încotro, Filoti a venit la masa noastră. Chelnerii au început a roi pe lângă el ca pe lângă un rege.

Regele închipuit, vărul de-a nu știu câta spiță al Ioanei, era cu vreo opt ani mai tânăr decât mine, eu aveam pe atunci..., patru ani din secolul trecut plus 38..., da, 42. Era înalt dar nu cine știe ce, brunet, cu părul negru, bogat la spate, cu mustață bine îngrijită și buza de sus un pic despicată. Mustața masca binișor micul defect. Altminteri, n-arăta rău, aducea a artist de cinema, avea șarm. Era el pa-

tron, cum o fi ajuns patron la vârsta aia nu știu, dar nu de aceea atrăgea privirile doamnelor și mai abitur pe ale Ioanei, care se uita la el ca la o statuie antică și râdea zgomotos ori de câte ori vărul de-a nu știu câta spiță, despre care nu știam până atunci decât din auzite, șuiera, prin buza despicată, bancuri deocheate.

Acasă, după ce ne-am dus la culcare, Ioana a fost, scuze, băiete, n-am cum să ocolesc scena, a fost de o pasiune necunoscută până atunci care, cu siguranță, nu era doar efectul băuturilor fine ori al parfumului acelei seri de primăvară, era primăvară, ca acum. Ceva nu era tocmai în regulă. M-am tot întrebat ce și n-am găsit răspuns. Am privit această, cum să-i zic... nemaiîntâlnită drăgălășenie a ei ca pe o mică recompensă. Nu mai ieșisem în lume de o perioadă de timp cam lungă, în care am trebăluit mult să ne aranjăm noua casă, casa noastră, la care visasem atât de mult. Ne mutasem de curând acolo, în Dămăroaia și, poate, Ioana a vrut ca pasiunea ei să însemne un început promițător în cuibul nostru, ridicat cu mari eforturi.

Aproape la fel de pasională a fost și ceva mai târziu, într-o noapte de august. După ce m-a sufocat, pur și simplu, cu drăgălășeniile ei, m-a întrebat, spre ziuă, dacă n-ar fi bine să-l invităm pe la noi pe vărul de-a nu știu câta spiță. I-am spus că da, sigur, doar e ruda ei, dar să-l invităm mai târziu, după ce ne aranjăm definitiv casa. I-a părut nespus de bine și a început iar cu dragostele ei, de era cât pe ce să întârzie la serviciu, ceea ce, știi, la militari nu e permis.

Nu mă mai întrebam care era substratul primei nopți de dragoste nebună tocmai pentru că avusese loc o noapte aproape la fel. Mă puteam fâli că, la o vârstă nu prea înaintată, aveam casă în București, copii, o existență mulțumitoare și mai ales o soție frumoasă, care mă iubea mai mult ca oricând. Uite cum arăta în poza asta, nu poți să zici că nu era fermecătoare. A fost regina multor baluri pe la Casele oștirii. Eram invidiat și tare mândru de asta.

Când mă aflu eu așa, pe un val mai înalt al vieții, nu acolo unde aș fi vrut să ajung, știi că sunt ambițios, dar, mă rog, nu era rău, ei, bine, iar se-ntâmplă ceva nefiresc. Vin într-o zi de la serviciu și găsesc două chiștoace în scrumieră. În casă la mine nu se fuma, de unde puteau să provină? Ioana m-a luat repede, că să vezi, că s-a prostit și ea, nu fumează, doar așa... N-am zis nimic, mi-am văzut de treabă liniștit. Aparent, căci semnul întrebării firav din seara când fusesem la grădina de vară devenea mare, tot creștea și mă făcea să nu mai fiu sigur de sfințenia Ioanei.

După câteva zile, am trecut,

asa, într-o doară, pe acasă. Eram militar de intenție, mă duceam cu treburi pe la piață, pe la furnizori, nu era o problemă să mă abat de la traseu și să beau o cafea la domiciliu. Asta se întâmpla rar, fiindcă eram, vorba lui nenea Iancu, „scrufulos la datorie.” Ei, să vezi întâmplare: când ajung acasă, ușa de la antreu încuiată. Ciudat! Noi nu aveam teamă de nimeni (casele erau cam rare prin preajmă), lăsam deschis până seara, aerul făcea bine construcției proaspete. Trece câțiva timp până când îmi deschide Ioana. E numai în furou și speriată tare, de parcă abia se încheiase un cutremur. Nu poate să articuleze niciun cuvânt. Așa, răvășită cum e, se opune când vreau să trec în camera mare. Înfrâng repede rezistența și intru. Acolo, fum de țigară, capotul ei aruncat pe jos. Cercetând cu privirea, să-mi dau seama ce se întâmplă, ridic perdeaua de la fereastră. Un bărbat în pantaloni și cămașă, cu haina la subsuoară, alerga, prin grădină, spre păpușoi, aveam curte mare, pusese de toate, să avem în gospodărie, că era ceva cale până la piață. A întors capul o clipă, suficient să-i văd mustața. Era vărul de-a nu știu câta spiță... Mama lui de nemernic! Dispăruse în păpușoi, Ioana era răvășită, eu, uluit, nu mă dumiream ce se întâmplase. L-aș fi împușcat, ți-am mai spus, dacă aveam armă. Pentru că distrugea o muncă de mulți ani.

M-am chinuit de mic să mă rup din lumea în care apărusem și să mă aflu la casa mea. Nu vedeam atunci decât că tot, absolut tot ce clădisem, eu și Ioana, cu dificultate dar și cu drag, se năruiește.

Nu l-am împușcat pe vărul

de-a nu știu câta spiță, însă a murit pe loc. Îndată ce s-a încheiat scena din casă, a încetat să mai existe. Cu pistolul mai avea o șansă, îl răneam și se făcea, poate, bine. Așa n-a avut niciuna. L-am declarat mort și gata. Pe atunci, dacă luam o hotărâre, nu reve-neam aspra ei. Eram categoric, asta e. Am decis să nu-i pronunț nici numele și, cum ai văzut, până acum m-am ținut de cuvânt. Pentru a evita discuțiile care ar fi urmat, explicațiile penibile sau mai știu eu ce situație s-ar fi creat, Ioanei nu i-am adresat niciun cuvânt. Într-un fel, și ea a ieșit din scenă.

A încercat în fel și chip să se apropie de mine, să-mi spună ce s-a întâmplat. Dacă a văzut că nu-i vorbesc, a tăcut și ea mult timp. Era o situație penibilă, absurdă. Stăteam în aceeași casă, la aceeași masă, dormeam în același pat și nu ne vorbeam. Doar cât era neapărat nevoie, să nu observe copiii. Nu cred că nu-și dădeau seama, erau deja mari.

După un timp, Ioana a devenit și mai abătută. Simțeam că o macină ceva mai important decât scena cu vărul. O vedeam cum fierbe, cum se zbate, de parcă se îneca și căuta disperată ceva de care să se prindă măcar cu un deget. Poate acel ceva eram eu. Câteva zile la rând s-a rugat să o ascult: „Măi, omule, Sănducule, ascultă-mă, barem, dacă nu vrei să-mi vorbești! E ceva foarte important, nu mă rog de tine degeaba. E tare important, e urgent. Ascultă-mă, măi omule, până nu e prea târziu!”

Nu am un suflăt de câine, nu sunt atât de nesimțitor. Durerea ei învinsese mândria mea, încăpățânarea mea prostească. Și, pe deasupra, eram

ros de curiozitate. Ce voia să-mi spună? Ce era atât de important? Așa gândeam în ziua în care mă hotărâsem să mă lămuresc cu Ioana, să trecem peste tot ce va fi fost și să aduc iar zâmbetul pe chipul ei și în casă, iar eu să termin cu șirul de frământări. Nu îmi mai rămânea decât să-i spun toate astea când mă întorc de la serviciu.

N-am apucat, n-am mai apucat, asta e. M-am trezit că vine comandantul la mine în birou, nu prea dădea el pe acolo, nici nu m-a lăsat să-l salut, m-a luat cu binișorul, ce mai zic, ce-am mai făcut, să-mi spună, până la urmă, pe departe, că s-a întâmplat ceva la mine acasă. „Nu e grav, soția ta e la spital, nu-i cine știe ce, are temperatură, se face bine, mi-au spus mie, de acolo, că se face bine”, a zis, dar eu nu-l mai auzeam.

N-are rost să-ți spun stările prin care am trecut, când știam că dimineată Ioana era bine, bine nu putea fi în situația ei, dar sănătoasă, un pic slăbită, cu cearcăne, doar atât, nici vorbă de boală. M-am văzut la spital, eram năuc, nu știam ce se petrece. Mi s-a spus că a făcut ce a făcut să scape de copil, s-a infectat rău, nu-i mai trece febra. Care copil? Eu nici nu-i vorbisem în ultimul timp. M-au întrebat toți dacă știu ce s-a întâmplat. Ce să explic, n-aveam nici măcar idei. Ioana apucase să-mi spună, când ne-au lăsat singuri, pentru câteva clipe: „Puteai să mă ierți... Al naibii...”

Nu știu cum am trecut peste momentele cu plânsetele copiilor, ale soacră-mi, ale rudelor din Moldova, ale vecinelor, care îmi sfășiau inima, cum au decurs înmormântarea, pome-

nile. Nimic nu mai știu și nici n-am putut să reconstitui după ce s-au mai liniștit lucrurile. Totul se sfârșise și totul începea odată cu plecarea Ioanei. Eu eram numai o părere, n-aveam nicio vlagă. Nu dormeam, nu mâncam, eram o umbră care trebuia să se ducă la serviciu, să vină acasă și să aibă grijă de gospodărie, de copii. Târziu, am început să mai ies din starea aceea, antrenat de colegi, de vecini. Asta se întâmpla ziua. Noaptea se reaprindea focul la care mă perpeleam zadarnic. Vina nu se micșora cu nimic, regretul că amânasem prostește împăcarea cu Ioana creștea ca bulgărele de zăpadă la vale.

Vestea morții lui Filoti a căzut ca un trăsnet peste rana deschisă la plecarea neașteptată și mult prea devreme a Ioanei în altă lume. Poate că, în sinea mea, trebuia să mă bucur că s-a făcut dreptate, că eram răzbușnat, că omul de la care pornise nenorocirea din casa Alioanei își luase partea. Astfel de satisfacții semănau cu o bomboană de consolare și nu-mi încălzeau sufletul. Altceva mă scormonea pe mine.

Restaurantul „La Filoti” era neschimbat, de când nu mai trecusem pe acolo. M-am rezumat la o friptură și o jumătate de Fetească, să iscodesc în voie pe unde e patroana. Nu era cazul de nici un tertip. Chelnerul pe care îl întrebam de ea, îmi spusese că vine îndată. Și a venit.

- Stimată doamnă, nu vreau să vă rețin, sunt nevoit să intru direct în subiect, deși nu este deloc ușor, fiind vorba de fratele dumneavoastră, Dumnezeu să-l ierte! Am fost căsă-

torit cu o verișoară de-a lui, mai de departe, Ioana. S-a prăpădit și ea, nu de mult.

- Pe Ioana o știu, bineînțeles. Eram rude, dar nu țineam legătura, fiecare cu treburile sale, știți cum e, aici nu-i ca la țară, să ții aproape de neamuri. Eu cu ce pot să vă fiu de folos, domnule dragă?

- Am auzit că fratele dumneavoastră avea un caiet...

- Doamne, ce de lume mă întreabă de caietul acesta! S-a creat mare vâlvă în jurul lui. Nu e un caiet, domnule dragă, e un jurnal în toată regula. Am dat din întâmplare peste el mai de mult și am citit. Curioasă, fiică a Evei, domnule Alexandru! Nu erau lucruri extraordinare. .

- Eu aș vrea să aflu, dacă se poate, nici nu știu cum să vă spun, să aflu ce scrie în jurnal despre Ioana. Ați putea să îmi arătați, vă rog, dacă nu deranjez prea mult?

- Nu se pune problema deranjului, îmi face plăcere să vă ajut, doar e vorba de o rudă, nu pot fi indiferentă. Vă rog să mă înțelegeți că nu am cum, domnule dragă, jurnalul e la cercetări. Pot să vă spun însă ce am reținut eu, scria cam așa:

„Sunt un porc! Am fost la Ioana. Trebuia să mergem la o croitoreasă, care să mă pună în legătură cu o domnișoară frumoasă, după spusele ei. Eram băut. Ioana mi s-a părut mai frumoasă decât toate domnișoarele. Înfierbântat, m-am repezit asupra ei. Era tare speriată. S-a luptat cu mine. N-am apucat decât să-i dau jos capotul, că a venit bărbatu-său. Abia am reușit să sar pe geam. Dacă mă prindea, îmi meritam pedeapsa“.

Ion Nistor

Pagini din istoria Mizilului

UN DOCUMENT INEDIT DESPRE „CIURDA LITERARĂ”

În **Almanahul cultural** al Mizilului, editat în decembrie 2007, istoricul literar **Emil Niculescu** aducea în discuție existența (sau mai curând inexistența) unei reviste literare mizilene – **Ciurda literară**, amintită de Agatha Grigorescu Bacovia „într-un volum de memorialistică”, din care cita: „*Apăruse, prin 1898, o revistă literară botezată de Caragiale «Ciurda literară». Grigore Tocilescu, George Ranetti, Ion Brătianu și Caragiale făceau parte din conducerea revistei, fiind și colaboratori (...) Împreună cu Leonida Condeescu se ducea și tata la ședințele revistei, care se tipărea la Fefelei, locul de naștere al lui Gr. Tocilescu, unde era moșia lui Vasile Mareș, cu care Tocilescu era cumnat*”. Emil Niculescu conchide: „*Nu am reușit să identificăm revista fefeleană dar numele ei era de tot răsfățul...*”

Căutările altora și ale noastre în diferite arhive nu au dat de urmele acestei publicații, dar – ca o ipoteză – dacă revista „*tipărită la Fefelei*” a apărut într-un număr sau două, într-un tiraj simbolic, este posibil ca ea să nu fi luat drumul arhivelor, așa cum se întâmplă și azi, cu atâtea publicații efemere. Spunem aceasta deoarece am avut norocul să descoperim, la biblioteca Muzeului de istorie din Ploiești, o nouă „urmă” a „Ciurdei literare”.

Pentru lămurirea deplină a cititorului, e nevoie să facem, mai întâi, o mică divagație: **Spirea V. Anastasiu** (vezi foto), fost primar al Mizilului în perioada interbelică, făcea parte dintr-o familie oarecum înstărită, lucru demonstrat și de faptul că, după absolvirea cursului primar la Școala „Ioan Crăciunescu” din urbea natală, a fost trimis să-și continue studiile la Liceul „Hasdeu”, din Buzău. Din păcate, aici n-a terminat decât cursul secundar, situația materială a familiei înrăutățindu-se între timp, astfel încât va deveni negustor de manufactură (avea prăvălie pe strada Carol I - actuala Nicolae Bălcescu). Stima de care se bucura printre concitadini îl vor duce până la fotoliul de primar, dar, princi-

pala sa preocupare va fi întocmirea unei monografii a oraşului. Cu toate că intenţiile sale n-au fost materializate, activitatea de „scormonitor” al trecutului sau consemnarea evenimentelor locale ale timpului, vor fi materializate în 13 dosare cu însemnări, aflate azi la Biblioteca Muzeului de Istorie din Ploieşti.

În cursul cercetărilor mele am găsit, într-unul dintre acestea, un text olograf intitulat: „*Expresul din Mizil şi Ciurda literară*”, conceput ca o scenetă în versuri, fără a se indica însă şi autorul acesteia...

Textul, reprodus mai jos, demonstrează – fără dubi – că revista citată de Agatha, a fost, dacă nu o realizare, cel puţin un pretext cultural pentru întâlnirile vesele ale... ciurdei.

Expresul din Mizil şi Ciurda literară

Prezentatorul: Cu ocazia opririi Expresului la Mizil ia naştere „Ciurda literară” numită aşa de Caragiale, nume dat în derâdere pentru componenţa sa ca pregătire (nu erau scriitori toţi membri şi nici nu aveau activităţi deosebite pe tărâmul literaturii). Membrii „Ciurdei literare” erau câţiva mizileni cu oarecare ani de şcoală, de regulă negustori de obârşie la care se adaugă **I.L. Caragiale**, **George Ranetti** şi arheologul **Grigore Tocilescu** care obişnuiau să răspundă deselor invitaţii făcute de **Leonida Condeescu**, cunoscut ca primar al Mizilului, cel ce a reuşit să oprească Expresul la Mizil (Berlin – Breslau – Bucureşti – via Mizil).

Chestiunea Expresului devenise arzătoare. Mulţi ţineau cu Leonida Condeescu şi credeau în acţiunea lui, dar unii membri ai „Ciurdei literare” nu vedeau posibilă această acţiune, considerând-o doar o utopie.

Cel mai supărat dar şi arţăgos era Ranetti pentru că s-a admis titlul de „ciurdă”; el spunea că nu o să scrie niciodată biografia sa căci ar fi trebuit să înceapă cu: „*M-am născut la Mi-*

zil...” – „*şi asta n-am s-o fac niciodată!*”:

„Căci la Mizil se poartă fesul
Şi spre marea mea ruşine
Nu opreşte nici Expresul”

Ceilalţi membri ai ciurdei, folosind un ton mai puţin aspru au promis lui Leonida tot concursul lor, dar cu oarecare platonism. Doar căpitanul **Matei Eminescu**, poreclit de Caragiale „Progresistul” a protestat vehement şi a ameninţat chiar în favoarea opririi Expresului în gara Mizil.

Datorită neînţelegerilor din cadrul ciurdei povestirea se împarte în două părţi: prima parte – cei din ciurdă care înainte de oprirea Expresului, un timp nu o vedeau posibilă; a doua parte – după realizarea opririi Expresului situaţia s-a schimbat pentru că s-a schimbat şi mentalitatea membrilor ciurdei reveniţi la alte sentimente.

Prima parte

G. Ranetii (primul necredincios):

Nu mai străuieşti degeaba!
Nu mă veţi putea convinge,
Că în loc de soare-afară
Plouă, fulgeră sau ninge..

Refuz să fiu din Mizil!
Acolo se poartă fesul
Şi spre marea mea ruşine

Nu oprește nici Expresul.

Am să mai scriu despre asta,
Nici să laud, nici să-njur,
Dar în pleasna mea de bici
Îi voi lua împrejur.

Matei Eminescu:

„Eu nu sunt de la Mizil.
Veni aici căpitan
Căci la Plevna-n '77
Am fost un brav veteran.

Chestiunea-i arzătoare:
Am dat ordin, la raport,
Să-nceteze nedreptatea
Eu nu pot să mai suport!”

Furios peste măsură
A scos sabia din teacă
Și amenință amarnic:
„Ei cu mine nu se joacă!

Voi ridica tot Mizilul,
Cu pietre și cu bazalt
Și, dacă va fi nevoie,
Iau Expresul cu asalt.

Să evităm toate astea...
Dar cei mari să chibzuiască
Ca Expresul, chiar de mâine
Ici, în gară să oprească!”

Urmeză prof. Tocilescu, botezat de Caragiale Bos de Fefelei, care zice:

Eu nu sunt boier de neam,
Sunt strănepot de oștean
Care la Călugăreni
Sub comanda lui Mihai
Făcură pe Sinan Pașa
Să strige „Aman!” și „Vai!”.

Dar sunt și arheologul...
De va reuși Expresul,

Dau cuvântul de onoare
Că voi iscăli zălogul.

Prezentatorul:

Numai bietul Leonida,
Amărât peste măsură,
Se plânge la toată lumea...
I-a ajuns apa la gură!

L. Condeescu:

Nu mă las, bădie dragă,
Am pus în joc a mea soartă,
Va mai da baba cu bobii
Să opresc Expresu-n poartă.

Prezentatorul:

Cum prevede Leonida
Nu s-a lăudat degeaba,
A reușit interesul!
Și spre marea noastră cinste
Opri la Mizil Expresul.
Chiar Nea Iancu Caragiale
Cel cu birtul la Buzău
Mi s-a strecurat tiptil...
Și cu un Expres de seară
A poposit la Mizil
Mare lui i-a fost mirarea,
El cunoaște întâmplarea
Și în loc de-o epigramă
El trimite-o telegramă
Lăudând pe Leonida
Astăzi devenit erou
În care felicită sincer
Pe Nea-Burg maistru Breslău.

Caragiale:

Leonida, dragul meu,
Ce-ai făcut, n-ai făcut rău.
Din dragoste pentru tine
Îmi voi drege iar vioara
Și-am să scriu la Maiorescu

Ca să știe toată țara
Cum proceda Leonida
Ca să-și facă interesul-...
Și-a venit știrea la lume:
Oprește-n Mizil Expresul!
De-acum treaba e făcută
Și Expresul are rută!
Toată lumea-i mulțumită
De-acest mare interes,
A uitat de supărare:
Are la Mizil Expres.

Partea a II-a

Prezentatorul: Să vedem acum ce o să zică cei ce nu au crezut în oprirea Expresului la Mizil și să începem cu cel mai necredincios dintre ei – ziaristul și umoristul Ranetti. Să-l întrebăm deci:

Ce mai zici acum, băiete,
Ziariste Dragobete?
Te-ai născut sau nu cu fes,
Când spre marea noastră cinste
Avem astăzi și Expres?

Ranetti:

Ce să zic, ați câștigat
Chiar cum nu v-ați așteptat!
Astăzi vă răspund umil,
Că Georgică zis Ranetti
Este născut la Mizil.

Atunci mi-a fost rușine
Să spun că am purtat fesul:
Ce să-i faci, bădie dragă,
Ăsta-mi era interesul!
Situția-i schimbată,
Astăzi mi-e mai mare dragul
Să mă opresc la Mizil
La părinți să le calc pragul.
Că din Mizilul nostru,
Ce poartă nume turcesc,

Mizilenii îmi sunt rude
Și beau vin Brâncovenesc.

Matei Eminescu:

Eu, căpitanul Eminescu
Fosta-m la Plevna port-drapel
Spun că dau mulțumire
Și-întreaga ciurdă la fel.

Prezentatorul: Tocilescu, cu a lui intimitate, zice:

Eu credeam în reușită
Dar numai pe jumătate!
Astăzi când ea e întreagă
Și eu sunt arheologul
Îmi voi ține promisiunea
Și voi iscăli zălogul.

Ranetti:

Chestiunea cu expresul
De acum e terminată,
Dar Ranetti-a scris o piesă
Care-a umplut lumea toată,
Romeo și Julieta
Au căzut, mă rog, de-acord
(Toate lucrurile-s bune)

Cu Expresul într-o seară
Să vie să se cunune
Pe tăcute-n mod subtil
La primarul din Mizil.

Prezentatorul:

A aprobat toată ciurda
Cum a întors-o Ranetti,
Ziarist de meserie,
Ziarist cu mult renume
Și-au convins pe Tocilescu
Pe Romeo să-l cunune
Și sub formă de citații
Să vie cu bucurie
S-asiste la cununie:
Nae Țăranu cu Dama,
Cincinat cu epigrama
Kalinderu cu maica Smara
Care-o știe toată țara.
Marele Liciu, Violeta,
Brezeanu și Antoneta,
Maximilian, Ciucurete,
Toți de-ai noștri, cu Burete.
Căci a zis Caragiale:
O nuntă la cataramă
Ca să aibă trăinicie
Se face în deal, la cramă.
Și el știe, biet birtașu'
Ce-a recomandat lui Nașu.

Vinul nu-i bun în pocale
Ci să-l bei în deal la cramă
Cu friptură și pastramă!
Pui tăvăliți în mujdei
Să mănânci și-apoi să bei,
Plus friptură de curcani
Bună pentru veterani,
Babic și patricieni
Făcuți de fefeieeni!

Tot prezentatorul prezintă lista de mâncăruri:

Cașcaval de Penteleu

Plătit scump: kila un leu,
Plăcinte sarailie,
Turcii... lui Sfântu Ilie,
Cafele marghilomane,
Mere crețești și moșmoane
Și-apoi niște epigrame.

Și când toți s-au adunat
Căpitanu-a comandat,
A scos sabia și „harș!”
Cu toți să se-ncoloneze
În formație de marș...
Cu rapsozii după ei
Au pornit din Fefeiei.

Cincinat către Julieta:

Nu mânca plăcintă multă
Ca să nu te umfli-n burtă!

Către maica Smara:

Maică Smara, maică Smara
Care ai venit însoțită de Cârțan
Care-a mers pe jos la Roma
Ca să-l vadă pe Traian
De ți-aș face-o epigramă
Tu ai spune-o orișicui:
Ce ți-aș face maică Smara
Ca să nu spui nimănui!

Prezentatorul:

Chestiunea-i delicată,
Vezi-o să nu te afle clerul!
Atunci ai pierdut partida
Mi-te lasă Kalinderul.
Brezeanu, Liciu, Ciucurete
Și cu Nea Nae Țăranu
Au consumat pe-îndelete
Dar au băut cu toptanu.

Lucian MĂNĂILESCU

FABULE ȘI EPIGRAME POLITICE

Pretextul și fabula

Cum să scriu, se plângea
pîxul,

Adevărul pe hârtie
Cînd, în junglă, adevărul
E taxat drept... calomnie?

Cum să scriu că senatorul
X – notorie figură,
Dă din mâini și dă din coate,
Și cînd nu ne minte... fură.

Sau că unul, parcă Tase,
Prin matusa lui, Tamara,
Moștenește, cum s-ar zice,
Ouăle din toată țara.

Foarte simplu, i-a spus guma,
Care știe ea ce zice,
Ca să scapi de pușcărie
Scrie fabule, amice...

Și de câte ori se-ntîmplă
Să îți dai frâu liber gurii
Spune, sincer, că de vină-s
Animalele pădurii.

Leii, care-s convertibil
Într-o junglă liberală,
Urșii, tigrii și mistreții
Care-s porci...
... fără morală.

Discurs preelectoral

Cum urmau din nou alegeri
În ținutul de pe Nil
Luă cuvîntul, din mocirlă,
Candidatul crocodil:

- Vin acum în fața voastră
Dragii mei aligatori
Și, vedeți, mă-îneacă
plînsul
Pentru soarta biete țări...

Ce-a făcut, mă rog, guvernul
Investit de patru ani?
Sunt în funcții mormolocii,
Caracuda cere bani

Și se-agită în ședințe
Închinându-se la „domnul”,
Dă din coadă, face valuri,
Până cînd o prinde somnul.

Nimeni nu se preocupă
De necazuri și nevoi,
Iau ciubuc hipopotami,
Ca să aranjeze ploi...

Iar cînd Nilul se revarsă
Toți broscii-n posturi saltă,
Fac reforme, schimbă apa,
Iar apoi o lasă baltă...

Eu am spus-o, ferm și sincer,
Apele sunt tulburate
Să dăm jos deci, impostorii
Că așa nu se mai poate!

Și promit, dacă-mi dați votul
Că voi face tot ce pot
Să vă fie mult mai bine...
Până vă înghit de tot!

Fabulă cu cântec

Zece ursuleți săraci
Se făcea că plouă,

Unul s-a privatizat
Și-au rămas doar nouă.

Nouă ursuleți săraci
Turtele și-au copt
Unu-a copt un cozonac
Și-au rămas doar opt.

Opt ursuleți săraci
Discutau în șoapte,
Unul i-ambătat cu vorbe
Și-au rămas doar șapte.

Șapte ursuleți săraci
S-au bătut pe oase,
Unul a-înghițit ciolanul
Și-au rămas doar șase.

Șase ursuleți săraci
Exportau opinci,
Unu-a exportat și flota
Și-au rămas doar cinci.

Cinci ursuleți săraci
Au plecat la teatru
Unul a primit un rol
Și-au rămas doar patru.

Patru ursuleți săraci
Trăiau în bordei,
Unul și-a făcut o vilă
Și-au rămas doar trei.

Trei ursuleți săraci
Împinși de nevoi,
S-au înscris la P.D.I.
Și-au rămas doar doi.

Doi ursuleți săraci
Au tras cu tu... tunul,
Unul s-a umplut de... fumuri

Și-a rămas doar unul.

Un ursuleț sărac
Când a fost să plece
S-a îmbogățit și el
Și-au rămas tot zece.

Basmo-fabulă

*(Din vremea premierului
Nicolae Văcăroiu, vala-
bilă și azi)*

Prin nămeți, în fapt de seară,
A plecat către oraș
Moș bătrân și pătimaș
Învățat la „sănioară”.
Și copii, ca pe vremuri,
Dau năvală la ferestre,
Așteptând să spună Moșul
Iscusita lui poveste.
Cu alean, privindu-și sacul
Peticit, o traistă goală,
Spune-n șoaptă basmul serii
Cu... bugetul și Păcală:
„Cic-a fost demult, odată,
Într-o țară-a nimănu,
Undeva prin Europa
Sau la mama dracului,
Un buget ca în poveste,
Fără pic de datorii...
Azi bugetul nu mai este.
Noapte bună, dragi copii!

Fabula măgarului

Cum la stâna din poiană
Traiul zilnic era greu
Un măgar, expert în trucuri,
Și în răgete de leu,

A strâns oile în staul
Să explice, cu fervoare,
Cât o duc, totuși, de bine
Costelivele mioare:

„După cum știu toți berbecii
V-am păscut cum se cuvine,
După ce, ales de turma
De pe plaiuri carpatine,

Am implementat reforme
Cu asinii cei isteți,
Aducându-vă mâncare,
Din import: spini și scaieți.

Și v-am muls cu duioșie,
Am luat pielea de la voi,
Mărind productivitatea
La cojoacele de oi.

V-am scutit și de impozit
Pentru cașul de la gură,
Și de T.V.A., pe cele
Ce ați devenit friptură.

Deci, acum, când îi alegeți
Pe acei ce strâng osânză,
Vă cer iar investitura
De-a nu face nici o brânză.

Doar vedeți și dumneavoastră,
Și o spun fără sfială:
Ce putem face cu brânza
Când e criză mondială?

Morală:

Biata turmă, când alege,
Mai mereu dintre măgari
Are totuși un criteriu:
Îi alege pe cei... **mari!**

Constantin Tănase

A devenit emblemă, ideal
Și-n România,
recunoscătoare,
Actorului acesta genial
I-am luat cu toții... nasul
la purtare!

Împlinire după alegeri

Visa s-ajungă om de stat
De când lucra pe șantier;
Azi visul și-a realizat
De mâine, sigur, e... șomer.

Explicație mioritică

Răzbunători, la patru ani o
dată,
Românii, pe acei ce i-au mințit
Că vor avea o viață minunată,
Îi bagă iar... de unde au ieșit!

Motivul

Dacă acum o ducem greu
Motivu-i totuși mioritic:
Că e român și Dumnezeu
Dar și oricare om... politic!

„Nu ne vindem Țara!”

Parlamentarii spun,
cu-nflăcărare,
Că România nu e de
vânzare...
Și, pentru asta, au deplin
temei:
Dacă o vindem, ce mai
fură ei ?!

Stil vechi

De anul nou, perechi-perechi,
Europenii toți petrec,
Pe când românii, de stil vechi,
Abia ajung să lase sec!

INTERVIURILE REVISTEI FEREASTRA

„Am fost născut în zi de plin război mondial“

(Efim TARLAPAN)

Lucian Mănăilescu: *Stimate domnule Efim Tarlapan, să începem cu... începutul. Așadar, v-ați născut la 17 mai 1944, în localitatea Măgurele (Bălți – Basarabia). Ce amintiri vă leagă de acele timpuri și locuri?*

Efim Tarlapan: La tot omul, porțiunea de timp dintre momentul nașterii și primii ani de viață este fără amintiri personale. Își amintesc alții cum te-ai născut, în ce condiții, cum ai fost botezat, câți martori ai avut la apariția pe lume... Nașterile de azi prin maternități sunt uniforme, monotone, cu doar câțiva martori oculari. Or, eu am fost născut în zi de plin război mondial, în timp ce satul Măgurele, situat pe prima linie a frontului și evacuat din această cauză, făcea primul popas în lunga lui bejenie. Și aici intervine prima amintire a consătenilor, ei despre mine, martori, cu cățel și cu purcel, la chinurile facerii... Popasul s-a făcut, ziceau, din cauza nașterii mele, fapt care a provocat primele înjurături la adresa mea din partea „nacealnicilor” responsabili de deplasarea cât mai rapidă a taberei... Despre alte amintiri ale măgurenilor, martori la nașterea și la frageda mea copilărie, sper, o să mă pronunț în paginile unor viitoare „Memorii”.

L.M.: *Cum a început „aventura” dumneavoastră literară? Și ce a însemnat pentru absolventul Facultății de Litere a Universității de Stat din R.S.S.M. (1970) și al Cursurilor Superioare de Literatură din Moscova (1987) patima rostirii, în vremuri în care era bine să vorbești... în gând?*

E.T.: A fost un debut curat satiric! Elev fiind prin clasa a șaptea am vizat în prima mea „poezie” calitățile etice și morale negative ale unui coleg de clasă. Ținta criticilor mele s-a dovedit a fi mai voinică decât mine, din care cauză m-am ales și cu o primă critică pentru scris... cu pumni și cu înjurături. Ulterior, „în vremuri în care era bine să vorbești... în gând”, țintele mele satirice și-au schimbat tactica. Pumnii și înjurăturile au fost înlocuite cu darea afară din serviciu, cu blocarea totală a surselor mele de existență...

L.M.: *„Emigrând” în România, după „cotitura” din 1989, explicați într-o manieră epigramatică, modul în care ați reușit să vă impuneți, să vă „integrați” în lumea literară românească, devenind unul dintre cei mai popu-*

lari satirici: „Cum am reușit să ies cu / Epigrame? Păi, nu-s mutul! / Le-am strigat ca Antonescu: Treceți Prutul!“ (Unui curios care vrea să afle cum am reușit să ies cu epigrame în România). A fost o „revanșă” față de tăcerile adunate în timpul regimului comunist? Când întreb asta, mă gândesc la epigramele, devenite antologice, în care atenționați asupra riscurilor pe care ni le asumăm, noi românii, prin acceptarea fatalistă a meandrelor istoriei. Iată un singur exemplu: „Ștefan strigă la supuși: / - Nu-nchinați țara la ruși! / Și s-aude-un glas din spate: / - Da... la gâgăuți se poate?” (Ștefan Vodă în Parlamentul Republicii Moldova).

E.T.: Miniatura cu „Treceți Prutul” a fost compusă prin 1989 și, dimpreună cu alte minisatire și satire mai întinse, m-a învrednicit de premiul și medalia Doctor Umoris Causa la Festivalul Internațional de Satiră și Umor „Constantin Tănase” din Vaslui. Îmi amintesc de acel moment nu într-o mă lăuda. Motivul e altul. După festivitatea de premiere, televiziunea ne-a solicitat (mie și lui Efim Bivol, premiant și el) să improvizăm fulger o telegramă epigramatică „a premianților basarabeni” către compatrioții noștri de la Chișinău. Într-o clipă improvizația a fost gata. Suna astfel: „Ce mai fac laureații / La Vaslui, mai sus de Huși? / Se unesc un pic cu frații / Și se odihnesc de... ruși.”. Eram prezentați de camerele de filmare „în direct”. Cei prezenți la acel „spectacol” și chiar operatorii televiziunii au primit cu aplauze „telegrama”... Telespectatorilor însă (veste pe care am aflat-o îndată după emisiune) li s-a prezentat, în loc de imaginile și vocile noastre, o floare... Atunci am înțeles că pentru unii oficiali din România, Basarabia, cu toate problemele ei legate de înstrăinare, este și va rămâne... copilul din flori al patriei-mume...

L.M.: *În efortul de a impune genul epigramatic, ignorat în mare măsură, știu că pledați pentru traducerea epigramei românești în limbile de largă circulație. Nu cumva acest demers e prematur? Sau, altfel spus, există mijloacele necesare pentru transpunerea în practică a unui asemenea proiect?*

E.T.: O traducere excelentă a unui text epigramatic nu se va înscrie niciodată la capitolul „demers prematur”. Și nici „mijloacele necesare” nu se înscriu la acest capitol. Sunt convins că, din rândul epigramaștilor contemporani, s-ar putea recruta unii în rândul traducătorilor buni. Cu regret, însă, problema aceasta nu s-a pus în mod serios de Uniunea Epigramaștilor din România (nu arunc piatra numai în grădina președintelui U.E.R. Sunt atâția care profită de roadele acestei grădini, fără a-i da o mână de ajutor „grădinarului”...)

L.M.: *Cum vedeți, de la Cluj-Napoca, realitatea literaturii de peste Prut. Păstrați legătura cu scriitorii de la Chișinău, atât de nemeritat marginalizați în patria-mamă?*

E.T. Cu profund regret, Bucureștiul literar (alias România) de azi a moștenit metoda turco-fanariotă de numire și înscăunare a „geniilor”... E bine văzut, încurajat și sprijinit cel care plătește marele tribut exprimat în temeneli... Iar Cluj-Napoca e un București literar mai mic. Dacă numele unui Grigore Vieru, al unui Ion Druță și – de ce nu? – al unui Paul Goma, basarabean și el,

devin tabu în revistele bucureștene automat sunt tabu și în revistele literare clujene... Mi-i scump și drag tot ce s-a scris valoros în literatura dintre Prut și Nistru, începând cu Alecu Russo, unul din primii clasici ai literaturii române, „răsplătit” pentru aceasta de Țară cu închisoarea de la Soveja, și terminând cu Leonida Lari, mare patriotă și poetă, aprigă unionistă, „remunerată” de gura scabroasă a Țării cu cele mai jignitoare calificative... Iar dovada concludentă că țin la acest scris sunt numeroasele mele antologii prin intermediul cărora cititorul român din dreapta Prutului se familiarizează, cât de cât, cu o literatură ignorată de așa-zisa elită literară dâmbovițeană.

L.M.: O antologie cronologică a aforismului românesc de pretutindeni (*Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2005*), în care sunt cuprinși 96 de autori, era comentată astfel de Al. Florin Țene: „...o antologie a înțelepciunii românești. Tocmai această înțelepciune o studiază, o „catalografiază”, o selectează Efim Tarlapan, de la Dimitrie Cantemir, la Garabet Ibrăileanu, Tudor Arghezi, la Petre Țuțea, reunind mințile cele mai strălucite din „Patria Limbii Române”. Există o legătură intrinsecă între epigramă și aforism?

E.T.: Aforismul este tot o epigramă. O epigramă în proză. Aici, am în vedere aforismul ironic, umoristic sau satiric. În îndelungata muncă de antologare a epigramei, am dat și de unele aforisme celebre, îmbrăcate în haina strâmtă a versului rimat. În legătură cu acest fenomen, vreau să menționez un lucru: cu cât aforismul este mai profund, cu atât se simte mai „neliber” în „cătușele” rimei. Pentru el, rima constituie un fel de cămașă de... forță.

L.M.: Ce este bine și ce este mai puțin bine în lumea epigramei românești actuale? Se vorbește tot mai des despre o „inflație” a cărților proaste, despre o oarecare „senectute” biologică a epigramaștilor, de o „lume” închisă și fără suficientă rezonanță printre cititori. Care ar fi soluțiile de a conferi epigramei alt statut, în locul aceluia de „strănut literar”?

E.T.: Cu permisiunea domniei tale, domnule Lucian Mănăilescu, cutez să mă autocitez: „Știți de ce ni-i viața sumbră? / Fi'ndcă, de la mic la mare, / Cei care lucrează-n soare / Sunt conduși de cei din... umbră!”

Uniunea Epigramaștilor din România are un președinte, epigramist notoriu, exeget al epigramei, organizator priceput. Cu toate acestea, avalanșa scrierilor epigramatice, publicate în presă sau editate, sufocă epigrama valoroasă și îi încurajează pe noii veniți în rândul celor care continuă s-o numească „strănut literar”. Care o fi cauza acestei deplorabile situații?

Domnul președinte, George Corbu, este în criză de... echipă (zi-i consiliu, comitet, „soviet suprem”!) care să-i ajute să traducă în fapte bunele idei și intenții. O echipă mereu la îndemână, departe de a fi formată din „senectute” biologică! O echipă mereu reînnoită, în așa fel încât în jurul și în interiorul ei, sub ea și deasupra ei să nu apară „sforari”, „fini”, „nepoți”, „cumetri” etc., văduviți de talent epigramatic, dar înzestrați cu „har” în aranjamente...

L.M.: Iată ce spunea, într-un interviu realizat de d-l. George Corbu, scriitorul Viorel Cacoveanu: „Culmea ironiei: se organizează numeroase con-

cursuri pe teme date. Ele seamănă una cu alta, adică sunt derizorii și închid, ca într-o celulă, imaginația, inspirația celui ce scrie. Cum ar fi în proză, să declarăm anul prozei despre țărani, apoi despre haiduci sau intelectuali?! Paradoxal, se îngheșuie mulți la astfel de concursuri și epigramele ies pe bandă...” Cât de exact vi se pare acest „diagnostic” pus concursurilor de epigramă?

E.T.: M-am pronunțat și eu, de multe ori, contra temelor date. Iar în 1977, fiind dirigitorul primului Festival Național de Epigramă din Chișinău, am insistat ca tradiționalul concurs de epigramă să aibă numai temă liberă. Tema liberă dă posibilitate imaginației să „zburde”, să vizeze orice țintă. Rezultatul aceluși concurs chișinăuan: zeci de epigrame valoroase, care, timp de peste un deceniu, se tot includ în diverse antologii „netematice”!

L.M.: *Să vorbim despre cele două valoroase antologii, pe care le-ați editat în 2005, la Ed. Stadiform, Zalău („Cu poante pre moarte călcând... Epigrame clasice” și „Epigrama daco-romană contemporană”. Ele pun la dispoziția cititorului câteva noutăți de abordare în materie. Glumind puțin, se poate spune că ați aplicat principiul: „Morții cu morții și vii cu... viile!”. Nu despre asta este însă vorba, ci despre un mod serios de abordare a orizontului epigramatic: prezentarea, făcută în ordine cronologică, a dat și criteriul (important) al localizării autorilor și scrierilor lor în „epocă”; este apoi de apreciat minuțiozitatea criteriilor de selecție, care au urmărit nu „celebritatea” numelor ci validitatea operei. Puteau lucrurile să meargă și mai departe, până la o antologie a epigramei... antologice?*

E.T.: Cu toate că de la apariția acestor „valoroase” antologii au trecut deja trei ani, ești primul confrate care-și exprimă opinia despre ele tocmai... în câteva fraze! Am subliniat tocmai, pentru că nici revista „Epigrama”, nici alte reviste de gen din România n-au scos un cuvânt despre ele. Cum s-a tăcut și se tace mîlc despre „Marea antologie a epigramei românești”, cu o prefață de academician Mihai Cimpoi (Ed. Prut Internațional, Chișinău, 2005) și nu se suflă nici o vorbă despre „Antologia de epigramă românească și străină” (Ed. Stadiform, 2007). Ambele aceste selecții pot fi numite, la modul cel mai serios, „antologii ale epigramei... antologice”. Și dacă nici dumneata, scriitor liric satiric și epigramist, colaborator la presa satirică și literară, încă n-ai aflat de existența lor, ce să mai spunem de simplul „consumator” de epigramă?...

L.M.: *Odinioară publicațiile umoristice se vindeau „ca pâinea caldă”. Azi „nișa” lor în presa românească este tot mai restrânsă. Să fie de vină doar greutățile de difuzare sau, pur și simplu, românii și-au pierdut simțul umorului?*

E.T.: Cu acest „odinioară” te referi, probabil, la „epocile de aur” ale revistelor „Urzica” (București), „Chipăruș” (Chișinău), Krokodil (Moscova) și altele, apărute în perioada socialism-comunismului. Și aici, ca mai în toate domeniile, „capitalismul sălbatic” de după 1989 a distrus, cu mâna ex-nomenclaturiștilor „democratizați” peste noapte, fără să dureze-fondeze altceva mai

bun în locul celor demolate... Revistele mai sus menționate erau subvenționate de stat. Redactorii erau remunerați și colaboratorii „onorați” tot de stat. În fruntea redacțiilor erau numiți profesioniști, iar aceștia, firește, angajau tot profesioniști. „Capitalismul” a înscăunat pretutindeni amatorismul, nepotismul. Peste tot banul decide, banul dictează. Banul „ciordit” peste noapte de „băieții deștepți”, „descurcăreți”... „De ce publici, dragă frate și confrate, gogomăniile astea, pe care știi, din start, că n-o să le citească nimeni? I-am întrebat pe mai marele unei reviste de gen. „Pentru că autorii lor îmi sponsorizează publicația...” Deci, banul decide! Să nu te miri dacă într-o bună zi un magnat ca Gigi Becali sau un Dinu Patriciu vor fi declarați, mâine-poimâine, cei mai mari umoriști români contemporani!”

L.M.: *Trăim într-o țară a clasamentelor cu primii zece: scriitori, fotbaliști, oameni politici sau români pur și simplu. Nefiind adeptul acestor „ierarhizări” am să vă rog să enumerați – în dezordine – scriitorii cei mai apropiați de sufletul lui Efim Tarlapan...*

E.T.: Ia, dacă ai de unde (pentru că tirajul s-a vândut, vorba ta, „ca pâinea caldă”), „Marea antologie a epigramei românești, de la bijuterii folclorice la performanțe clasice” sau „O antologie cronologică a aforismului...”, deschide-le la sumar. Treci cu privirea peste cele câteva sute de nume de autori de epigramă și aforism, majoritatea clasici ai satirei și umorului național. Aceștia îmi sunt cei mai apropiați de suflet. Pe ei i-am cuprins, cu profunda dragoste de cititor și antologator.

L.M.: *Cluburile de epigramă au un rol important în evoluția și propagarea epigramei. Nu vi se pare însă că liantul dintre ele nu prea există și că regionalizarea tinde să „producă” epigramiști de... Cluj, de Iași, de București ș.a.m.d.?*

E.T.: Un „club” ideal ar trebui să semene cu o unitate de învățământ, alcătuită din profesori, studenți, elevi... Or, la noi, grupurile epigramatice aduc mai mult a liste de partid... E un mare noroc dacă în fruntea clubului se află un as al epigramei. Și rar... Lucrul acesta se aruncă în ochi pe la festivaluri, la care sunt invitați, de regulă, nu epigramiștii de forță, ci, în mod obligatoriu „șefii”, chiar dacă producțiile literare ale unora lasă mult de dorit.

L.M.: *S-a pus în discuție, în ultimii ani, afilierea UER la Uniunea Scriitorilor. Considerați că această tentativă are șanse de reușită?*

E.T.: Nici o șansă! Ne-o vedește presa literară care, de mai multe decenii, ignoră marii creatori de epigramă, ca să nu mai vorbim de restul...

L.M.: *Ce proiecte literare aveți în „atelier” în perspectivă?*

E.T.: Încerc să-ți răspund cu o parabolă. Fiind gazetar în regimul comunist, am intenționat să scriu un articol despre un gospodar harnic, dintr-un sat. Omul, aflând intenția mea, mi-a zis: „Să nu scrii! Că despre unul ca mine, din satul vecin, s-a scris, iar după ce a apărut gazeta, hoții, într-o noapte, i-au furat tot din gospodărie...” Permite-mi, așadar, să nu-mi... desecretizez proiectele!

DIVERTISMENT

APA

Câtă apă ai băut până acum, când citești acest material? OK, ia-ți paharul cu apă lângă tine și hai să vedem ce spun doctorii despre acest ingredient al vieții:

În perioada intrauterină suntem aproape în totalitate... apă. După ce ne naștem cantitatea de apă scade la 80%. Ca adulți corpul nostru conține apă în proporție de aproximativ 70%. Pe măsură ce îmbătrânim procentul se micșorează. Când ajunge la 50% suntem, deja, morți.

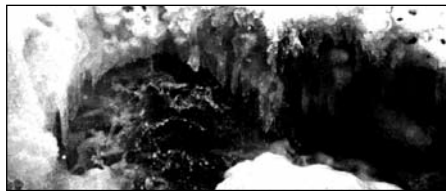
Logica ne spune, așadar, că prospețimea (a se citi tinerețea, sănătatea, vitalitatea) este determinată de cantitatea de apă din organism. Există câteva zeci de boli, de la migrenă și până la forme de cancer, care ar putea fi evitate dacă am bea suficientă apă. Pare incredibil, dar medici prestigioși susțin că aceste boli se pot și trata/vindeca cu apă. Câtă? 2-3 litri pe zi, spun unii. Sau, mai exact, 5% din greutatea corpului (De exemplu, la 50 de kg. trebuie să bei 2,8 l de apă pe zi, la 70 de kg. – 3,5 l, la 80 de kg. 4l. etc.).

Cineva ar putea remarca: „Bine, dar nu mi-e sete!” Tot ce se poate, dar simțurile s-ar putea să te înșele. Corpul are o uimitoare capacitate de adaptare; dacă s-a obișnuit să funcționeze în condiții de apă puțină

nici n-o să mai ceară. La fel cum, dacă stăm într-o cameră cu miros supărător, după un timp n-o să-l mai simțim. La fel e și cu senzația de sete: după un timp în care primește apă puțină va „crede” că n-are încotro și se va descurca cu ceea ce i se dă. Dar cu prețul îmbătrânirii și uzurii sale permanente. Gândește-te ce s-ar întâmpla cu o mașină de spălat nevoită să funcționeze cu mai puțină apă decât a fost proiectată... Ori corpul nostru face „programe” infinit mai complexe decât casnica mașină.

Un specialist concluzionează, cu umor: „*Dacă ei un calmant pentru durere, apa cu care bei medicamentul te ajută mai mult decât calmantul în sine!*” Un altul a scris chiar o carte, intitulată sugestiv: „*Nu ești bolnav! Doar ți-e sete*”

Terapia cu apă este simplă: bei un litru dimineața, iar restul (până la cantitatea de calculată) pe parcursul zilei. Foarte repede vei simți o îmbunătățire a sănătății, cauzată de hidratarea mai bună și eliminarea multor toxine. În plus „tratamentul” nu vă costă nimic și nu produce efecte secundare.

Puterea obișnuinței

Un grup de oameni de știință a realizat un experiment mai mult decât interesant, legat de „moștenirea” anumitor deprinderi. Ei au pus într-o cușcă cinci maimuțe, după care în mijlocul cuștii au pus un trunchi de copac, în vârful căruia au plasat o legătură de banane.

Când una dintre maimuțe încerca să se cațăre, pentru a lua bananele, cercetătorii stropeau cu un jet de apă rece exemplarele rămase jos. După un timp, în care experimentul a fost repetat de un număr de ori, când o maimuță încerca să se aventureze spre banane, celelalte se repezeau asupra ei, împiedicând-o să-și ducă la capăt intenția. După încă o perioadă nici o maimuță nu mai încerca să se urce în pom, în ciuda tentației bananelor.

Următoarea fază a studiului a început cu înlocuirea unei maimuțe din grupul inițial. Evident că „intrusa” s-a repezit spre banane, dar a fost trasă înapoi de celelalte, cu toate că acum nu le mai aplica nimeni „dușul” neplăcut. A fost înlocuită apoi a doua maimuță și s-a întâmplat același lu-

cru, la corecția aplicată noii venite participând și prima maimuță înlocuită. Schimbările au continuat, în acest fel, până când ultima maimuță din grupul inițial n-a mai rămas nici una, dar comportamentul grupului nu a suferit nici o modificare. Dacă ar fi fost posibil să fie întrebat maimuțele de ce își împiedicau semenele să ajungă la banane, desigur răspunsul ar fi fost unul de genul: „Nu știm, dar aici lucrurile s-au petrecut așa dintotdeauna...”

Experimentul a demonstrat cât de mare este puterea obișnuinței, dar lucrurile nu sunt valabile doar pentru animale. De multe ori și noi, oameni, reacționăm într-un anumit fel pentru că așa i-am văzut făcând pe alții sau pentru că „așa este regula”, dar nu ne întrebăm nici o clipă ce sens are respectiva normă comportamentală sau dacă ea nu poate fi îmbunătățită, înlocuită sau adaptată. Albert Einstein obișnuia să spună: *„E mult mai ușor să dezintegrezi un atom decât o prejudecată.”* Și, evident, avea dreptate.

Generația în blugi

Născuți la începutul anilor '70 -'80, vedem acum în pragul anului 2009, cum casa părinților noștri este de 50 de ori mai scumpă decât atunci când au cumpărat-o și realizăm că noi o să plătim pentru casele noastre în jur de 50 de ani.

Nu avem amintiri despre primii pași pe lună, nici despre războaie sângeroase, dar avem cultură genera-

lă, pentru că asta însemna ceva odată.

Suntem ultima generație care a jucat „Ascunselea”, „Castel”, „Rațele și vânătorii”, „Țară, țară! Vrem ostași”, „Prinsea”, „Pac Pac”, „Hoții și vardiștii”, ultimii care au strigat „Un doi trei la perete stai”, ultimii care au folosit telefoanele cu fise, dar primii care am făcut petreceri video, primii care am văzut desene animate color, primii care am renunțat la casete audio și le-am înlocuit cu CD-uri.

Noi am purtat jeansi elastici, pantaloni evazați, geci de blugi de la turci, iar cine avea firme gen Lee sau Puma era deja lider de gașcă. Noi nu am dat examene de Capacitate, nu am dat teste grilă la admitere. Noi am fost ultimii „Șoimi ai Patriei” și ultimii ei „Pioneri”. La grădiniță am învățat poezii în românește, nu în engleză... Și am cântat „Mulți ani trăiască!” nu „Happy Birthday!” la aniversari.

Am sorbit din ochi Sclava Isaura, Beverly Hills, Melrose Place, Twin Peaks, Dallas .. și cine zice că nu s-a uitat ori minte ori nu avea încă televizor. Reclamele de pe posturile străine ne înnebuneau, și abia așteptam să vină și la noi înghețata Magnum, sau puștile alea absolut superbe cu apă. Între timp, ne consolam cu Tango cu vanilie și ciocolată și clasicele bidoane umplute cu apă de la robinet, care turnate în cap ne provocau pneumonii. Și uite un motiv bun să nu mergem la școală.

Noi am ascultat și Metallica, și Ace of Base, și DJ Bobo, și Michael Jackson, și Backstreet Boys, și Take That, și încă nu auzisem de manele singurele melodii de joc fiind horele la chefuri, la care nimeni nu știa pașii,

dar toți dansam!

Spre deosebire de copiii din ziua de azi, am auzit atât de Abba, și de Queen, cât și de noile nume gen 50 Cent și Britney Spears. Am citit „Licurici”, „Pif”, Cireșarii, și am băut Cico și Zmeură și ni s-a părut ceva extraordinar când au apărut primele sucuri „de la TEC” fără să ne fie teamă că „au prea multe E-uri”, iar la școală beam toată clasa dintr-o sticlă de suc fără teamă de viruși. Noi am băut prima Coca-Cola la sticlă și am descoperit internetul.

Noi nu ne dădeam bip-uri, ne fluieram să ieșim afară, noi nu aveam dolby surround system, tăceam toți ca să auzim dialogurile filmului, nu aveam Nintendo sau Playstation ci jocuri tetris de care ne plictiseam la o lună după ce le cumpăram și le uitam pe dulap, pline de praf. Abia așteptam la chefuri să jucăm „Fântânița”, sau „Flori, fete sau băieți”, sau „Adevăr sau provocare”, sau orice ne dădea un pretext să „pupăm pe gură” pe cine „iubeam”.

Noi suntem cei care încă au mai „cerut prietenia”, care încă roșeam la cuvântul „sex”, care dădeam cu banul cine să intre în farmacie să cumpere prezervative, pe care apoi să le umplem cu apă și să le aruncăm în capul colegilor, care am completat mii de oracole, sperând că persoana

iubită va citi acolo unde scrie „De cine îți place?” că ne place de el/ea.

Este uimitor că încă mai suntem în viață, pentru că noi am mers cu bicicleta fără cască, genunchiere și cotiere, nu am avut scaune speciale în mașini, nu am aruncat la gunoi bomboanele care ne cădeau din greșeală pe jos, nu am avut pastile cu capac special să nu fie desfăcute de copii, nu ne-am spălat pe mâini după ce ne-am jucat cu toți câinii și toate pisicile din cartier, nu am ținut cont de câte lipide și glucide mâncam, părinții noștri nu au „child proof the house”, ne-au trimis să cumpărăm bere și vin de la alimentara, și câte un pachet de țigări de la tutungerie.

Noi am auzit cum s-a tras la „Revoluție”, noi am fost martorii a trei schimbări de bancnote și monede, noi am râs la bancuri cu Bulă, noi am fost primii care au auzit-o pe Andreea Esca la Pro TV, noi suntem cei care mai ținem minte emisiunea „Ferți-vă de măgăruș”. Suntem o generație de învingători, de visători, de „first-timers” ...

Celebritatea și anonimatul

Joshua Bell e unul dintre marii violoniști ai lumii. De câțiva ani el cânta pe un Stradivarius de patru milioane de dolari. Primul album cu piese cântate pe celebra vioară s-a vândut în peste cinci milioane de C.D.-uri, în toată lumea.

Conducerea ziarului „Washington Post” s-a gândit să facă un

experiment sociologic: L-a angajat pe marele violonist să cânte incognito, pentru niște mărunțiș aruncat într-o cutie, într-o stație de metrou din Washington, să vadă cum reacționează trecătorii. Îmbrăcat în blugi și cămașă, cu o șapcă de baseball pe cap Joshua Bell, cel care cu trei zile înainte umpluse sala de la Boston Symphony Hall, unde se intrase cu 100 de dolari biletul a început să cânte. A interpretat, timp de patruzeci și ceva de minute, șase piese magistrale de Bach și Schubert, dar lumea și-a văzut, impasibilă, de drum. După calculele celor de la „Washington Post”, care au filmat tot „concertul”, pe lângă Bell au trecut 1.070 de persoane. Dintre acestea doar 27 i-au dat bani, majoritatea fără să se oprească din mers. În total, violonistul american a strâns 32 de dolari.

Ah, femeile

☆ Dacă o pocnești, se cheamă maltratare. Dacă te pocnește ea, e au-toapărare. ☆ Dacă iei o decizie fără să o întrebi, ești nesimțit. Dacă face asta ea, e femeie emancipată. ☆ Dacă îi ceri să facă ceva ce nu îi place, e tiranie masculină. Dacă te roagă ea, îți face o favoare. ☆ Dacă apreciezi formele unei femei în lenjerie sumară, ești pervers. Dacă nu, ești homo. ☆ Dacă-i oferi flori, urmărești ceva. Dacă nu, ești măgar. ☆ Dacă o doare capul, e obosită. Dacă te doare pe tine, n-o mai iubești. ☆ Dacă vrei să faci dragoste prea des, ești obsedat. Dacă nu, ai pe altcineva. Și vă mai întrebați de ce mor bărbații mai repede...

Emil PROȘCAN

Despre zăpadă sau Scrisoare către Dumnezeu

Pentru Alina, Onu și Dumnezeu.

**„Dragă Doamne,
Sunt Oana!**

Tu mă știi de la bunicul, care acum e acolo în lumea Ta. Știu că Ți-a vorbit despre mine și Te-a tot rugat să mă ajuți și să ai grijă de mine.

Ce mult îmi vorbea despre Tine, mai ales seara sau când ninge, sau când era Crăciunul, sau când eram tristă sau când se însera și mă cuibăream la pieptul lui pentru a-mi lua porția de mângâiat.

Îmi vorbea despre Tine și atunci când întrebam despre părinții mei: unde sunt, cum arată, când vor veni?...

Știi ce îmi spunea? Că i-ai luat Tu, la Tine sus! Atunci mă linișteam, mă simțeam mândră de părinții mei, îmi zâmbea sufletul și mă lipeam tot mai mult de pieptul lui și de sufletul lui bun.

Îmi vorbea despre Tine și mă mângâia... Și acum simt căldura aceea plăcută din mâinile lui. Îmi spunea că Tu ne dai lumina din noi, că ești bun, puternic, drept și... frumos.

Spunea că Tu ai făcut oame-

nii, pomii, copacii, apele, cerul, florile, păsările, soarele, zăpada..., că Tu ne aperi de tot ce e rău, că ești cel care ne dai binele, bucuria și zâmbetul.

Îmi spunea să mă gândesc mereu la Tine, iar când mi-e greu, să Te rog să mă ajuți. Atunci, în ziua aceea, când bunicul meu a murit, îți amintești Doamne dimineața aceea plină de durere, când m-a chemat la patul lui? M-a mângâiat pentru ultima dată, m-a strâns de mână, mi-a spus să am grijă... Of Doamne...! Să lupt cu viața, să învăț cât pot de mult, să mă ambiționez să ajung om adevărat...a m-ai spus. A privit în sus și Te-a rugat să ai grijă de mine, să mă faci mare, să mă aperi ...Și privirea și mângâierea au fost altfel... Apoi eu am fost scoasă afară, s-au auzit țipete de plâns și cerul s-a întunecat și totul a devenit o groaznică furtună. Cu toate că nu îmi curgeau lacrimi, atunci am învățat să plâng cu adevărat, să simt durerea și singurătatea. Pierzându-l pe bunicul și plângând fără lacrimi, am învățat despre viață.

Acum, știi Doamne, sunt la casa asta a noastră căruia i se zice „orfelinat”. Aici sunt copii mulți, jucării,

cărți de tot felul și ar trebui să mă simt bine, dar eu, Doamne, sunt singură și tristă, tristă de tot! Mi-e dor de bunicul! Mult mai mare ca durerea e dorul de bunicul! Îmi este foarte greu fără el, mai ales când se face seară și mă duc la culcare, chiar dacă de multe ori simt căldura mângâierii lui.

Astăzi a nins și bunicul îmi spunea că atunci când ninge vine Crăciunul și se naște Iisus, Fiul Tău, trimis la noi pe pământ să ne mântuiască, adică să ne facă bine. Și copii de aici spun că dacă ne punem o dorință, în noaptea de Crăciun, Tu ne-o îndeplinești.

Sunt singură și tristă și mi-e dor de bunicul! El spunea că atunci când mi-e greu să mă gândesc la Tine și să te rog să mă ajuți, de aceea Îți scriu Doamne.

Tu știi că acum mi-e greu, de aceea Te rog să mă ajuți! Știu că-mi vei citi scrisoarea, chiar dacă nu o voi pune la poștă. Aș vrea să Te rog să mi-l dai pe bunicul! Da, asta e singura mea dorință! Vezi și tu cât de greu și cât sufăr fără el. Avem aici jucării, un pom de iarnă, dar eu îl vreau pe bunicul. El nu a îndrăznit să Te roage să-l mai lași să trăiască, pentru că nu a vrut să Te supere și pentru că n-a cerut niciodată nimic pentru el, dar Te rog eu Doamne, dă-mi-l pe bunicul! Promit că am să fac tot ce spui Tu în rugăciunile tale și n-o să-ți mai cer niciodată nimic.

Tu ești bun și mare și drept și știi foarte bine că sufletul meu și viața

mea au nevoie de bunicul, altfel degeaba sunt zilele, zăpada, pomul de iarnă și chiar Crăciunul.

Pe fiul Tău pe care-L trimiți acum la noi pe pământ și pe părinții mei și pe îngerii Tăi și pe toți de lângă Tine, îi rog să Te roage să mi-l dai pe bunicul meu scump și drag! Și pentru că știu eu că Tu așa vei face, îți mulțumesc Doamne! Îți mulțumesc! Ai să vezi ce fetița, harnică, cuminte și ascultătoare am să fiu!

*

Pedagogul, „Domnul” cum îi spuneau copiii, termină de citit scrisoarea pe care o găsi în mâinile Oanei, care adormise. O împături și o puse în cartea cu povești de pe noptieră. O tristețe neputincioasă îi cuprinse sufletul. Totdeauna l-au durut lacrimile ce-i însoțeau însingurările Oanei. Acum după ce i-a citit scrisoarea, și-a dat seama cât de departe și inutile erau poveștile pe care continuase să i le citească.

Stinse veioza, o înveli pe Oana și ieși. Ajunse în biroul său plin de dosare și cărți de povești și începu să se plimbe dintr-un colț în altul al camerei, căutând parcă ceva. Într-un târziu se opri la fereastră. O deschise: ninge!

Era moaptea Ajunului de Crăciun, noaptea când copiii primeau daruri și peste tot ar fi trebuit să fie multă bucurie și multe zâmbete. Mulțimea de case cu ferestrele luminate, îl îndreptătea să creadă că în fiecare era o masă întinsă, un brad împodobit, multe zâmbete... Șimțea bucuria ce-i cuprindea pe toți în noaptea asta sfântă de sărbătoare, dar și un gol imens în stomac, în el și în suflet.

Se așează în scaun încercând să găsească o soluție, să găsească ceva. Mereu s-a descurcat cu problemele de suflet ale copiilor, cu singurătatea lor, cu dorul de părinți. Trebuia să găsească și acum o cale.

Începu să alerge cu gândul peste case, peste văi, peste munți și peste multa zăpadă, ce parcă cuprinse totul. Cetini de brad, globuri și stelute, zăpadă, îngeri, zăpadă, cetini de brad, stelute, globuri, zăpadă, lumină...multă lumină.

Oana alerga desculță prin zăpadă strigând: „Hai bunicule, hai bunicule, hai vino!”... Și râsul ei – curat și alb ca zăpada – strălucea peste tot...Oameni și copii ieșeau din case cu globuri colorate și crenguțe de brad în mâini, chiuind, râzând, țipând: „Unde esti Oana? Hai vino cu noi...hai bucură-te cu noi!” Ninge cu fulgi mari, așa încât mulțimea de oameni și copii, deveni albă ca și râsul Oanei, care alerga desculță înaintea mulțimii strigându-l pe bunicul...

Zgomotul soneriei de la intrare îl trezi. Se uită în jur. Realitatea îl sperie. Era dimineată! Afară, ca și în vis, ninge și era multă lumină. Se ridică și cu pași mecanici se duse să deschidă.

Rămase uluit: în ușă era un bătrân, cu părul alb, cu ochi pătrunzători și buni. Avea o statură impresionantă. Stătea între el și zăpadă. Se priviră mult timp, fără ca vreunul din ei să scoată o vorbă, fără să clipească. Doar zgomotul fulgilor ce se așezau pe pământ, liniștea ninsorii și gândurile lor nerostite.

Bătrânul nins, semăna cu cel care venise de mai multe ori să ceară un copil. Dincolo de el ninge parcă din totdeauna.

– Am venit ...

– Știu ... urmează-mă!

Îl duse la patul Oanei care dormea cu perna în brațe.

Zâmbea, semn că visa frumos.

Bătrânul se așează pe patul Oanei și-i luă o mână între ale lui.

O lumină ciudată pătrunse în aerul camerei și în zâmbetul Oanei.

„Domnul” se depărtă, cu teamă și cu bucurie, ca de o minune pe care nu voia să o tulbure.

Se furișă în biroul său și deschise fereastra.

Fulgi mari, ca niște bucăți de li-niște, cădeau neconținut din cer sau poate dintr-o albă așteptare.

Cenacul „Agatha Grigorescu Bacovia”

Vom fi zăpadă

Motto:

*Toți suntem vremelnici pentru veci
Rar ning fagii frunzele deșarte
Binecuvântat să fie deci
Că trăiesc și că mă duc spre moarte.*

Serghei Esenin

Lumina zilelor se zbate într-o din ce în ce mai mică dimensiune. Căldura hăituită de ceață și frig își caută rostul prin casele oamenilor. Noaptea se îngâmfează în întunericimi nesfârșite. Copacii își plâng, în demnitate și semeție, durerea trupurilor lor sfărtecate de foșnetul zburător al frunzelor. Pentru ei și pentru noi se decretează speranța albei așteptări.

Este luna decembrie! Un tumult de șoapte și pași, ca un cor de aripi, prevestesc sfârșitul încă unui an. În curând va fi ultima lui noapte și atunci, noi toți oamenii pământului, cu zgomot și multă lumină, vom sărbători furibund și mecanic, ca cercul desenat de balerina cutiutei muzicale.

Nu va fi o despărțire! Noul an

își va bântui peste tot personalitatea trecerii, cuibărindu-se în vârstele copacilor, ale pietrelor, ale oamenilor. Astfel anul dispărut din tumultul pașilor noștri, își va dăltui pulberea trecerii peste obiectele, lucrurile și ființele pământului.

Fruntea, părul, palmele și toate amintirile despre noi, vor fi în continuare strivite de urmele pașilor săi. Doar cerul, lumina și privirea noastră vor rămâne la fel, refuzând cu îndârjire condamnarea la blasfemie. Urmele timpului sunt necruțătoare!

Oare există cu adevărat timp? El trece, ori noi? Nu cumva ches-tiunea cu „timpul” e o găselniță menită să mascheze adevărul menirii noastre, adevărul despre efemeritatea existenței, adevărul despre destinația noastră finală sau intermediară spre care am plecat încă de la naștere?

– Câți ani ai?

– Cine, eu?

– Da, dumneata!

– Păi, câte primăveri, toamne sau veri îmi dai? Uită-te bine la palmele mele, la mulțimea de urme de pe

*aici de prin munți, ape și cer... Așa!
Ei, hai ce-ai rămas încremenit? Vezi
ce simplu e să afli câte zăpezi mi-au
nins așteptările?*

Toate aceste însă fac parte din
firescul lăsat de Dumnezeu și asta tre-
buie să fie motiv de mare bucurie și
liniște. În curând vom avea dreptul să
iertăm și să fim iertați. În curând vom
avea dreptul să fim drepti, adevărați.

În noaptea de Crăciun, pentru
așteptările, neîmplinirile și dorințele
noastre de adevăr și lumină se va naș-
te din nou Iisus! Cetini de brad cu mi-
ros de veșnicie vor coborî în casele
noastre. Un cer de lumânări și gânduri
de bine vor acoperi pământul și totul
în acea noapte va deveni sfânt.

Vom fi mai buni, mai puternici,
mai iertători. Viața însăși se va găsi
cel mai aproape de intenția pentru care
ne-a fost dată. Împreună cu cerul și
dorințele nespuse vom îngâna colinde
despre lacrimă și zămbet.

Va ninge! Peste copaci, peste
pietre, peste munți, peste noi... se va
instaura din nou speranța albei aștep-
tări. Vom fi zăpadă!

Emil PROȘCAN

Andreea APRODU

Joc cu aripi

Zăpăcită de zămbetul tău
îmi înnopez pașii...

Mă arunc în vis cu ochii deschiși
așteptând să mă prindă un gând
și să mă zboare odată cu
ultima noastră ninsoare.
Până să învăț umbra ta
mă cert cu tăcerile
care îmi mint copilăria
cu o mie de aripi...

Apoi, într-un colț al înserării,
mă învelesc cu rugăciuni
și adorm în șir indian.

Rugă

Învăță-mă să ignor fenomenul reflexiei,
care îmi aruncă mereu înapoi,
din oglinda în care te caut,
ochii... în proprii mei ochi!

Învăță-mă să îmi iubesc la fel
aripile și tălpile
cine știe, în lumea asta ciudată
care din ele vor zbura mai întâi.

Nedreptatea

M-ați legat la ochi să văd ce vreți voi să văd. Îmi zugrăviți în cuvinte un tablou fals ca să nu pricep adevărul. Mă obligați să învăț culori și gusturi contrafăcute. M-ați suit pe scenă și m-ați pus să joc rolul unui străin. Apoi mi-ați spus că asta e libertatea și mi-ați sculptat fericirea pe față. M-ați învățat să mă otrăvesc puțin câte puțin, în fiecare clipă, în fiecare zi, până când am uitat să mai fiu.

Dar am obosit să cred că umbrele se nasc din lumină. Sunt prea multe sensuri, prea multe măști, prea multă nedreptate. Nu mai vreau să fiu soldatul vostru, mercenarul bine plătit, se ucide pe sine. Azi m-am înviat și plec spre lumea mea, chiar dacă nu știu foarte bine unde este. Acolo am să-mi învăț limitele, iubirile și singurătățile imperiale. Acolo nu veți putea niciodată să mă învingeți.

Adriana BOGDAN

De ce ne numim femei?

Pentru că gândim absolut efemer, pentru că asimilăm din neștiute

dorințe, obsesii, vise.

Pentru că avem în față o mare care ni se deschide în valuri mereu când avem nevoie de iubire.

Pentru că inima nu plânge, ci cântă; pentru că mereu căutăm ieșiri, neștirbite de pian sau de violină și pentru că nu căutăm umbra pomilor vara, ci soarele dogoritor să ne lumineze părul, pleoapele, brațele, inima.

Pentru că iubim parfumurile ametoare și cerceii roșii și pentru că îndrăgim florile de pe lângă vase. Ofi-lite ori căzute.

Pentru că știm să ne facem cosițe împletite blonde, cenușii, înfocate... pentru că privim lumea de după genele lungi care filtrează realitatea.

Pentru că serile albastre din munți sunt mai lungi și mai suave ca serile negre, sclipitoare de pe țăr-murile mărilor șirete. Și pentru că le vedem pe amândouă minunate, nesfârșite, vii. Pentru că inima nu e altceva decât cutia de bijuterii a ochilor și pentru că îți dorești o altă privire geamă cadou să o așezi în cutia ta de un roșu dantelat, trandafiriu.

Pentru că Veneția este o poartă spre îngeri și vise, nu spre păcat și pentru că Don Juan a fost un tânăr care a iubit și nu a cerut decât priviri.

Pentru că perdelele, măt-surile, șalurile sunt un alt mod de a ne învălui naivitatea și pentru că perlele mării, culese de cine știe ce amoretat, le purtăm acum cu o demnitate fragilă, aproape timidă. Și apoi vopselurile și truda, mângâiate de o mână caldă, nu sunt decât fandoseli. Așa ați spune.

Pentru că nu vrem decât să continuăm frumusețea aerului și prin

naturalețe și prin cochetărie.

Pentru că purtăm pălării mari, de paie ori catifelte și mănuși fine, negre, până la cot.

Pentru că plângem des, dar în propriile palme și pentru că iubim atât de intens totul - și poveștile cu final fericit și piatra pe care am căzut când eram mici.

Pentru că perseverăm să plângem și a cincea oară când vedem filmul pe care îl îndrăgim. Pentru că ne amintim tot și pentru că nu uităm fiordurile întâmplărilor atât de repede. Pentru că certăm, întrebăm, deducem, pentru că îndrăgim și știm să ținem în brațe.

Pentru că, ei bine, purtăm fuste largi vara, pe care le rotim dansând ori râzând, și pentru că părul ne e văluros până și din briza respirației celei mai apropiate nouă. Pentru că tresărim des și zâmbim fără motiv.

Pentru că ne enervăm repede și aruncăm obiecte dragi pe care le dorim apoi reîntregite.

Pentru că vă zicem să ne luați de mână și pentru că iubim ciocolata și cafeaua, ele însele reprezintă un deliciu al preludiului. Și totuși pentru că luptăm în viață singure pentru ceea ce dorim să avem. Pentru că avem și căderi și stângăcii, dar continuăm să visăm. Pentru că mulțumim des pentru cele mai mărunte lucruri și pentru că știm că doar iubirea naște copii frumoși.

Pentru că vă suntem parteneri, tovarășe, mame, surori; pentru că suntem atente și grijulii, rujate precaut și înnebunite după tot ce e nou.

Pentru că știm să ne folosim gesturile, ochii, mâinile, sufletul și

pentru că facem dintr-un gest banal o întreagă regăsire.

Pentru că desenăm în nisip și cântăm pe câmpii pline cu maci; pentru că plătim taxe sau impozite și facturi imense.

Pentru că așteptăm nerăbdătoare trenul vostru să sosească și pentru că ne fluturăm batistele ori de câte ori plecați.

Pentru că nu ne place să stăm singure și pentru că ne liniștim ascultând muzică..

Pentru că mereu avem o carte deschisă pe noptieră și pentru că mereu ne e dor de ceva sau de cineva.

Pentru că am fost create să iubim și să învățăm o horă a creației; pentru că vă suntem iubite sau amante și pentru că naștem minuni.

Pentru că da, trăim în jurul fiecăruia. Și pentru că, deși citim horoscopul, ne ascultăm doar inima.

Pentru că suntem zeițe muritoare care uită să încuie ușa la plecare dar niciodată nu uită să vă ureze o zi bună.

Pentru că și noi, ca și voi, suntem o parte a Universului!

Mireasma care sunt

Miros a izmă și a șei de cai
A luni și miercuri și a luna mai,
Miros a iasomie și mister,
Miros a ploaie-n margine de cer.
Miros a sare și-a izlaz bătrân,
Miros a vis înmiresmat cu fân,
Miros a eu, a taină și a zori,
Miros a sânge crud la subsuori.
Miros a veșnicie și a tine,
Miros acum a tot ce mă mai ține,
Miros a fum de zare destrămată,
Miros a naștere și-a moarte toată.

Alexandra COMȘA

Profeția

De trei ori se va lepăda de mine natura
înainte de a mă naște.

Vă spun asta acum,
când sunt doar o profeție și mă rog,
cu durere mă rog, de copaci să mă nască.
Dar copacii nu mă vor,
frunzele nu mă cunosc,
crengile nu îmi vor da viață.

De trei ori se va lepăda de mine natura
înainte de a mă naște.

Ca Petru, pietrele se vor lepăda de mine
când mă voi ruga de ele să mă nască
și nu-mi vor vrea nisipul
și nu-mi vor vrea muțenia...
Ah, pietrele nu mă vor naște!

A treia oară natura se va lepăda
de mine, de aripile mele
de care mă voi lepăda eu însămi
în fața cerului
când cerul se va lepăda de mine
și nu mă va primi...
Ah, până și cerul se va lepăda de

nașterea mea!

Mă voi duce apoi
și mă voi ruga de mume să mă nască
până se va îndura una
și nu se va lepăda de mine
și mă va primi într-însa ca în cuget
și mă va naște mai presus
de pietre și de cer și de copaci.

Ruxandra DOBRE

Lumea din oglindă

„Mi-am pierdut simțurile, mi
le împrumuți pe ale tale?... măcar vă-
zul ca să pot să mă ridic și să merg...”

„Concentrează-te, Ruxandra,
concentrează-te, doar nu ești un ani-
mal, ce dracu'! Acum trebuie să ieși
din camera asta fără să intri în perete!
Ușa, Ruxandra, ușa nu peretele! Ce îți
ziceam? Vezi că nu ești în stare? Fă un
efort, focalizează ușa, pune un pas în
față și nu te repezi ca berbecul...
așa... ușor. Fă niște pași, ca un be-
beluș, hai că te ajut... ai făcut deja
trei. Ce naiba cauți pe podea?! Des-
chide ochii și pregătește-te - că apusul
o să vină repede - hai, Ruxandra, tre-
buie să ieșim afară, îmbracă-te! Mă

întorc într-un minut... Să nu fugi!"

„Ascultă, citește-mi ochii, atinge-mi părul, cântă-mi... Știu că apusul ăsta e al meu, ai să vezi; deschid fereastra și zbor... Știu că pot să zbor! Aaaa! pereții ăștia trebuie să vorbească pentru că numai Dumnezeu știe că îi aud cântând"

„Te-ai țicnit, Ruxandra, de ce dracu' stai pe covor și râzi?!"

M-am întors

M-am întors! Mă furișez cu grijă ca să nu-i trezesc pe ai mei, îmi las pantofii în hol, deschid calculatorul și mă caut. Obosesc de singurătatea în care nu mă găsesc. Mă duc la culcare. Călătoresc prin vis cu adidașii prăfuiți, cu căștile în urechi la maximum, ca să n-o aud pe mama când țipă la mine. Nu pot să-i spun că mi s-a sucit lumea, mi-a fost dărâmată din temelii și a fost reconstruită din ziduri subțiri de plastic. Cătreier orașul cu prietenii și mă intoxicoz cu fumul țigărilor lor. Sunt o fumătoare pasivă înrăită! Văno mamă să mă vezi!!! Sunt mândră de mine și nu o să cer nicio dată iertare pentru ce am făcut, nu o să-mi cer iertare pentru nimic, mă înțelegeți? Chiar dacă îmi asum vina pentru toate dezastrele, pentru toate zvonurile, pentru toate spulberările...

Trebuie să mă cazez la dezin-toxicare... Mi-a amorțit corpul de atâta otrăvă, am nevoie de un moment de luciditate în care să mă văd pe mine, străina din oglindă. Trebuie!

Semnele zilei de ieri

Simt că te cunosc... Simt că te-am mai văzut, în alt mileniu, în alt

soare... Te uiți la mine cu ochi amari, prin care se văd zborurile altui timp... Simt că te recunosc, zâmbetul tău mi-aduce aminte de un deșert, de o lume veche, stranie. Spune-mi, îmi recunoști vocea?

Simt că și tu mă recunoști. Parcă lumea și-a ridicat cortina și acum apare așa cum e ea, adâncă, plină de tot ce eu nu înțeleg, plină de scântele negre ale nopții. Acum suntem noi: nu e nevoie să simți - simt eu pentru tine, nu e nevoie să văd - vezi tu pentru mine.

Cerul îmi rostește numele, acum văd tot: Ziua de ieri a fost, nu se mai întoarce. A fost demult, acum e alt timp, dar semnele ei, sunt aici...

Trag după mine semnele zilei de ieri...

Anca ELISEI

Lumina

Norul vine mereu când dibui drumul și mi se așează peste suflet.
E un nor greu ca de plumb,
mă obișnuisem să-l plâng până la capăt.

Dar am descoperit, într-o zi,
că dacă întind mâinile mai sus puțin
dau de lumină.

Nu-i nimic

„Nu poți să zbori!“ mi s-a spus la naștere...
„Nu-i nimic, zborul există.“
„Ba nu, mi s-a spus mai târziu,
nici zbor nu există,
doar zbateri de aripi...
„Nu-i nimic, le-am răspuns, există cerul...”

Lumi

Sunt multe lumi pe aici, cu
povestea lor, cu ziua lor de mâine...
Câteodată se întâlnesc
și descoperă uimite că soarele
lor nu e singurul soare, că până
și orele pot merge în șir câte două...
Câteodată lumile
încearcă să comunice și atunci
scriu cu degetele lor de nisip
fire de iarbă și nori și o mulțime
de alte lucruri nevăzute.

Peste lume

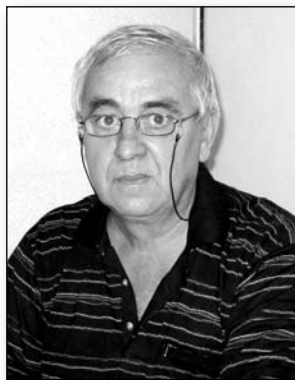
Câteodată pornesc de jos
și nici nu mai număr treptele
între bucurie și lacrimi, între aproape
și departe sufletul mi se izbește
prea luminos de ceva...
Alteori încep de sus dar mă trezesc
curând singură, inima îmi soarbe
lacomă sângele și mă tem:
E prea subțire scara asta ca să o urc
cărându-mă și pe mine în spate!

Întuneric

Mă dor pleoapele
și nu mai simt nimic
decât povara asta dureroasă...
Sufletul s-a ghemuit undeva speriat,
în spatele pleoapelor probabil,
dar eu nu mai simt nimic

decât pleoapele care se închid dureros
una după alta și nu știu niciodată
câte pleoape mai am...

Lucian MĂMNĂILESCU

Fumând în cer

Încă o zi și încă o zi printre șoaptele
telefoanelor celulare, printre viscoalele
filmate cu încetinitorul ale zilei de mâine
printre marea blonde ale iluziei
încercând să-ți revendici viața, încercând
să supraviețuiești, luându-te după urmele
care se pierd în pustiu al Nordului.
Ți se spusese cândva să privești spre cer
spre Stelele Polare ale sufletului, acum
în cer nu mai sunt decât licăririle țigări tale
și tragi în piept, cu nesaț, disperata tăcere
a galaxiilor de fum...

Nu există nici o cale ferată *(După un tablou de Monet)*

Ei și, ce vă privește pe voi?
Poate chiar acum un tren trece
prin sufletul meu, la o fereastră
o adolescentă cu ochii albaștri
înlocuiește cerul, un important
funcționar public se gândește
să se sinucidă, în fond viața

lui, plină de succese, nu i-a folosit la nimic, o bătrână croșetează nimicuri, controlorul plictisit compostează inexistențe... Ei, și...

Ziua

Azi a fost o zi nesfârșită
plopilor s-au îngropat în albastru
limbile cesasului au mers înapoi
tu te-ai întors plictisită
în marea noastră iubire
din lacrimile pe care le-am plantat
printre cuvinte
au răsărit copaci ornamentali
orașul e împodobit cu zgura magnoliilor
și sunt atât de fericiți
încât ziua de azi e ieri.

Titanic

Niciodată nu discutăm despre cadavrul
înmormântat în pielea noastră, despre
carnea și mușchii care acoperă moartea...
Tot timpul ne punem oglinzi în față –
ca să părem vii, tot timpul ne prefacem
că suntem nemuritori, tot timpul
trăim fel de fel de vieți ale altora;
orchestra cântă și suntem în extaz...
O picătură sărată ni se strecoară
din când în când sub gene și
suntem fericiți și dansăm
pe postamentul de gheață...

Georgeta STANCIU

Răsfrângeri curgând din răsfrângeri

Lumina din mesteceni coboară
toamna pe Valea Buzăului. Culorile
din fânețe și poieni stau la sfat și
vestesc oamenilor că prunele se coc.
Roadele acoperite de argintul neatin-

sului inundă în târziul toamnei, po-
varna. În camera de alături amintirile
sunt nestinse ca lumina felinarului le-
gat cu o sârmă ce coboară din tavan,
lumină răspândită peste patul din
scândură, acoperit cu fân proaspăt us-
cat. Miros de fân și de prune, clipe ră-
mase în urmă dar păstrate cu toată
puterea dimineților. În munți cu stân-
ci ce par ziduri de palate primise viață
povarnagiul ai cărui ochi de lacrimă
priveau bucuria pe care o simțea de
câte ori lumina depărtările întinericu-
lui cu o poveste. Pădurea, cerul, iz-
vorul erau credința lui. La munte do-
rul e mai mare. Vara culegea cireșii,
cosea fânul. Acum, la ceas de dor,
scoate din firidă un fluier. Își îndreap-
tă privirea peste timpul cu flori de po-
iană, cu ramuri de cetină, cu buchete
de lacrimi, iar focul din cotlon dese-
nează pe ziduri frunze ce acoperă în-
trebări cu încrederea în tăcerile toam-
nei. În cântecul fluierului se deschide
drumul de legendă. O înghițitură, do-
uă dreg glasul. Ceașca rămâne alături.
Omul caută în el cu încredere. A învă-
țat să înțeleagă tăcerea.. Cu două pie-
tre netede sfarmă coaja groasă a alu-
nelor de pădure. Uneori aprinde pipa
și se așază privind armonia culorilor
care aprind gânduri ce nu pot fi ucise.

Mesteacănul a simțit gustul
lacrimilor. Tulpina lui l-a sprijinit. O-
mul acesta nu a crescut strâmb, nu a
știut ce înseamnă să fii copleșit de
ridicol și nu a fost tulburat de un su-
flet înghesuit. A știut că în adâncimea
lui nu încap ura răscolitoare și nici vă-
lul ce întunecă lumina. A știut că iubi-
rea e un semn al unei generozități di-
vine. Înzestrat, a știut că trebuie să-și
va-lorifice darul. A pășit în iarba înal-

tă încărcându-și sufletul cu mirosul florilor în toate culorile pământului, a știut ce înseamnă să mergi vara la coasă, a privit brazdele mari de fân, a ascultat cântecul pitpalacului cu îndemnuri numai de el știute. În prag de iarnă își desenează visul adevărat și frumos. Cu o putere tainică picăturile din adâncuri vin spre lumină limpezindu-se în împlinire. Nu sunt amintiri marginale. Oricând poate reveni cu proșpețime la acei ani. A fost plămădit de mâini care n-au tremurat. Răsfrângerii curgând din răsfrângerii e omul acesta ce străbate neliniștile cu care se împacă. Cu părul de culoarea ploii, cu zilele sfinite în dorințe, cu nevăzuți îngeri coborâți pe chipu-i plâpând de-osebește cuvintele din curgerea lor îndepărtată. Ceasurile-i trec într-o neînțeleasă înălțare.

Carmen ZAFIU

Hora

– Mămică, auzi, bre?! mă lași matale și pe mine pân' s-o sfinți Sfântul Soare la horă, că-i adunat mai tot satul, numa eu nu-s și cu Aurica, a din margine, că a zis taică'su ca nu carecumva să plece de acasă cu rochia aia cârpită a ei...

– Las'că așa-i trebuie! Când a cerut-o de nevastă Marin a lu' Oprea, a zis că ea a făcut școală și nu ia un orișicare și uite-o acum; nu mai are timp nici să mai vadă ceru' cum s-a prinde dimineața. A, și tu moțato, să nu-ți prinzi picior pe la horă, până n-o mărităm pe soră-ta, doar n-o fi foc, s-o vedem colea la casa ei, și apoi o veni și rândul tău. Voi, ăștia tinerii, numai distracții fără rost aveți în

capetele alea seci. Vino, maică, cu mintea la cap și apucă-te de treabă! Să vadă lumea că ești harnică, poate cine știe, mâine-poimâine... Și nedusa de sor-ta, ce face dacă se duce la horă? În loc să pună ochii pe un băiat, nu joacă deloc, stă de mămăligă pă margine.

– D'apoi eu, mamă dragă, ți-am mai spus că sor-mea, nu ține deloc la Sandu lu' Gheorghită, și mi-a zis mie că nu-i place nici lada de zestre pe care i-ai pregătit-o.

– Adică io cu tac'tu i-am aranjat să fie colea la o casă de cărmidă, nu din chirpici, să stea cu socrii, oameni avuți, că de, ăștia au doar un singur copil iar ea face și nazuri? Ce o fi vrând, să se ducă după amărātu' ăla de Simion, care n-are nici după ce bea apă, nici pământ, de niciunele?

Tatăl fetei, care ascultase totul din ușă, îngâne așa ca pentru el: „Ei, așa-i cu tinerii, visează o îndrăgosteală fără griji, ei nu știu ce-i mai bine pentru ei. De parcă io am ales-o pe maică-sa! Era mai înstărită decât altele, așa a fost să fie, m-am obișnuit cu ea și n-am ce-i reproșa, necazurile prin care am trecut ne-au unit, acum nu ne mai trebuie nimic, doar să ne vedem la casele lor și cu copii“.

Un timp, peste curte a coborât liniștea, până când „a mică“, plecată cine știe pe unde, a intrat valvârtej pe poartă strigând:

– Tată, haide repede că vine a lu' Gheorghită s-o ceară pe Magdalena; cică au pus și nunta. Și poate acu', până vorbiți voi, mă lăsați și pe mine să mă duc o fugă până la horă...

Haz de necaz

Drumul oaselor

După ultima glaciație, populațiile indo-europene, venite în arealul bătrânului continent, nu au găsit antricoatele de mamut care trebuiau să le asigure hrana, ci doar scheletele acestora, astfel încât, în locul traiului liniștit la care se așteptau, au fost nevoiți să muncească, pentru a dobândi strictul necesar traiului de azi pe mâine. În acele vremuri, străbunii noștri rătăceau fără viză pe continent, în căutarea plaiurilor mioritice. Spre ghinionul lor, în Germania atmosfera li s-a părut cam rece și nu s-au așezat acolo, să devină nemți. Au mers mai departe, zi și noapte, fără odihnă, ratând, pe rând, și șansa de a deveni austrieci sau măcar cehi. Despre unguri e clar că nu putea fi vorba!

După lungi peregrinări, au ajuns în România, pe care au recunoscut-o imediat, după Munții Carpați, după Dunăre și după alte elemente și obiceiuri inconfundabile.

S-au așezat aici, unii devenind vânători și alții pescari, activități ce le asigurau hrană din belșug. În plus rămânea și o cantitate apreciabilă de oase, materie primă de loc de ignorat în ocupațiile meșterilor locali, pentru care osul va reprezenta simbolul prosperității. Știința de a transforma osul în unealtă a devenit, astfel, o îndeletnicire mitologică (practicanții ei dădeau mită), permisă numai nobililor, numiți în limba dacă tarabostes (baroni locali) sau pileati (cei cu pile).

Restul populației o formau capillati (aceasta însemnând: „Care trăiesc de capul lor”), ei fiind mai ales culegători și alegători. Se pare că, după câteva secole, mulți capillati s-au săturat de ales, și au început să se ocupe numai cu cules (căpșuni în Spania).

Proto-românii vor simți și ei simbolistica ancestrală a osificării, mai ales că, prin zestrea genetică romană, își însușiseră tehnica aruncării oaselor, folosită de Caesar la trecerea Rubiconului.

Odată cu înființarea statelor medievale lucrurile au intrat pe un făgaș nou, principiul aleatoriu: „Cine poate oase roade!” fiind înlocuit de prerogativele osului domnesc. La începutul epocii moderne a existat, pentru o scurtă perioadă, iluzia că românii vor pune osul la treabă, dar aceasta s-a spulberat repede.

Nu putem încheia scurtul nostru eseu, fără a arăta felul în care folclorul a nuanțat realitățile femurale ale existenței. Astfel, o străveche doină maramureșeană, după admirativă nuanțare „*Fluieraș de os / Mult zice duios*” se încheie cu chemarea soției către soțul său, plecat în Bizanț: „*Trimite euroi, Tase / Că ne-am săturat de oase*”. Motivul oaselor transpare și într-o baladă, transcrisă de un observator FIFA, în Giulești: „*Pe ei! Pe ei, cu mama lor!*”. Pe lângă invocarea atât de caldă a mamei, aici putem vedea și ospitalitatea noastră tradițională, subliniată de îndemnul, adăugat de supporterul folclorului ano-

nim: „*Dați-le la oase!*”. Exemplele ar putea continua, dar ne oprim aici, pentru a nu intra într-o temă ce merită să fie tratată mult mai pe larg: cea a ciolanului.

Jurnalul unui maghiar ajuns prefect în Oltenia

Ziua I:

Cred că azi e zi liber la ei. Nu venit niciuna din angajat. Plimbat în biroul meu lung și lat. Deschis fișet acte oficial dar plin de o băutură tulbure. Oare unde ținut la ei dosar?

Ziua a II-a:

Nu fost ieri zi liber. Verificat în calendar, fost miercur. Poate nu lucrează miercur la ei ? Dar nici azi nu venit !? Am vrut să dau telefon, dar nu am găsit agenda... Toate sertarele plin cu acel băutur tulbur...

Ziua a 10-a:

Azi fost un secretară care zis

ceva care nu interesez la mine și plecat nervos! Oi, oi! Gustat o pahar din acel băutur tulbur găsit în seif... Puțin acrișor...

Ziua a 20-a:

Aici nimeni nu vorbesc unguște. Toți nervos că nu pricep la ei. Oare e politic corect să învăț eu românesc? Hm..., băuturul acela tulbur nu e chiar rea.

Ziua a 30-a:

Descoperit întâmplare un caset cu muzica folcloric și prinde bine să învăț românește. Azi putut spune unei director apă-canal-investiții europene: „Dunăre dacă n-aveam / Jiul, Dunăre-l făceam la noi!”. Simpatică băiat. Am băut cu el din acel tulbur excepțional...

Ziua 100:

La ce dracu să muncești în fiecare zi? M-am dat lovit și am băut niște zaibăr cu nea Stelică, subprefectul.

Ziua 200:

Fatal, treaba merge unsă. Fură toți în prefectură. Puserăm un disc cu Maria Dragomiroiu și ne făcurăm mucii. L-am trimis pe Stelică la Segarcea, după două vedre de molan, să nu rămânem pe uscat.

Ziua 300:

Nenică, ăștia din UDMR mă enervează. Mă sunară de la partid, să mă întrebe cum stau cu nu-ș-ce investiție. O să-l sun pe Stelică, după ce

se întoarce cu cisterna de la Panciu.

Ziua 350:

Mimișor, secretara, zice că mă tot caută unii de la UDMR. Am pus-o să le spună că sunt într-o ședință. Sanchi; bătuse Craiova acasă și ne făcuserăm pulbere. Ce treabă au ungurii cu Mehedințiul?

Juvete Atila

Scrisoarea unui arab terorist din Romania

Zalutam cu rezbekt, jefu.

Aderizat la România cu valiza ascuns, tregut fără broblem control la aerobort. Păstrat dolar blestemat, pentru construit aigea o bomba. Însă dat jumădate la taxi, jumate furat din buzunar.

Îndâlnit frate Ahmed, batron magazin, ajutat la mine. Discutat cu el la cafenea plan bomba, consumat egler broaspăt, intoxicat cu zalmonel, și ajuns la sbital.

Jefu, gu bomba praf antrax nu putut făcut la Romania, că la ei este antrax și fără bomba, deci îngerat plan bomba cu bum-bum...!

Mutat apartament frate Ahmed, adus mult frumos aminde de țara mia, fără apă la robinet, geam sparte ca la Beirut, țigle kăzut cap când vând bate.

Acolo văzut PROTV emiziune explozia camion azotat, făcut frica la mine. Țștia români are tupeu nu glumă ! Urgent trebuie recrutat, jefu ! Bomba cu azotat mare efect aveam... Bomba mea era o prostie pe lângă asta. Gândit ca la americani, să ne zinu-

cidem cu avioanele. Dar am văzut delevizor aparat zbor MIG brăbusit singur, paznic stricat singur glădire, adormit beat cu țigara în gură și distrus mare fabrică. Pe urmă făcut chef mare la ei, da de ce nu știu...

Jefu, mă îndorg acasă!

Asta români nu are nevoie de terorism, face singur treaba.

Poveste absurdă

Pe un drum de țară - o procesiune funerară. La un hop, mortul alunecă din coșciug și rămâne în mijlocul drumului. Zdrobiți de durere și de niscai palincă, oamenii n-au observat și au mers mai departe.

După o vreme, trece pe același drum un tractorist beat și calcă peste mort. S-a speriat și l-a aruncat pe răposat în lac.

Pe lac niște braconieri pescuiau cu dinamită. După explozie iese mortul la suprafață. Crezând că ei l-au omorât, îl iau și-l aruncă pe fâșia de graniță. Granicerii, când l-au văzut, l-au somat, au tras un foc de avertisment, după care l-au găurit cu o salvă de gloanțe. Se apropie ei, se uită și unul zice:

– Aoleu!? Țsta nu-i infractor, e nea Spirache! S-a-mbătut și o fi adormit pe fâșie. Hai să-l ducem la spital. După o operație de două ore, iese doctorul și le zice, făcând un gest obosit din mână:

– Ați avut noroc, a scăpat! O să trăiască!

Poezia tânără

ARCADE LIRICE

Adelina Georgeta Dozescu

Distrag atenția ochilor –
dau drumul la duș,
apa trece prin pori
ca prin ferestrele sparte...
Țip la tine (la noi) să te ascunzi
în cartea cu „je t'aime”...
Degeaba...
Plutește doar o sticlă de vin,
pe care o beau pe post de somnifer..

Jocul de-a Dumnezeu

Îți iei un tricou pe care scrie „I am God”,
sfidând muritorii de rand
Îngerul săracului moare de foame
în jocul tău stupid
Râzi, nu contează
Tragi în tot ce zboară -
inima Corinei cade la level 2...
Poți inventa alte fecioare, pe care
să le metamorfozezi în păpușile
prietenilor sau să le schimbi pe jocuri
mai elaborate gen monopoly...
Ai mașinuțe sofisticate - pigmeii
sunt jerfte sub roțile tale
Tu îți vezi de drum

Mii de necunoscuți îți veghează „templele”
îndesând în saci milostenia
ce-o refuzi săracilor
Ești orb, chiar de folosești
sisteme cu infraroșu...
Îngerul tău s-a plictisit,
se crede câine de companie...

Joc

Dumnezeu stă în sfera mea -
Îl învârt printre degete
Mama e plecată la târg
să vândă mileuri în formă de inimă
Îmi iau 2 somnifere -
porția de inexistență pentru o zi ...
Adorm cu cerul la cap
și-mi trimit Godul la culcare
Lumea moare în reprize de 8 ore
Moartea moare și ea...
În visele mele inimile
se croșetează singure

habituel

cum trec zilele trase la xerox
afară oamenii își inventează moartea
sub privirea îngerilor
care se joacă „de-a v-ați ascunselea”
ei poartă-n piepturi bombe cu ceas
sau deopotrivă animale iubivore
dar spun: te iubesc,
mai mult pentru judecata de apoi...

Introspecție

Mă simt goală – inima e prea subțire
Ca s-acopere distanța dintre două păcate
Dumnezeu îmi scapă printre degete

Mă simt atât de goală
Încât mâna mea desenează lumină...

Confesiune

Puțin îmi pasă de moarte -
în game pot da replay sau
log off de câte ori vreau
Mă imaginez pușcaș marin,
tu fugind încontinuu, eu doar să trag...
Poate îți voi nimeri pieptul -
ar fi sinucidere ...
Dar uit că-s nemuritoare,
nu-mi mai place jocul.
La Discovery channel este un
documentar despre pruncii avortați,
Pentru o clipa îmi vine
să tai bucăți din mine, apoi să
mătur tot, nu cumva să revii ...

Ștefan Alexandru Ciobanu

poezie către cine o fi

buzele tale nu au putut niciodată
să răcorească au făcut doar așa
niște cerculețe ca atunci
când arunci cu o piatră în apă
și chipul îți înoată în larg

scrisoare deschisă

nu te urăsc sincer
poate pentru că nu te-am iubit suficient

poate nu am ajuns acel foc de artificii
care trebuie să lumineze pieptul
când ești îndrăgostit ca un cer de revelion
poate nu e vorba de /îndrăgosteală/
până la urmă și contează mai mult
cum pot trăi doi oameni înghesuiți
fără să se calce pe bătăturei
sau dacă e să se calce durerea
să nu rămână în creștetul capului
ca o insulă permanentă ea
trebuie să se evapore
îngroșând stratul de ozon
până ajunge la Dumnezeu

adevărul este că / uneori /
călcându-l pe bătăturei pe celălălalt
ajungem să îl privim drept în ochi

e uimitor cum voi femeile puteți fi
nici aproape de soare
dar nici departe de pământ
iar alteori doar o oglindă în care
noi bărbații ca vampirii
nu ne putem oglindi

de multe ori axul lumii
trece prin sânii voștri în spirală

nu am nimic cu tine nu îți port pică
fie ea roșie sau de orice altă culoare

ești ca soarele ce se învâрте pe cer
precum o placă în pick-up ai
cânturi concentrice în care sunt îndesate
vise gesturi clipiri sentimente
ești ca un arc înghesuit ce abia
așteaptă să își trosnească șira spinării
făcând podul eventual

doar sunetul unui clopoțel
te mai poate trezi din amorțeala
cu gust de apă minerală
ce ți-a bandajat tot corpul

nu regret ce am trăit împreună

faptul că nu au fost
prea mulți martori în jurul nostru
îmi dă senzația că eram un fel de
adam și eva
asta mă face să tai întunericul din jur
cu un zâmbet și să îl lărgesc

atât te rog să nu mai faci pe viitor
dop la inima cuiva ca la un pepene
pentru că inima nu se cicatrizează la loc
oricât ai sufla peste ea ținând-o în mâini
sângele pierdut e ireversibil
și inima devine mai ușoară
de atunci încolo pe tot parcursul vieții
dar omul nu devine mai imponderabil
dimpotrivă

Stai cine este

de la balcon se vede cum
păsările intră în soare cum
din coșurile uzinelor ies norii cum
aerul e o pătură care se lasă ușor peste lume

cum pietrele par niște hârtii mototolite
cum luna este o pastilă efervscentă
așteptând să o pui sub limbă
cum nici un munte nu e
mai înalt decât tine cum oamenii
sunt ca bulele de aer
într-un pahar cu apă minerală
cum cerul este prins în bolduri
de tavanul de traforaj
și boldurile sclipesc noaptea a stele
cum există avalanșe care te apasă
încercând să te facă de grosimea
unei foi de scris

cum luna vrea să intre sărind gardul
ca un soldat întârziat din permisie
cum soarele își trimite sosia
sub forma unui soare de hârtie
cum oamenii așteaptă autobuzele
de parcă ar aștepta un vapor de lapte
să îi ducă înapoi cu câțiva ani

Poeți din Republica Moldova

Andrei Gamarț

totul se vede

dacă nu mai am pe nimeni alături
în geam stă o pădure și îmi acoperă soarele
așa sting lumina care mai este
și mă dezbrac de tot

iată frigul iată corpul meu iată
tot ce am astăzi
o fiară se pregătește să sară din el
iată corpul meu se pregătește să moară
o fiară despre care să pot spune iată
prietenul meu iată soarele a răzbătut
totul se vede

mâinile sunt cu mine picioarele
sunt cu mine
capul stă pe gât gâtul stă pe umeri
umerii mei îngheață gâtul meu tremură
capul meu e o bucată de gheață
în care se vede cum crește iarba
și se întinde după vântul din primăvară
dar mâinile mele sunt cu mine
și totul se vede
mâinile mele cresc din umerii aceștia
să mă îmbrac în fier să mă apropiu de apă
să mă îmbrac în aur
să mă ascund sub pătură
să ies gol afară și să înfloresc...

asa e numai mirosul de sânge
când traversez strada
mirosul de sânge din copilărie când
corpul meu încăpea sub masă sau în dulap
sau în sertarul cu lucrurile
ascunse de mama când era puțin
de îmbrăcat de hrănit de purtat în brațe
mirosul de sânge când m-am
tăiat într-o dimineață la gleznă
și fugeam acasă până la ușă
cu o șuviță de sânge după mine

cu el vreau să adorm repede
într-o lume frumoasă
plină de oameni care să mă iubească
nimeni nu mă poate proteja nimeni
toată dragostea și pătura peste
corpul meu ca peste o groapă adâncă

dacă pun în foc 2 degete ele vor arde
dacă duc spre inimă 2 degete ele vor arde
dacă îmi tai 2 degete ele vor arde
- nimeni nu mă poate proteja –

noaptea se vede mai bine
aceasta este casa mea și culcușul fiarei
unghiile cresc părul iese din piele
numai lacrimile nu

Daria Vlas

În cădere

în fiecare noapte o văd
până nu demult nici nu știam
că prin somn se pot percepe mirosuri
și totuși în fiecare noapte simt
mirosul corpului ei din ziua a treia
când se vor îndeplini
cele mai sumbre presimțiri
nu mă va ajuta cu nimic
faptul că am știut dinainte
în fața spitalului republican
sunt bănci de metal
pe care se așează bolnavii
fiecare dintre ei este sigur că
în curând se va face bine
și va merge acasă își va vedea
de gospodărie va pleca iarăși
la Moscova să câștige bani
fiecare dintre ei are ceva înăuntru
uneori nici medicii nu-și dau seama
despre ce e vorba uneori radiografiile
analizele nu ajută uneori oamenii obosesc
pur și simplu nu mai vor să funcționeze
dacă acul de la perfuzie
nu e scos corect din venă

poate să se scurgă tot sângele

tresar de fiecare dată când
bate cineva la ușă când sună telefonul
când deschid Internetul
când mă salută cineva pe stradă
aștept confirmarea
în cădere se încearcă rezistența
în cădere se va afla
cât de puternici suntem
aud motorul elicele se învârtesc
rup crengile copacilor
sparg acoperișul de pe casa guvernului
50 de oameni la bord inclusiv echipajul
50 de măști cu oxigen și 50 de veste
împăturite avioanele zboară
tot mai aproape de pământ
nu știam ce să fac trebuia să urc
la etajul șapte, salonul 24,
mi-era prea frică s-o văd
mi-era prea frică de mirosuri
în mintea mea o vedeam mică și albă
mai albă decât pereții salonului
mai albă decât pilulele
pe care le înghițea cu pumnul

Vadim Vasiliu

Câinele orbului
în curând mă voi transforma
într-un câine
și mă va cumpăra un orb
un câine adevărat are un stăpân orb
un bărbat orb neapărat are o cârja
și un câine
care să-l ducă
la fabrica nevăzătorilor
la teatrul nevăzătorilor
la discoteca celor chiori
traversează strada pe verde
merge în fiecare dimineață la lăptar
câinele orbului nu se uită la cățele
câinele orbului rabdă
așteaptă culoarea verde

Carmen Minculescu

Despre vorbirea tăcerii

Tăcerea, ca dorință de întoarcere spre sine, este un mod superior de a înțelege lumea și tainele acestui univers. O incursiune în realitatea tăcerii, ca spațiu ce se opune vorbirii concrete, poate constitui o adevărată aventură a spiritului.

În **Învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Theodosie**, tăcerea este principiul de la care se pleacă pentru a putea ajunge, printr-o purificare de ordin interior, la iubire, la vorbirea cu îngerii și, în final, la apropierea de Dumnezeu. Așadar, tăcerea capătă în viziunea voievodului muntean o funcție înălțătoare: „... *mai întâi de toate este tăcerea, iar tăcerea face oprire, oprirea face umilință și plângere, iar plângerea face frică, și frica face smerenie, smerenia face socoteală de cele ce vor să fie, iar acea socoteală face dragoste și dragostea face sufletele să vorbească cu îngerii. Atunci va pricepe omul că nu este departe de Dumnezeu.*”

Tăcerea este una din căile de a atinge desăvârșirea și, ca regulă monastică, nu înseamnă „a nu vorbi”. Atunci când tace pentru a se ruga

omul de fapt vorbește cu Dumnezeu. Poate de aceea ființa umană nu are nevoie să se roage cu voce tare pentru că vorbirea îl împiedică de fapt să se exprime, îi încetinește gândurile și distruge acea legătură tainică pe care o are cu divinitatea.

Deși Dumnezeu este Cuvântul sau Logosul, oamenii nu-l aud vorbind efectiv. Tăcerea Creatorului este adesea un motiv al răzvrătirii noastre, pentru că noi, oamenii, nu putem crede decât în ceea ce e perceptibil prin simțuri. De aceea îi cerem adesea Marelui Anonim să ne răspundă, iar El le vorbește oamenilor, însă vorbirea sa nu este una concretă. **Kierkegaard** gândea că adevărata comunicare cu Dumnezeu nu este atunci când acesta aude rugăciunea omului, ci atunci când omul aude voia Lui.

Dar ce este tăcerea?

Despre filozofia ei se vorbește într-unul din dialogurile lui **Platon** (**Euthydemos**), mai exact despre existența unei vorbiri a tăcerii și a unei tăceri a vorbirii. Tăcerea, prin ea însăși, exprimă ceva tot așa cum dincolo de vorbire există acel ce pentru

care nu se poate găsi expresie. Tăcerea vorbirii este neînțelesul, nepătrunsul, nedefinitul, inefabilul. Și cum orice vorbire este și un cod care constrânge, limitează, o posibilitate prin care omul se poate dezmărgini este tăcerea.

Pentru Lucia Blaga, tăcerea reprezintă modul absolut al vorbirii, revelație și mod de a stăpâni misterele lumii. Limba deplină a omului este unică, este aceea pe care toți oamenii o vorbesc și o înțeleg (la fel ca muzica), este limba tăcerii: „*Limba nu e vorba ce o faci. / Singura limbă, limba ta deplină, / Stăpână peste taine și lumină, / E-aceea-n care știi să taci*” (**Catren**).

Tăcerea este o bucurie interioară și permanentă, un refugiu mereu sigur atunci când e impusă de propria voință a individului. Tăcerea deschide calea unei meditații, ordonând lucrurile nerostite.

Tăcerea poate deveni o binecuvântare în „școala” închisorii, o compensație a libertății pierdute, tăcerea înlocuiește limitarea spațiului cu nelimitarea spiritului uman. A ști ce să taci devine mai important decât a ști să taci. Uneori, a răspunde unei provocări, unei ostilități, oferă individului certitudinea superiorității sale. E greu să vorbești, însă e și mai greu să taci. Omul tace adesea în decursul vieții sale – fie că acest lucru i se impune, fie că tăcerea vine din interiorul ființei sale.

Tăcerea este starea obligatorie a omului singur, iar omul care nu se plictisește tăcând, este omul care descoperă mereu în profunzimea gândurilor miracolul existenței, bucuria

cunoașterii și a autocunoașterii.

Această capacitate a omului de a nu se plictisi niciodată în compania sinelui denotă perseverența ființei în explorarea propriului univers. Frumusețea tăcerii vine din nesfârșirea care există în fiecare dintre noi, căci omul nu se poate cunoaște pe sine niciodată la modul total, ființa umană fiind o sursă inepuizabilă de cercetare și găsire, de întrebări și răspunsuri.

Tăcerea, ca neputință fiziologică de a vorbi, ne ajută să-i înțelegem mai bine pe ceilalți și să privim spectacolul lumii în general, ne face să realizăm importanța cuvântului și ne trezește dorința de a vorbi cu chibzuială. Astfel, numai după o lungă tăcere omul realizează că vorbirea este un lucru minunat al existenței sale. Ce va spune el atunci?

Dacă tăcerea dă curs gândirii și dacă a gândi înseamnă – conform filozofiei carteziene – a exista, înțelegem că omul se încredințează și prin tăcere că există.

Tăcerea celor din jur poate copleși. Suferința, atunci când nu se manifestă, când rămâne în tăcere, poate înspăimânta mai mult decât atunci când este exprimată.

Tăcerea acoperă totul, acoperă evenimente din istorie sau din viața noastră, mai importante sau mai puțin importante. Ceea ce este trecut sub tăcere rămâne o enigmă și orice existență își are enigmele sale.

Tăcerea înseamnă respect atunci când omul realizează insignifianța sa în raport cu un lucru mareț. Și omul tace de multe ori... tace în fața operei de artă, tace în fața naturii, tace în fața divinității.

De exemplu „pierderea cuvintelor” în fața unui tablou celebru reprezintă cea dintâi și cea mai firească reacție de exprimare a admirației pe care omul o are în fața operei de artă nemuritoare prin valoarea ei.

Tăcerea poate fi tot atât de mult o trădare a propriei conștiințe ca și cuvântul. Din dorința de a nu-și dezvălui prin tăcere temerile, sentimentele sau speranțele, omul are momente în viață când preferă să vorbească, chiar dacă nu are nimic de spus.

O tăcere cu adevărat magică o au cărțile. Sentimentul pe care îl trăim atunci când facem o carte să vorbească este unic. Cărțile intră în viața noastră discret și numai noi hotărâm când au ele dreptul să vorbească. **Gabriel Liiceanu** în finalul **Declarației de iubire**, asociază „rugămintea nerostită” a cărților de a fi deschise, de „a începe să fie” cu sfiala tinerilor din romanul tolstoian „Război și pace” ce așteptau să fie invitate la dans. Și alegerea unei cărți din bibliotecă este ca și invitația făcută Natașei de prințul Andrei, iar citirea ei este un dans – căci o carte există numai atâta timp cât cineva dansează cu ea, urmând ca apoi, când e așezată la loc pe raft, să se întoarcă la existența virtuală, la tăcere.

A citi înseamnă a transforma o carte dintr-un obiect într-un fapt care vorbește și tăcerea de mai înainte se transformă în cuvânt datorită voinței cititorului.

Tăcerea poate fi analizată în sens pozitiv numai atunci când dincolo de ea există ceva, pentru că sunt și oameni al căror univers din spatele tăcerii este aproape inexistent sau obscur chiar și pentru ei înșiși.

Nu mulți sunt cei care profită de avantajele tăcerii, pentru că și ea, ca orice experiență, se învață. Tăcerea este de aur dacă e folosită când trebuie și ca tăcerea sunt și oamenii.

EPIGRAME ANTOLOGICE

Eugen Albu

România văzută din afară

Străinii spun c-această țară
De Dumnezeu blagoslovită
E-un colț de rai, e o comoară...
Păcat că este locuită...

Vasile Bârză

Destăinuirea uneia

În miez de noapte—adeseori
Mi-s toată plină de sudori,
Dar mă mai răcoresc oleacă
Spre ziuă... când sudorii pleacă!

Ion Bindea

Corectiv

Ești deseori tentat să spui:
Aceasta-i țara nimănui;
Rectific eu: nu-i chiar așa,
Aceasta-i țara câtorva...

Victor Gorșcovăz

Rezolvare

Bărbatului că bea mereu,
I-a spus: „Bătute-ar Dumnezeu!”
Dar Domnu-n cer n-o auzea
Și de atunci și-l bate ea.

Meridiane lirice

Poeți din Afganistan

(Traducere *Dan BRUDAȘCU*)

Nadia ANJOMAN

Mi-s aripile captive și nu pot zbura

Aud pașii verzi ai ploii
Iată-i cum vin
Câțiva-nsetați ce-au sosit
Cu hainele de pe ei prăfuite
Cu respirația întinată
De decepția mirajelor
Pașii, uscați și prăfuiți
Sosesc aici acum
Fete, crescute cu suflete rănite
Și trupuri acoperite de răni
Fericirea s-a ferit de chipurile lor
Inimile, bătrâne și sfâșiate
Cuvântul zâmbet nicicând scris
În cartea buzelor lor
Nici măcar un strop de lacrimă n-a curs
Pe râurile secate ale ochilor lor.
Oh, Doamne!
Nu știu dacă strigătele lor mute
Ajung la nori, la Ceruri.
Aud pașii verzi ai ploii.

Khwaja Abdullah ANSARI

Am venit

Am venit din încreat
Și mi-am întins cortul în Pădurea
Existenței materiale.
Am trecut prin tărâmurile minerale
și vegetale,
Apoi mintea m-a purtat în cel animal.
După ce-am ajuns acolo, am mers mai

departe.

Apoi în scoica cu sclipiri de cristal
A inimii omenеști.
Am hrănit picătura eu-lui într-o Perlă
Și-mpreună cu cei buni
M-am plimbat în jurul
Casei de Rugăciune,
Iar apoi, am mers mai departe.
Am pornit dup-aceea pe cărarea
ce ducea la El
Și-am devenit rob la ușa lui;
Apoi a dispărut dualitatea
Și m-am contopit cu El.

Wasef BAKHTARI

Calamitate

Ca lemnul ce arde, mă strâng de durere
Cutremurat de soarta seminței de rodie
Oricine-ncearcă să se elibereze
Din strânsoarea scoicii, membranei și cutei
Le ține-ntâi prinzându-le invers
Apoi le strivește
Le mănâncă, savurându-le, una câte una.

Rabia BALKHI

Iubire

Sunt prinsă-n plasa atât de-nșelătoarei
Iubiri
Nici una din strădaniile mele nu reușesc
Nu știu când am călărit înfocatul armăsar
Cu cât îi trăgeam mai mult hăturile
Cu atât mai puțin mă băga-n seamă
Iubirea-i un ocean cu un spațiu nesfârșit
Nici un înțelept nu poate înnota
niciunde-n el.
Un iubit adevărat trebuie să rămână
Fidel până-n ultima clipă
Și să-nfrunte cursul reprobabil al vieții
Când vezi lucruri hidoase,
Imaginează-ți-le frumoase

Înghite otrava, dar visează
Gustul dulce-al zahărului.

Khalillulah KHALLILI

Căderea fructului amar

Sunt fructul amar căzut la pământ
Așa rămân în prinsoarea timpului
O primăvară a libertății! Grația ta,
Ce-ar putea fi altceva
Decât să-ndulcești acest fruct amar
Cea mai de preț avere a lumii acesteia
E compania prietenilor,
Agonia morții: Despărțirea de ei.
Întrucât ei sunt toți împreună, prietenii
Odihnesc adânc în inima prafului.
Ce mai contează
De-s vii sau morți.
Destinul m-a modelat din durere
și suferință.
Vai, ce bucurie mi-a hărăzit cupa vieții?
Ca o lumânare arzând în vânt
Tremur, ard ... mor.

Drumul spre cavatul de trestie

În sufletul meu e
Prizonier un Țipăt.
Unde mi-e cavatul de trestie?
Casa a devenit o cușcă
Care-i calea spre deșert?
Prima suferință mi-a ocupat ziua
Iar supărarea de la asfințit până-n zori.
Unde ți-e chipul ca o floare, Saaqi?
Unde-s urletele bețivilor?

Laila Sarahat RUSHANI

Flăcări

Flăcările ce-au devorat casele
Erau Roșii
Și-au lăsat cenușă.
Sângele ce l-au vărsat și-a curs

Meridiane lirice

Pe fila de calendar mai e încă roșu
Frunzele toamnei
De culoarea mohorât-a asfințitului
Erau roșii
Roșii
Până și culoarea coșmarurilor mele
E tot roșie
Roșie, roșie
Iubiture,
Când ai spus că vei veni la mine
Cu un buchet de flori roșii
Am tremurat
Tremurat

Muntele Assamayi

Oh Assamayi
În respirația ta-mpietrită
E duhul a o mie de mute scânteii
Oh piatră, oh răbdare
Înălțimea ta e tăria credinței
Poemul sublim al istoriei
Oh munte
Mitul mândriei sacre
E înscris
În mintea ta
Nesfârșita durere a acestui oraș
E de mult timp
Gravată-n împietrita ta venă
Oh piatră, oh răbdare
Oh martor mut al crimelor
Ce rană s-a umflat
În sângărânda inim-a pietrei
Ce zi-a zdrobit brusc inima
Oh piatră, oh răbdare.

Meridiane lirice

Bashir SAKHAWARZ

Sora mea

Prin grosimea depărtării
Prin pereții munților
Prin adâncimea oceanelor
Te-am atins noaptea trecută
Ți-am atins durerea
Ce-a devenit a mea.

Zâmbetul copiilor n-are-nțeles
Florile cresc, dar sunt ele flori?
Copiii zâmbesc, dar oare cu-adevărat?
Fără copiii voștri
Fără grădina voastră
Florile și zâmbetul nu cresc
Fără mâna ta
Viața naște nimicul.

Când ai plecat
Mi-ai șoptit „ai grijă”
Ai avut grijă?
Ai zidit un vis?
N-ai văzut speranțe irosite?
Dezastrele-s în aer
Ele cresc în grădina voastră
Cad din copaci.

Un poet din Republica Macedonia

Dina CUVATA

(Traduceri de *Dumitru M. Ion*)

Învățăturile mamei

- Mamă, mi-e foame!
- Muncește, muncește, fiul meu!
Două mâini muncesc pentru gură!
- Mamă, picioarele mă dor!

- De la cap ți se trage, fiul mamei!
Capul face, picioarele trag!
- Mamă, sufletul mă doare!
- Știu de ce te doare, fiule, știu.
Dar aleargă, caută, lucrează,
Că n-o să vină nimeni
La tine la ușă să-ți dea
Îmbrățișarea care se câștigă cu spada!

Eu sunt acasă...

Eu sunt acasă, în Țara mea,
În iubita și draga mea Makedonie.
Nimeni nu mă pote-alunga,
Nimeni nu-mi poate face nimic.

Oare să fie așa?

Și oamenii și casele le simt aproape
Și totuși, de cum ies în cerdac,
Casele și cătunul ciudate îmi par:
Oamenii îmi par ca niște străini,
Mă simt ca și când aș trăi în pustiu.

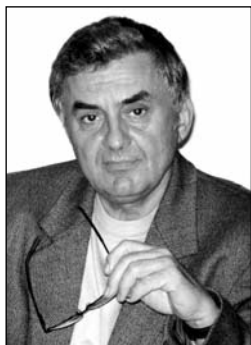
Eu sunt însemnat ca o capră-ntre oi:
Nu fiindcă aș vrea să fie așa.
Nu, alții mă fac să mă simt astfel.
Până și aromânii mei
Parcă se rușinează să dea ochii cu mine.
Doamne, ajută-mă Tu.

PROZĂ SCURTĂ

Cornel DIACONU

Cerul ca o aripă frântă

Poteca îngustă pleca din buza malului și „cădea” brusc în ulița bolovănoasă, lângă cumpăna ce se profila pe cerul rece ca o aripă frântă. Victor și-a ațintit ochii pe brațul lung din salcâm, de unde lanțul ruginit cobora în adânc. Aceași cumpănă, aceleași ghizduri... Doar găleata era alta. Îl cuprinse nostalgia. Sub pleoapele lui de copil își căuta rostul în viața de neuitat a satului, cu bucurii și tristeți, cu morți și nașteri, regrete și resemnare.

Ziua scurtă se furișă spre înserare. Nu-și anunțase venirea. Se apropia de poarta înaltă, iscodind printre scândurile gardului. Cu spatele spre drum, maică-sa își vedea de treburile, potolind orătăniile cu boabe aurii de porumb. „Astea – spunea ea deseori – de le-ai lăsa călare pe hambar tot nu s-ar sătura vreodată”. I-a urmărit o

vreme gesturile ordonate, un pic obosite. Ar fi vrut să se apropie pe furiș dar, ca să n-o sperie, a trântit cu zgomot poarta. S-a întors surprinsă.

– Sărut-mâna mămico!...

Castronul cu grăunțe i-a scăpat din mână și grăunțele s-au risipit, stârnind o învălmășeală de aripi. Apoi Victor a simțit blândețea palmelor ei cuprinzându-i obraji cu o bucurie imensă.

– Bine-ai venit, băiatul mamei!

Casa, construită în pantă, fusese a bunicilor lui. Se prăpădiseră amândoi când Victor nu-și încheiase încă socotelile cu vârsta copilăriei. Le simțea acut lipsa și dragostea în ciuda anilor care ar fi trebuit să-i cicatrizeze suferința..

Treptele urcau zidul înalt din piatră și se opreau în prispa largă, de unde se putea vedea aproape tot satul. Dincolo de crivina cu plop și anini, prundul moțăia în clipocitul mătăsos al gârlei. S-a oprit lângă mărușul dulce, supravegheat în copilărie de zâmbetul îngăduitor al mamei. I-a mângâiat cu degetele scoarța bătrână. Cu roadele lui își umplea, în fiecare vară, sânul cămășii, și-și lipăia, în grabă, tălpile goale prin praful fierbinte până-n răcoarea prundului. Ar fi vrut să-i vorbească. Citise că între plante și cel care le îngrijește se păstrează o legătură energetică,

chiar dacă distanțele de spațiu și timp sunt foarte mari. A pătruns apoi sfios în „camera lui”, în semi-întunericul căreia mirosea a săpun de casă și a busuioc.

– Fă-te comod! Mă duc să aduc niscăi lemne. Ți-o fi foame, mamă...

S-a dus la fereastra îngustă; de aici pândind neastâmpărul vrăbiilor și pițigoilor, iarna. Găsise în pod un geamantan vechi, din carton presat. O mână de mălai, o bucată de lemn, ca o țurcă și sfoara de care trăgea când zburătoarele flămânde intrau în capcană.

Le dădea drumul în odaie și le urmărea zborul haotic până le cumința oboseala.. Atunci deschidea fereastra și nelegiuirea lua sfârșit. Dar, cum ulciorul nu merge de multe ori la apă, s-a întâmplat ca maică-sa să vină pe neașteptate și să-l surprindă la „exercițiile” de zbor. Nu l-a bătut, deși înțelegea acum că și-ar fi meritat pedeapsa cu vârf și îndesat, dar nu va uita niciodată amărăciunea din vorbele ei: „N-am bănuț că ai un suflet atât de insensibil!”. A fost deajuns... Acum îi urmărea meticulozitatea cu care așeza lemnele în vatră.

– N-ai uitat nimic? l-a întrebat pe un ton dojenitor. Cineva te așteaptă afară; te-a simțit.

A ieșit repede. Dincolo de ușă, Roboțel scâncea ca un copil. S-a aplecat și la mângâiat îndelung, pe creștet: „Ce mai faci, măi, moșule? Ți-a fost dor, așa-i?” Câinele s-a lungit pe burtă. Lui Victor i s-a părut că plânge. L-a ridicat de laele din față și l-a îmbrățișat ca

pe un prieten drag.

Roboțel fusese abandonat într-un pâlă de cătină. Victor venea de la școală și a auzit un chelălăit stins. S-a strecurat printre acele plantelor și a dat peste o imagine cutremurătoare: doi căței morți și al treilea băjbăind orb pe lângă trupurile lor. L-a luat acasă. N-avea biberon. A improvisat unul dintr-o pungă de plastic. Roboțel s-a încăpățânat să trăiască și, după 2 – 3 zile se priveau în ochi. L-a numit așa pentru că mergea ca o jucărie cu arc. A mai avut un impas când l-a descoperit taică-su: „Să pleci cu el de-aici!”... Noroc cu maică-sa, altminteri...

Gabriel ARGEȘEANU

Cinci

„Agitația era din ce în ce mai mare. Vestea se răspândise ca un trăsnet. Toți conștientizau inevitabilul, dar nu puteau accepta. Era inadmisibil să se întâmple așa ceva. Aceasta era fraza care înlocuia orice subiect. Nimeni nu dezvoltă mai mult decât esența acelei situații: Era inadmisibil să se întâmple așa ceva! Fraza se pre-

lingea ca un lichid incolor printre persoanele care o rosteau fără întrerupere. Ba chiar una dintre aceste persoane o scrisese cu vopsea roșie pe un zid înverzit de mușgai. Cândva acel zid era alb. În acea vreme a albului, în acel loc al inevitabilului, trăiau o mie de copii. Dintre ei doar cinci rămăseseră să îmbătrânească în acele locuri uitare chiar și de geografi.

De pe dealul acoperit de negura nopții coborau patru luminițe pâlpâind. Nu răzbătea nici un sunet. Nimic înfricoșător. Doar o cucuvea cânta în vale, la poalele dealului, lângă o luminiță care pâlpâia. După o vreme se stinse.

Cele patru luminițe se opriră. Mâini ascunse în negura nopți le ridicară încet, luminând niște chipuri de bătrâni. Fețele le erau brăzdate de ridurile vârstei, adâncite de umbrele aruncate de lumina lumânărilor ce în întuneric păreau luminițe călătoare.

Simultan scoaseră un oftat greu și prelung ca un șuiat de cutremur în oraș. Inevitabilul se produsese. Vechiul sat, care până nu demult avea și școală, și primărie, și chiar bordel, pierduse pe cel care-i dusesese faima în lume. De acum ultimii patru locuitori, olari bătrâni, cu bărbi albe neuniforme, urmau să frământa lutul argilos sperând ca una din statuile lor să prindă din nou viață și să le ducă seminția mai departe”.

Acesta este singurul fragment lizibil dintr-un ghid turistic pe care un cerșetor îl descoperise într-o stație de metrou abandonată. Nu-

mele țării era imposibil de descifrat. În schimb descrierea aducea cu povestea satului unde crescuse noul stăpân al ghidului.

Florin SĂVOIU

Nu plânge, mamă!

De multă vreme n-am mai văzut o asemenea ploaie! Încercam să privesc afară, dar zadarnic. O pânză de apă se scurgea continuu pe parbriz. Ștergătoarele deveniseră neputincioase. Vasilică, șoferul, a glumit cât a glumit pe seama „Jaguar“-ului nostru, dar de la o vreme s-a potolit.

Deodată simt că mă duc cu fruntea spre parbriz de parcă mă trăgea ploaia afară. Furat de gânduri, n-am observat când Vasilică a frânat.

– O femeie, domnule director. Are ceva-n brațe. Parcă un copil.

– Unde ai plecat, bre, pe vremea asta? A întrebat-o Vasilică.

– Vai de capul meu! Am primit veste de frate-meu că moare mama, dar nu știu dac-o mai găsesc în viață. Vai de capul meu! zise iarăși. Și cu asta micu' în brațe!

– Și eu am un băiat! a continuat el! Face mâine zece zile.

– Să vă trăiască - a zis abia șoptit femeia - și deodată am simțit ca un fier înroșit o lumină puternică brăzdându-mi ochii și o dată cu ea am auzit un țipăt. Atât. Când m-am trezit eram la spital. Nu puteam să țin ochii deschiși Mă durea capul. Grozav mă mai durea capul. Către

prânz m-am liniștit.

– Ei, cum merge, Nae? m-a întrebat cu prefăcută veselie doctorul.

– Cum să meargă, am zis. Dacă am ajuns viu pe mâinile tale.

– Ești norocos, măi Nae.

– Asta numești tu noroc?

Privește într-o parte. Sesi-
zez că a revenit el însuși.

– Ai fost găsit leșinat în
șanțul plin cu apă. Din fericire ca-
pul îți era pe mal. Ai fi murit înecat
după ce ai scăpat dintr-un accident
stupid și groaznic. Dar, de fapt,
cum s-a întâmplat? Îți amintești?

– L-a un moment dat am
simțit o lumină puternică în ochi.
Am văzut cum femeia a strâns co-
pilul la piept și... atât. Lovitura par-
că nici n-am primit-o. Nu-mi amin-
tesc nimic.

– Aveați viteză?

– N-am depășit niciodată
douăzeci-treizeci de kilometri pe
oră. Dar șoferul ce face?

– Este în rezerva de alături.
Și-mi arată cu mâna spre partea
stângă.

– Îl vom salva. Mai exact,
l-am salvat.

În clipa aceea a intrat sora.
O rugasem să-mi aducă ziarele. Mi
le-a dat. Am deschis mașinal ziarul
local Drumul. La rubrica „Poliția
ne informează” am citit: „Ieri la
orele 20,00, pe șoseaua Roșiori -
Peretu a avut loc un grav accident
de circulație în care și-a pierdut
viața Ioana Ionescu și copilul
Mircea în vârstă de cinci luni. Alte
două persoane au fost grav rănite.
Profitând de ploaie, vinovatul a pă-

răsit locul accidentului. Organele
de poliție fac cercetări”.

– L-ai întrebat, a văzut nu-
mărul mașinii?

– Lau întrebat cei de la po-
liție.

– L-a văzut, întradevăr. Ac-
cidentul s-a produs la o curbă în co-
borâre. Un camion a venit cu viteză
și cu fază mare aprinsă. În fața
voastră a virat brusc, dar v-a lovit
cu remorca. Atunci i-a văzut șofe-
rul tău numărul. Mai bine nu i-l ve-
dea.

– De ce?

– Pentru că la volanul cami-
onului era fratele lui. Dar el nu știe.
Înțelege?

Ce era să mai înțeleg? Mai
puteam înțelege ceva? L-am rugat
pe doctor să dispună mutarea mea
la un loc cu șoferul. M-a mutat. A
doua zi era duminică. Zi de vizite.
În camera noastră a intrat o bătrâ-
nică. Pe fața brăzdată de riduri, la-
crimile curgeau sacadate, ca pe
niște trepte. M-am prefăcut că
dorm, dar am urmărit-o printre ge-
ne. S-a apropiat sfioasă de Vasilică,
dar nu îndrăznește să-l mângâie, nici
să-i vorbească. De fapt nu avea nici
ce să mângâie în afara pansamentu-
lui care-i acoperea și capul și piep-
tul și brațele. A șoptit sfioasă:
„Vasilică!”

– Mamă! Mamă! Ești aici?

– Sunt maică, n-aș mai fi pe
pământ.

Vasilică putea mișca o sin-
gură mână. L-am văzut cum căuta
cu ea prin aer. I-a găsit fața, a simțit
lacrimi.

– Nu mai plânge mamă, că

o să mă vindec repede. Hai, nu mai plânge!

– Vasilică, maică, frate-tău Minică e arestat, maică. Zice că tu ai văzut numărul acela de la mașina lui, maică. Ce blestem căzu' pe capul nostru, Vasilică?...

Poate n-ai văzut bine, sufletu' mamei? Spunele că n-ai văzut bine, că ți s-a părut. Are patru copii-lași măicuță. Îi rămân copiii pe drumuri. Spune-le că nu ai văzut bine!...

Lacrimile bătrânei curgeau mai puternic, dar mâna lui Vasilică nu le mai simțea. Pentru că nu le mai căuta. A strâns perna, într-un gest de supremă încordare, cu mâna sănătoasă și i-am auzit glasul înăbușit:

– Am văzut bine. Am văzut foarte bine. Să ai grijă de copiii lui nenea, mamă!...

Florin TROSCOT

Jocul, jocurile

(fragment)

...Dincolo de ușa abia deschisă a grădiniței, copiilor li se dezvăluie un tărâm fascinant de jocuri și imagini din povești și basme, iar sufletele lor pur și simplu freamătă.

...Descoperim ceva mai târziu jocul iubirii. Al trădării. Uneori chiar și pe cel al urii. Dar și pe cel al vorbeii rostite în doi peri. Ori pe cel al lucrului serios spus sub formă de glumă.

Urmărim cu interes real, ori perfect mimat, jocul actorilor pe scenă. Apoi încercăm și noi, la rân-

du-ne, să jucăm pe sena largă a vieții roluri: Al omului cinstit. Al halerei, al clovnului, al mincinosului, al prefăcutului, al filfizonului...

Dar și pe cel al omului simplu, al celui cultivat, al celui credincios...

Și iar suntem nevoiți să jucăm rolul trădătorului...

Și multe altele încă...

...jocuri sportive. Pentru care suntem doar spectatori. Desfășurate în prezența a mii de oameni, dar și a multor milioane de telespectatori, pe stadion, sau pe micul ecran.

...Sunt apoi jocurile ascunse dincolo de sticla rece a monitorului calculatorului, ce conduc pe nesimțite către așa-zisa lume virtuală.

Și mai sunt: șahul, tablele, canastra, remi, bridge... Jocuri... jocuri de tot felul.

Dintre toate însă, cel mai sângeros joc imaginat vreodată se pare a fi cel al păcii și războiului. Desfășurat nu între inși, ci între popoare, la nivel local ori mondial, în funcție de alianțe și de interesele care primează atunci.

Este lesne de bănuir că în domeniul jocurilor, ca în atâtea altele, mintea omenească are nebănuite rezerve... Câți dintre noi au însă revelația că, de fapt, o grămadă de ani au participat fără să șie măcar la jocul de-a viața și de-a moartea?

Și că acesta, spre deosebire de oricare altul, nu poate fi nicicum refuzat?

Barbarii... privilegiate

S-a vorbit mult despre „barbaria” românilor, care înjunghie porcul de Crăciun sau mielul de Paști. Fără ca măcar cineva să se gândească la semnificația acestor gesturi, ce țin de ritualuri profunde, implicând sacrificiul. O discuție pe această temă ar fi însă mult prea lungă.

Criticile fac abstracție, atunci când e vorba de alte meleaguri, de câteva practici, ce țin fie de spectacol fie de plăcerea de a ucide, adică adevărate barbarii ale secolului XXI.

De exemplu corrida, lupta cu

taurii ce preia, peste timp, spectacolele sângeroase din Colosseum, acolo unde fiara și omul (gladiatorul, mai exact) se înfruntau, ațâțând pofta de sânge a unui popor războinic.

Corridele încep să devină tot mai populare în Spania secolelor XVI – XVIII, dar atunci lupta presupunea o oarecare egalitate de șanse, ce sporea gloria toreadorilor dar și riscurile la care aceștia se expuneau.

Azi lupta cu taurul, în arenă, este o „adevărată artă”, cum susțin unii. Atunci când în Plaza de Torros, pătrund toreadorii, în costume sclipitoare, după ce s-au rugat în capela din incintă, spectatorii ovaționează, iar victoria finală a matadorului erou împotriva „brutei” pare să devină o dovadă a vitalității și curajului uman. Dar este oare așa? Cât de departe merge „regia” și contrafacerea în ceea ce, până la urmă, se dovedește a fi doar o distracție sângeroasă, transformată într-un conglomerat de industrii, de la

cea a spectacolului, la zootehnie sau industrie alimentară. Cei ce ascund realitatea nu precupețesc nici un efort pentru a-și promova interesele: se înființează școli de matadori, sunt aduși în arenă toreadori copii, precum franco-mexicanul Michelito, în vârstă de 10 ani, se organizează „petrecri” populare etc.

Când însă vraja pânzei roșii a muletei se dă la o parte, descoperim un abator grotesc, în care animalele trec prin chinuri de neimaginat, de neconceput pentru conștiința celui ce se pretinde a fi singura ființă înzestrată cu rațiune de pe planetă.

Iată doar câteva adevăruri incredibile despre această „știință a torturii” numită corridă: În crescătorii coarnele sunt prelucrate, fiind curbate spre interior, astfel încât să fie cât mai puțin periculoase pentru toreadori. Cu 24 de ore înainte de a intra în arenă taurul este izolat în întuneric și i se provoacă crize de diaree, adăugându-se sulfăți în apa pe care o bea, ca să-i slăbească vigoarea. Iar ochii îi sunt unși cu o vaselină groasă, menite să-i diminueze acuitatea vizuală.

Când taurul intră în „scenă”, ceea ce pare a fi un demon dezlănțuit ce se aruncă asupra barierelor arenei nu este decât un animal speriat de moarte, dezorientat, orbit de lumină și asurzit de sunete.

Dar chinurile sunt abia la început – taurul nu are de unde să știe că acolo, pe nisipul îmbibat de sânge, are tovarăși de suferință: caii picadorilor. Aceștia sunt aleși din exemplarele fără valoare comercială, și nu rezistă mai mult de două – trei coride, la fiecare dintre acestea adăugând alte

coaste rupte, sau alte răni în vintre. De fapt șorțul „de protecție” al cailor are un singur rol: acela de a ascunde de ochii „pudici” ai spectatorilor tăieturile hidoase, prin care se văd organele interne. Moartea cailor în arenă face și ea parte din „dramatismul” regizat, ce sporește „faima” de ucigaș a taurului și ieftinește materia primă pentru fabricile de salam.

Ce fac, de fapt, picadorii. Ei „ațăță” taurul, pentru a pune și mai mult în evidență vitejia fără de seamă a toreadorilor. Așa s-ar părea... Lâncile ascuțite, mânuite cu dexteritate, distrug – de fapt, mușchii și nervii situați la nivelul spatelui și al gâtului, provocând hematoame, hemoragii și răni chinuitoare.

În grumazul taurului se înfig apoi banderilele, fiecare mișcare a sa amplificând rănilor și hemoragiile.

Apogeul este aproape. Matadorul salută publicul și, după ce execută câteva mișcări „îndrăznețe”, la câțiva milimetri de coarnele taurului muribund, îl străpunge cu lama de 80 de cm. a sabiei. Aceasta însă nu atinge inima, ci plămânii și pleura, lăsând animalul să agonizeze, înecat în propriul sânge, dacă n-a avut șansa să-i fie atins un vas mare și hemoragia masivă să-l scape de chinuri. Lovitura de grație este aplicată cu pumnalul numit „descarello”, care secționează

măduva spinării paralizând mușchii respiratori. Ultimele convulsii ale animalului, ce se asfixiază, stârnesc ex-tazul tribunelor. Taurul, legat de cai, este târât afară din arenă și pe dâra roșie, înghițită de nisipul fierbinte, un hidalgo caraghios, numit Don Quijote, trece întrebând în stânga și în dreapta, ce rele și ce nedreptății mai există pe lume, ca să lupte – ca un vajnic cavaler – pentru îndreptarea lor.

Iată un alt exemplu: în insulele Feroe, (regiune autonomă a Regatului Danemarcei) se practică, de sute de ani, un masacru inimaginabil. Turiști din toată lumea vin să vadă cum sunt măcelărite de feroezi sute de exemplare dintr-o specie de delfin („Calderon) extrem de inteligentă, care se apropie, din curiozitate, de oameni. Săbii, cuțite și cârlige spintecă, fără cruțare, trupurile coloșilor neajutorăți, până când marea se înroșește de sânge iar plajele se acoperă de trupurile în agonie ale mamiferelor marine. Localnicii spun că acționează rapid și că animalele nu suferă mult, dar un reportaj prezentat de BBC demonstrează cu totul altceva.

Toate încercările de a pune capăt aberantului masacru, inclusiv din partea Comisiei Europene, au fost sortite eșecului. Și atunci...

PERLE LA EXAMENE

◆ Poetul își așteapta iubita ca împreună să cutremure o barcă.

◆ Ion Creangă s-a născut între anii 1887-1889.

◆ Dimitrie Cantemir a avut un rol însemnat în viața sa.

◆ În caz de accident nu trebuie să fugi de la locul faptei fiindcă victima, dacă nu e lovită fatal, poate reține numărul mașinii.

◆ Răscoala de la Bobâlna a început pe un deal și s-a terminat în 1438.

◆ Nilul este un fluviu rămas de pe vremea faraonilor.

◆ Când eroul muri împușcat de nemți pe câmp, simți miros de măr și de pătrunjel.

◆ Pe aeroportul Otopeni se luptau nemții cu americanii, iar românii trăgeau, cu succes, când în unii, când în alții.

◆ Manole a pus-o pe Ana la zid și a început s-o lucreze

◆ Poema Miorița circulă pe bază orală, adică nu a fost scrisă, din motive tehnice

◆ Balada e o specie a liricii populare inventată de Ciprian Porumbescu

◆ Creerul este un organ oarecum indispensabil capului

◆ Nechifor Lipan zăcea pe spate, cu fața-n jos

◆ Latina clasică este o limbă moartă care nu se poate vorbi decât în scris.

◆ Harap Alb este un basm cult fiindcă este scris de un om cult, Mihail Eminescu

Ion DIVIZA

Idilă în veacul XXI

S-au plăcut de Mărțișor
Un băiat și o fetică:
El era cu un câțel,
Ea era cu o pisică.

În april, în luna mai
Și apoi o vară-ntreagă
Pe aleile din parc
Rătăceau un drag și-o dragă,

Prin boschete sau pe bănci
Își furau o sărutare...
O pisică și-un câțel –
Moi pernuțe la picioare.

Toamna le aduse-n poală
Moftul veacului copil:
Ea se-ndrăgosti de-un player,
Iar băiatul de-un mobil.

Ea mereu la net.cafe,
El ades „la mititica”;
Azi mai hoinăresc pe-alei
Doar câțelul și pisica.

George PETRONE

Inscripție pe frontispiciul toamnei

Nimic nu s-a schimbat, că și acum
Ivirea ei pe culme coincide
Cu ploii intermitente și placide,
Cu nopți de pâclă, dimineți de fum

Cu struguri dați la teasc, magiun în blide
Și castraveti murați pentru consum,
Cu crizele astmatice, precum
Și inflamarea glandei tiroide.

Încât vă-ntreb, aezi, de unde oare
Această năzuință spre visare
Ce se revarsă-n tandre elegii

POEZIE și... UMR

Când, evident, vremelnicia-i sacră
Se naște-n stuful unei mustării
Și pierе-ntr-un butoi de varză acră.

Mihai BATOG BUJENIȚĂ

Rondelul porcului

Spun unii că ne-asemănăm
În relele apucături,
Deși-npreună nu fumăm
Iar tu nu știi înjurături.

În timp ce-n ele ne scăldăm,
Tu doar mănânci biete lături
Spun unii că ne-asemănăm,
În relele apucături...

Cu carnea ta noi ne-ndopăm
Și-o prețuim doar fumegând,
Iar de porecla ți-o purtăm,
Te poți simți jignit doar când,

Spun unii că ne-asemănăm!

Gheorghe DĂNILĂ

Dorință

De-ar da cu ei odată de pământ,
Căci n-ar fi vrut speranța să le-nșele,
Dorea Columb, privind fără cuvânt,
Spre marinarii triști din caravele.

Avea de respectat un legământ:

De soarta lor răspunzător doar el e,
De-ar da cu ei odată de pământ,
Căci n-ar fi vrut speranța să le-nșele.

Ce om a fost! Dă Doamne țării mele,
Un om nutrinđ același crezământ,
Și-am mai scăpa de hoți și de lichele,
Ce nu mai au acum nimic sfânt

De-ar da cu ei odată de pământ.

Gheorghe Leu

Sisif modern

Cândva Sisif era un tip ciudat
Dar zeii reușit-au să-l învingă.
O stâncă uriașă deci i-au dat

Pe care numai singur s-o împingă
Și asta până-n ziua, luna, anul
Când piscul muntelui o să-l atingă.

S-a chinuit de-atunci mereu, sărmanul,
Făcând eforturi mari șiperate:
De sus scăpa la vale bolovanul!

Dar faptele nu sunt adevărate!
Această foarte mare neputință
A fost greșit aleasă dintre toate

Ca un simbol de mare stăruință
(Simbol ce nu îl înțeleg și pace);
Părerea mea o spun în consecință:

O dată sus, dorind doar să se joace
El îi da drumul stâncii în câmpie
Să aibă și a doua zi ce face!...

Cum fac și birocrații c-o hârtie!

Virgil PETCU

Rondelul Cațavencilor parlamentari

Trezeste-te bătrâne Caragiale
Și vino cât mai grabnic printre noi;

Să vezi o lume plina de eroi,
Dar și eroi ai zilelor matala.

Avem și-acuma cațavenci de soi,
Care se pierd în cuvântaări banale.
Trezeste-te bătrâne Caragiale
Și vino cât mai grabnic printre noi

Iar, de-o să vi, poate găsești o cale,
Sa îi aduni pe toți cu-n măturoi
Și să-i arunci la groapa de gunoi,
Ce încă mai există-n Haimanale.

Trezeste-te bătrâne Caragiale !

Lucian MĂNĂILESCU

Senatul broaștelor

Într-un târziu amurg de toamnă
Mai mulți broscoi s-au adunat
Ca să discute chestii-trestii
(Că au și broaștele Senat)
Și „Oac!”-ărându-se amarnic
Făceau un unanim efort
Să afle cine-a dat, pe gratis,
Mătasea broaștei la export.
Ba chiar, cu multă indignare,
Interpelau broasca țestoasă,
Ce înotase-n ape tulburi,
Din ce venit și-a făcut casă?
Se întreba apoi retoric
Un bou de baltă, fost broscoi
De ce s-au investit, aiurea,
Atâția bani pentru... noroi?
După o amplă cercetarea
A celor ce în funcții saltă,
Nu s-au putut trage concluzii
Iar balta a rămas tot... baltă!

Marin IFRIM

Autori și cărți

Florentin POPESCU

Florentin Popescu ne-a obișnuit cu apariții editoriale surprinzătoare. De la cărțile dedicate lui V. Voiculescu, Nicolae Labiș, Macedonski etc., de la o „**Istorie anecdotică a Literaturii Române**” la „**Dicționarul Scriitorilor Buzoieni**”, totul e făcut cu o seriozitate de invidiat. Cea mai recentă carte a sa este dedicată lui **Nicu Porsena**, un intelectual despre care abia acum auzim. Analist politic și sociolog, militant politic, luptător pe două fronturi, ziarist și fondator de publicații, scriitor și traducător, preocupat de parapsihologie, cineast, inventator. Despre toate aceste lucruri fascinante aflăm din cartea lui Florentin Popescu, „**N. Porsena. O viață, un destin, o operă**”, apărută la Editura „Bibliotheca”, din Târgoviște, în Colecția „Monografia”. O carte de peste 350 de pagini, căreia, oricât de scrupulos ai fi, e greu să îi reproșezi ceva sau să o compari cu puzderia de

monografii apărute pe tot cuprinsul țării.

Nicu Porsena s-a născut pe 13 ianuarie 1932, în București. Este fiul tipografului Gheorghe Ionescu, iar numele de Porsena, unic în istoria culturală românească, vine de la un rege etrusc care a trăit în secolul al VI-lea î.Ch.

Acest volum nu poate fi povestit, încărcătura sa epică și informațională fiind coplesitoare. Cităm doar textul revelatoriu al lui Florentin Popescu, de pe ultima copertă: „*Am scris această carte din convingerea că viața și opera personalității complexe și polivalente a lui N. Porsena, trecute în umbră de regimul totalitar, datorită atitudinii naționaliste și anti-comuniste, ca și a simpatiilor legionare (fără să fi făcut parte din Mișcarea lui C. Zelea Codreanu și Horia Sima) trebuie cunoscute și evaluate astăzi prin prisma ideilor profund umaniste și etern valabile pe care ni le comunică peste timp. De aici și necesitatea ca moștenirea culturală a acestui creator de tip enciclopedic să fie redată circuitului valorilor naționale*”. Zis și făcut. Florentin Popescu nu se dezminte. Mare parte din materialul documentar i-a fost pus la dispoziție de către soția eroului cărții, doamna Zoe Porsena, nonagenară care trăiește în București, într-un modest apartament, unde „are tot felul de

necazuri cu colocationii cu care împarte dependențele comune”, în plus având și câteva procese cu statul român, revendicându-și bunurile confiscate de regimul comunist, inclusiv proprietățile avute în București înainte de 1950.

Dumitru PRICOP

Puțini poeți contemporani s-au bucurat în timpul vieții de faimă și de prețuirea confrăților, cum s-a bucurat vrânceanul **Dumitru Pricop**.

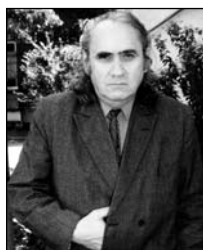
Poetul și-a trăit viața cu o intensitate caracteristică celor aleși. A avut și destui dușmani, însă, aceștia, cu toată ura lor formală, au capotat încă din clipa în care poetul abia se încuibărea într-un sicriu ce părea cât o coaja de nucă în comparație cu imaginea vie a colosalului Dumitru Pricop. După dispariția sa, multe ziare și reviste i-au dedicat pagini întregi și i-au publicat poeme inedite.

În 2007, editorul C. Marafet i-a publicat primul volum postum, „**Nemona**”, lăsat special de poet pentru a fi tipărit după moartea sa. Acum, la un an de la dispariție, lui Dumitru Pricop îi apare și al doilea volum postum, „**Memoria neuitării**”, grație aceleiași editor, lui Paraschiv Siru, director al Culturii vrâncene, și a doctoru-

lui Dan Alexandru Taban, prieten de o viață cu poetul. Este vorba de un volum olograf, în format bloc școlar de desen, foarte atractiv și ușor de „mânuit”, presărat cu o puzderie de imagini semnificative. Poemele sunt concepute în același registru prozodic cu care autorul ne-a obișnuit, au aceeași sensibilitate îmbogățită cu talentul și credința sa ieșite din comun: „*Acum în țara sufletului meu / sunt suverane ceața și pustiul / iar eu învins mă rog la Dumnezeu / să vie și să-și ia în ceruri Fiul...*”

Cartea se deschide cu un text rostit de ultrasensibilul poet Gheorghe Istrate, la slujba de înmormântare a lui Dumitru Pricop.

Alex. OPROESCU

Alex. Oproescu nu își dezmente renumele de cărturar și, iată, ne convinge încă o dată de marea sa pasiune pentru opera și viața lui V. Voiculescu, publicând o carte intitulată chiar „**Despre V.Voiculescu în scrisori**”, apărută la Editura „Omega”, în condiții grafice foarte bune. Este vorba despre 90 de scrisori primite de autor de la voiculescologi și alți iubitori ai operei marelui scriitor, în perioada 1971 - 2006. O selecție drastică din cele 534 de „*piese diverse de corespondență donate recent*” Bibliotecii Județene „V.Voiculescu”. Unii dintre expeditori sunt nume foarte cunoscute în literatură, și-au câștigat pe drept calificativul de „voiculescologi”: Au-rora

Alucăi, Antonie Plămădeală, Ion Apetroaie, Liviu Grăsoiu, Ovidiu Padima, George Pațurcă, Marius Pop, Florentin Popescu, Aurel Rău etc.

Dintr-un respect necondiționat pentru obiectul tipărit, Alexandru Oproescu realizează acest volum după toate regulile profesionale necesare unui asemenea demers. Cartea se citește ca și un roman, are fir epic, dă senzația că pătrundem în laboratorul unei echipe de scriitori care, pe parcursul muncii lor, raportează la „dispecerat”, adică la Alex. Oproescu, stadiul lucrărilor. Utilitatea acestui volum este incontestabilă pentru viitorii cercetători ai vieții și operei marelui scriitor.

Liviu Ioan STOICIU

Liviu Ioan Stoiciu publică un volum de peste 450 de pagini, rod al unor „convorbiri de sfârșit cu **Al. Deșliu** & «*inspirații*» de început”. Jurnal, „convorbiri relaxate”, proză scurtă, poezii etc. O carte cuprinzătoare reflectând toate fațetele cunoscutului scriitor și publicist, apărută la Ed. „Pallas” Focșani. În final, câteva fotografii de familie sau ale autorului, în diferite perioade de timp. Am putea zice că e vorba despre o carte totală sau de o parte copleșitoare de material pentru o viitoare monografie a unuia din liderii literaturii române din ultimele decenii. Un pic histrionic, autorul nu se dezmințe, cartea nu e deloc una a zădărniciiei. Dimpotrivă. Meritul regretatului publicist Al. Deșliu, fost director al revistei Pro Saeculum este acela că ideea cărții îi aparține, ca și tenacitatea de a o pune în practică. Iar Liviu Ioan Stoiciu ne încântă încă

o dată prin exhaustivismul său proverbial, nu lasă să-i scape nimic din „miezul energetic” al începuturilor literare ale lui Al. Deșliu.

Antologie de poezie „Oglinda literară” 200 - 2007

Volum de peste 400 de pagini, cu grupaje de versuri publicate de diverși autori în revista vrânceană, un regal liric incontestabil. Ediția în discuție este îngrijită de **Laurian Stănescu**, el însuși poet de valoare. Această carte poate reprezenta onest adevărata lirică românească actuală. Dincolo de domnul Stănescu, ale cărui merite sunt categorice, noi vedem consistența revistei vrâncene, programul ei național. **Gheorghe Neagu**, șeful și fondatorul publicației, a făcut pentru cultura vrânceană, inclusiv în plan național, cât o instituție bugetară. Numai el știe cu ce eforturi, cu cât stres. O carte de raft special, concludentă și foarte utilă. Ca lucrarea să fie și mai concludentă, aici fiind vorba tot despre deschiderea excelentă a revistei „Oglinda literară”, sunt publicați și câțiva poeți străini.

Reproducem sugestivele versuri ale albanezului **Xhevahir Spahiu**: „Pe arcul electric / Dintre răsărit și apus / Arde / Steaua / Omului” („Pe paralela nr...”, pag. 332, în românește de Luan Topciu). Din versurile poeților români se poate cita aproape orice, totul fiind ca și o dovadă a faptului că revista lui Gheorghe Neagu a avut mereu stacheta ridicată la nivel de record.

Ion GHEORGHE

Marele poet **Ion Gheorghe** se destăinuie în volumul „**Mutul**” printr-o incitantă serie de convorbiri, purtate cu **Aurelian Titu Dumitrescu**. Cartea a apărut la Editura „Vinea”. Manuscrisul acesteia are o întreagă istorie. Monumentalul poet, cum bine îl definește Aurelian Titu Dumitrescu pe maestrul său și al nostru, îl încredințase, cu ani în urmă, Bibliotecii Județene „V.Voiculescu”. La rugămintea aceluiași A. T. Dumitrescu, directorul bibliotecii, **Sorin Burlacu**, i-l predă și acesta ajunge la Editura „Vinea”, pe mâna cunoscutului poet și editor **Nicolae Tzone**. Acesta, împreună cu **Romeo Gheorghe Plaștin**, suportând cheltuielile aferente tipăririi.

Total a început luni, 4 mai 1987, după ora 19,00 și s-a încheiat pe 12 mai 1987, la Sărățeanca. Opt zile de foc în care cei doi intelectuali fac un joc literar plin de gravitate și complexitate. Prima parte se învârtă în jurul conștiinței scriitoricești a marelui poet, cu trimiteri foarte pronunțate la istoria noastră. Esența acestei cărți o surprinde **Ciprian Chirvasiu**, în „buzunarele” copertelor I și III. Cităm un fragment edificator: „*În centrul acesteia, se află Mutul călușarilor, peronajul-Punct, care, printre fracturile istoriei, a colectat și a concentrat într-însul uriașele energii identitare ale neamului nostru (...) Ca să ne punem la adăpost, semnificăm cu adevărat doar prin ceea ce spunem altfel decât restul lumii. Doar Mutul știe pentru noi limbile magice din fote, din cioburi, din brățări, din vetre,*

din prosoape, din placente, din ouăle împistrate, din covate, din șleauri sau din puntea trasă între două capete retezate de domni”. După dialogul dintre cei doi urmează câteva pagini, împărțite în două mici capitole, de confesiuni ale lui Ion Gheorghe, volumul încheindu-se cu „jurnalul cărții”, conceput de Aurelian Titu Dumitrescu după fiecare zi de dialog. O carte care e greu de comparat cu altele de acest fel, pentru simplul motiv că cel care răspunde unor întrebări profunde este el însuși unic: Ion Gheorghe!

Constantin BUCUR

După 3 decenii de activitate literară, după ce a publicat în reviste literare importante, inclusiv în această pagină, poetul buzoian **Constantin Bucur** debutează editorial cu volumul „**Forțe de gravitație**”, apărut la Editura „Rafet”, sub egida Asociației Culturale „Renășterea Buzoiană”, în cadrul Proiectului „Scriitori buzoieni pentru literatura română”, cu sprijinul financiar al Primăriei Municipiului Buzău.

Poetul s-a format în școala literară a Cenaclului „Al.Sahia”, fiind unul dintre autorii de cursă lungă, ca și M. M. Macovei, Ion P. Iacob, Trandafir Sâmpetru etc. El are darul metaforelor izbutite, acuratețe în expresie și o vădită înclinare spre aforism: „*ce mult mi-ar plăcea / să pot cânta la vioară: / n-aș întinde pălăria / la sfârșitul cântecului*”.

Constantin Bucur este un poet adevărat, căruia urmează să-i apară și a doua carte, ce-a de acum putând fi considerată cea mai bună carte de debut buzoian a anului 2008.

Cornel DIACONU

Cea de-a patra carte a prozatorului **Cornel Diaconu** este o surpriză chiar și pentru cei familiari cu scrisul său. Autorul, din ce în ce mai sigur pe demersurile sale scriitoricești, abandonează șablonul romanelor clasice și concepe un personaj narator care, la persoana întâi, duce pe umeri un monolog frust, decupat din realitate.

Ne-am dus imediat cu gândul la „Iona” lui Marin Sorescu, apoi la celebrele scheciuri ale lui Amza Pellea. Asemenea trimiteri ar fi destule, însă nu-și au rostul pentru că prozatorul nostru tratează o temă gravă, lumea satului de ieri și, mai ales, de azi. Fără a se încurca în descrieri plictisitoare, cel „pus” să povestească, un țăran oarecare, om cu o viață de roman, își dezvoltă trecutul și prezentul cu o intensitate care, exceptând o formă autentică de vorbire, regionalismul, pare a ține de dicte-ul automat. În vorbirea sa spontană se regăsește toată lumea satului, cu întâmplările ei, unele tragice, altele comice sau absurde. Celelalte personaje apar și dispar pe neașteptate, lăsând în urma lor câte o întâmplare revelatorie. Eșantioane ale unei lumi cenușii, crude prin veridicitate. Cartea este centrată pe perioada comunismului, fără a face din acest sistem nefast o temă în sine, ci doar descriind viața reală, pânza freatică de sub aparențele sale. Excesul de regionalisme nu deranjează, dimpotrivă, dă povestirii acea supravoltare de care are nevoie orice „motor” epic. Cornel Diaconu a ales cu fin discernământ câte ceva

semnificativ din viața omului de la sat, făcând din povestitorul său un fel de matrioșă în care încap, unul după altul, celelalte personaje. În mod firesc printre întâmplările trecutului este strecurat și prezentul. Un prezent în care fostul milițian Boștină, alcoolic poreclit „Țuicărel”, scăpat... „nescalpat” la revoluție, se transformă în polițai căruia „i-a venit iar apă la moară”. Peste toate acestea se simte mâna și spiritul unui autor care știe ce vrea și vrea ce știe. Restul, e de căutat printre rânduri...

Stelian GRIGORE

Domnul profesor **Stelian Grigore** a debutat în anul 2003, cu volumul de versuri pentru copii „Exerciții de binecuvântare”, apărut la Editura „Anastasia-Ina”. Este născut la 12 noiembrie 1938, la Puchenii Moșneni, jud. Prahova. Din 1961 se stabilește în localitatea Țintești (jud. Buzău), unde predă limba și literatura română până la pensionare, în 2001, fiind, în două rânduri, și director de școală. O viață dedicată învățământului și locului care l-a adoptat, drept pentru care s-ar putea spune că este un autentic fiu al comunei.

A doua carte a sa este intitulată „**Un altar pentru tatăl meu**”, a apărut la Editura „Panfilius” din Iași, în 2004, cu o prefață de **Nistor Tănăsescu**, din care cităm: „*Volumul (...) are, inevitabil, o latură solemnă, explicată atât de dedicația generică în amintirea părintelui și a socrului autorului, soldați care n-au mai revenit niciodată de pe frontul din Răsărit – evident, amândoi întruchiparea abso-*

lută a binelui din povestea vieții copiilor rămași orfani prematur, cât și de celelalte reverențe din antetul fiecărui poem, mărturii concomitente ale prezumției de exemplaritate, de oameni ieșiți din comun conferită de autor semenilor săi, indiferent de vârstă, trecut sau statut social”.

A treia carte se intitulează **„Farmecul mărturisirii”**, a apărut tot la Editura „Panfilius”, în 2005, fiind postfațată de același Nistor Tănăsescu, un veritabil „radiolog” de suflet al poetului: *„Din această perspectivă pretextuală, autorul joacă în cartea de față rolul inedit al unui poștaș supercalificat să remită numai vești bune, omagii nedisimulate sau îndemnuri la virtute. În particular, dumealui își denumeste această plăcută trudnicie lecții de viață, de recunoștință și de luptă contra egoismului”.*

„Păsărețul” este cea de-a patra carte a lui Stelian Grigore. A apărut în 2006, cu câteva cuvinte de însoțire, la final, semnate de consecventul Nistor Tănăsescu.

Nu putem încheia aceste rânduri fără a nota și faptul că domnul Stelian Grigore face parte și din colectivul ce a realizat volumul **„Țin-tești. File de monografie”**, apărut în 2003 la Editura „Anastasia-Ina”, iar recent a editat a cincea carte a sa, un volum de versuri intitulat **„Negreșitele cărări”**.

Gina ZAHARIA

Cea de a patra carte a **Ginei Zaharia** (**„Crima de la ora zero”**), chiar dacă se înscrie pe coordonatele literaturii polițiste, surprinde prin lirismul pasional al personajelor, care,

în situații extreme, își descoperă iubirea, tristețile, disperarea sau speranța. Este un atu în plus, pentru o narațiune care „curge” firesc și incitant, acaparându-și cititorii de la prima până la ultima pagină., pe care eroina principală, Theodora, își încrustează căderea în infern: *„Dacă până atunci am știut să înfrânez cele mai tainice gânduri, iubirea a fost arma cea mai potrivită împotriva mea. M-a înșel, m-a transformat. A adiat peste pleoapele mele și le-a închis. O singură clipă și m-am pierdut în mine. Când am deschis ochii eram deja derutată. Am văzut doar ceea ce dorea ea. Eu nu mai eram nicăieri. Eram împotriva mea. Oriunde altundeva. Între ghețari și stânci. Zadarnic m-am căutat la felinarul licuricilor, pe poteci neumbrate...”*

Se vede, și din acest citat, disponibilitățile lirice ale autoarei, ce alcătuiesc fundalul „muzical” al trecerii prin labirint.

Ioan Dumitru DENCIU

Carte de eseuri, apărută sub semnătura lui Ioan Dumitru Denciu, unul dintre intelectualii de vază ai Vrancei, prozator cunoscut, membru al USR.A este, cum se zice, cartea unui om „plimbat”.

Prin aceste eseuri direcționate precis, încearcă o temerară și reușită, „apropiere de misterul limbii române”. Referiri de substanță la filozofia „clasică” românească, la originile românilor, dacismul liminar și dacismul „ca modă retro” etc. O carte pentru specialiști, gândită și realizată de un virtual membru al Academiei Române.

Nicoleta Milea

Poetul

I-a ars casa
În noaptea de Înviere
Singura noapte
Când a lipsit de acasă

De atunci
Locuiește-n poeme,
La mila cuvintelor !

Atât de aproape

Ce mări se aprind ?
Ce veghe statornică
îmi descoperă chipul ?
Orologii în flux
și corăbii
atât de aproape
urcând spre Ithaca!

Strigăt

De ce-a-încercat
Vântul
Să ucidă
Memoria clipei ?

Doar noi,
Iubito,
Suntem parte întreagă
Din ea !

Dăruire

Cai albi îmi zvâcnesc
În gleznă
și un izvor mă rănește
în ceasul
cuvintelor mele.

Lănci de argint
mă străpung
dar nu cad –

Mi-e trupul o țință –
Pădure peste
neliniștea mea.

N-am știut

Mi-a plăcut odată
un munte
și m-am trezit izbită
de cele mai colțuroase
stânci.

Mi-a plăcut odată
o mare
și m-am trezit scuipată
De cele mai furioase
valuri.

Mi-a plăcut odată
un cuvânt
Și m-am trezit rănită
De cele mai profunde
sensuri.

Niciodată
N-am știut să aleg !

Viziune

Privind cerul
Ca un fruct copt
Pe care îl culegi

Lirică feminină

Cu mâinile-amândouă

Te trezești
Tânjind
După lecții de adevăr

Mama

În fiecare zi,
Înainte de prânz
Venea să mă vadă
Mama...
Și-mi spunea :
- Să nu mănânci tot !

Și-mi era foame,
Doamne,
Ce foame-mi era...
De soare, de flori,
De lumina din zori !...

Iluzie

Uită-te mai bine
La această lacrimă
Și vezi
Ce ne desparte ?

Poate gheara de pasăre
Înfîptă în inimă !

Întrebare

Cu cine te-ai însoți,
Draga mea,
Pentru mireasma din flori
Sau pentru lumina
din zori?

Fascinant-
Ca primul sărut,
Îmbracă veșmânt
de mire
Cuvântul!

Zâmbete, tandrețe și umor

DOUĂ ÎNTREBĂRI

Prima întrebare: Să presupunem că știți o femeie însărcinată care are 8 copii. 3 dintre ei sunt surzi, doi sunt orbi și unul este dezechilibrat mintal. Femeia are sifilis. Ați sfătui-o să facă un avort?

A doua întrebare: Este momentul alegerii președintelui lumii și votul tău va determina cine este alesul! Iată-i pe cei trei candidați:

Candidatul A are legături cu politici-eni corupți și crede în astrologie. A avut două amante. Fumează ca o locomotivă și bea până la 10 pahare pe zi.

Candidatul B a fost concediat de două ori, doarme până după prânz, în facultate se droga și bea un sfert de litru de whisky în fiecare noapte.

Candidatul C este medaliat ca erou de război. În același timp este un vegetarian convins, consumă doar bere, ocazional, și nu a avut niciodată legături extraconjugale.

Dintre acești trei candidați, pe care l-ați alege?

Candidatul A este Roosevelt, *candidatul B* este Churchill, *candidatul C* este Adolf Hitler. (Trebuie să fii întotdeauna atent cu cei ce trăiesc prea... sănătos !!!)

Apropo, dacă la întrebarea despre avort ați răspuns afirmativ, tocmai l-ați omorât pe Beethoven!

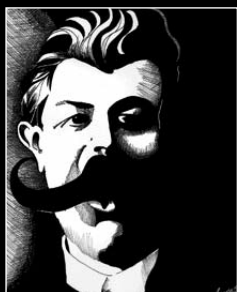
CU ORICE RISC

La un examen profesorul e prost dispus. Intră prima studentă și o întreabă: „Duduie, e vară, sunteți într-un compartiment de tren și vă e cald. Ce faceți?” Studenta, bucurată de simplitatea întrebării răspunde: „Deschid fereastra”. „Perfect, vă rog să calculați viteza cu care intră curentul de aer în compartiment, temperatura de afară și presiunea atmosferică”. Pică, bineînțeles, examenul. Altă studentă pățește la fel. Cea de a treia, care aflase între timp despre ce e vorba, răspunde: „Îmi dau jos bluza...”; „Dar tot vă e cald” insistă profesorul. „Atunci îmi dau jos și fusta...”. Dialogul continuă cu variațiuni pe ace-eași temă, până când studenta concluzionează: „Domnule profesor, să știu că fac sex cu tot trenul, dar fereastra aia afurisită tot n-o deschid!”

NUNTA DE ARGINT

O pereche sărbătorește nunta de argint. În timpul celebrării, apare o zână și le zice: „Aș vrea să vă îndeplinesc o dorință, ca premiu pentru fidelitatea voastră timp de 25 ani”. Soția, exclamă: „Vreau să fac o călătorie în jurul lumii cu soțul meu!” și, imediat ce zâna o atinge cu bagheta magică, apar două bilete de avion. Soțul se gândește puțin și, după aceea, adresându-i-se soției, zice: „Atmosfera de aici e foarte romantică, dar am această șansă doar o singură dată în viață, așa că, scuză-mă dragă, dar dorința mea e aceea de a avea o soție cu 30 de ani mai tânără decât mine. Și cu asta, punct! Soția rămâne șocată, dar dorința e dorință, așa că zâna îl atinge cu bagheta magică și, pac, soțul devine de 90 de ani! Morala: bărbații sunt nște nenorociți, iar zânele sunt femei...”

80 de ani de la moartea lui George Ranetti

Ce de lume...

Născut într-o urbe a ironiei și ironicilor, (la 18 octombrie 1875) George Ranetti nu se dezmințe; după ce termină liceul (la Ploiești) vrea să urmeze cursurile Facultății de Drept, dar se plictisește repede, pierzându-se în vârtejul boemei bucureștene. Își câștigă existența ca funcționar la poștă, dar adevărata lui profesie este aceea de „moftolog cu o mare bună dispoziție” (George Călinescu). În consecință colaborează „cu versuri glumețe” la revistele **Pagini literare**, **Vatra**, **Povestea vorbeii**, **Moș Teacă**, **Moftul român** (seria a II-a).

Emil Niculescu face un tablou foarte exact al traseelor literare următoare, străbătute de Ranetti: „Între inițiativele literatului (care au viat) a fost și seria a doua a revistei **Moș Teacă** (1899), **Zeflemeaua** (1901 – 1904) și realizarea, împreună cu Nicolae Țăranu, din 1904, a umoristiceii **Furnica**. În paginile acesteia din urmă, G. Ranetti îl îndemna pe autoexilatul Caragiale: «Hai, maestre-n luptă! / Facem cruci și-amin / Jertfește odihna dulce din Berlin / Pristanda și astăzi de la steaguri fură / Trahanache este tot o secătură / Cațavencii zilnic calea ne-o ațin / Nu-i răbda, maestre, sau ia-i la Berlin». Bibliografia sa este destul de vastă:

debutează editorial cu volumul *De inimă albastră* (1899); urmează: *Cyrano, strofe și apostrofe* (1900), *Ahturi și ofuri* (1901), *Eu râd, tu râzi, el râde* (1903), *Franțuzomania* (1904), *Scrisori din Italia* (1904), *Romeo și Julieta la Mizil, Săracu' Dumitrescu!...* (1907) *Fabule* (1907), *Schițe vesele* (1908), *Matache pisălog* (1914), *De atunci și de-acolo. Versuri ușurele scrise-n clipe grele* (1921), *Poezii* (1924), *Domnișoara Miau* (1926), *De inimă albastră. Dom Paladu* (1928), *Madam Strakinidy* (1928)“.

Despre autor Constantin Ciopraga crede că era un: „improvizator extrem de productiv, vedetă populară în genul cupletiştilor dinainte de primul război mondial“.

Poate că avea dreptate, dar „risipirile” lui George Ranetti – calambururi, epigrame, ironii – au fost suficiente pentru picătura de neurire la care a visat. Iată o propoziție care valorează cât o carte de filozofie, spusă de autorul Julietei de Mizil, pe o stradă din București: „*Ce de lume!... Și nici un om!*”. De altminteri tristețile nu l-au ocolit pe umorist, nici măcar în propriile creații. Și, credem că, cele scrise de **Arghezi**, la 2 mai 1928, când Ranetti a

trecut în eternitate au consistența bronzului meritat: „Născut în epoca lui Caragiale și în subdiviziunea literară a lui Anton Bacalbașa, care a sleit genul umoristic al categoriei în câteva numere din revista **Moș Teacă**, George Ranetti, fără să fi fost un european ca primul, nici un proletar socialist ca secundul, a purtat în vioiciunea lui spumantă, incontestabilă timp de zece ani, reminiscențe și obseșii de la cel dintâi și influența ștengărismului călare pe băț de la cel deal doilea”.

Să vie bătrânețea!

Oh, iarna ce curată-i biata stradă!
Zăpada-a-ntins chilimu-i alb acum;
Din tot ce-a fost noroi, gunoi, pe drum,
De azi nici urmă n-o să se mai vadă.
Mai iute, cât mai iute vreau să cadă
Pe capu-mi bătrânețile, duium,
Că de prea multe patimi mă consum
Și-n viața mea păcatele-s grămadă!

Veniți frumoaselor zăpezi senile!
Albiți ca un lînțoiu capul meu!...
S-ascundă orice gânduri imbecile;
S-ascundă pofte ticăloase, vile!...
Iar sub zăpadă – bun e Dumnezeu –
Reînflori-vor dalbele zambile...

În noaptea de 10 mai

E zece mai... Iluminații...
Ăst miez de noapte pare-amiazi.
Scînteie mii de constelații
Printre ghirlandele de brazi.

Orașele-s iluminate
În chip atîta de feeric,
Că, prin contrast, biete sate
Zac și-n mai negru întuneric.

Au fost și-n satele sărace
Iluminații... N-ar mai fi !
Arzînd, bogatele conace
Schimbau și-acolo noapte-n zi.

Și totuși, nu ne-nvățăm minte !
Tot lux ! Tot fast ! Deșertăciuni
Ce fac dintr-un popor cuminte
Un vast ospiciu de nebuni.

O, stingeți lămpile acestea:
Îmi face rău lumina lor !
Căci ele mi-amintesc povestea
Cea tragică a satelor...

Privind mulțimea ce se strînge
Sub lampioane ce sclipesc,
În roșul razelor vād sînge
Nevinovat și românesc !

Amintire

Divina mea bucătăreasă,
O ungueroaică durdulie,
Avea un păr ca de mătăasă
Și ochii plini de poezie.

Părea o drăgălașă zână
Din basme aevea întrupată;
Spre a-mi găti, cu alba-i mîna
Cea mai superbă marinată.

Indură-te, crudelă Roză!
Fii milostiva și cuminte;
Voiesc să uit a vieții proză
În sărutarea ta fierbinte.

Dar ea ne-ndurătoare, rece,
Mi-a zis: "La mine am bărbat
Nem larmă, altfel mine place
Eu spui lui Ianoș ce-ntâmplat".

S-a dus infama făr-o vorbă
Dar mi-a lăsat ca amintire
În ziua aceea chiar în ciorbă...
O buclă blondă și subțire!

Valentin COJOCARU

PODUL RUPT

Cămeșoiul nu mai ține de cald, chiar dacă-i soare. Vine toamna și vântul are acum alt rost. Și-a schimbat și direcția. Bate acum din ce în ce mai des dinspre nord-est, de la ruși, cum spun cei care s-au întors de curând de pe front.

Maria s-a dus în grădină să vadă dacă a mai căzut pe jos vreo pară. Din pom nu are voie să ia. S-a uitat pe aici pe colo, dar nu a găsit nici una.

- Maria!
- Sunt aici mamă.
- Vino că te caută Filica.

De aceea s-a și dus după pere, știa că vine Filica să lucreze împreună la gherghef și vroia să împartă cu ea măcar o pară.

A mers în casă, și-a luat lucrul, și-a tras în picioare niște poșmăchii și a dat să iasă la poartă, pe băncuță, dar maică-sa a oprit-o și i-a spus să intre imediat în curte dacă or să vadă trecând pe drumul mare, în sus, soldați ruși.

Din cauza ploilor se rupsesse podul de la Leșești și armata sovietică, în goana ei după armata germană, trecea prin Sârbea spre podul de la Gura Gârliei și toți erau speriați de vorbele auzite cu ce s-a întâmplat prin al-

te sate și chiar și la ei în zilele de când au început să treacă pe aici.

– Nu te-ai dus și tu după o pară?

– N-am găsit.

– Fricoas-o, i-a zis Filica și au început să râdă. Tu ai auzit că a dispărut un rus. Îl caută comandantul lui.

– Pe la noi nu au fost.

Floarea știa mai multe pentru că avea casa la șosea.

– Cine știe ce le-or da în gând să facă. Te pomenești că or s-o ia din casă în casă, dar tata zice că nu au timp. Sunt grăbiți și poate s-or duce cu Dumnezeu că nu avem nevoie de ei. Așa a zis tata.

– Lasă-i boali pe ruși, mi-ai zis că mă înveți să fac nodul ăla mai ușor.

Și-au văzut de ale lor. Nu aveau decât doisprezece ani, dar mamele începuseră deja să le vorbească despre lada de zestre.

Când s-au auzit clopotele bătând, chiar dacă mai era lumină, Maria s-a oprit din lucru.

– Gata, vine tata de la deal. Mă duc să duc lucrul și să deschid porțile.

Nu peste mult timp a venit Gheorghe, tatăl Mariei. A avea niște boi

mari, cei mai frumoși din sat, după cum vorbea lumea. Maria l-a așteptat în mijlocul curții. A luat boii de lanț, a tras căruța la locul ei și i-a dejugat. Gheorghe era și paracliser la biserică. A doua zi era duminică și trebuia să se pregătească de slujbă. Clopotele le trăsese deja.

– Ai terminat, l-a întrebat Bălașa în timp ce-l ajuta să dea jos iarba din căruță.

– Da... Măi femeie eu zic ca luni să ducem două căruțe cu gunoi pe locul de la căsoaie.

– Bine. Du-te și te spală că termin eu cu Maria și Ilinca. Ilinca! Lasă nu mai băga pe foc că s-a încălzit apa. Lasă-l pe taică-tu să se spele. Vezi că ți-am pus în balie și frunze de salcie și de nuc.

Pe drum, duminica dimineata, de obicei, nu prea e multă lume dar azi parcă s-au vorbit să nu iasă nici unul. Mai mult zgomot a fost noaptea. S-au auzit trecând pe șosea mașini în mai multe valuri. Erau coloane ale armatei sovietice.

A descuiat ușa bisericii, și-a făcut cruce și a intrat. De atâția ani de când face această muncă știe ce are de făcut pentru a pregăti slujba de duminică. Câte un pic, câte un pic, biserica s-a umplut. Fiecare s-a îndreptat acolo unde, după rang, sex, vârstă știa că-i e locul. Bărbații familiilor avute în strana din stânga. Bărbații în vârstă, în față în jumătatea din stânga cum intri în biserică, iar în spatele lor ceilalți bărbați. În strana din dreapta dascălul și corul format din bărbați și femei cu harul de a cânta frumos...

Mai spre sfârșitul slujbei s-a

produs odată o rumoare în biserică și părintele Tudor a simțit că nu e ceva obișnuit ca atunci când, câte o babă mai surdă vorbește prea tare și a întrerupt ceremonialul religios întrebând ce s-a întâmplat. S-a auzit o voce puternică de bărbat:

– Părinte, rușii l-au împușcat pe Nicolae Buzdrug!

Toți au încremenit. Preotul a fost primul care și-a dat seama că se poate produce o nenorocire dacă lumea se agită. Mulți dintre cei din biserică făcuseră frontul în Primul război, alții abia se întorseseră de pe frontul din răsărit, unii aveau chiar arme ascunse pe acasă așa că a zis așa ca pentru el, dar să-l audă toată biserica: „Ce o vrea Dumnezeu cu noi...” și a continuat slujba. Dascălul s-a dezmeticit și i-a ținut imediat isonul, urmat apoi de tot corul. Nimeni nu a mai scos nici o vorbă, rămânând fiecare cu gândurile lui sub privirile pline de înțelegere ale sfinților atât de frumos pictați pe pereții groși de aproape un metru.

Bărbații s-au miruit, au luat anafură și aghiazmă, s-au închinat și unu câte unul au părăsit biserica. Pentru că, la miruit, femeile stau la urmă bărbații le așteptau în fața bisericii ca să meargă spre casă. Aici, mulți dintre ei abia așteptau să aprindă o țigară, dar, mai ales, schimbau și ei câte o vorbă despre ce mai e nou prin sat. Acum însă, deși femeile apăreau în ușa bisericii și se uitau de sus de pe scări să-și caute cu privirea bărbatul primeau doar câte un semn prin care erau îndemnate să meargă singure spre casă. Nu îndrăzneau nici una să se amestece printre ei. Bărbații erau calmi. Cuvântarea părintelui de la

sfârșitul slujbei i-a mai liniștit, dar erau curioși să afle amănunte.

Conu' Titi, cum îi spunea toată comuna, respectându-i nu numai averea dar și felul în care știa să se poarte cu oricine stătea de vorbă s-a dat mai aproape de Culai Voinea îndemnându-l să reia toată întâmplarea. Fusesse acolo de față. Deși mai povestise câte ceva la cei din jurul lui, a luat-o de la capăt.

– Plecasem spre biserică singur pentru că pe Getuța o mai doare încă piciorul de când a călcat-o vaca. Și când am ajuns în dreptul lui Nelu și mă uitam peste gard să văd dacă a plecat spre biserică am auzit gălăgie la Buzdrug. Nicolae țipa la cineva să-i lase găștele și nevasta în pace.

Atunci am ajuns și eu în dreptul curții lui când l-am văzut pe un soldat rus cum la lovit cu patul armei în spate iar altul la luat de guler, l-a scos din curte, a trecut prin fața mea și la împins pe uliță. Am crezut că-l lasă acolo și se întoarce la celălalt care deja prinsese două găște. Așa a făcut, dar imediat în urma lui am auzit o împușcătură.

Am dat fuga în capul uliței unde era o căruță cu cai și în căruță încă un rus care stătea cu pușca îndreptată spre Nicolae care era căzut jos. El a mai ridicat o dată mâna după care a rămas nemișcat. Rusul a încărcat iar pușca și a îndreptat-o spre mine.

N-am mai avut nici o putere. M-am dat înapoi în șanț și m-am așezat jos cu ochii pironiți la scândura ruptă din gard de glonțul ce-a trecut prin Ni-colae. N-am mai avut curajul să mă uit la el. Din curte am auzit-o

pe Tinca țipând o dată, după care nu s-a mai auzit decât găgâit de găște. Rușii au ieșit din curte fiecare cu câte o găscă fără cap în mână, sau urcat în căruță, au ieșit în drum și-au luat-o spre Gura Gârliei. Abia atunci au început să vină vecinii să vadă ce s-a întâmplat. Urloiu a adus o lumânare. Tinca era lată în mijlocul ogrăzii lovită la cap. Au frecat-o femeile cu oțet și abia după ce a întrebat ea unde este Nicolae i-au spus că a fost împușcat. Săraca, iar a leșinat. Am luat mortul și l-am dus în ogradă unde femeile au început să-l grijească. Asta-i!

– Grijeana...

Nu l-a apostrofat nimeni pe cel ce a înjurat că e în fața bisericii. Toți au rămas tăcuți trăgând cu coada ochiului la Conu' Titi. El avea aparat de radio cu baterii acasă, mergea la Focșani și mai cumpăra ziare și știa așa în mare cam cum se schimbă lumea. Știind că nu aveau nici cum, nici pe cine să se răzbune și convins că oamenii așteaptă un cuvânt de la el, Conu' Titi se gândea la ce să spună oamenilor ca să-i liniștească.

A băgat mâna în buzunar de unde a scos o bancnotă.

– Măi, Culai. Când treci spre casă dă-i banii ăștia Tincuții că știu că-i necăjită. Cred că marți îl înmormântează. Care stați pe lângă ea mai ajutați-o și voi.

Văzându-l pe părintele Tudor că iese din biserică s-a dus înaintea lui reținându-l pe scări să mai discute cu el. Ceilalți nu s-au mai amestecat așa că au început să plece spre casă care în susul, care în josul drumului. Când a ieșit Gheorghe din biserică nu mai era nimeni pe drum.

Luni dimineată, cum s-a crăpat de ziuă, Gheorghe a dat drumul la păsări prin ogradă, a scos boii din grajd, i-a înjugat și a tras căruța în fața grajdului. Dacă tot încărcă gunoiul din grădină să-l ducă la deal și-a zis că-i mai bine să rânească în grajd și să urce și gunoiul strâns direct în căruță. A dejugat și le-a dat boilor ceva de mâncare.

A tras apoi căruța în grădină lângă grămadă și boii i-a lăsat slobozi. Doar două furci a urcat în căruță când din gunoi a apărut o mână de om. Să-i stea inima. Om cu frica lui Dumnezeu și-a făcut cruce și s-a tras înapoi. Luptase pe frontul de la Mărășești, a însoțit spre groapă atâția morți și nu se speria așa ușor de un cadavru, dar surpriza a fost prea mare. S-a uitat cu atenție și atunci și-a dat seama că pe mânecă e cusut un nasture din tablă. Era soldat. Ce căuta însă în grădina lui. Și-a adus aminte de soldatul rus dispărut în urmă cu câteva zile. Dar dacă o fi german? Că și ei au trecut prin sat. Dar imediat și-a dat seama că greșește și că sigur e rus pentru că mâneca e de culoare cachi. S-a uitat în jur și atunci a văzut o țămbură din gard cu vârful rupt. Imediat și-a dat seama ce s-a întâmplat. Au zise vorbe prin sat că lumea o bănuia pe Stana pentru că cineva a văzut intrând un rus în curtea ei.

Ce să facă el acum. Dacă se află că rusul mort e la el în grădină o pățește rău. A tras gunoi peste mâna mortului și s-a dus în bucătărie, unde, Bălașa, deja deretica.

– Ce-i? Ori ție foame așa de dimineată.

– Nu. Hai în grădină că am

pățit un necaz mare, și și-a dus degetul la buze după care a arătat spre camera de alături unde dormeau copiii.

Bălașa l-a urmat în liniște până în fundul grădinii gândindu-se mai mult la ce treburi mai are de făcut azi decât la ce o vrea să-i arate Gheorghe.

Descumpănit și găfâind de parcă fugise până aici, Gheorghe a luat furca și a descoperit mâna mortului. Bălașa se uita și nu înțelegea.

– Ce-i asta?

– Femeie, e o mână de mort, nu vezi? Aproape că a strigat Gheorghe trăgând de mână cu putere descoperind fața bietului soldat.

S-au așezat amândoi în genunchi și se uitau prostiți la fața umflată și pătată a mortului. Nu mai ziceau nimic.

– Trebuie să-l ducem undeva că nebuna asta de Stana e în stare să ne pârască pe noi, a zis Bălașa.

Gheorghe s-a uitat la ea uimit și se întreba cum a înțeles așa repede cum stă treaba.

– Tu nu vezi țămbura ruptă și cine putea să facă o treabă ca asta în afara Stanei? Eu zic să-l urcăm în căruță, îl acoperim cu gunoi și ne ducem cu el la râpă, pe malul gârlii.

Brusc, Gheorghe s-a dezmeticit și a înțeles ura ce mocnea în sufletul Bălașei împotriva vecinei ei, cu care, nu trecea primăvară să nu se ciondănească pentru urzicile care intrau prin gard de la una la alta. Și-a dat seama ce pericol îi paște așa că, fără vorbe, au luat cadavru de mâini și de picioare și l-au urcat în căruță, Bălașa a mai adus o furcă, au pus gunoi deasupra, au înjugat boii și au ieșit în uliță luând-o la vale spre Putna.

– Bună dimineața. Ori vă duceți la târg la Focșani să vindeți ceva? I-a luat peste picior Vergu văzându-i așa de serioși, unul în fața și celălalt în spatele căruței.

– Mai taci mă că târg a fost sâmbătă. Mă duc la râpă cu gunoiul ăsta, i-a răspuns Gheorghe fără să se oprească.

Au tras căruța cât mai aproape de buza malului, Bălașa a dejugat boii iar Gheorghe s-a și apucat de descărcat.

– Bună dimineața Gheorghe și Bălașă! Harnici mai sunteți!

Amândoi s-au oprit ca la comandă. Nu îl văzuseră pe Ștefan Căjocaru ce coborâse spre ei ieșind din cimitirul vechi.

– Bălașă ia boii și priponește-i pe tăpșan până mai schimb eu o vorbă cu Ștefan.

Bălașa și-a dat seama că acum nu mai puteau descărca așa că a luat-o la vale cu boii de lanț.

Făcuseră frontul la Mărășești împreună. Mai apoi pentru că Gheorghe era un flăcău înalt, cu ochi albaștri a fost ales ordonanță de un colonel iar Ștefan s-a dus cu frontul până la Budapesta.

– Frumoși boi mai ai măi Gheorghe! Pe ai mei i-am prăpădit.

– Cum așa?

– Nu-i mai am. Ieri mi i-au luat rușii și mi-au dat în loc o pereche de cai. Mari, nu zic nu, dar vlăguiți rău de tot. Da să-ți zic cum a fost. Ieri nu m-am dus la biserică nici eu, nici Marghioala că a venit Vasile de pe front acasă. Eram cu toții în casă când am văzut doi soldați ruși în ogradă mergând spre grădină. Am ieșit re-

pede după ei și i-am întrebat ce vor. „Dăvai cal”, mi-au răspuns și au intrat în grajd. Eu ascunseseam boii în grădina dar nu mi-a fost de folos pentru că au văzut gluga de ciocani de anul trecut și sau dus la ea. Boii erau în spatele ei. I-au luat și cât au mers spre poartă am tot tras de ei și i-am rugat să mi-i lase. N-au vrut. S-au chinuit până le-au pus hamurile și căpestrele și-au plecat lăsându-mi caii. Îmi pare rău de boi că îi chinuie nenorociții ăia dar măcar am scăpat cu viață. Ai auzit ce a pățit Buzdrug. Dumnezeu să-l ierte! Auzi, rămâneam să te ajut, dar am o treabă.

Gheorghe nu l-a mai întrebat nici ce căuta la ora aia în cimitir, nici ce treabă are, l-a lăsat să plece și a început să descarce gunoiul.

Bălașa nici nu dăduse drumul la boi din mână. A stat tot timpul și s-a uitat din dosul malului de lut la ei cum vorbeau și când a plecat Ștefan a venit imediat. A legat boii de jug și împreună au terminat descărcatul aco-perind bine cadavrul cu gunoi. Au plecat repede fără să mai stea vreo clipă să-și tragă sufletul. Nu s-au urcat în căruță parcă de teamă să nu tragă boii mai greu și să meargă încet. Abia când s-au văzut în curte au început să vorbească între ei.

Când Gheorghe băga boii în grajd, a auzit-o peste gard pe Stana cum striga la bărbatu-său că nu mai are curpeni de pus pe foc la bucătărie.

– ... luoa-o-ar bâta!

De atunci au trecut două săptămâni. Rușii nu mai trec prin sat și parcă nici oamenii nu mai vorbesc despre ei. Lumea are alte

treburi acum: de cules viile, porumbul, fructele.

Era întuneric beznă când căruța a ieșit pe poartă. În ea era Gheorghe, soacră-sa și copiii. Bălașa a rămas acasă pentru a astruca păsările, să facă mâncare și să vină și ea pe jos până în prânz la cules de porumb. Era răcoare dar Mariei și Ilincii le plăcea. Mai ales că tatăl lor, cu asemenea ocazii, le povestea fel de fel de întâmplări de pe front sau mai imita pe câte cineva din sat și râdeau de se prăpădeau. Legănatul căruței l-a adormit pe Lică, cuibărit în brațele bunicii Sița, iar fetele se uitau la cerul plin de stele.

– Ce bine e că am scăpat de ruși și că nu au fost lupte pe la noi ca în ‘916! a zis Sița.

Și lui Gheorghe îi plăcea să povestească, iar acum pe întuneric parcă și amintirile i se derulau altfel în fața ochilor. De boi nu avea grijă. Știau drumul. Așa că parcă aștepta un subiect de discuție. Și el și fetele, care s-au oprit din chicotit când l-au auzit că începe să spună ceva.

– Nu fii chiar așa de sigură. În ruși nu poți să ai încredere nicio dată. Pe frontul de la Mărășești când în ‘917 a început revoluția în Rusia, într-o noapte, trupele rusești au părăsit frontul. Au lăsat frontul descoperit pe kilometri întregi și noi românii a trebuit să ne întindem câte un om la 10 metri până au venit alte trupe. Norocul nostru a fost că nemții nu au mai atacat după ce i-am respins la Mărășești, dar și acum cred că dacă ar fi știut, ar fi spart frontul. Rușii au plecat în dezordine. Mulți au rămas să prădeze satele părăsite. Eu eram curier și noaptea când plecam călare cu

plicurile cu ordine de la Statul major aveam frică mai mare nu dinspre liniile nemților, ci dinspre pozițiile rușilor care trăgeau aiurea. Am trecut prin momente grele pentru că nici nu puteam să ne înțelegem cu ei. Am scăpat doar când m-a luat ordonanța colonelul. Ce viață am avut atunci!...

Și relua, pentru a câta oară, povestea despre cum făcea cizmelor colonelului și cum aducea flori din pădure soției acestuia. Cum o ajuta la bucătărie pe fata din casă...

Pe drum se mai salutau din când în când cu oameni din alte căruțe, plecați și ei cu treabă. Încă mai era întuneric când au ajuns în marginea porumbului.

– Tataie! Aici au tras rușii cu aviația după tine anul trecut?

– Nu Ilinco! Eram la vie. Dacă eram aici sigur mă omorau, că în porumb nu prea ai unde să te ascunzi și te vede de sus aviatorul. La vie m-am băgat sub butuci și m-au pierdut. Norocul meu a fost că boii îi băgasem în lizieră că mi-i mitralia și pe ei.

– Bre, dar multe ai mai pățit matale cu rușii ăștia! la compătimit Maria.

– Și nu știți totul!...Da, gata cu poveștile, hai la treabă.

Când s-a urcat soarele sus au auzit-o pe Bălașa strigându-i să vină la margine, la masă. Lui Gheorghe i s-a părut curios ca nu a intrat în porumb să dejghioace și ea un coș până să pună masa. L-a luat pe Lică pe spate și au ieșit cu toții din porumb. Când au ajuns acolo au văzut-o pe Bălașa, care pusese mâncarea pe un ștergar întins pe pământ, că era îmbrăcată în

negru.

– Ce-i, fă, cu tine îmbrăcată în negru, a întrebat-o Sița.

– A venit scrisoare că a murit Sile pe front.

Sița a țipat odată și a început să plângă. Sile era băiatul Gherghinei, fata ei cea mare, sora Bălașei, care a început și ea să plângă. I-au dat lacrimile și lui Gheorghe, iar fetele plângeau și ele cu sughițuri scurte.

Într-un târziu Gheorghe a început să rupă câte o bucăciță de mămăligă și să întingă în brânză. S-au luat după el și fetele și Lică. El nu înțelegea ce se întâmplă de plânge toată lumea. Bunica lor nu a putut mânca. S-a așezat cu picioarele strânse, cu mâinile și cu barba rezemată de genunchi, suspina din când în când spunând încet „Sile, maică! Sile, maică!” Avea mare nădejde în el acum la bătrânețe. Se gândea și la Gherghina că e necăjită.

Bălașa s-a rezemat de coada căruței și se uita lung la mâncarea de pe șervet, vrând parcă să numere îmbucăturile celor ce mâncău.

– Hai acasă să o ajutăm pe Gherghina. O să vină lumea deseară la priveghi și să facem un pic de curățenie, a zis Sița și s-a ridicat.

– Eu rămân cu fetele să încarc căruța și vin și eu pe urmă.

Gheorghe a mai rămas jos ca să nu grăbească copiii de la mâncare.

Războiul se terminase. Flăcăii satului, veneau unul câte unul acasă, bucuroși și că scăpasera vii și că li se promisese pământ.

De la un timp au început să apară prin sat venind în Gazuri verzi

unii îmbrăcați parcă de același croitor, cu haine de piele și cu șepci pe cap, cu o uitătură rece pe sub sprâncene. Duminica oamenii se strângeau la biserică sau în fața porților; se vorbea despre liberali, despre țărăniști dar și despre comuniști. Ei erau cei cu șepcile pe cap. Veneau de la Focșani, de la Panciu și spuneau că sunt muncitori și câte o dată câte unul de la Securitate. Trăgeau la cei mai săraci din sat, cu care, mai apoi, ieșeau prin sat să le vorbească oamenilor despre poporul sovietic, despre colectivă și chiaburi. Unii îi ascultau, alții plecau, dar erau și care încercau să le combată teoriile. Mai ales Vârlan. Nu avea cine știe ce avere, dar era un om destupat la minte, știa și un pic de meserie. Oamenii aveau nevoie de el și-l respectau.

Evenimentele s-au desfășurat rapid. Într-o zi a oprit o mașină Gaz la porta lui. Din ea au coborât patru inși, au intrat în ogradă, l-au scos din casă și l-au împins spre drum. În fața porții el a încercat să riposteze, dar unul din cei patru a scos de sub haina lungă din piele un pistol mitralieră și a tras în el o rafală. Vârlan a căzut în șanț, în praf ce a supt repede sângele scurs din pieptul lui. Ucigașii s-au urcat în mașină și au plecat imediat, lăsând în urmă un nor de praf ce sa așezat ușor peste mort vrând parcă să-l îngroape acolo în fața curții ca să nu-l ducă departe de familie și casă.

În ultimii ani la câți morți avea de plâns satul se mai adăuga unul. La mulți dintre ei, deși nu li se știa locul de odihnă, se știa măcar pentru ce au murit. Pentru ultimul oamenii nu înțelegeau nimic.

Dan Căpruciu

Frunze personale

Total a început cu invitația pe care am primit-o, de a face analize gratuit, inițiativă de toată lauda a ministerului sănătății. „Iată, îmi spuneam, că aleșii noștri au început să ne iubească și să se intereseze de sănătatea noastră. Cinste lor că, măcar acum, după atâția ani de tranziție, ne arată luminița de la capătul tunelului...”

Până aici nu mi s-a părut nimic deosebit. La cabinetul de analize însă, în loc să mi se recolteze probe de sânge, am fost pus să suflu într-un aparat. Mai întâi, când eram în stare de repaus, iar apoi, după ce am făcut efort, ridicând niște greutate. Aș fi vrut să refuz, numai că tânăra asistentă era atât de drăguță încât... m-a convins. Contrariat am întrebat-o în final ce înseamnă toate astea.

– Vi se măsoară cantitatea de dioxid de carbon pe care o produceți. Mai întâi cea minimă, când vă aflați în stare de repaus, iar apoi, la efortul maxim.

Întrebând care e rostul determinărilor ea a ridicat din umeri:

– Habar nu avem nici noi, domnule. Rolul nostru este să facem analizele, pe care ministerul sănătății ni le plătește. Aparatele astea sunt aduse din import, valorează o mulțime de bani și trebuie să plătim rate; suntem o firmă privată.

M-am uitat cu jind la pieptul care tresălta sub halatul alb, la fiecare

respirație. Firește că și ea „fabrică” dioxid de carbon...

La scurt timp am primit o invitație oficială de la agenția de protecție a atmosferei. M-am prezentat chiar a doua zi, curios să aflu, ce vor de la mine?

– Dragă domnule, mi s-a adresat politicos funcționarul, guvernul a hotărât ca fiecare cetățean să suporte toate cheltuielile făcute cu serviciile de care beneficiază și cu produsele consumate.

– Și eu nu le plătesc? Impozite, taxe, teveaul și toate celea, inventate de lăcomia fiscului...

– Nu contestăm asta, răspunse el. Dar oxigenul pe care-l respirați îl plățiți? Dați vreun bănuț că poluați zi de zi, ceas de ceas, și an de an, țărișoara asta amărâtă și planeta pe care locuim? Că doar, conform analizelor, produceți destul dioxid de carbon... Iar o parte din oxigen este adus din import, atunci când bate vântul... Am rămas mut, însă, după ce m-am recules, am ripostat:

– Dar statul nu cheltuiește nimic cu chestia asta. Plantele, copacii din pădure, au grijă să retransforme dioxidul, în oxigen și carbon... Ele purifică atmosfera...

– Foarte adevărat. Câți copaci aveți dumneavoastră în proprietate? În urma analizelor – le am aici – rezultă că aveți nevoie, în medie, de

peste o sută cinci zeci de mii de frunze spre a vă asigura oxigenul. Dacă ținem seama și de perioadele când copacii își pierd frunzele...

– Din păcate stau la bloc și nu posed copaci, dar îi pot planta dacă mi se dă o bucățică de teren... Să-mi spuneți doar numărul lor și specia, că nu mă pricep la chestii de-astea cu clorofilă.

– Da ce, noi ne pricepem? Noi doar îți atragem atenția, iar dacă nu te conformezi te amendăm ori îți facem dosar penal! Dumneata trebuie să comanzi un studiu de fezabilitate la o firmă specializată... Iar terenul ți-l cumperi singur; statul n-are atâția bani! Și până vor crește copacii, vreo zece, cincisprezece ani, va trebui să închiriezi frunzele de la un proprietar de păduri... Poate fi și din alt județ, că pe la noi s-au cam tăiat...

Simt că mă cuprinde revolta și izbucnesc furios:

– Dar cei care se plimbă toată ziua în limuzine, ei au plantat vreun copac? Dar centralele electrice care consumă cărbuni, dar combinatele? Ce se întâmplă cu dioxidul lor de carbon?

– Domnule, observ că ești un om cârcotaș, te interesează prea mult capra vecinului și vrei să te eschivezi de la îndatoriri, născocind fel de fel de pretexte... Te rog să iei problema în serios... Și ca să nu spui că nu te-am ajutat, îți pot recomanda o persoană care și-a cumpărat recent o pădure de o mie de hectare și închiriază frunze... Totul e să plătești lunar și să ți le numeri singur...

Dialoguri cu haz

– Iubito, pentru că mi se apropie sfârșitul, vreau să-ți mărturisesc că te-am înșelat...

– Știu, dragă... De ce crezi că te-am otrăvit.

*

– Scumpa mea, cred că nu te-ai supărat că aseară am venit târziu, beat și cu vânățai?

– Nu m-am supărat. Dar, apropo, când ai venit nu aveai vânățai.

*

– Dacă am da timpul înapoi și aș fi din nou domnișoară, știi cu cine m-aș mărita?

– Nu, cu cine?

– Tot cu tine, dragule!

– Asta s-o crezi tu...

*

– Chelner, ce vin ne recomanzi astăzi, la aniversarea căsătoriei?

– Depinde domnule; vreți să sărbătoriți sau vreți să uitați...

*

– Care este diferența dintre vină și păcat?

– Ești vinovat dacă te culci cu nevasta altuia, dar e păcat să ratezi ocazia...

*

Un preot explică la ora de religie:

- Dumnezeu l-a creat pe Adam și cu o coastă din Adam a creat-o pe Eva.

- Părinte, îl întrerupe un elev, tata spune că ne tragem din maimuțe.

- Cazul familiei tale nu mă interesează. Eu vorbesc în general...

*

– Ascultă fiule, doar n-am făcut atâtea sacrificii ca tu să ajungi medic și apoi să-mi interzici să beau și să fumez ...

SĂREBĂTORI DE IARNĂ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Orizontal: 1. Sărbătoarea sărbătorilor de iarnă - Dăruit... nepoliticos. 2. Pregătite pentru sarmale - Peisaj teatral. 3. Leagănul lui Tarzan - Iarnă cu nămeți. 4. Sărbătorite cu sufletul. 5. Nota bene! - Zvonuri ca de colind. 6. Ține actele în ordine - Umblă cu capra. 7. În vagon! - Vestă rurală, purtată de fete la sărbători. 8. Începe să umble cu plugul - Strângea zestre odinioară. 4. Fier iute... ca la sorcovă - Joacă bilele. 10. Producătoare de mac - „La mulți ani!” (pl.)

Vertical: 1. Umblă pe drumuri de sărbători. 2. Cetatea eternă... la televiziune. - Recoltă promisă la plugușor. 3. Ceata colindătorilor - Închipuite de Vasile Voiculescu (sing.) 5. Cuiul de foc al păsării Phoenix - Stă în palat! 5. Emanații în clocot. 6. Intrat la apă - Mijlocitorul logodnelor - Dumneata, pe scurt. 7. Icre pregătite pentru revelion - Amabil, în cele din urmă!. 8. Făcută cu ou și cu oțet. 9. După el potopul - E dublu! - Oferit de sărbători. 10. Treabă de plugat - Te duc în ispită.

De tot râsul...

Un ardelean, pe cât de grăbit poate fi el, în gară, la casa de bilete:

– Domniță, repede un bilet la trinu dă Cluj!

– Trenul de Cluj a plecat!

– Dapăi, unde?

*

Din turnul de pază al unui fort din vestul salbatic, santinela strigă:

– Domnule capitan, vin indienii!!!

– Prieteni sau dușmani? Întreabă căpitantul.

– Cred că-s prieteni, că vin împreună!

*

John este amendat de judecător cu 1020 de dolari, pentru că și-a bătut nevasta și soacra.

– Nu înțeleg, cum ați ajuns la această sumă? Întreabă acuzatul.

– O mie de dolari, domnule, este amenda pentru bătaie, iar 20 impozitul pe distracție, prevăzut de legile țării.

*

– Nu-i așa, draga mea, că ieri noapte nici n-ai simțit când m-am întors de la serviciu? Am pășit cu grijă.

– Tu da, nu și cei trei colegi care te-au târât până la pat

*

Copilul către mama :

– Mami, dar unde se duc toți oamenii după ce mor?

– La OTV, scumpule!

Eu încă vorbesc

Eu încă vorbesc
 chiar dacă nu m-asculți
 eu încă vorbesc
 fără pauză
 din toate celulele
 cu tot scheletul
 cu toate amintirile
 fără să mă repet
 ...am atâtea de spus
 că până și visele
 îmi sunt inundate
 de toate cele nezise
 vorbesc despre toate cele
 o sută de simțuri
 ale mele
 rănite
 și vorbesc fugind
 calc peste podelele
 cu grele retorici
 în timp ce în jurul meu
 fâlfâie greoi
 compendii și enciclopedii
 despre ce n-am spus
 lansez în aer
 mii de măturii de iubire
 și de ură
 deși mă simt
 invadat de consens
 cu toți din mine
 și vorbesc

POEME SPANIOLE

Ion Liviu Otânceală

despre tot ce văd
 despre tot ce mă vede
 mai repede
 mai clar
 mai cald
 fără glas
 cu nervii optici
 deschiși
 și răniți
 vorbesc
 cu toate coastele
 adânc înfipite
 în aerul strălucitor
 de metafore
 cu pielea subțiată
 rezonanță
 ca o foaie imaculată
 ce așteaptă
 să fie acoperită
 cu fraze și propoziții
 perfecte
 cu rotulele gureșe
 cu umerii scânteietori
 ...chiar dacă nu mă ascuți
 eu încă vorbesc
 cu emoție și smerenie
 temându-mă că aş putea
 să uit esențialul
 atunci când deschid
 gura pentru a-ți spune:
 ți-am fost amant rău
 mai mereu
 Poezie

Septembrie

Voi pleca departe
 cu trenul
 cu trenul călătoriile

par cu adevărat lungi
 voi pleca departe
 ca într-o vacanță de vară
 mă voi despărți dramatic
 de toate iluziile mele în gară
 se vor flutura batiste
 cineva
 fără chip
 va alerga pe lângă tren
 și eu
 voi plânge puțin
 (plâng puțin întotdeauna)
 voi închide fereastra
 și voi despăturii
 un sandwich
 pe care îl voi mânca
 având ochii încă umezi
 voi bea ordonat
 din termosul vechi
 un degetar de cafea
 voi citi Tom Sawyer
 și voi adormi
 în cele din urmă
 cu capul pe umărul
 domnului Caragiale
 voi coborâ în prima stație
 și mă voi întoarce
 încărcat de souveniruri
 tocmai la timp
 să îmi fac ghiozdanul
 pentru prima zi de școală
 din a doua viață
 risipită...

Absență

Nu ți-am mai scris
 de aici din vis
 nici o dare de seamă

asupra
avansatei stări de orbire
a mâinilor mele
noaptea
se pierd
bâjbâind conturul tău
electric
în abisul cearceafurilor
degetele mele
și-au pierdut sveltețea
și o nouă epidermă
le învește
ca o cataractă
în schimb
aud cu buzele
aud golul
ca pe o masă compactă
armonizând
nemișcarea
mi-au orbit mâinile
poate
ar trebui să învăț
să-ți pipăi lipsa
secundă cu secundă
trimite-mi un baston de orb
și o să-l ating
de marginea nopții
... nu ți-am mai scris
de aici
știi?
Nu mai văd cu mâinile...

Teorema mareelor timpului

Aș fi vrut
să mă nasc
la Ecuator
în punctul Zero
acolo
în buricul pământului
Aș fi demonstrat
postulatele ploii

sau
teorema mareelor timpului
... câte iubiri toride
mi-aș fi desenat?
poate
mi-aș fi petrecut viața
făcând exhibiții
pe o frânghie muzicală
balansându-mă
între Americii
și Africi
... iar în pauza dintre
două rotații complete
aș fi devenit
cel mai cunoscut
donator de polen
pentru fluturii
de dirijabile

Dimineți cuminiți

Diminețile mele cuminiți
încep în amurg
când atât de liniștit
îmi potrivesc scaunul
în fața ferestrei
ca să urmăresc
cu sufletul la gură
ultimile știri
din Calea lactee
ce nevăzute lucruri
au apărut
pa fața nevăzută a Lunii
ce nezărite comete
tind să se aprindă
pentru călătorii
minuțuoase
spre niciunde
... sunt atâtea lucruri
minunate
de văzut noaptea
În zori fericit
mă grăbesc să măsoar

cu micrometrul și lupa
cu câți microni spre dreapta
față de atomii
perpendiculari
ai boabelor de rouă
se va ivi soarele
atât de liniștit
mă ridic ca să mă așez
la fereastra cu vedere
spre placenta solară
încă sângerândă
de energii încă rănită
... sunt atâtea lucruri
minunate
de studiat ziua
... îmi potrivesc
scaunul
și mă așez
încă o dată
atât de liniștit
atât de liniștit
... atât de sfâșiat

Mult nisip

N-am să mor niciodată
voi bâjbâi ca nisipul
căutând închegarea
mult timp
și multe ploi
voi bâjbâi etern
în Iberia
atât de prezent
...și totuși
un contur
de lacrimă tăvălită
pe geana orizontului...
n-am să mor niciodată
voi bâjbâi indiferent
fostele mele înfățișări
mult timp
multe ploi
mult nisip.

Folclor de internet

Eu vreau să fiu**Vă salut**

Mă numesc **Florian Pitiș** și vă anunț că am cancer la prostată. Am 63 de ani, sunt director la un radio și de curând cea mai mare bucurie pe care am avut-o în viața mea a fost concertul Roling Stones... Doctorii m-au avertizat că sunt prea slăbit, că poate o să agravez ce a mai rămas din boala mea participând la concert. Viața mea a fost extraordinară de frumoasă... Am fost rebelul cu plete în vânt... am trăit viața intens, ca pe o minune, și nu îmi pare rău de nimic din ceea ce am făcut... Aș vrea să vă aduceți aminte de mine... și tind să cred că pentru voi am însemnat ceva... să fredonăm împreună: „Hei tramvai...” Ce tânăr eram atunci și plin de viață...

Cum am primit vestea? Ei bine, dragilor, rău... Există un moment în viață când fiecare trebuie să își ia rămas bun... toți veți fi în locul meu cândva... Chiar tu, care citești aceste rânduri cândva va trebui să îți înfrunți propria moarte... Pe de-o parte mă

însământă... cum ar fi să nu mai fiu cu voi, cei care ați ținut la mine, să nu vă mai văd 100 de ani... 1000 de ani... 1 miliard de ani... o eternitate... o veșnicie... un infinit... un neant... Eu, Florian Pitiș nu voi mai fi... Copiii voștri poate nu vor apuca să asculte Pasărea Colibri... nu vor apuca să vadă emisiunile titrate de mine la „Teleenciclopedia”... încet-încet voi fi uitat de toți... sau, sper eu, nu chiar de toți... Ce mesaj să vă transmit acum? Nu știu dragilor... trăiesc într-un vis rău... și mă gândesc că toate astea nu mi se întâmplă mie... marea trecere spre neant... spre neînțelegere... Trebuie să am curaj... o singură dată în viață treci într-o altă etapă... Aș vrea să vă spun... să vă iubiți mai mult... să prețuiți fiecare clipă ca și cum ar fi ultima... Eu vă iubesc pe toți și se pare că EL mă va chema în ceruri... Îmi pare rău că nu am realizat tot ceea ce îmi doream... îmi pare rău că am lăsat atâtea lucruri neîmplinite... Dar nu... Nu îmi pare rău de viața pe care am trăit-o... Îți mulțumesc Dumnezeu pentru viața ce mi-ai hărăzit, pentru iubirea ce mi-ai dăruit... Îmi pare rău că mă chemi așa curând la Tine... vroiam să fac mai multe Doamne... vroiam să fac mai multe... Neantul mă cheamă și mă însământă în același timp... eu să nu mai fiu... EU? Să nu mai exist, să dispar pur și simplu în bezna uitării? Ce înseamnă, Doamne, să nu mai fiu!? Mă pui la grea încercare... ultima din viața mea... Dumnezeu, mă ia o frică mare... oare exiști? Doamne, nu mă lăsa în bezna neînțelegerii... eu vreau să mai fiu... te rog... Nu vreau să fiu doar o cruce într-un cimitir!

Emil PROȘCAN

Porția de pedeapsă

Am mers destul de mult! Uneori repede, alteori încet... La început mergeam foarte mult ziua, dar m-am împiedicat de câteva ori și de atunci zilele aveau nevoie de nopți.

Așa am descoperit liniștea, singurătatea... Era oarecum plăcut, dar prea multa liniște juca prea serios șotron cu personalitatea mea.

Și-mi era frică de eternitate. Nu aveam de ales, trebuia să merg. Să merg.

La drumul mare. Am mers destul de mult la drumul mare

Cu toți cei care îi credeam ca mine, ca un fluviu, toți, dirijați parcă de o forță, ne buluceam pe acea fâșie nevăzută, infinită. Cât o viață fără rost. Cât tot timpul.

Mergeam... Ne împiedicam, ne poticneam, ne nehotăram, ne plângeam, ne zbuciumam. Dar mergeam.

La drumul mare. Fără să ni se spună. Fără nici o comandă. Numai la drumul mare.

Mulțimea, care mă înconjura tot timpul, îmi striga din priviri, din zâmbete, din lacrimi, din mâini, din pași obligându-mă să merg. La drumul mare...

Pentru că era mult zgomot încercam să mă furizez pe drumuri laterale. Cel mai mult îmi plăceau cărările cu urme de pași, frunze și așteptări. Datorită lor am descoperit plăcerea singurătății și liniștea. Datorită lor puteam foarte ușor să simt lucrurile nevăzute, puteam să mă ating de copaci, de munți, de cer...

De multe ori se auzea și muzică, dar nu puteam zăbovi prea mult, pentru că mă găsea zgomotul și trebuia să alerg repede. La drumul mare.

Dacă lipsa mea era observată, eram pedepsit îngrozitor: timp de zile, luni sau chiar ani, cu toate că mergeam numai înainte, treceam prin aceleași locuri, zgomote, râsete, cu arșiță, cu frig, cu arșiță. Era greu de suportat pentru că nu mai erau anotimpuri, iar cărările erau baricadate de oameni care stăteau tot timpul cu spatele, așa încât nici nu știu dacă aveau fețe. De cărări nici vorbă în timpul pedepsei. Erau de negăsit.

Am mers destul de mult. Uneori repede, alteori încet. Într-o zi, după ce se sfârșise pedeapsa, eram pe

cărarea bătătorită de urme de pași, frunze și așteptări. Atunci am văzut-o prima dată pe ea și părul ei despletit de vânt, de copaci, de mâinile mele ...

A fost minunat. Părul despletit îmi învăluisese cu multă lumină trupul și sufletul. Alergam pe cărările pline de toate anotimpurile și zilele nu mai aveau nevoie de nopți, pentru că ea mă învăța să râd iar eu o învățam să meargă pe cărarea bătătorită de urme de pași, frunze și așteptări. A învățat ușor, chiar foarte ușor, să pășească, reușind într-o bună zi chiar să alerge.

Învățasem și eu să mă bucur. Învățasem plăcerea. Îmi plăcea tot ce-i plăcea, îi plăcea tot ce-mi plăcea.

Visul ei învăța și el să alerge, împrăștiind lumină, zâmbet, cer. Picioarele ei învățaseră de la copaci desculțul și alergau strivind în fiecare dimineață roua de pe ochii mei.

Și așa, împreună, învățasem să ne cuibărim sufletul în universul cărării, învățasem să ne doară tălpile de copilărie, învățasem să improvizăm n.emurirea. În zâmbetul alergării noastre se revărsa cerul.

De prea multă lumină, părul ei despletit a învățat și el să alerge. Mai repede decât ea. Mai repede decât mâinile mele, decât dorințele noastre.

Până când, într-o zi, nu l-am mai găsit în liniștea noastră. Ea a tresărit speriată ... L-am căutat!

Copacii, munții, cerul țipau liniște. Plutea peste tot un sentiment tragic de nevinovăție.

– Ascultă ...! Îmi spune EA.

– ...!?

– Auzi!? E părul meu despletit. Mă strigă ...mă strigă!

– Nu... E drumul mare și zgomotul lui ...

– Nu... Ascultă, el e, mă strigă ...

– Nu... E zgomotul și drumul mare... Nu te duce... Rămâi aici...

– Nu vă duceți!... Țipau munții, copacii, cerul, cărarea bătătorită de urme de pași, frunze și așteptări.

În ecoul țipătului, EA s-a dus. S-a dus ...

Nu am urmat-o. Am rămas acolo! Știam că părul ei despletit primise chemarea și era acolo, în mulțimea aceea. La drumul mare.

Eu am rămas acolo, cu cărarea bătătorită de urme de pași, frunze și așteptări.

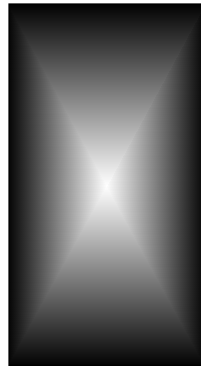
Am rămas acolo,

Cu viața mea.

Din când în când mai ies, de bunăvoie, la drumul mare.

Pentru a-mi lua porția de pedeapsă. Timp de zile, luni sau chiar ani, cu toate că vreau să merg numai înainte, trec iar prin aceleași locuri, zgomote, râsete, cu frig, cu arșiță, cu frig, cu arșiță, cu urme de pași, de frunze și așteptări.

Pe cărare...

SECVENȚE LIRICE

Marius CHELARU

Creație

.lumea fost-a zidită din păduri de lacrimi
de pe genele lui Dumnezeu pogorâte
din fiecare lacrimă au curs
una câte una inimile noastre
mirosind a viață

.Adam a mușcat sînul Evei sorbind
otrava primului țipăt

.de pe paginile buzelor Evei
s-au desprins
înmugurite deja a umbre ura. suferința.
Dumnezeu

a răsădit zîmbetul ei în fiecare umbră
pe fiecă obraz al fructelor

.primăvara a acceptat oamenii
pădurile și-au primit animalele
.zorii au izbucnit de sub pleoapele cerului
.cerul - umil cerșetor de îngeri
a căpătat dimensiuni încărcate
de amărăciune

.minunile au devenit vînat
zeii au fugit prin ferestrele sufletelor

.vîntul curge prin venele lumii
pe care plutesc lacrimile
începuturilor cu petalele răsfirate
peste aripile îngerilor
deschise a rugă

Carmen Focșa

Calul meu verde

Trec zilele și nopțile călare
Pe cai albi și negri – ca pe o tablă de șah
Calul meu costeliv mai în urmă rămâne
Să nu i se vadă pe frunte o stea pâl păitoare.

Sub copite pămîntul începe să fiarbă
Se-nmulțesc florile sub căpătâi
Calului i-aș mai șterge coama
Cu o mână de iarbă
Luminînd-o cu lumina dintâi.

Dar prea repede-i ropotul
Sub copite pe-asfaltul încins
Parcă-și lasă văzduhul tot mierea;
Cu mîna streășină privesc iarăși înaltul
Dar calul meu verde nu e nicăierea

Uneori luna

Uneori luna seamănă cu
genunchiul tău,
Dureros de rotundă, apusă pe
miriștea rară...
Atunci, numai atunci, un câine
îmi sărută vorbele

Transformându-le în fluturi străvezii,
Care nu mai știu pe-al cui umăr
Să-și doarmă cuvenita tăcere.

Aurel Ganea

Cineva îmi udă nisipul din clepsidră

Mie îmi udă cineva nisipul din clepsidră
sunt sigur că o face după ce adorm.

Dimineața găsesc pe gresia din bucătărie
urme de apă mi-e teamă
că timpul meu curge înapoi
când la mine e marți în oraș este vineri.

Am primit ieri o carte: „Arta
timpului trecut“ am reținut doar atât:
„și ieri va fi o zi“.

Groparul meu îmi scrie că
și pământul cimitirului e ud uneori,
de parcă l-ar plânge cineva...

Trecuse de miezul nopții
m-am trezit și am deschis puțin ochii
Luna îmi picta pereții
cu umbre neînțelese.

Și atunci l-am văzut era un înger
umbla atent să nu-mi răstoarne
cu aripile vreo vază
se oprea lângă clepsidră și tot turna.

Își demonta apoi aripile le ducea
în cadă să le spele
erau murdare de lume.

În fiecare noapte
lângă înger apare un diavol
joacă barbut pe sufletul meu.

Când se plictisesc de atâția „șase-șase“
îngerul adoarme
îi simt lângă mine făptura de aer.

Diavolul întinde mâna și ia
din bibliotecă „Maestrul și Margareta“
trebuie că Scaraoțchi
i-a trimis pe draci la reciclare.

Cifrele din calendar
au devenit niște semne ciudate
într-o dimineață am surprins limbile
ceasului rotindu-se amețitor înapoi.

Acum m-am obișnuit nisipul
din clepsidră se usuca spre seară
celulele mi se zvârcolesc neliniștite.

Primesc în vis din ce în ce mai des
scrisori de la Dumnezeu
pe care nu apuc să le citesc
se topesc în apa dimineții.

Azi am găsit un fulg în „Maestrul...“
alb argintiu ca un fluture de cer
am vrut să-l pun la microscop.

Și atunci a venit groparul meu
să se vaite că piatra cenușie
a cimitirului devenise marmură.

Ion Roșioru

Haiku

Competiție -

Lângă teiul în floare
grătarul cu mici.

Alai nupțial.

Sub pașii nuntașilor
frunze brumate.

Doliu multiplu:

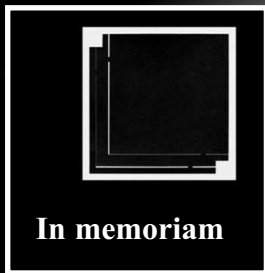
După moartea bețivei
Toți prunii uscați.

Mormântul tatei.

Din cerul mohorât cad
Frunze galbene.

Roman COTOȘMAN

In memoriam

Ion Gelu MUREȘAN

Născut la 1 octombrie 1935 în localitatea Jimbolia destul de aproape de Timișoara a făcut studii de teologie la Sibiu. Stabilit la Timișoara a învățat desenul și elementele de artă plastică de la maestrul **Julius Podlipny** care studiasse la Academia de Artă de la Budapesta. Acest era un expresionist, total neconformist dar ca profesor era de neegalat. Cu el am învățat și eu desenul și pictura ca elev la Liceul de Muzică și Arte Plastice, liceu situat foarte aproape de o veche piață din Timișoara unde locuia Roman Cotoșman. Atelierul profesorului era și el în apropiere, iar acolo, prin anii 60, ne-am întâlnit.

Profesorul mă chema la atelier ca să-l ajut deoarece își pierduse într-un accident din copilărie mâna dreaptă, dar de fapt mă puneam să desenez, să răsfoiesc albume de artă, vorbeam despre pictură ca astfel să mai învingă lenea mea artistică. De mai multe ori se purtau discuții în trei, se lucra la fel și se lămurau chestiunile artistice. Deoarece eram un spirit liber ca și Roman Cotoșman ne-am împrietenit și mă duceam des la el

acasă unde îl găseam mereu lucrând. Experimenta „monotipul” ca tehnică dar și ca expresie a unui conținut artistic. ”

Cotoșman era un neobosit cercetător al posibilităților de comunicare prin artă, simțea și spunea mereu că arta nu este de fapt un tablou”sau o imagine copiată a realului, arta înseamnă comunicare directă era din ce în ce mai preocupat de **spiritual** și **senzorial**, de participarea spectatorului la opera de artă, se gândea la dispozitive **umano-mecanice**, la o tendință care deja începea să-și facă simțită prezența stimulată de cinetism, constructivism, op-art sau arta abstractă ca și de experimentele americane ale lui **Andy Warhol**, cu arta-pop sau chiar prin nostalgia cubismului, sau lucrările unui alt mare artist român de avangardă născut la Brașov, **Hans Mattis-Teutsch**, membru al grupării artistice germane, **Der Blaue Reiter**. Cotoșman dorea integrarea unor tehnici vizuale într-un limbaj sincretic.

Iată ce spunea Cotoșman despre arta lui și despre artă în gene-ral:

* *Obiectul artei mele este acela de a pătrunde în necunoscut, de a nu avea nici un conținut, în sensul convențional al termenului. Este o viziune plastică a percepției care depășește limitele realității; un gen de **ecou** plastic sau **aura** capacității culorilor de a acționa direct asupra simțurilor privitorului.*

* *Arta este o experiență, senzorială și spirituală, nelimitată. O activitate cognitivă și gratuită, o cunoaștere prin intermediul dimensiunii specifice a gândirii aplicată lucrării de artă, ceva ce reunește experiența ca pe un întreg-intuiție și concepție – nici una nefiind, încă totală sau completă.*

* *Din interacțiunea dintre linii și forme, evoluând între tensiunile golurilor și planelor – limitatul și nelimitatul – ia naștere lucrarea de artă. Procesul intuitiv al abstractizării furnizează semnificații ce fac posibilă obținerea de forme și configurații esențiale.*

* *În ceea ce mă privește, cercetarea simplității constă în chiar actul reducerii experienței vizuale la forme geometrice prin folosirea sistematică a simplificării formelor și a relațiilor arhitectonice dintre acestea.*

* *Instalațiile compuse din forme flotante, libere realizate din oțel sudat sau lemn – „environmente” – intenționau să formeze experiența contemplatorului angându-l într-un dialog. Sentimentul urmează succesiunea spațio-temporală în organizări semnificative la nivelul simultaneității.*

* *Temp de mulți ani, am investigat relația dintre artă și joc. Prin*

serii de desene, colaje, sculpturi și instalații am experimentat folosirea unor sisteme concrete de expresie, concepând aceste „medium-uri” ca fiind limbaje vizuale autonome. Regulele și șansa sunt elemente ce stau la baza jocului.

* *Fiecare interacțiune își creează propria sa realitate. Aceasta are loc în interiorul unui spațiu limitat, un câmp al transformărilor și al repetițiilor ritmice. Activitatea concepției nu poate fi explicitată în mod logic. Logica survine numai după ce voi fi lucrat după programe artistice și intenții indeterminate. Jocul este înăscut artelor vizuale și orice exprimare este mărginită de structura jocului. Interpretul însuși devine principiul interpretării.*

Prin intermediul unui prieten comun, profesorul și artistul plastic **Joseph Ed. Krämer** mi-a parvenit catalogul expoziției **Roman Cotoșman**, prezentată în octombrie – noiembrie 1995 la Muzeul de Artă din Timișoara, cu o prețioasă dedicație din partea marelui artist și prieten pe care nu l-am mai întâlnit, din păcate, iar spiritul lui neodihnit se răsfăță acum în culorile curcubeului, zidindu-se într-o veșnicie. S-a stins departe de țară în Philadelphia (SUA), cu puțini ani în urmă, dar eu îl simt prezent, nu numai prin operă, deoarece prezența lui pare perpetuarea „jocului” artistic, deasupra operei, ca o continuare ilimitată a existenței fizice.

Din păcate, opera sa se „oglindește” prea puțin în sufletele noastre, valorile spirituale sunt chiar sufletul unei națiuni, însă „națiunea” e cuprinsă de febra non-valorilor.

Dar să ne întoacem spre traiectoria artistului R. Cotoșman. În călătoria făcută la Paris (1963) pentru probleme de sănătate intră în contact cu cinetismul și constructivismul și reîntors în țară experimentează elemente de artă constructivistă, colaje, apoi artă cinetică. Din cauza cenzurii comuniste manifestările sale au avut o arie restrânsă dar totuși reușește să facă un experiment la Teatru Mic din București (1965) apoi inițiază un grup constructivist-cinetic.

În 1968 reușește să verniseze prima sa expoziție personală cu proiecte de artă cinetică la Casa Ziariștilor din București. În același an participă la prima expoziție constructivist – cinetică din țară la Galeria Kalinderu din București cu o lucrare de realizată tehnic la întreprinderea Dermatina din Timișoara unde fratele lui era inginer chimist, un om extrem de generos și bine pregătit profesional care l-a sprijinit mult în demersurile sale artistice.

Lucrarea, Quaternar 1, era un ansamblu dinamic – luminos ce creaa o dinamică din culori și din apropierea sau distanțarea de structura ei. Era de fapt o lucrare menită să „demoleze” cenușiul peisajului urban și să interacționeze cu privitorul. Atunci se pare că ne-am văzut pentru ultima oară și am discutat mult despre preocupările noastre artistice. Cum preocupările mele erau legate de plastică dar și de film, (filmul experimental) îi spuneam lui Roman că ar fi extraordinar ca expozițiile să fie însoțite de proiecții cinematografice care să dilate spațiul de percepție deoarece filmul este o artă sincretică. Chiar am

hotărât să facem niște filmări dar...

Cu sprijinul criticului **Octavian Barbosa** și a altor intelectuali din **Grupul 111** (**Roman Cotoșman**, **Ștefan Bertalan**, **Constantin Flondor**) a reprezentat România la Bienala Constructivistă de la Nürnberg.

Cu această ocazie Roman Cotoșman rămâne în Germania de Vest apoi se stabilește în SUA unde după o perioadă de ședere la New York se mută la Philadelphia.

În America, unde Roman Cotoșman se defășoară fără umbra cenzurii, face o serie de colaje și desene, „*Tensional Games*” apoi o serie de instalații din metal cu elemente liniare, desene și picturi, un serial de desene intitulat „*Construcții spațiale*” Participă la expoziții din care amintesc „*Contemporary Drawings*” la Muzeul de Artă din Philadelphia. Realizează o serie de sculpturi, reliefuri, instalații din lemn și metal și începe seria de colaje cromatice.

În 1991 i se decernează „Premiul secției de critică al U.A.P. din România.

Participă la expoziții din SUA și Germania inclusiv cu expoziții personale iar în 1995 participă la Bienala de Artă Contemporană de la Veneția.

Sigur că mai sunt multe de spus despre creația sa artistică și contribuția sa importantă în dezvoltarea artelor moderne. Noi putem reține doar atât, faptul că este un român, un mare român de-al nostru dacă nu putem face mai mult. Pentru arta contemporană văzută pe plan mondial el este un jalon important, un vizionar, un adevărat artist.

Constantin CIUBOTARU

Chiorul din Săgeata Albastră

Pentru unii marțea este zi cu ghinion. Mie cele mai multe necazuri mi s-au întâmplat... joia. M-am rugat să fixeze lansarea ultimei mele cărți în oricare altă zi, dar... conducera Casei de cultură din oraș a uitat sau... în fine, invitațiile erau pentru joi.

Luni am sunat pe cei de la editură să-i întreb dacă pot veni marți să-mi ridic cărțile, că joi s-a fixat lansarea...

Ghinion sau nu știu ce să spun, după ce s-au tipărit zece cărți, s-a oprit curentul și mașina de tipărit s-a blocat. Cu scuzele de rigoare, mi s-a spus că asta este situația. Se speră ca până joi să se remedieze defecțiunea. Mă sună ei. Marți, nimic! Miercuri pe la trei mi-au spus că tipografia merge, să vin mâine dimineață, la orele zece, când ei încep programul cu publicul.

De la Editură până la prima stație de mașină, cam jumătate de kilometru. Înnarmat cu 80 de exemplare, un rucsac și două plase am oprit primul taxi. Șoferul mi-a spus :

– Ca să nu avem probleme, drumul spre gară cel mai scurt este blocat, va trebui să ocolim, știți cum e

cu circulația, nu cred că vă costă mai puțin de două și jumătate. Aveam un rapid peste o jumătate de oră, apoi un Inter City. Alt tren la 17, când era anunțată lansarea. M-a bufnit râsul. Ce fel de lansare fără cărți și mai ales fără autor?

Am urcat, șoferul a avut dreptate, M-a costat 27 de lei noi. La casa de bilete, pauză și transpirație. Trecusem pe la copii, mi-am oprit 50 de lei, cel mai scump bilet era 35. Nu pusesem în calcul taxiul. Mai aveam în buzunar, restul, adică 23 lei.

Am târât după mine cărțile până la peronul 3, unde a tras Săgeata albastră. Mă adresez celor doi conductori, explicându-le de ce n-am luat bilet.

– Dacă aveți 75 lei, puteți să vă urcați! Avem control de la minister și poliția TF.

– Înțelegeți, încerc să le explic, n-am alt tren și ar însemna să nu particip la...

Conducătorii îmi întorc spațele. Eu mă urc, îndemnat de un blattist :

– Hai nene, că până la Roșiori se dă o sută, așa că mai rămâi și cu bani în buzunar!

Mă sui. Mi se cere legitimația

de călătorie, spun că n-am.

– Buletinul sau cartea de identitate. N-o avem.

– Alt document ?

Îi arăt cartea cu fotografia mea pe ultima copertă. Unul dintre cei doi în uniformă o ia, completează numele, prenumele.

– Adresa? întreabă individul cu galoane mai mici.

– Păi scrie pe coperta interioară strada, numărul, telefonul. Aveți acolo numele șefului. Vine și controlul civil.

– Să trăiți domnule Inspector General! Avem un chior și-i completăm datele pentru procesul verbal contravențional.

Semnez de luare la cunoștință, inspectorul, informat despre situație își stăpânește cu greu râsul, se uită pe geam, autoritățile cu galoane pleacă mai departe.

– Îmi dați și mie o carte cu dedicație ? zice după ce mă poștește în vagon.

Îmi spune numele, scriu: «Unui șef cu simțul umorului. Mită pentru călătoria fără bilet pe ruta București-Roșiori!»

Vine în vagon al doilea controlor cu alți doi inspectori. Mă arată cu degetul :

– Aici avem un chior ! N-are bilet! Le-am spus polițiștilor să-i facă proces-verbal de contravenție!

– Nu vă supărați, mi se adresează unul dintre cei doi. Dumneavoastră n-ați predat la Liceul MMR? Sunteți pensionar? Câți ani ați predat?

– Doar vreo... 44.

– Domnule Inspector general,

nu se poate să-l amendăm, zău așa!

– Cred și eu! Uite, îi arată conductorului, mie mi-a dat darul. Haidem mai departe.

Aproape de Roșiori unul dintre cei doi conductori a revenit în vagon.

– Hai, scoate ceva, că de nu, am vorbit cu băieții, te duc la Poliția TF din gară.

– Da? Chiar vă rog!

Într-adevăr cei doi încrunțați sunt înaintea mea la ușă. Pe peron polițiștii TF. Cei din tren fluieră, polițiștii de la gară se mișcă încet. Săgeata pleacă.

– Bună ziua, nașule! strigă la mine șeful poliției din gară, care s-a întâmplat să-mi fie fin. I-am botezat doi copii. Mă așteptați să rezolv cu dâșii ca să vă reped cu mașina acasă? Gelule, se adresează unui subaltern mai tânăr, ia-i bagajele și du-le în mașină. Vin și eu imediat.

– Să știți că dacă trimiteți procesul verbal de contravenție, data viitoare când mai faceți un popas aici finul medu vă face cinste, zic și mă iau după Gelu.

Tudor CICU

Cântece la dairea

Tablou cu ciori

Cineva bocăne până și-n lună
tot auzim
de la moartea bunicului: boc - boc!...
izbind de prag cușma ninsă.
Caii tatii mușcă zăbala
bocănesc și ei din picioare nerăbdători
în aerul dimineții.

Tata încă mai dă roată căruței
încearcă roțile cu piciorul,
„Hai mă odată, hai că ne e frig“
se roagă mama - dar el cu ale lui:
„Mânca-le-ar ciuma de ciori,
cum mai croncănesc dând roată grădinii,
simt și ele pustia“.

Dă bice tata suit pe capra căruței,
ne urnim cu tot calabalâcul
pe un drum șerpuit
ca un fum pe întinderea câmpiei.
„Ce, v-au înghețat cuvintele-n gât?“
îi deslușesc glasul ca prin somn
Gânduri-cuvinte: unde se duc ele
ca bulgării la vale,
ciulini rostogoliți de crivăț pe câmp?

Nu-l aud însă pe bunicul,
el ar fi trebuit să fie sfeșnic de noapte,
un licăr de lumină peste casa noastră
rămasă și ea în urma căruței,
tot mai pitică.

Dar cineva uitat pesemne

în ograda copilăriei,
bocă-ne târând picioarele pe lună
boc - boc!...
izbind de prag cușma plină de nea.

Cântec la dairea

S-au umplut de miera toamnei
toți gutuii din grădină,
iar tu treci pe unda apei,
Doamnă Chiră Chiralină!

Stă înfipt în zbor hangerul
în pridvor printre nuntași
și furată pleci în lume...
Doamnă Chiră, cui ne lași?

Că nici vulturi pe sub munte
între stânci n-or face pui
și nici dropii prin ciulinii
din văzduhul nimănu.

Doamnă Chiră... sub mesteceni
un poet ciupește struna:
tot mai slab, pierdut i-e versul,
sus pe bolți, buimacă luna...

S-au umplut de miera toamnei
toți gutuii din grădină
tufele-au pălit de zvonuri,
Doamnă Chiră Chiralină!

Cântec de frunză verde

Frunză trestie amară,
cine-a zis că doru-i fiară

n-a simțit frigu și zorii
când visam pe iazul morii,
când pe câmpuri lupii suri
îmi treceau prin trup arsuri,
de-mi dădeau de speriat
fel și fel, ierburi de leac
toate babele din sat.

Frunză verde de agud,
cine-a zis că doru-i crud,
n-a simțit pârjol pământul,
arșița gerul și vântul
cum din vise te chemau
și-n geam grindini auzeau.
Nici în friguri n-a crezut,
graiul nu l-a priceput...
La ce bun a mai zăcut?

Frunză, dorul să nu-mi sece,
cine-l știe-n cânt se trece
și prin lume tot petrece.

Cântec de ghioc

Dă-mi ghioc în patru ape
trage vâslele lăsate
și din viață și din moarte!

Pune-mi sarea mării-n palmă
și monezile în salbă,
nu dorul care mă sfarmă!

Pune-mi tot aleanu-n cânt,
glas și freamăt din adânc
leac să-mi dăinuie-n cuvânt.

Dar să-mi lași purtat de undă
ca pe-un val ce mă inundă
doar norocul stând la pândă.

Viață, de mireasa ta,
cununie mă lega,
o slujeam, ea se-ntrupa

Ca un vas fără de toartă
ți-ai găsit acum soartă

să desfereci marea moartă...

Șuierul coasei

Acum ierburi cad sub șuierul coasei
ca dragostea mea mult mai veche,
ca vinul băut
din ulcelele poemului pe care ți-l scriu
Acum sunt purtat până aproape de cer:
încă puțin și voi deveni cer adevărat...

Întoarce-te

„Întoarce-te
vântul poate stârni furtuni pe mare!“
ți-am strigat, însă prea târziu...
Dansul ursitei...
sub clopotul uriaș al întâmplării,
începuse în chinurile sufletului.

Nu mă puteam desprinde
de acel soare
țintuit cu tine pe rugul amurgului.

Sufletul meu scâncea în casa Dezastrelor

Prin șindrila bătută de rafale de vânt
picura vremea;
ploaia tăiașe șanțuri - șanțuri;
aș fi întins mâinile,
aș fi sorbit din toate acestea...
Te simțam încă după acel
zid imens al durerii
strângând la piept păpușile tale
amuțite.

Cu Radu Anton Roman prin Munții Buzăului

Am avut fericirea să-l cunosc pe jurnalistul, scriitorul și realizatorul TV Radu Anton Roman în timp ce făcea, la Pro TV emisiunea „Bucătăria lui Radu”. Dar și tristețea de a mă despărții, pentru totdeauna, la 29 august 2005, atunci când a plecat la cele veșnice, de ilustrul meu, îndrăznesc să scriu, prieten. Au rămas doar amintirile așternute în aceste pagini.

Marian RĂDULESCU

Fermecat de priveliștea Chiojdului

Am ajuns la Chiojdu – împreună cu taraful ansamblului **Plaiurile Miorîței** – cu o jumătate de ceas mai repede de ora promisă, la locul întâlnirii, primăria Chiojdu, dar deja se adunase o mulțime de lume, acolo, în așteptare.

Ne-au întâmpinat la microbuz, voioase, doamna Stănescu și fetele în costume populare, puișorii ei din la grupul etno, și repede a urmat interpelarea:

– Da’ domnu’ Radu nu vine? În zi de vineri, o masă de oameni îmbrăcați de sărbătoare își puseseră treburile-n cui, să-l întâmpine pe regele bucătarilor.

– Vine domnul Radu, vine și el, răbdare, e lung drumul de la București. În timp de vorbeam cu doamna Stănescu, s-a apropiat de mine un bătrân:

– Mi-o faci, coane, eu îți dau rețeta de buruieni coapte și mata îmi faci baba artistă! Ce mă fac dacă mi-o fură Bucureștiul, îmi caut alta?

L-am recunoscut imediat pe bătrânul cu rețeta, ne abordase în timpul prospecțiunii pentru filmări. Ne-am strâns mâinile, în timp ce mă iscodea neîncrezător:

– Chiar vine și domnul Radu, în văgăuna asta?

– De ce să nu vină, nene, și apoi Chiojdul nu-i o văgăună... În sfârșit, apare microbuzul cu aparatura și recuzita. Șoferul ne asigură că în spate vine și Radu cu restul echipei. Între timp apare și gazda echipei și a filmărilor, blajinul Tata Lice, care observă:

– Nu prea văd cum trecem podul cu microbuzul ăsta supraînălțat.

Propune să-și aducă propriul ARO cu care să trecem aparatura peste râu și pleacă imediat după el... Întrebările curgând pe lângă noi, cine să știe tot? Apare și Toyota 4x4, cu Radu, urmat la o vreme de microbuzul albastru cu echipa. Radu coboară maiestuos și vine, sprijinindu-se în baston, către grupul nostru, gesticulând a neputință:

– Scuze, dar am greșit drumul, aproape că am ajuns la Nehoiu!

Repede i s-au strâns sătenii puhoi în jur că abia mi-am mai croit vad:

toți voiau să-l vadă de aproape, să-l pipăie, să se convingă că e real. O bătrână l-a apucat de mână. Radu s-a oprit și apucând-o de umeri și apecându-se spre ea i s-a adresat cu o bândețe în glas de parcă ar fi cunoscut-o de când e lumea:

– Bine te-am găsit, mamă! Cum o mai duci?

Surprinsă, bătrâna s-a pierdut cu firea și repeta într-una, ca năucă : „Domnu’ Radu, domnu’ Radu, să-ți dea Dumnezeu sănătate că ai venit și pe la noi“. Atunci Radu a sărutat-o pe obraz și bătrânei i-au dat lacrimile. Sfioasă și le-a șters cu colțul baticului.

A început să bureze mocănește. Radu, puțin impacientat, privind spre nori, îndemna echipa să grăbească pregătirile de filmare. O parte din recuzita trebuia trecută pe puntea pietonală și toți cei prezenți au sărit în ajutor. Am preluat eu ARO-ul, după transbordarea aparaturii de filmare și a grupului electrogen, iar Tata Lice a plecat cu Radu și Busu, să le arate pensiunea și să fixeze locurile de filmare. Ploaia s-a întetit, iar eu am răcit cobză, fiind nevoit să renunț la o prezentare, pe care a făcut-o Tata Lice, disperat că nu va reuși. Interesantă metamorfoza acestui ardelean. Din comandant de aeronavă, pe curse Tarom internaționale, acum pensionar. Unde? În regat, taman la Chiojdu.

– Cum ați ajuns pe aceste meleaguri?

– Cu mașina, răspunde zâmbind larg, bonom, adugând:

– Niște prieteni de prin părțile locului ne-au invitat să facem revelionul aici și mi-a plăcut tare mult zona. Cum am ieșit la pensie am dat fuga încoă’ și am cumpărat căsuța asta. Bineînțeles că nu arăta așa. Am pus osul la treabă, ajutat și de muiera mea, pensionată și ea între timp. Am dat față casei și am mobilat-o în specificul zonei. Apoi am dotat bucătăria și am făcut țuica asta... cu nimic mai prejos decât pălinca. Ia gustați! Noroc!

Nu a fost nevoie să zică de două ori, parfumul de sămbure striga încă mai tare. Pe Radu l-au fermecat imediat gazdele și priveliștea. Cu toate că ploua mărunț, au decis să filmeze partea etno, de fapt, neavând încotro, că grupul urma să plece la Festivalul Salcâmului. Busu i-a instruit rapid, când și cum să intre și iasă din cadru, lucruri din astea. Radu îl seconda, dându-și și el cu părerea asupra anumitor secvențe, fiind tot mereu în priză și participând emoțional la fiecare scenă. A rămas emblematică filmarea cu grupul de bărbați de la Pogoanele, care cântau și jucau dumnezeiește, a zis Radu și, furat de ritm, s-a ridicat din jilț ținând hangul cu o vioiciune de care nu-l credeai în stare.

Când Busu s-a declarat mulțumit și artiștii s-au retras, Radu i-a invitat la taifas, ținând neapărat să-i cunoască pe fiecare în parte. Între ei, viceprimarul comunei și directorul școlii, Radu i-a copleșit cu întrebări: cum de se mai păstrează tradițiile, că el le bănuia pierdute... și în ce relații sunt rapsozii buzoieni cu Beno (Benone Sinulescu):

– Cu Beno? gest de lehamite din mână: prăpastie de netrecut. Radu credea că acolo, ca și în multe alte zone, s-a petrecut trecerea în anonim a rapsozilor, doar în Ardeal astfel de zone fiind puține și limitate. De aceea a filmat atât de mult în Maramureș, unde tradiția s-a păstrat nealterată și kitsch-ul

nu și-a vârât coada.

– Iată că nu mi se confirmă teoria, - a adăugat surprins plăcut, argument în favoarea filmărilor din octombrie-noiembrie, dedicate babicului, cârnaților și pastramei de Pleșcoi. Spre seară, mi se schimbase vocea, răceala își arăta colții. Abia puteam vorbi.

– Ce faci, omule? Să nu zici că ai răcit că ... te omor!

Sarcina să fiu repus pe picioare a picat pe Doina, soția lui Tata Lice. Sărmana a dat neputincioasă din umeri și și-a chemat în ajutor jumătatea, care a pus pe plită țuică mortală de Chiojdu, producție proprie, cu buruieni. Când a dat în foc ibricul, a turnat licoarea fierbinte într-o bărdăcuță de ceramică și...

– Dă-i pe gât, fără fițe... trage aburul ăsta pe nas și pe gușă... Las' că ai pielea toval, bărbate, nu se jupoaie.

Radu mă îndemna și el, iar soția râdea știind ce va urma.

– Ptiu, frige! și am tușit după prima gură de să-mi sară și inima din piept. Dar a doua zi am fost pe picioare. După o oră, într-o pauză de schimbare a decorului, Radu a venit în iatacul-infirmerie ad-hoc, unde fierbeam între ple-duri, după hăpuri... să vadă cum progresez.

– Să nu-mi umbli cu fițe și să mă lași baltă... Cum de nu te-ai îmbrăcat bine? Mă dojenea, de parcă s-ar fi crezut pe sine vinovat și vorbele lui îmi dădeau puteri.

– Măine-s ca nou, o să vezi, mi-a făcut Raluca frecție... gata, trece!

– Draga de ea, - și Radu o luă de umeri s-o îmbrățișeze. Ai grijă de bunicul!

Raluca nu se dezlipea de Radu. Sta pe genunchii lui, în scurtele lui pauze de filmare, și-i asculta poveștile Pe Busu, în schimb, îl rânduia la plimbare cu avionul, iar lângă tânăra și simpatica scenografă a echipei și-a descoperit o nouă vocație. Radu nu scapa nici cel mai mic amănunt, poate pentru unii nesemnificativ.

Dimineața, filmările începând mai târziu, am dat fuga până la nea Gheorghe Stanciu. L-am găsit întins cât era patul, cu „bubă rea la burtă fără leac” și ne-am trezit lăcrimând amândoi pe umărul celui lalt. La sosire în „bază” i-am povestit lui Radu pe unde am hălăduit așa matinal și momentul emoțional petrecut. Prea îi povestisem de baciul Gheorghe Stanciu să nu-i fie cunoscut. Nu mare mi-a fost mirarea când în timp ce degusta plăcinta mocănească, s-a întors spre cameră zicând:

– Mulțumim baciului Gheorghe Stanciu, localnic al Chiojdului, pentru această delicată ciobănească și-i urăm multă sănătate și viață lungă...

Mai apoi am aflat că bietul om n-a mai apucat să vadă emisiunea...

Visând, la Vaarlam

Varlaam, sătuc cu rezonanță călugărească, pripășit la răscrucea Bâscelor, unde liniștea este tulburată doar de clocotul nervos al apei, trîlul pă-

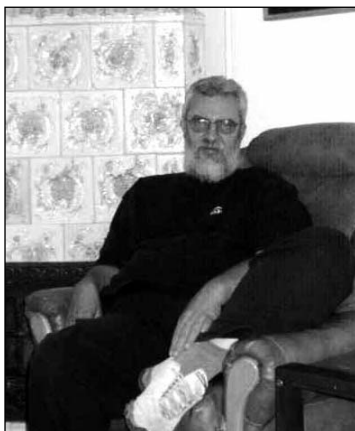

sărelelor și arareori de uruitul monștrilor ce trec cu lemne-n cârcă lăsând în urmă nori de colb și parfum de motorină arsă.

Fascinat de Luna ce apărea maiestoașă pe coama muntelui, Radu sta în pridvorul pensiunii învăluit în cine știe ce vise. M-am alăturat încet, cu teama să nu-l tulbur. Pe neașteptate, a început să îmi vorbească de frumusețea naturii salbatice, recunoscând în el poetul care a pus condeiul jos de un timp și regretând trecerea nemiloasă a timpului.

– Am să mă apuc să scriu iar poezie.

Uite câte frumuseți încă nedescoperite te îmbie la visare și vers. Mi-a vorbit apoi despre Oha-

ba, dragostea lui eternă. Această minunată dragoste care îi umple inima și pe care nu a cântat-o pe cât trebuia. Regreta că o părăsise, o neglijase, în ultimul timp. Pe cât era de mare la trup, acum se făcuse mic, ca un copil care plânge după mamă.

– Nu v-ați mai întâlnit demult? arunc năroada întrebare.

Se întoarse lent către mine, ca și când ar fi văzut o stafie și, zâmbind ironic, abia perceput, mi-o aruncă:

– Stai liniștit, nu-i o femeie... E drept că mulți mă întreabă : «cine-i , cum am cunoscut-o ?», iar eu le spun că de când am deschis ochii am văzut chipul mamei și apoi pe Ohaba. Ohaba, dragostea mea... Știi ceva, îmi place să-i țin în șah și greu dezvălui adevărul. Toți, fie bărbați, fie femei, se întreabă cine-i gagică. Eu le-o descriu de-i fac să crape rânza-n ei de invidie. Asta-i stirpea umană... Încerc să schimb vorba, revenind la ale noastre, cele comune

– Mulți presupun, ca și mine de fapt, că ești un mâncău și un băutor după cum arăți. Am văzut că în farfurie îți rămâne mâncarea pe jumate nemâncată. Iar paharul abia îl săruți.

– Așa-i, dar cu ce chinuri. Am slăbit în ultimele luni treizeci de kile numai cu fructe și iaurt dietetic. Dragă, nimic nu-i mai chinuitor decât foamea. De aceia înfometatul este ușor de manipulat, ce vezi că se întâmplă acum, când... Foamea și frica paralizază. Așa a fost pe cele dispărute timpuri... Dar să nu intrăm în politică... Îmi displace subiectul. Ai scris vreodată un vers? - mă chestionă fără preaviz.

– Da, prin liceu așa mai mult catrene și epigrame, pentru care era să fiu eliminat.

– Nu esti singurul. Și eu era s-o pătesc la fel ca tine, numai că cea pentru care am scris o parodie era chiar gagică mea, care neînțelegând mesajul m-a turnat...

Și-a amintit apoi de perioada de liceu, de primele ascensiuni pe Făgăraș. Ochii îi scânteiau și se vedea că retrăia acele momente. Totul prindea

contur și viață. Și o pietricică avea istoria ei. Radu întinerise, era sprintar și vioi, ca un adolescent. Îl vedeam aievea cu rucsacul în spate, pioletul în mână, coarda la sold și pălărioara de pânză împodobită cu insigne și pene. Altfel drumetul, nu-i drumet. Îl vedeam mergând voinicește pe cărăruie, fluierând tri-luri mai ceva ca paserile cerului, el, un munte de om pe un munte de munte.

Liniștea nopții fu curmată de cântul cam hodorogit al unui cocoș, urmat, unul câte unul, de alții. Instinctiv, privirăm ceasurile de pe mobile.

– Ptiu, cum trece vremea? Iaca acum dă în de zori de zi. Hai să ne punem puțin capul-n pernă, că ne-o fi. Ne-am urât noapte bună, mai bine zis dimineață bună și am plecat spre paturile noastre.

Colonel dr. Mircea Tănase

În decembrie, din nou despre revoluție și alte povești

În fiecare decembrie încercăm, din ce în ce mai greu însă, să ne amintim cum a fost atunci, în '89. Cu cât entuziasm inocent am primit ordinul de a ne lua armele și ne-am suit în camioane și apoi în avioanele care ne-au aterizat în infernul dezlănțuit – de cine? – la Timișoara, la București și în alte locuri. Și cu câtă înverșunare ne-am târât prin noroaie, pe sub gloanțe și am luptat împotriva unor teroriști pe care nu i-a prins nimeni nici atunci și nici în anii care au urmat și care s-au topit în ceața postdecembristă, la fel ca și iluziile multora dintre noi. Pentru că, dacă atunci am crezut o clipă că ei, eroii noștri, n-au murit degeaba, curând și din ce în ce mai clar am realizat derizoriul acestui sacrificiu.

Am crezut atunci că am pus și noi umărul la sfărâmarea unor lanțuri care ne strângeau din ce în ce mai tare, până la durere, și că din valurile de dragoste revărsată asupra noastră de o mulțime buimacă vor rămâne măcar câteva umbre de recunoștință. Totul s-a limpezit însă când cei care, predestinați să se agațe de scaunele goale ale puterii, s-au înșurubat în ele și nu și-au mai amintit de noi decât

când se mai frământau cei rămași jos, cei care n-au mai apucat ciolanul și încercau, într-un fel sau altul, să destabilizeze situația. Între timp, lumea s-a schimbat mult. Avem libertatea de a crede că suntem liberi. Și, în numele acestei libertăți putem țipa, putem înjura, putem să-i votăm sau nu pe autoaleșii nației...

În rest, toate bune. Și între o reducere de ștat și o restructurare impuse de reformă, ne aducem aminte, din când în când, și de cei care în decembrie 1989, au crezut cu adevărat în povestea revoluției. Și în amalgamul de parastase și co-memorări cu coroane, discursuri și fum de tămâie electorală să vărsăm o lacrimă pe mormintele lor și să-i rugăm să ne ierte.

Să ne ierte pentru neputința de a le împlini idealurile și pentru că, după loteria de atunci, când ei au devenit eroi martiri ai revoluției, noi, camarazii lor, care n-am avut ghinionul să ne atingă gloanțele ucigașe, nu am fost în stare să le cinstim memoria așa cum ar fi meritat!

Și, prin ceea ce am făcut – sau n-am făcut – nu ne-am ridicat la înălțimea sacrificiului lor. Și cât încă nu e prea târziu, merită să încercăm...

Mihai-Athanasie PETRESCU

Poezia înălțimilor

(Scurtă biografie a compozitorului, aviatorul și scriitorului Ionel Fernic, autorul volumului de schițe „*Misterele din Mizil*“, publicat în 1927)

Printre personalitățile cele mai cunoscute ale istoriei aviației din România, compozitorul și poetul **Ionel Fernic** ocupă un loc de seamă, datorită notorității sale ca artist pe de-o parte, dar și performanțelor realizate în zborul cu motor sau în parașutism. Încă din primii ani de liceu (pe care l-a urmat la **colegiul „Vasile Alecsandri” din Galați**), Ionel și-a arătat pasiunea pentru muzică și pentru mașinile de zburat. De la profesorul său, **Teodor Fuchs**, a învățat să cânte la pian și chitară, dobândind și primele cunoștințe de armonie și compoziție. Se pare că sub îndrumarea lui Fuchs a realizat Fernic prima sa compoziție: „**Cruce albă de mesteacăn**”.

Atunci când nu exersa la instrumentele sale favorite, Ionel, împreună cu vărul său, **George Fernic**, construia avioane. Erau anii când amintirea zborurilor lui Aurel Vlaicu era încă vie în conștiința românilor. Avioanele inventate de Fernic erau „*cutii goale de portocale*”(…). „*Elicea era o scândură pusă în vârful unei frigăruii de fript pui, care traversa lada de la un capăt la celălalt*”, (*fragmente dintr-o scrisoare a lui Ionel Fernic*).

Părinții au încurajat pasiunea lui Ionel pentru muzică, pe care o vedeau ca pe un hobby pentru viitor.

Carierea pe care o visau pentru fiul lor era ingineria, dar tânărul i-a deziluzionat: a ales actoria. A reușit primul la examenul de admitere la Conservatorul din București, secția de artă dramatică, unde, bursier fiind, a studiat și a jucat cu marii actori ai timpului: **Aristide Demetriad, Ion Manolescu, Mișu Fotino** ș.a.

Obligativitatea satisfacerii stagiului militar l-a despărțit de scenă. A făcut Școala de ofițeri în rezervă la Ploiești, oraș în care a rămas apoi mulți ani. A început o viață boemă, cunoscând oameni din toate mediile sociale. În această perioadă și-a redescoperit vechea pasiune pentru muzica ușoară. A devenit compozitor, iar cântecelele sale cucereau instantaneu statutul de slagăre, multe dintre ele rămânând și azi în patrimoniul cultural românesc. Nu sunt necunoscute nici tinerei generații unele dintre frumoasele sale tangouri și române: „**Adio doamnă**”, „**Beau**”, „**Iubesc femeia**”, „**Minciuna**”, „**Scrisoare de amor**”, „**Minte-mă**”.

Împreună cu **Nicolae Kirîțescu**, care i-a oferit textul, în varianta franceză, Fernic a dăruit ascultătorilor nemuritorul cântec „**Pe boltă când apare Luna**”.

În anul 1927, Ionel Fernic a publicat volumul de schițe „**Misterele**

din Mizil", iar în cel următor a dat la tipar poeziile reunite sub titlul „**Prăştii**". Tot în anii petrecuţi la Ploieşti, el a fondat revista satirică „**Să nu te superi că te-njur**" dovedindu-se la fel de talentat ca scriitor şi gazetar pe cât era ca muzician.

Conştient că Bucureştiul îi poate oferi mai multe posibilităţi de afirmare, Ionel Fernic părăseşte boema şi Ploieştiul, stabilindu-se în capitală, la începutul deceniului patru. Aici îşi continuă activitatea artistică, dar începe să frecventeze şi Şcoala de pilotaj de la Băneasa. Este remarcat de instructorii săi pentru conştiinciozitate, poate suprinzătoare pentru firea sa visătoare. A parcurs, pas cu pas, toate etapele de pregătire, ajungând să efectueze primul zbor în „simplă" (singur la bordul avionului), pe care l-a descris astfel: „*Prima simplă comandă, câtă fericire...Cât de măreţ este, singur, pentru prima oară, într-o lume fără hotare, în care singura lege e visul, şi singurul stăpân, destinul.*"

Ionel Fernic a absolvit şcoala de pilotaj în 1935, obţinând brevetul de „*pilot de turism şi sport*". După care, veşnic în căutare de noi aventuri, compozitorul a început să se intereseze de paraşutism. „*Este divină şi fantastică această călătorie în misterioasa tăcere a oceanului de azur*", scrie el despre coborârea în paraşută. Un accident suferit la o aterizare îl obligă să abandoneze acest sport. Nu însă şi aviaţia, devenind director al Şcolii de pilotaj de la Cernăuţi. Pentru activitatea sa de zburător, Ionel Fernic primeşte înalte distincţii din mâna regelui **Carol al II-lea**.

În iulie 1938, pe când se afla

la Cernăuţi, Fernic este convocat în interes de serviciu la Bucureşti. Alege deplasarea pe calea aerului şi reuşeşte cu mare greutate să-l convingă pe prietenul său, avocatul Lelius Popescu, să-i cedeze locul reţinut la zborul unei companii poloneze, pe linia Varşovia-Cernăuţi-Bucureşti. Din păcate, avionul s-a prăbuşit lângă satul Stulpicani, între Gura Humorului şi Câmpulung Moldovenesc. Accidentul ar putea avea o legătură cu prezenţa la bordul avionului a ataşatului militar al Japoniei la Varşovia. Toţi pasagerii, între care şi Ionel Fernic, şi-au pierdut viaţa.

Ceremonia funebră a avut loc la Bucureşti. Ionel Fernic a fost condus pe ultimul drum de o mare mulţime de oameni, iar taraful care l-a însoţit a interpretat fără întrerupere cântecele sale.

Pe boltă când apare luna

Când noaptea-i cu lună / Iubita-ţi jură-n fraze parfumate / Iubirea-i nebună / Dar minte cum minţiră toate celelalte / Minciună, minciună / De n-ai fi tu iubirea n-ar avea cuvânt / Tu eşti durerea / Eşti mângâierea / Tu farmeci totul pe pământ // Pe boltă când apare luna / Printre şoapte, când e noapte / Atunci apare şi minciuna / Cu cununa ei de vis // Şi-atunci zefir / Şi trandafiri / De fermecatele iubiri / Viaţa fără de minciună / N-ar mai fi un paradis / Minciună, minciună / Tu dai iluzii dulci ca şi morfina / Minciună, minciună / Tu eşti otrava, eşti plăcerea, eşti lumina / Minciună, minciună / Prin tine farmecul vieţii îl simţim / Şi tot prin tine, / În nopţi senine / Visăm, iubim şi suferim

Ion MITICĂ

RONDELURI MIORITICE

Posibilități (I)

Poți să îți faci o casă, dar nu și un cămin,
Poți să îți pierzi prestigiul puțin câte puțin,
Poți să-ți renegi trecutul sperând în viitor,
Poți să obții un credit și să rămâi dator.

Poți să îți vinzi ideea cu drept de autor,
Poți să ajungi director doar dacă ești de-al lor;
Poți să îți faci o casă, dar nu și un cămin,
Poți să îți pierzi prestigiul puțin câte puțin.

Poți să devii unealtă din coadă de topor,
Poți să îți spui părerea ca simplu muritor,
Poți să-ți îneci necazul în bere sau în vin,
Poți să ajungi șef mare chiar dacă ești cretin,

Poți să îți faci o casă, dar nu și un cămin.

Posibilități (II)

Poți cumpăra un doctor, dar nu și sănătate,
Poți cu microbii lumii în voie a te bate,
Poți să încerci, adesea, cu degetul și marea
Și dacă vrei, politic, îți poți schimba
culoarea.

Poți îndrepta sentința înlăturând eroarea,
Prin zeci de labirinturi poți să-ți găsești
cărarea,

Poți cumpăra un doctor, dar nu și sănătate,
Poți cu microbii lumii în voie a te bate.

Poți prin diverse fapte să ne scurtezi răbdarea
Și șefului cu daruri poți să-i obții favoarea,
Poți neglija sporadic și legile votate,
Cu ele câteodată poți să te ștergi la spate.

Poți cumpăra un doctor, dar nu și sănătate

Noapte românească

Noaptea românească este tot mai lungă,
Timpul la răscruce parcă stă pîtit,
Nici de data asta n-o să ne ajungă
Chiar de o să tindă către infinit.

Razele de soare când or să mă-mpungă
Am să uit coșmarul ce m-a chinuit;
Noaptea românească este tot mai lungă,
Timpul la răscruce parcă stă pîtit.

Clopoțele țării bat cam des în dungă
Pentru soarta aspră ce ne-ați hărăzit,
Nimeni cu miresme n-o să ne mai ungă,
Viitorul nostru este răstignit.

Noaptea românească este tot mai lungă.

Revoltă

Eu n-am cerșit la nimeni nici funcții, nici avere,
Nu m-am certat cu lumea pentru ceva
nedrept,
De-aceea mă revoltă atunci când mi se cere
Să nu îmi spun părerea, să tac și să aștept.

Mă mai bazez în viață pe câteva repere,
Având despre dreptate un neschimbat
concept;
Eu n-am cerșit la nimeni nici funcții, nici avere,
Nu m-am certat cu lumea pentru ceva nedrept.

Nu-mi place că românul a încetat să spere,
Văzând, a câta oară?, că a fost tras în piept,
Că cel ce prin manevre ajunge la putere
E socotit de gloată un individ deștept.

Eu n-am cerșit la nimeni nici funcții, nici avere,

Dumitru ISTRATE RUȘEȚEANU

Maria Egipteanca

Pustiul e un privilegiu imens, întrucât dă posibilitatea unui nou început de destin. Are două constante: prăbușirea și înălțarea; iar logica-i este una singură – a pustiului. Unii au convingerea că aici ești mai aproape de cer, chiar dacă fâșia luminoasă de deasupra nu se știe precis dacă nu e aburul care acoperă un gol.

Câte întrebări în lume tot atâtea primejdii! Ele vin din toate direcțiile dar, cea mai temută, este indiferența care ți se arată de Sus, pe care ești nevoit s-o suporti cu un efort supraomenesc și nu înțelegi de ce tocmai tu ești renegatul. Nimeni nu știe dacă soarele care răsare aici este unul și același cu astrul ce bucură cu căldura sa pământurile bogate în ape și vegetație, sau e vorba de un frate geamăn, puțin nebun, care nu știe, ori uită să răcorească într-o lacrimă razele, înainte de a le lăsa să pice peste pustiul. Aici și existența timpului e de neînțeles. Nu-i necesar, te poți lipsi cu ușurință de el; excepție fac doar cei care vor să aibă o măsură a suferinței lor. Apoi... mai există teama de a rămâne fără timp! Din această pricină arunci câte-o pietricică într-o scobitură făcută în pământ, de câte ori începe o nouă zi, ori un nou an... La un moment dat te așezi în genunchi și faci numărătoarea pietrelor și constăți că e tot ceea ce a mai rămas din ce ai trăit până atunci. Și se pornește în tine revolta, și lovești cu pumnii în pământ să simți cerul durere, și... strigi! – e strigarea celui din deșert! Pe moment te întrebi dacă mai poți rămâne, ori faci cale-ntoarsă. Dar... unde să pleci? Drumul pe care ai venit a dispărut, iar rana locului din care te-ai rupt s-a cicatrizat.

Pustiul e lipsit de vegetație. În adânc are apă cât au ochii unui om lacrimi. În schimb are o bogăție inestimabilă ce nu se găsește-n adâncuri sau în tulpina firavă a firelor de iarbă. Este o înțelepciune pe care mintea omenească nu o poate cuprinde, nici explica. Această înțelepciune, adunată ca roua de pe flori, cu inima și cu gândul neprihănite, devine comoară. Cine-și muncește viața pentru a o aduna poate călca pe apă, se poate lepăda de trup fără agonie și durerile morții. Din pustiul până în rai e doar un pas. Asemenea performanță se numește mântuire.

Pentru Maria Egipteanca cine să știe dacă pustiul este cu adevărat, întrucât nu realizează despre Dumnezeu decât că există. Trebuie să fie cineva pe

pământ sau în cer care să se deosebească de ea prin perfecțiune și bunătate!

De ce s-ar sinchisi pustiul de un fir de nisip adus de vântul sorții de la o oarecare depărtare? Oricât ai plânge deasupra mării ea nu va da peste mal. Cum a putut fugi de lume când are în comun cu ea aerul, apa, lumina, dar mai ales firea ce nu poate fi vândută la târg, ori schimbată cu a viermelui chiar dacă accepți să trăiești alt sublim, alt extaz, alte senzații și melancolii? E drept, lumea se află câteodată la un pas în afara ta.

La început a chinuit-o senzația de vomă fiindcă nu suporta mirosul de piele de șarpe cu care o îmbiba din plin pustiul. Vroia să bage capul în nisip, să nu mai vadă. Maria nu știa să spere, niciodată nu a fost capabilă de așa ceva. Ea ridica ochii la cer doar să se mire, nicidecum pentru a se ruga; ruga impune știința mântuirii cuvântului. Privită de departe nu poate fi deosebită de un animal oarecare. Apropiindu-te de pustnic păcătuiești fiindcă vei ridica ochii la cer și vei întreba: „De ce așa, Doamne?”

Mai la tot pasul pietrele sunt așezate astfel încât par colții unui monstru gata să sfâșie sufletul celui aflat prin preajmă. Dar Mariei îi este foame, iarăși foame, și se lasă-n genunchi pentru a desena cu degetul pe nisip un pește frumos ce poate fi prins numai în apele Mediteranei. Privirile ei îl prăjesc, nisipul îi este sos. Își trece degetele peste el apoi, ducând-le la gură, le suge cu o poftă copilărească. Numai că închipuirea nu ține de foame.. Pentru Maria verbul a fi este acum o rană deschisă. Smulge una din ierburile preferate de cămilă, o șterge de rochie și o duce la gură. Descoperă câțiva melcișori, îi strivește în podul palmei, îi mestecă și plânge fără a fi conștientă de importanța lacrimii aici, în pustiul. Un animal ciudat îi pândește de la oarecare distanță lacrima. De cum o vede picurând pe pământ bizara vietate se repede și o soarbe.

Sunt zile când o pândesc și alte animale înfometate. Cămila sforăie și lovește nervos din picior, deoarece firea îi spune să fugă pentru că o paște pericolul, dar nu o lasă inima să-și desprindă gâtul din îmbrățișarea disperată a femeii. Și-atunci scoate niște sunete ciudate, nemaiauzite de atacatori, care derutează.

Maria începe să o imite, la început timid, apoi cu voce puternică, dansând totodată, asemenea bătrânului beduin. Strigătul și dansul alungă animalele. Seara se așează pe spatele cămilei, ca să se încălzească. Numai că, atingând-o, gândurile animalului se întâlnesc într-un anumit punct cu ale ei. Cămilei nu-i e pe plac întâlnirea cu gândurile pustnicei, așa că-i refuză deseori apropierea, alergând în cerc. Când e lună plină se lungește pe pământ și-și vede umbrele propriilor gânduri – cete fantomatice de călăreți.

Într-o seară Mariei i se pare că vede la lumina lunii pânzele unei corăbii. Inima îi bate cu putere – speranța îi brăzdează întâia oară viața ca un fulger. „E o corabie!” strigă bolnavă de uimire. Existența unei corăbii în pustiul nu se poate explica decât atunci când oceanul a dat peste maluri, valurile aco-perind pustiul, iar marinarii vor lăsa o barcă, vâslind către ea s-o salveze.

Apa nu ajunge însă până la picioarele ei... Din această pricină corabia-iluzie este tare departe... Până la ea mai sunt necesari câțiva pumni de la-crimi. Dar... neapărat corabia are s-o ajungă și-i va aduce o mare schimbare! „Ce făceai aici?” au s-o întrebe, iar ea nu va spune decât: „Duceam o viață... neînțeleasă!” Întunericul crește ca un aluat, corabia dispare, iar Maria cade într-un fel de vis unde niște bărbați sunt înșirați pe o ață. Scoate unul câte unul, îi sărută pe rând, și fiecare se transformă într-un pumn de nisip îmbogățind pustiul.

Și-amintește o poveste din copilărie. O rudă la care ținea foarte mult își simțea sfârșitul și se bucura, dar ea nu pricepea motivul acelei bucurii. „Vrei să mori?! – l-a întrebat. Dar dacă... n-ai vrea?!” Bunicul o învățase un șiretlic de a înfrunta viața: „Când nu-ți e prielnică o clipă, așezi palmele pe pământ, te dai peste cap și cazi în clipa următoare!” Maria lipește palmele pe nisipul fierbinte și se rostogolește. Repetă o dată și încă o dată figura, dar... nu cade în afara pustiului! Corabia salvatoare a dispărut, nu se poate, ceva-ceva tot trebuie să fi fost! Poate i s-a lăsat într-un loc anume un vas cu otravă, ori pe cineva care s-o pândească din întuneric!

În timpul primelor nopți, alergând după cămilă să se încălzească, părerea de rochie i-a căzut, iar pustiul a avut-o în stăpânirea lui goală. Acum mulțimi de viermișorii ce-mprăstie miros neplăcut se năpustesc asupra ei. Lumina zilei îi învâluie trupul ce tânjește după îmbrățișări și zvâcnește cu spatele lipit de pământ. Se minte că-i în brațele unui bărbat ce-o frământă ca pe un aluat. Se târăște lângă un smoc de iarbă, se potrivește în el și-și apasă sâni cu mâinile, se mângâie pe pântec, pe coapse. Pământul nu are sex. Degeaba își freacă obrații de pământ și-i spune nimicuri, beată de iluzia fericirii. Sfârșitul tinereții și frumuseții i-a ajuns la picioare, se tăvălește acum pe ele.

Ar cânta cântece deocheate. Saltă-n picioare și cântă. Și joacă. Și-i toată numai sfidare. Într-un cântec se spune că o femeie se duce la un înțelept pentru a afla dacă trebuie să-i mai fie soață bărbatului cu care se luase. „Care-i motivul?” e întrebată. „Când intră-n cuib doar ciripește în loc să cânte!”

Și... cântă Maria, se zbenguie, se răsucesc turbată după umbra ei, aleargă la cămilă, îi cuprinde cu tandrețe grumazul, își lipește pulpele de botul fierbinte, dar aceasta se ridică de la pământ și fuge. Până amândouă obosesc. Apoi închide ochii pentru a revedea, sub intimitatea pleoapei, peisaje, chipuri de oameni care i-au spus măcar o vorbă frumoasă ori au îmbrățișat-o. Îl vede pe tânărul binecrescut și timid de pe corabie. Nu s-a schimbat, are aceleași gânduri vechi și poftă de o ață la desfrânare.

Nu numai că face parte din lume, ci lumea este a ei. Comoara ei. Aici nu mai are nimic, nici măcar teamă de Dumnezeu. A ajuns singură în palma Lui care se face încetișor pumn.

Și Maria simte strivirea!

Mică antologie de epigramă

Cezarina Adamescu

Unui invidios

Adesea te-ai dedat ocării.
Dând curs unor viclene pisme,
Dar azi, de Ziua Împăcării,
Descalță-ți sufletul de cizme.

Eugen Albu

Bucuriile iernii

Ce bine că e iarnă și-a-nceput
Zăpada-n straturi groase
iar să cadă,
Să mai vedem și oameni
de zăpadă,
Că oameni de nimic
am tot văzut.

Nicușor Alecu

Populară

– Eu plec mândro la armată,
Te-oi găsi la anu' fată?
– Du-te neică pe cuvânt,
Toți flăcăii știu că sânt!

Petru Bănești

Regret

Maimuța a sărit din pom
Decisă să ajungă om;
Ajunsă astăzi găgăuță
Regretă că n-a stat maimuță.

Zaharia Bârsan

**Cineva mi-a spus că
sunt taciturn**

Că sunt tăcut o știu prea bine
Și nici nu pot altfel să fiu!
Ce vrei să-ți spun?
Minciuni nu știu,
Iar adevăruri sunt puține...

Vasile Bârză

Prin spitale

Reflectăm într-o clipită,
Grași și slabi, de ne privim,
Câtă lume-i chinuită
De... regim!

Corneliu Berbente

Speranța puterilor

Guvernul ne-a convins
că-n stat
De-acuma totul merge strună:
Puterile s-au separat,
Iar slăbiciunile se-adună!

Efim Bivol

Spovedanie

- Tinere, făcuși păcate

Cu femei nemăritate?

- Da, părinte, și-au zis toate:
„Să-ți dea Domnul sănătate!”

Vasile Til Blidaru

**Analogie cu războiul
din Iugoslavia**

La sârbi s-au bombardat
spitale,
Șosele, poduri și uzine...
La noi Guvernul pe-altă cale
Lovește, parcă,
mult mai bine!

Iulian Bostan

Semne

Chiar în prag, se poate spune,
C-om vedea tot vechea zare;
Deci vorbim de semne bune
... anulare.

Nicolae Bunduri

Iarna pe uliță

S-a așternut din plin zăpada
Iar frigul intră pân' la oase
Și iarna s-a ivit pe stradă...
Probabil a scăpat din case!

Ștefan Cazimir

Anul 2000

Am așteptat sfârșitul lumii,
Dar 2000 a fost uituc
Și-acuma altă teamă nu mi-i
Decât că n-am
să-l mai apuc.

Dan Căpruciu

Scrisoare din sanatoriu

Aici viața nu-i prea brează,
Să mai stau îmi e urât,
Boala foarte greu cedează,
Asistenta nici atât!

Petru Cărare

Către popor

O, necăjit și trist popor,
Pleci capu-n jos, o faci
pe mutul,
Când din „mărețul viitor”
Ți-a mai rămas numai
trecutul...

Ilie Ciobescu

Revers

Deși venea târziu acasă,
Soția nu-i crea probleme –
L-a-ngăduit mărinimoasă,
Până-a greșit...
venind devreme.

Alexandru Clenciu

După Anul Nou

Bătându-se cu pumnul-n piept,
Susține dumnealui fierbinte,
Că Anul Nou l-a prins deștept
Dar... pe cuvântul meu
că minte.

Păun Condruț

Unui fost presedinte de partid

Prin vot, în plină adunare
A fost ales, într-un minut,
Drept președinte de onoare
(Să aibă și ce n-a avut!)

Mircea Constanda

Confesiunea unui sot

Cel mai rău în lumea asta
M-am simțit odată eu,
Când m-a înșelat nevasta
Unui bun amic al meu.

Ghe. Constantinescu

Rezolvare

Dilema ce m-a bulversat,
Am rezolvat-o, azi, ușor:
Eu nu-mi mai iau un avocat..
Îmi cumpăr un judecător!

George Corbu

Invocație

Popor român, mult talentat,
Ai merita o altă soartă,
De vreme ce ai transformat
Chiar și corupția în artă.

Emil Cremer

Unui funcționar

Deși ispita l-ar mai trage

La o țigară, pe culoar,
El stă cu ochii în hârtoage.
(Dar îi deschide foarte rar.)

Mihai Danielescu

Recunoștința pacientului

Pentru cât l-a sfătuit,
L-a-ngrijit și l-a tratat,
Tare i-ar fi mulțumit,
Însă n-a mai apucat.

Gheorghe Dănăilă

Pretenții rurale

Deși pornit-au cu avânt,
Văzând că se tot bat ca tâmpii,
Țăranii nu mai vor pământ
Acum vor... să-și iei câmpii.

Constantin Deneș

Moș... tenire

La români, chinte roiale
Cad la fix, precum mănuașă
De la I.L.Caragiale,
Neamț, prin ce-i lăasă mătușă.

Florina Dinescu

Din analele istoriei

Istoria dovezi ne-aduce,
Chiar și din anii mai recentți,
Că proștii n-au putut conduce
Decât pe cei inteligenți.

Mircea C. Dinescu

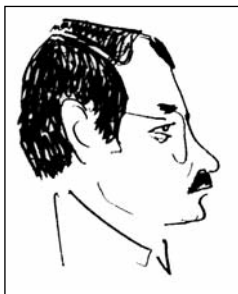
Rigorile învățământului particular

Cât îi fuse lui de greu
Să ia diploma-ntr-o vară,
Știe numai Dumnezeu,
Rectorul și-o secretară.

Ion Diviza

La pescuit, pe ploaie

Din ceruri norii mă adapă,
Din lac mă-mproașcă
val cu val,
Stă peștele, deștept, sub apă
Și eu, un idiot, pe mal.

C.A.Dragodan

Unei cântărețe

Solista are-n glas viori divine,
În râset, o cascadă de delicii,
În șolduri, unduire de violine,
Pe scurt: e o suită de capricii.

Gh. Enăchescu

Diferențe

Între ei, cum se arată,
Diferența nu e mică:
El e om dintr-o bucată
Pe când ea-i o bucățică...

Ioan Fărcaș

Sensul reformei

În baltă, un sprintar
broșcoi
A întrebat un rac cuminte:
- Ce se aude pe la voi?
- E rău, noi mergem...
înainte!

Ioan Filimon

Pastel de iarnă

Tot cad fulgii, valuri, valuri.
Pentru puști ce bucurie!
Totu-i alb pe câmp, pe dealuri
Numai viața-i... cenușie.

Maței Florescu

Orgoliul

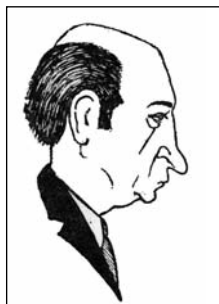
Așezat într-un fotoliu,
Care stă să te subjuge,
Funcția îți dă orgoliu,
Iar orgoliul... ți-o distruge!

Mihai Frunză

Mirajul Europei

În Spania visez să mă găsesc,
Ca să înalț castele milenare
Și morile celebre să-nvârtesc
Cu vântul care bate-n
buzunare!...

Nicolae Ghițescu

La doctor

Bătându-i inima prea tare,
S-a dus la clinică îndată;
Iar doctorul i-a spus:
„Răbdare,
O facem noi să nu mai
bată!”

Ion Grigore

Bietii strămoși

Beau, în traiul lor amar
Prăpăditul de Cotnar,
Căci, spre nenorocul lor,
N-aveau „Vin superior”!

Alexandru Hanganu

Odă

O dă celor cu avere,
O dă celor ce doresc,
O dă simplu, de plăcere,
O dă celor ce plătesc!

Ionel Iacob – Bencei

Vârsta a treia

Atât l-au consumat femeia
Și țuica ce-a îngurgitat-o,
Încât trecu la vârsta-a treia.
(Pe-a doua n-a mai apucat-o!)

Emil Ianuș

Unei familii oarecare

Soața lui e ideală
După cum îl îngrijește:
Ea îl calcă, ea îl spală,
Și tot dânsa îl... cârpește.

Mitică Ion

Zvon de Anul Nou

De-o vreme-ncoace se
zvonește

Pe la diverse adunări
Că mâine anul
se-înnoiește...
Cu noi impozite și dări!

Stelian Ionescu

Plâns de toamnă

Când norii plâng și când
copacii
Își plâng pierduta boltă
verde,
Iar câmpul gol își plânge
macii,
Eu râd... că nu mai am ce
pierde!

Titu Ionescu-Boeru

Românii au umplut mapamondul

Dracu-a zis:
„Eu am mâncare,
Am de toate, masa-i mare!
Hai, veniți, la voi
e groaznic!”
Și s-au dus la dracu-n
praznic!

Victor Ionescu-Faur

Unui autor

Cartea ta, orice s-ar zice,
- Îți vorbesc fără ocol –
A umplut un gol, amice,
Ce putea să stea și gol.

Ion Ionescu Quintus

Unui om de neam

Nu se poate, zău, mă crede,
Fără de cusur un om.
Eu nu-s om de neam,
se vede,
Iar tu nu ești neam de om.

Mircea Ionescu - Quintus

Adevăr și minciună

De când soarele și luna,
De când valul spart de stâncă,
Adevărul e minciuna
Nedescoperită încă.

Nicolae Ivan

Sfat

Nu-mprumuta pe lumea asta
Mașina, pușca și nevasta;
Dar dacă tot te bate vina,
În nici un caz nu da... mașina!

Dumitru Jega

Ca la jocul de cărți

Se-ntâmplă fel de fel de drame
În lumea asta interlopă,
Alergi dup-un careu de dame
Și-ți vine-un prăpădit de popă!

Gheorghe Leu

Ascensiune

Era un inginer cum altul nu-i
Iar șefii, vrând să-l
răsplătească
L-au avansat ministru.
Bravo lui!
(Deși putea să mai
muncească!)

Valerian Lică

Politicienii demagogi

Ne mint întruna pe ecran
Și un dentist, întâmplător,
E singurul contemporan
Ce se mai uită-n gura lor...

Grigore Lupescu

Frați de cruce

Chirurgul, popa și groparul,
Ce buni amici sunt între ei!
Ce-l care-l caută pe primul
Îi întâlnește pe toți trei...

Constantin Manea

La angajare

- Pentru angajat veni,
Că noi toți suntem săraci!
Am acasă opt copii...
- Altceva mai știi să faci?

Liviu Manolache

Ce știm despre femeie

Știm că-i bună, iubitoare...
Nu prea ai ce-i reproșa
Și-i nespus de-atrăgătoare
Mai ales când nu-i a ta!

Ioan Martin

Discurs interminabil

Dacă vrea să mă asculte,
Sfatul meu îi prinde bine.
Se pot spune prostii multe
Și-n cuvinte mai puține...

Mircea Matcaboji

Sarcină

M-a blestemat un chip de lut:

„Bătu-te-ar Prea Înaltul!“
Dar Dumnezeu nu m-a bătut –
A pus pe altul...

Vasile Matei

Eradicarea corupției

Suma este colosală
Ce-a furat, dar nu mai scapă:
Sigur vor intra la apă...
În piscina personală.

Ioan Mărginean

Invidie

La postu-acesta am visat
O viață-ntreagă în zadar
Și un coleg l-a ocupat
Fiind... mutat disciplinar!

Nicolae Mihu

Tăranul român în U.E.

Pentru el de-acum e lege,
Că-ncepând din primăvară,
Ară, seamănă, culege,
Și apoi se-ntoarce-n țară!

Gheorghe Mitroaica

Îndoială

Șapte vieți să-mi dea natura,
Tot n-aș ști dacă femeia
Tace când închide gura,
Sau cu mult după aceea?!

Mihai Moleșag

Romanța celor trei rachiuri

Pe trei cărări, venind agale,
Trei gânduri triste-i dau
de veste
Că-n cele trei căsuțe-n vale,
În prag, l-așteaptă
trei neveste!!!

Ion Moraru

Remember

La braț cu baba sa se duse
Pe trotuarul de sub tei
Pe care dânsa îl făcuse
Cândva, în tinerețea ei...

Otilia Morțun

Omul de zăpadă

Tainic pe-o alee, străjuie
de lună
Mi-a ieșit în cale și-a ținut
să-mi spună:
– Eu sunt, doamnă, omul,
ia aminte bine,
Care se topește, încă,
după tine.

Grigore Nedelcu

La maternitate

- Ce-ați dori, băiat sau fată?
Zise sora, grijulie.
- Mi-e indiferent, ca tată,
Numai negru să nu fie.

Ionel Negruț

Păcatele tranziției

Și-a lăsat acum nevasta,
Pe Speranța, n-o mai vrea,
Că-n democrația asta
Foarte mulți trăiesc cu ea.

Nicolae Nicolae

DA

Cuvânt spus la primărie –
Ce dă la-nsurăței speranță-
Cu care-ncep în căsnicie
Și o sfârșesc în... Alianță.

Mircea Oancea

Schimbare

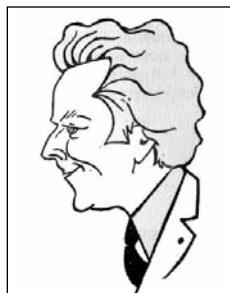
În comunism eram
o zdreanță,
Pierdusem dreptul
la speranță,
Cu libertatea alta-i treaba:
Sperăm mereu și tot degeaba.

Geo Olteanu

Femeia

Pe cât o știm noi, fiecare,
De vrei neapărat
s-o definești,
Femeia e ceva cu care
Și fără care nu poți
să trăiești.

Sorin Pavel

Un autentic înțelept

Un autentic înțelept
E, fără îndoială,
Doar cel ce a rămas deștept...
Și după ce-a trecut prin școală!

Cincinat Pavelescu**Marelui Caragiale**
(Pe când era berar)

Iancu Luca Caragiale
Îți dă berea cu măsură
Face și literatură...
Însă nu face parale!

Aurelian Păunescu**Prescripție**

Mi-au spus sulfametin
când iau
Alcool deloc să nu mai beau,
Iar eu prescripția o țin
Și nu mai iau... sulfametin.

Corneliu Păunescu**Silvică**

Zvon de bine iar purcede
De la domnii avizați:
Azi pădurea nu se vede
De copacii defrișați.

Virgil Petcu**Guvernantilor**

Aduși de al schimbării val,
Prin iureșul învolburat,
Ei duc corabia la mal,
Iar noi o tragem pe uscat.

Constantin
Popescu-Berca**Femeile trăiesc**
mai mult decât bărbații

Statistica ne-a lămurit:
Sub bolta zărilor albastre
Mai multe zile-au de trăit...
Că le mănâncă
pe-ale noastre.

Nicolae Petrescu**Arta criticii**

Criticul, cu fraza-i gravă,
Când i-a disecat volumul,
L-a urcat întâi în slavă
Și i-a dat de-acolo drumul!

Vasile Plăcintă**La medicul de familie**

Medicul, pe Nicolai,
L-a-ntrebat, spre-a-l vindeca:
– Poftă de mâncare ai?
– Poftă am... n-am ce mânca!

Eugen Pop**Schimbare**

Soața poate fi făloasă
Că în zilele chenzinii
Nu mai vin băut acasă,
Că acum... m-aduc vecinii!

Ioan Pop**Mie însumi**

M-am cântărit în mod
obiectiv
Și am ajuns la rezultat
concret:
Nu sunt poet
întâmplător bețiv,
Ci sunt bețiv întâmplător poet.

Marian Popescu**Întelepciune**

Mi-a zis șeful: „N-are rost
Să te contrazici c-un prost!”
Multe sfaturi mi-a mai dat,
Îl ascult... dar nu-l combat!

Constantin
Popescu – Făget**În ziua nunții**

- Nu te-ntreb făr' de pricină:
Dacă zici că ești virgină
Jură-atunci, pe tot ce vrei.
- Jur pe... copilașii mei!

George Ranetti**Iubitei**

Se poate-o lege mai stupidă:
Să iasă fluturi din omidă?!
Din spini urâți, roze șarmante!
Dintr-un cărbune – diamante,
Și dintr-o soacră – ce rușine!
Să iasă-un îngeraș ca tine!

Elis Râpeanu**Santajul în presă**

Cu creionul pe hârtie
El pe mulți îi perpelește,
Însă nu din scris trăiește...
Scoate bani din ce nu scrie.

Emil Roman

În familie

Mama strigă fiicei cu glas
sugrumat:
- Vai de mine, Tișo, iar
s-a afumat!
Dezorientată, o întreabă
fata:
- Cine, mamă dragă:
laptele sau tata?

Radu D. Rosetti

Moștenire de la bunicul

C-am aerul lui tata mare,
Aud spunându-mi-se ades;
Da, despre partea moștenirii,
Cu aerul doar m-am ales.

Constantin Sachelarie

Apa trece...

Au trecut pe-aici avarii
Și gepizii și tătarii,
Dar sau dus cu Dumnezeu
Doar cu proștii e mai greu...

Ștefan Al. Sașa

Surpriză

Găsind în pat cu
Moș Crăciun nevasta,
Îi zise înciudat și trist nițel:
„Păi, tocmai tu să-mi faci

una ca asta?
Tu, care n-ai crezut
vreodată-n el...

Mihai Sălcuțan

Eterna coadă

Ani de zile am tot stat
La cozi lungi și-am așteptat,
Iar acum, ca nerozii,
Ne-nvârtim în jurul cozii.

Leonida Secrețeanu

Sacrificiu

La spital s-a dus s-o vadă
Și ea geme: - Mor, Marine!
Lui nu-i vine să o creadă:
- Faci tu asta pentru mine ?

Romulus Slivinski

Eficiență medicală

Cum analizele-au fost bune
Și tratamentul adecvat,
A părăsit această lume
Vindecăt!

Naum Smarandache

Sfatul medicului

Remușcarea îl apasă
Și de azi o să-l asculte:
„Un pahar de vin
la masă”...
Dar la birt, că-s
mese multe.

Marin Sorescu

Unei fete

Tu și casa fără, poartă
(De la capul străzii scurte)
Ați avut o crudă soartă:
Nimeni nu va făcut curte.

Gheorghe Steriade

Umor

E-un spirit sec adeseori
De care poți să râzi să mori!
Dar ce noroc: cu ce-i
pe piață
Rămân toți oamenii
în viață!

Gheorghe Suciu

Seful

M-a păcălit că mă înalță-n
post
Și-așa precum se scoate
cui pe cui,
M-am răzbunat cu arma
celui prost...
L-am înșelat cu secretara lui.

Efim Tarlapan

Populară

Soața soțului îi spune:
„Odorașul meu iubit,
Din noi doi, de moare unul,
Ce zici tu, să mă mărit?...”

Nicolae Tăutu

Străbunul

Străbunul meu vel-logofăt
Era la suflet darnic,
Știind că n-am s-ajung poet
M-a hărăsit... paharnic!

Păstorel

Ce e femeia

Vă fac și eu mărturisire
(De-aude mama
mă despică):
Femeia-i ca o jucărie –
De umbli mult cu ea...
se strică!

Ioan Toderașcu

Peisaj stradal

Cu ochii țină dup-o fată.
Ce-avea un trup fenomenal,
N-am mai văzut-o
dintr-o dată...
Lua-l-ar dracu' de canal!

Constantin Tone

Intrarea în Europa

Orice-am zice mai apoi,
Azi e o dilemă grea:
De ieșim e vai de noi,
De intrăm e vai de ea!

Mircea Trifu

Pe cărările Olimpului

Uităm mereu, din fericire,
Trăindu-ne din viață
partea,
Că-n drumul către nemurire
Mai este un obstacol:
moartea!

Constantin Tudorache

Nostalgie

Frumoas-ai fost pădurea
mea,
Cu umbra ta cea rară,
Dar te-ai schimbat în
cherestea
Și ai plecat din țară.

Zeno Turdeanu

Griji

Deși bolnav, adus de șale,
Cam șubrezit de câte toate,
Alerg la medic, prin spitale,
În loc să-mi văd
de sănătate...

Nichi Ursei

Vis recent

Fu visul cel mai fericit!
Sosise soacra pe la noi
Și se făcea că a venit
Să-și ceară fata înapoi!

Ion Vladimir

Învățătură

Am învățat să spăl, să cos,
Să pregătesc fripturi cu sos,
Să plimb copiii-n cărucior.
De toate știu...
Pot să mă-nsor!

Viorica Voicescu

Consecvență

- Iubito, știi de câte ori
Eu cârciuma am ocolit-o?
- Și-atunci de ce-ai venit
în zori?
Păi... în final am nimerit-o!

Vasile Voiculescu

Unui înalt funcționar

Ai moșii, vreo trei, palate
Ai vreo două, cai, trăsuri,
N-ai copii și n-ai nevastă,
Pentru cine dar mai furi?

**Mihai Gabriel
Voinea**

**Patriotism românesc
(în Occident)**

La cât sunt ei de patrioți
Să ia aminte guvernanții;
E drept că sunt țiganii hoți,
Dar măcar fură de la alții!

Vasile Vorobeț

Românul, om gospodar

Descurcăreț cum vrea să pară,
Își face sanie din vară
Și-n plină iarnă, sărăntoc,
O taie și o dă pe foc...

George Zarafu

Constatare

Bucureștiul nostru are
Două circuri, permanent:
Unul pe Ștefan cel Mare,
Celălalt în Parlament.

Nicolae Zărnescu

Unui ales

La masă, demn, s-a așezat
Gândind la viața asta dură:
De nu mânca atunci rahat,
N-ar mai mânca acum
friptură.

Sărbătoarea Nașterii Domnului

„Hristos se naște măriți-L”

Diac. **Ardeleanu Ștefan**
Parohia Fefelei – Mizil

Ziua aceasta, a Nașterii Domnului nostru **Iisus Hristos**, este cea mai mare și mai însemnată zi pe care o cunoaște omenirea. Zi de bucurie cerească și pământească, bucurie nu doar de o zi, nu de un an, ci de mai bine de două mii de ani și cât va mai fi lumea; zi de hotărâre adânc între două lumi. Nicio altă zi nu a lăsat urme atât de adânci și luminoase ca aceasta; nicio altă zi nu a schimbat înfățișarea, chipul sufletească, gândirea, simțirea, viața omenirii, ca această zi – ziua Nașterii Pruncului Iisus.

Nici palat, nici măcar o casă modestă, nici curteni, nici suită, nici învățați împrejur, nici medici și nici măcar cele obișnuite și necesare pentru venirea unui prunc pe lume, fie și în cea mai săracă așezare omenească. Un adăpost de vite, la o margine de câmp, oraș străin, departe de casă și de cunoscuți: acolo a venit pe lume Cel ce avea să schimbe fața lumii. Acolo, în cea mai umilă stare și înfățișare omenească, aducea Dumnezeu pe lume pe Fiul Său ca om. Prunc sfânt, dumnezeiesc, și din neam omenesc de frunte, neamul regal al lui David, se naștea necunoscut, într-un moment de griji lumești, alergături, de neatenție.

Pe când oamenii se adunau și socoteau cât de întinsă și de puternică este împărăția lor, mândri de a fi cetățenii și închinătorii marelui împărat de la Roma, celălalt Împărat, Dumnezeu, Împăratul împăraților, trimite un Prunc în mijlocul lor, pe Fiul Său, născut de la Duhul Sfânt și din Fecioara Maria, ca să înființeze împărăția nouă, Biserica lui Dumnezeu. Acesta este tâlcul cel mare al Nașterii Domnului, aceasta este însemnătatea unică, neîntrecută și nemișorată a acestei zile mari și sfinte, când Fiul lui Dumnezeu, Fiu al cerului și al pământului, Dumnezeu înfrățit cu noi în chip de om, se naștea dintr-o fecioară pentru mântuirea noastră.

Sărbătoare Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos este cunoscută în popor sub numele de Crăciun. Termenul își are originea într-un cuvânt din fondul trac, din care provine și aromânul crăciun, cărciun – butuc aprins în noaptea și în ajunul zilei solstițiului de iarnă.

Întemeiat pe o solidă argumentare, prof. Mușu arată că numele sărbătorii este de origine și de semnificație naturistă, întrucât sărbătoarea Nașterii Domnului s-a suprapus ace-

leia a solștiului de iarnă din religiile naturiste.

Potrivit religiilor naturiste focul rezultat în urma aprinderii butucului urma să încălzească soarele amorțit, la respectiva cumpănă a cursei sale, pe care să o poată apoi continua.

Iar când Noul Soare, Hristos, a luat locul „vechiului soare”, adorat în religiile naturiste, și când sărbătoarea Nașterii Domnului a fost învecinată cu cea a solștiului, s-a împrumutat și denumirea, rostită pe buzele strămoșilor noștri prin cuvântul – minune Crăciun, fără ca împrumutul să știrbească semnificația profund creștină a praznicului.

Fiul lui Dumnezeu a venit în lume ca să dea un nou sens vieții omenești, a venit să ne arate cât de mărețe sunt demnitatea și valoarea omului, precum și să ne aducă chemarea și harul pentru a lucra la mântuirea noastră. S-a născut într-o peșteră sărăcăcioasă din Betleem, ca să ne arate că a venit pentru mântuirea tuturor. El a venit în lume sub chip de Prunc, pentru a ne dovedi nevinovăția și credința copiilor și rolul lor în familie, în Biserică și în societate.

Evenimentul de acum peste două mii de ani este mereu prezent în viața și conștiința Bisericii și este actualizat mereu prin celebrarea lui an de an și prin participarea noastră efectivă și directă la măreția lui. Colindele noastre, care vin din adânc de istorie și care sunt contemporane cu etnogeneza noastră ca neam românesc și creștinesc, ne descoperă nouă, celor de astăzi, bogăția sufletească a înaintașilor noștri, devotamentul lor față de

noua credință creștină adusă în lume de către Mântuitorul Hristos și propovăduită prin sfinții Săi Ucenici și Apostoli. „Astăzi S-a născut Hristos, / Mesia chip luminos”, cântăm în aceste zile de lumină și pace sufletească și devenim și noi contemporani ai evenimentului de atunci pe care-l trăim ca pe un „azi” permanent și pe care căutăm să-l avem de-a-pururi în inima noastră ca pe un tezaur de mare preț.

Să ne străduim să ne bucurăm din plin de măreția acestei sărbători a Nașterii Domnului și să ne îmbogățim sufletește cu darurile cele mari și sfinte pe care ni le-a hărăzit tuturor Hristos prin întruparea Sa. Să fim buni și milostivi în aceste zile, mai ales față de frații noștri aflați în lipsuri și în încercări, făcându-le tot binele și ducându-le și lor vestea și bucuria venirii la noi a Mântuitorului Hristos.

Să căutăm să împlinim poruncile sfinte prin care vom deveni bineplăcuți înaintea Lui și prin care vom dobândi viața cea veșnică. Să ne înmulțim rugăciunea în aceste zile, cercetarea Sf. Biserici și, mai ales, să ne străduim să-L primim pe Pruncul Iisus în ieslea sufletelor noastre, unde să rămână de-a-pururi cu Tatăl și cu Sfântul Duh.

Tuturor binecredincioșilor creștini un Crăciun binecuvântat cu pace, sănătate și urări de sărbători fericite, dimpreună cu tradiționalul „La mulți și fericiți ani!”.

Obiceiuri de Crăciun

Crestinismul și solstițiul de iarnă

*Solstițiul de iarnă a fost celebrat înainte de era creștină. Astfel, romanii sărbătoreau Saturnaliile între 17 și 24 decembrie, asociind evenimentul cu „nașterea soarelui neînvins” (sol *invictus*). În Occident, în anul 354, Papa Liberiu, fixează sărbătoarea nașterii lui Isus pe 25 decembrie, și stabilește modul celebrării începutului creștinismului, asimilând sărbătorile populare și „păgâne”, deja existente.*

Capra

Începând cu Ignatul și sfârșind cu zilele Crăciunului, în alte părți de la Crăciun iar în altele obișnuindu-se numai în ziua de Sfântul Vasile, există obiceiul ca flăcăii să umble cu țurca, capra sau brezaia. Ca și la celelalte jocuri cu măști practicate în timpul sărbătorilor de iarnă, și în jocul caprei și-au făcut loc, pe lângă măștile clasice (capra, ciobanul, țiganul, butucarul), măștile de draci și moși care, prin strigătele, chiotele și mișcările caraghioase ale celor ce le poartă, măresc nota de umor și veselie, dând uneori o nuanță de grotesc. Jocul „caprei” (uciderea, bocirea, înmormântarea, învierea) la origine a fost, desigur, un ceremonial grav, un element de cult. În cadrul sărbătorilor

agrare jocul a devenit un ritual menit să aducă rodnicie anului care urmează, spor de animale în turmele păstorilor, succesul recoltelor - invocat și evocat de boabele care se aruncau de gazdă peste cortegiul „caprei”.

Aceasta se pare că își are originea în obiceiurile romanilor: fie în jocurile și cântecele desfășurate în jurul altarelor păgâne de preoții sau cântăreții travestiți în dobitoace cu ocazia sărbătorilor date pentru cinstea zeilor.

Capra joacă după fluier iar la terminare, unul din flăcăi, apropiindu-se de masa unde sunt membrii familiei, începe să vornicească.

Steaua

Umbatul cu steaua este un obicei vechi ce se întâlnește la toate popoarele creștine. Acest obicei vrea să amintească steaua care a vestit nașterea lui Isus și i-a călăuzit pe cei trei magi. Cântecele despre stea provin din surse diferite: unele din literatura bizantină ortodoxă, altele din literatura latină medievală a Bisericii Catolice, câteva din literatura de nuanță Calvină și multe din ele, chiar din tradițiile locale. Micul cor al stelarilor, care intră în casă în zilele Crăciunului, cântă versuri religioase despre nașterea lui Isus: „Steaua sus răsare”; „În orașul Vitleem”; „Trei crai de la răsărit”.

Colindele

Dacă acum aproape au dispărut colindele în mediul rural, iar în orașe au devenit o mască a cerșetoriei, altădată, începând cu noaptea de 23 spre 24 decembrie, de la miezul nop-

tii și până la revărsatul zorilor și drumurile și străzile răsunau de glasul micilor colindatori. Cu traista după gât, cu bățul în mână și căciula pe urechi, colindătorii mergeau din casă-n casă și strigau la ferestrele luminate: „*Primiți cu colindul? Ne dati ori nu ne dati?*”. Dacă cei din casă le deschideau spre a le împărți colindeți („...*mere, prune, nuci, covrigi*”), cântau la fereastră: „*Bună dimineața la Moș Ajun / Și mâine cu bine la Moș Crăciun / Am venit și noi odata / La un an cu sănătate, / Și la anul iar venim / Sănătoși să vă găsim*”.

În ajunul Crăciunului, ca și în ajunul Anului Nou (când „se umblă cu sorcova”), în toate provinciile românești, copiii formează grupuri și pornesc pe la casele gospodarilor cântând: „*Florile dalbe*”, „*Lerui ler*”, „*Ziurel de ziua*” etc..

Vicleimul

În unele locuri, în noaptea Crăciunului se cântă – interpretează – Vicleimul (sau Irozii), la care participă copiii. Această dramă religioasă înfățișează misterul Nașterii lui Hreistos.

Vicleimul apare la noi pe la sfârșitul secolului al XVIII-lea. Originea lui este apuseană și se leagă de povestea celor trei magi.

COLINDE

Steaua sus răsare

Steaua sus răsare ca o taină mare,
Steaua luminează și adeverează.
Steaua strălucește și lumii vestește
Că astăzi curata, prea nevinovata,
Fecioara Maria naște pe Mesia,
În țara vestită, Vifleem numită.
Magii cum zăriră steaua, și porniră,
Mergând după rază,
pe Cristos să-l vază.
Și dacă sosiră, îndată-L găsiră;
La dânsul intrară și i se-nchinară,
Cu daruri gătite, lui Cristos menite,
Luând fiecare, bucurie mare,
Care bucurie, și aici să fie,
De la tinerețe pân' la bătrânețe.

Colinde, colinde

Colinde, colinde,
E vremea colindelor,
Căci gheața se'ntinde
Asemeni oglinzilor.
Și tremură brazii
Mișcând rămurelele,
Căci noaptea de azi-i
Când scântee stelele.

O, ce veste minunată

O, ce veste minunată
În Betleem se arată
Că a născut prunc
Prunc din Duhul Sfânt
Fecioara Maria.

Când la Betleem Maria
Săvârșind călătoria
În sărac locaș,
Din acel oraș
A născut pe Mesia.

Pe fiul cel din vecie
Ce L-a trimis Tatăl mie,
Să se nască și să crească
Să ne mântuiască.

O, brad frumos!

O, brad frumos!
O, brad frumos!
Cu cetina tot verde!
Tu ești copacul
Credincios,
Ce frunza nu și-o pierde.
O, brad frumos!
O, brad frumos!
Cu cetina tot verde!
O, brad frumos!
O, brad frumos!

Verdeața ta îmi place!
Oricând o văd
Mă simt voios
Și vesel ea mă face!
O, brad frumos!
O, brad frumos!
Verdeața ta îmi place!
O, brad frumos!
O, brad frumos!
Cu frunza neschimbată,
Mă mângâi
Și mă faci voios
Și mă-ntărești îndată.
O, brad frumos!
O, brad frumos!

Colind ceresc
(Radu Gyr)

Cerul si-a deschis soborul
- Lerui, Doamne, Ler -
au pornit cu plugușorul
îngerii prin cer.
Merg cu pluguri
de oglindă
și de giuvaier,
toți luceferii colindă
- Lerui, Doamne, Ler -

Vântul suflă cu lumină
- Lerui, Doamne, Ler -
în buhai de lună plină
legănat în ger.
Patru heruvimi cu glugă
albă de oier
sub ferești
colinde-ndrugă,
- Lerui, Doamne, Ler -

N-au venit cu grâu
la poartă,
ci au rupt din ger
stele mari

ca să le-mpartă,
- Lerui, Doamne, Ler -

Și-n Florar
de roade grele,
- Lerui, Doamne, Ler -
va fi câmpul cer de stele
tolănit sub cer...

Numai tu aștepti
în tindă,
- Lerui, Doamne, Ler -
suflete ce n-ai colindă
și nu știi Prier.
Nici un cântec alb
nu vine
fâlfâind mister,
cu o stea și pentru tine,
- Lerui, Doamne, Ler -

Colindița

Colindița nu-i
mai multă
Să trăiască cine-ascultă
Sus la ceruri o-nălțăm
Și la gazde o-nchinăm
O-nchinăm cu veselie
Și cu mare bucurie

C-am ajuns seara
de-ajun
A bătrânului Crăciun
Sus, mai sus
v-am înălțat
Ce-am știut
noi v-am cântat
Să rămâneți sănătoși
Sănătoși și bucuroși
C-am ajuns ziua
cea sfântă
Când colindele se cântă
Sărbătoarea lui Hristos
Să vă fie de folos.

Constantin DENEȘ

Fetița cu chibrituri

Trăiesc în cărți ajunse mituri,
Visând un Moș Crăciun etern,
Eu sunt Fetița cu chibrituri
Din cugetul lui Andersen.

Pe frig cumplit, în plină noapte,
În prag festiv de Anul Nou,
Cu globuri, brad și mere coapte,
Eu n-am primit nici un cadou.

Azi, n-am vândut nici o cutie
Și voi primi curând răsplata,
Că-n loc de-o mică bucurie,
De Anul Nou mă bate tata.

Aprind prin ger o luminiță
Și văd o sobă de-ncălzit,
O găscă friptă-n furculiță,
Dar toate-s flăcări de chibrit.

Un adevăr e doar în Cer
Stând agățat de câte-o stea,
Iar când ea cade, un mister
Omoar-aici pe cineva.

Să mai aprind un băț, că-i bine,
Lumina lui mi-alungă frica
Și-ntr-o căldură cu suspine,
Mă ia în brațe chiar bunica.

Ea e în Cer de multă vreme
Și, după față, îi convine,
O rog, chiar fără să mă cheme:
– Bunico, ia-mă și pe mine!

A doua zi, când lumea toată
Pornea spre alte noi zenituri,
Pe stradă, o fetiță moartă
Și-n jur, mulțime de chibrituri.

De-ar fi un Andersen la noi,
În nopțile cu vârcolaci,

Printre mormane de gunoi,
Ar tot vedea copii săraci.

Dar nu-ntrebați, stând somnoroși
La filme cu ecran color,
Când voi vă nașteți Feți Frumoși,
De unde vine soarta lor?

Eu vă doresc s-aveți mulți bani,
Doar bucurii fără sfârșituri
Și vă urează „La mulți ani!“
Din basm, Fetița cu chibrituri.

Octavian GOGA

Crăciunul copiilor

Dragi copii din țara asta,
Vă mirați voi cum se poate
Moș Crăciun din cer de-acolo
De le știe toate-toate...

Uite cum, vă spune badea...
Iarna-n noapte, pe zăpadă,
El trimite câte-un înger
La fereastră să vă vadă...

Îngerii se uită-n casă,
Văd și spun, iar moșul are
Colo-n cer la el, în tindă,
Pe genunchi o carte mare...

Cu condei de-argint el scrie
Ce copil și ce purtare...
Și de-acolo știe Moșul,
Căi șiret el, lucru mare.

***Almanah editat de Asociația Culturală „Agatha Grigorescu
Bacovia“ și revista Fereastra (director Emil Proșcan),
ediție îngrijită și tehnoredactată de Lucian Mănăilescu***